

ଗପ ହିଁ ଜୀବନ

GAPA HI JIBANA

5 MONTHS 250 ELDERLY
55 AMAZING STORIES
STORIES ARE LIFE

ଗପ ହିଁ ଜୀବନ

Stories are Life

ଗପ ହିଁ ଜୀବନ

An Anthology of Stories by the Elderly

Collected, compiled and edited by:
Unmukt Foundation

In Association with:
Livolink Foundation

Copyright @ Unmukt Foundation 2020
First published in India in digital

Compiled in India by Unmukt Foundation, Bhubaneswar

All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced,
transmitted, or stored in a retrieval system, in any form or
by any means, electronic, mechanical, photocopying,
recording or otherwise, without the prior
permission of the publisher.

Dedicated to

The elderly of Bhubaneswar and Odisha
Our Storytellers, Our Teachers, Our Guiding Lights.

Every life is a unique collection of stories which need
to be told...

SHRI ASHOK CHANDRA PANDA
MINISTER OF STATE (IND. CHARGE)
Science & Technology, Public Enterprises,
Social Security & Empowerment of
Persons with Disability

D.O No. 544 /MOS (STPESSEPD)

BHUBANESWAR

Date 28/9/2020

Message

The Government of Odisha has been taking several initiatives for Senior Citizens in the State including the Senior Citizen Policy 2016 laying emphasis on health care, security, housing and emotional needs of the senior citizens".

Tata Trusts and Livolink Foundation in collaboration with SSEPD Department has been playing a transformational role in the geriatric sector by focusing on critical gap areas and creating an ecosystem for improving the quality of life of elderly people.

One such initiative is the "Gapa Hi Jibana" program intending to bring out the knowledge and life experiences of the elderly through the medium of storytelling. It gives me immense pleasure to express my thoughts about the "Gapa Hi Jibana" book.

It's a treasure house of the rich experiences of Senior Citizens presented lucidly by them. I congratulate the efforts of Tata Trusts, Livolink Foundation and Unmukt Foundation in coming up with such a wonderful program and a beautiful book by the Senior Citizens. It's a great tribute to their enthusiasm and talent on the occasion of International Day of Older Persons (1st October 2020).

I thank Tata Trusts team for putting the issues of senior citizens on high priority and we stand committed with all enthusiasm, energy and resources, to contribute to the collaborative effort in transforming the lives of the elderly.

(Ashok Chandra Panda)

Mr. Arun Pandhi
Chairman, Livolink Foundation

Message

The Elderly Care Program, which is being implemented in Odisha in collaboration with Social Security and Empowerment of Person with Disabilities (SSEPD) Department is just over two years now. In this short span of time, it has demonstrated significant outcomes in terms of setting up of the Hub Centre at BMC Bhawani Mall, operationalization of one Spoke Centre at Nayapalli, reaching out to more than 3000 elderly across Bhubaneswar through various city-wide programs including the Open Mic Program.

As an outcome of the “Open Mic” Program, the release of the book “Gapa Hi Jibana” is a matter of great pride for us. The book, which is an anthology of stories by the Senior Citizens of Bhubaneswar, is not an ordinary book but much more. It carries the emotions, knowledge and experience of the elderly, which can be passed on to many like them and also for generations.

I congratulate our team for their consistent effort in grounding of the Elderly Care Program in Odisha. We sincerely thank the SSEPD department for this partnership and support to come up with this book.

Acknowledgements

Gapa Hi Jibana, like the name goes, has been a journey in itself. Individuals undertake journeys. But when a group of diverse people make a journey together, it becomes something else entirely. A movement. Life.

The journey of "Gapa Hi Jibana" would not have been realized had it not been for the grateful contribution of a number of individuals - some at the forefront, and some behind. It takes drops and drops of water to form an ocean. The contribution of every single drop matters. For a body to function, every single cell must function. In that regard we would like to offer our heartiest thanks to people who were

an indellible part of this journey.

We would like to thank Mrs. Roma Bhujbal of Livolink Foundation for her constant support in making Gapa Hi Jibana achieve its potential. No word of thanks is enough for Mrs. Seema Gupta, for pushing us into this engagement program, and being a constant support throughout these five months. We also thank Ms. Lipika Mahapatra and entire Livolink team, for making this journey successful.

We thank Mr. Ranjay Kumar Das, Mrs. Bharati Chakra, Mrs. Debashree Brahma, Mr. Sudheer and the entire team of HelpAge India and "Anand Center for the Elderly" for their valuable support throughout this journey.

We would like to thank Mr. Anjan Bharadwaj, Mr. P.C. Mishra, Mr. Laxmikanta Satapathy, Mr. Girjashankar Acharya, Mrs. Lucy Pattnaik, Mrs. Keeny Mahapatra, Mr. Amarjyoti Mahapatra, Mrs. Anuva Mishra for spreading the word about the program and helping us to organize the event at various places.

We are immensely grateful to Mrs. Pranati Acharya for extending the supporting hand from the senior citizens' side. Moving beyond her Yoga group and friends' circle, she acquainted us with senior citizens, helped us engage them, and cajoled stories out of them. We wonder if anyone other than her had more fun throughout this journey. She's a natural!

Our Unmukt members were a part of Gapa Hi Jibana right from inception, from attending every single event, to making of the book, to organizing everything. We won't thank them, for they are a part of us. They are us.

We would like to thank Ms. Prachitara for facilitating

storytelling worksops for the senior citizens throughout this journey. Her dedication to the art of storytelling and her efforts in spreading the culture across Odisha are unmatched.

No book is complete without a mention of the Editors. We would like to thank Mrs. Shagufta Jabeen, Mr. Arayaman Chetas, Capt. Saroj Kumar Pradhan, Mrs. Navneet Arora, Mrs. Baijyanti Praharaj, Mrs. Aarti Acharya, Mrs. Sushree Samanweeta Sarangi and Ms. Tanya Bhatia for helping us edit and proof read the text.

We also thank our volunteers Ms. Anisha Adyasha Sahoo, Ms. Monali Dash, Mr. Vishal Batra, Mr. Madhab, Mr. Mahaprasad Nanda, Ms. Sweta Mishra, Mr. Gadadhar Naik and Mr. Trinath Mahanandia for helping us with a lot of things.

Our special thanks to Rohit Roshan Sahu, who managed the difficult task of typing out all Odia stories.

Above all, Gapa Hi Jibana - the book, the project is all about the elderly. It is them that we are most thankful to - the hundreds of senior citizens we interacted with, the scores who shared their personal stories with us, and the thousands living across the world. We thank you!

Foreword

The number of ageing people is increasing rapidly and improving their Quality of Life (QOL) is an important task. As per Census 2011, there were about 4 million Senior Citizens in the state of Odisha constituting 9.5% of the total population. This is more than the National Average of 8.6%. The latest Economic Survey estimates that this number will grow to 4.9 million (10.8%) by 2021, 6.5 million (13.4%) by 2031 and 8.3 million (16.6%) by 2041.

Thus, Population ageing is an inevitable demographic reality. Taking into account the fact that demographic transition isn't necessarily accompanied with an increase in quality of life, the urban model of Elderly Care Program

in Odisha by LivoLink Foundation focuses on happy and healthy ageing.

A needs assessment study conducted in Bhubaneswar in 2018 by LivoLink Foundation in association with Symbiosis Statistical Institute (SSI), Pune revealed that loneliness is the biggest issue for Senior Citizens. A majority of them are staying alone since their children are away in other city/state/country for education or job. This drives them into depression impacting their health and over all wellbeing.

Realizing the fact that the Senior Citizens have a rich life experience to share, which will not be unraveled unless they are provided a platform, the “Gapa Hi Jibana” program was a positive step towards this. The main idea behind the program was to capture the real-life stories of Senior Citizens through a series of storytelling sessions aimed at providing a safe, non-judgmental space to them where they can openly share their stories and emotions.

The members participating in story telling sessions were also taken through Story Telling and Writing Workshops as part of Gapa Hi Jibana (“Stories are Life”) series. The objective of these workshops was to help participants develop structure and character in their stories and help them identify and tell their personal stories in a more interesting and impactful way. The third way of engaging the elderly was through meditation and art session.

More than 250 Senior Citizens were taken through this journey in partnership with Unmukt Foundation and 55 selected stories have been compiled into the book “Gapa Hi Jibana” or “Stories are Life”.

I thank all the Senior Citizens who participated in this program. This is just a beginning I would say. The sharing platform that was created is still continuing through a WhatsApp Group where the Senior Citizens are regularly sharing their experiences in the form of short stories, poems and songs in different languages. It keeps them meaningfully engaged and sharing their feelings and emotions through creative writing helps them cope with their loneliness in a better manner.

Seema Gupta
Lead- Elderly Care Program, Odisha
LivoLink Foundation-An Initiative of Tata Trust

About Gapa Hi Jibana

On 6th July, 2019, when Seema from Livolink Foundation reached out to me with a question - what interesting activity can we do to engage senior citizens, My eyes filled with joy and I exclaimed - stories! We will do Open Mics with them and collect their stories, experiences... She had many questions and apprehensions in the beginning as storytelling is a very passive activity. Some people would like it, some might get bored. She wanted to be very sure that our program would be engaging and helpful to the elderly. We got so involved in the planning and discussion that we forgot about lunch altogether and a one hour meeting stretched to four hours!

At Unmukt, we always believe that real culture is knowledge which travels from one generation to another. In the absence of books and internet, our ancestors used to pass this knowledge through stories, drawings, music, etc. Remember how fondly as a kid did we use to listen to stories from our grandparents? Don't we still dearly miss that part of childhood? These stories were not just meant to give us sweet sleep. They gave us knowledge, thrill and what not. In the age of internet and gadgets, this interaction and knowledge sharing has been diminishing. Connections in families, relatives, people in general, are being neglected, and hence lost.

We officially began Gapa Hi Jibana or “Stories are Life” on Gandhi and Lal Bahadur Shastri Jayanti on 2nd October, 2019. We started with the open mic and invited senior citizens to share their own stories. The response exceeded our expectations. But it wasn't all rosy as we had thought of. We had organized many open mics, storytelling workshops earlier and for all age groups, where youngsters are so excited to share their stories. Here it was just the

opposite. For the elderly it was a new concept. Some of them asked - what's there in my story? Why would anybody like to hear?

Some of them just told about their education, jobs, kids. But we were seeking something more, their real-life experiences, surreal moments, ones that keep coming back to you every time you close your eyes. That anecdote which brings out the real emotion. Our team talked to them, explained the entire concept, and managed to get those hidden stories out.

Some of them were convinced and started believing in us, some of them said that they felt better and light after sharing their story and upon learning the fact that their stories are worth publishing in an anthology. It was real empowerment for them.

At the end of one of our story workshops, a participant asked us if she could take the notebook and the pen. “I'm taking this notebook and pen as a memory of this event. From tomorrow onward, no silly work. I'll sit down to write.” It's heartfelt statements like these that form the essence of Gapa Hi Jibana.

It still feels like magic to me and my team that in 5 months we were able to touch over 200 souls without the help of social media. Heartfelt thanks to all senior citizens, Seema, my team who worked so enthusiastically to invite members for sessions.

We conducted numerous Open Mics, Story Circles, and Storytelling Workshops for the elders. In the warmth and intimacy of the gathering, years' worth of untold tales and bottled up emotions were brought to the fore. Some have

been compiled in the book “Gapa Hi Jibana”, some are locked in the heart, especially the ones recited on Valentine’s day. :)

We went ahead to conduct Tea, Coffee, and Art – a workshop on expressing and healing through Art, where participants started with the notion that they can’t paint but then nobody wanted to leave even half an hour after the end of the session! That’s the power of stories Gapa Hi Jibana wished to unleash.

We listened to the stories of the elderly - their personal experiences, their knowledge capsules. This book brings together the best of these stories in one unique anthology. Read it for the experiences, read it for the memories, read it for the knowledge. Above all, read it for life. For Stories are life. Gapa Hi Jibana.

For us, the journey has just begun. We wish to bring out more stories, more artwork to Unmukt (unleash) the inner artist, the real person in you.

Shweta Agarwal,
Founder,
Unmukt Foundation

Contents

Chairman's Message	i
Acknowledgements	v
Foreword	viii
About Gapa Hi Jibana	xi
A Preview of the Stories	xxi
1 ଅନବଦ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଭର୍ମିଳା ଛୋଟରାୟ	1
2 ନ୍ୟାୟ ଅନୁପମା ମିଶ୍ର	9
3 ଏକ ଅଭୁଳା ଅନୁଭୂତି ଇନ୍ଦିରା ମିଶ୍ର	12
4 ସଭିଙ୍କଠୁ ସିଖିବା ଅକ୍ଷୟ କୁମାର ବିଶ୍ୱାଳ	16
5 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯାତ୍ରାର ବିଭୀଷିକା ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମହାନ୍ତ	20
6 ଶେଷ ପାହାଡ଼ ସୁଦେଷା ଦାଶ	26
7 ମୋ ଚଳା ବାଟର ସାଥୀ 'ଆନନ୍ଦ' ପ୍ରତିମା ମିଶ୍ର	33
8 ସ୍ମୃତି ସାତୀ ରଥ	39
9 ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରଣତୀ ମିଶ୍ର	47

10	ଭୌତିକ ପ୍ରଭାବ ରେଣୁକା ପଣ୍ଡା	51
11	ସେହି ଶୁକ୍ରବାର ଦିନ ସାଧନା ମିଶ୍ର	58
12	ଦାଢ଼ୀ ଡା. ସୁଷମା ମିଶ୍ର	63
13	ଅନୁଭୂତିରୁ ଫର୍ଦ୍ଦ ଶକ୍ତିପ୍ରଭା ମିଶ୍ର	71
14	ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଓ ନିଷ୍ଠା ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ସତପଥୀ	76
15	ଆତ୍ମ ଚୋରି କଳିକା ବିଶ୍ୱାଳ	83
16	କାନ୍ଦ ନଳିନୀ ମିଶ୍ର	87
17	ମୋ ଜେଜେ ଓ ମୋର ଗଣିତ ଶିକ୍ଷା କମଳିନୀ ପଟ୍ଟନାୟକ	89
18	ସେଇ ପିଲାଟି ଉମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର	92
19	ଏକ ଅଭୁଳା ସ୍ମୃତି ବିମଳ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ	96
20	ଆଇ ଦୁର୍ଗ୍ୟନ୍ତ ଦାସ	99
21	ବାହାଘର ସ୍ନେହଲତା ସେନାପତି	104

22	ଦିବ୍ୟାନୁଭୂତି ନିରଂଜନ ମିଶ୍ର	109
23	ଗର୍ଭାବସ୍ଥା ଅନୁପୂର୍ଣ୍ଣା ସାହୁ	118
24	ଗପ ହେଲେବି ସତ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର	122
25	ହସ୍ତାକ୍ଷର ଶକୁନ୍ତଳା ମିଶ୍ର	131
26	ମାମା ଡା. ଶାନ୍ତିଲତା ମହାନ୍ତି	136
27	ଝରଣାର ଆତ୍ମକଥା ଅନିତା ମହାନ୍ତି	139
28	ମୋ ସମୟର ଚାହାଳୀ କୁମୁଦିନୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ	146
29	କୋଟିଏରୁ ଗୋଟିଏ ଶଶିପ୍ରଭା	153
30	ଆଗକୁ କିଛି କରିବା ଚିତ୍ରା ପାତ୍ର	156
31	ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ଗୋଲାପ ମଞ୍ଜରୀ କର	167
32	ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ଶକୁନ୍ତଳା ମିଶ୍ର	173
33	ସିକାରୋକ୍ତି ଜୟିରା ଦତ୍ତ	180

34	ଫନ୍ନି ରଂଜନା ରାଉତ	188
35	ଅନୁଭୂତିର କାହାଣୀଟିଏ ଅନୁପମା ପଣ୍ଡା	194
36	ସବୁ ସଫଳତା ର ଚାବିକାଠି ଚେଷ୍ଟା ସଦାଶିବ ମଣ୍ଡଳ	201
37	ମହରଗ ଯଶ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାମୟୀ ତ୍ରିପାଠୀ	203
38	The Gardener's Wife Madhu Chhanda Jena	212
39	Empowering Farmers Jyoti Patnaik	215
40	Transfer Travails Pratap Kumar Mohapatra	223
41	Stories of Junior High School Sunil Bhagwani	227
42	Motherhood Durga Nayak	231
43	My Experience with Three Eye Specialists Pramod Chandra Mishra	234
44	Too Busy To Say Sorry Satish Pashine	238
45	Para Girijasankar Acharya	243

46	Childhood Questions Beena Jena	247
47	Ravi The Carpenter Somnath Misra	249
48	Godhuli Captain Saroj Pradhan	253
49	Recirculation of the Mahatma Anil Bhatt	257
50	My Childhood in Bhubaneswar Tapan Kumar	260
51	ईश्वर कहीं भी किसी भी रूप में शैलेंद्र कपिल	269
52	समय के रिश्ते मीणा पद्मनाभन	272
53	ट्रेन यात्रा विजय कुमार तिवारी	277
54	उम्मीद और दोस्ती बेला जयसवाल	282
55	एक पत्र पुत्री के नाम डा० सुनीता कुमारी पाण्डेय	286
	About Livolink Foundation	294
	About Unmukt Foundation	296

A Preview of the Stories

1. Anabadya Byaktitwa (An Amazing Personality)

An accident takes the author back in the life of Mrs. Sharma and the wonderful life she has lived, while staying away from her homeland.

2. Nyaya (Justice)

In the dead of the night, in the icy winter of December, the writer meets a fifteen-sixteen year old girl, and is forced to question the existence of humanity.

3. Eka Abhula Anubhuti (An unforgettable experience)

How trees can become family in our lives and losing them

can mean losing a family member.

4. Sabhinka Thu Sikhiba (Learning from Everyone)

When Guddu sits down with his grandfather one evening, he shares a story from the Mahabharata of a young Yuddhisthir, that's engaging and educating.

5. Launch Jaatraa Ra Bibheesika (A Tragic Journey on the Ferry)

A family trip by launch from Kujang to Cuttack turns tragic and the author is left thinking of God.

6. Sesha Paahaacha (The Last Step)

What happens when you meet an old familiar face in a distant land - someone you were supposed to marry once upon a time?

7. Mo Chalaa Baatara Saathi Anand (Anand - A friend for My Journey)

In a book of sacrifice, women write new pages everyday. Read to know about Sudhashree's sacrifice.

8. Smruti (Memory)

A poignant tale of a little kid Muni and her unlikely friendship with the author's ten year old self; a story that is bound to leave you in tears.

9. Jai Jagannath

In adverse times, who comes to your aid? A Jagannath devotee shares her complicated relationship with the Lord of the Universe.

10. Bhautika Prabhaaba (Supernatural Effect)

The author shares her brush with the supernatural, on a journey through the jungle.

11. Sehi Sukrabaara Dina (That Friday)

Worried about Jaga Balia, a woman seeks Maa Santoshi's help. Is there any hope?

12. Daadhi (Beard)

A story about man's fascination with his beard.

13. Anubhutiru Pharde (A Page from Life)

Author shares her experience with a cat that ended up shaping her career.

14. Prachestaa O Nisthaa (Perseveration and Dedication)

Personal experiences of the author's perseverance and dedication which changed life of many poor kids.

15. Aamba Chori (Mango Stealing)

Who can forget the adventure of stealing mangoes during childhood? This story takes you back to those days.

16. Kaanda (Lament)

How does a little girl deal with the death of her grandmother?

17. Mo Jeje O Moro Ganita Siksha (Grandpa and My Mathematics Class)

Once upon a time, the grandparents were the first teachers of the kid. Here's a story reliving those days.

18. Sei Pilaati (The Boy)

Life keeps throwing situations at you, problems on your way. Listen to the story of a 12-year old kid dealing with life.

19. Eka Abhulaa Smruti (An Unforgettable Memory)

A late night walk by the sea on a new moon night turns darker when unexpected dangers arrive.

20. Aai (Maternal Grandmother)

An unexpected encounter with the author's Aai (Maternal Grandmother) in the middle of night, while returning back home.

21. Bahaghara (Marriage)

In a pre-liberation India, the author keeps refusing to marry. For how long?

22. Dibyaanubhuti (A Divine Experience)

God lives not in wood, stone, or earth, but in our thoughts. This is the story of the author's experience while contributing to building a temple for Mangala. How it allowed him to help others and himself.

23. Garbhabasthaa (Pregnancy)

Read about a tragic tale involving a monkey and a child.

24. Gapa Hele Bi Sata (A True Story)

The author recounts the trials and tribulations of decades of human life, and the search for meaning.

25. Hastaakshyara (Handwriting)

A meeting with a Sanyaasi brings back memories. This is the story of a teacher and the taught.

26. Mama (Daughter)

Our daughters are precious, and how.

27. Jharana Ra Aatmakatha (Autobiography of Jharana)

How do the values you gather during childhood shape the person you become in the future? Find out through a short account of Jharana's life.

28. Mo Samayara chatashali (Kindergarten back in my time)

A story set in 1948-49 about being in pre-primary school and what it meant to celebrate Saraswati Puja back in that era.

29. Kotieru Gotie (One in a Million)

It takes a very special person to forget the injustice wreaked upon her, and dedicate her life towards the betterment of humanity.

30. Aagaku Kichhi Kariba (We'll Do Something)

What but dreams keep the human spirit alive, beating day after day? Read to find about the author's life of dreams fulfilled, and the indomitable will to go on.

31. Surjodaya (Sunrise)

A story that's lived by countless Indian women in insufferable marriages, this is the story of Ahalya who decides to take control of her life even if it means to end it.

32. Abhyarthanaa (Hospitality)

In a family function, something happens that makes Saudamani feel like she has received the Nobel prize. Find out!

33. Sweekarokti (Acceptance)

A reader and fan tries to reach out to his favorite author, only to be spurned by her, again and again. For how long?

34. Fani (Cyclone)

A frightening narration of facing Cyclone Fani and dealing with its destruction.

35. Anubhuti Ru Kahaani Tie (A story from my experience)

The author recounts a life strewn with God's blessings.

36. Sabu Saphalataa Ra Chaabi Kaathi Chestaa (Endeavour is the key to all success)

When his young daughter is disheartened after failure in exams, how does the father find motivation for his kid?

37. Maharaga Jasha (Costly Fame)

In a world run by business and money, is there any place for the pen and the artist?

38. The Gardener's Wife

Rowdy boys, Merchant of Venice, and an act beyond the age - the author shares her school-time experience.

39. Empowering Farmers

The protagonist embarks on a quest to bridge the gap between farmers and farming science in Mayurbhanj district of Odisha.

40. Transfer Travails

A middle aged man, married for twenty years, has to move out of home, away from family. How does he live his time?

41. Stories of Junior High School

We all have our favorite teachers. Read the story of a teacher and his pranks.

42. Motherhood

There never was, nor will there ever be an end to the trials faced by a mother.

43. My Experiments With Three Eye-Specialists

One mysterious eye disease. Three specialists and their unique ways of treating it.

44. Too Busy To Say Sorry

What makes people forget their manners? The stress of work? Or the blindness of power?

45. Para

In the twenty-first century, are superstitions good? Bad? Necessary? Find out from the story of Para.

46. Childhood Questions

A mother worries about the future of her kids. Then she decides to ask them personally.

47. Ravi The Carpenter

The author recounts his Sunday morning trial with an impatient wife and a trusted carpenter.

48. Godhuli (Twilight)

On a trip to Mangaljodi, an act of humanity forces the writer to challenge his preconceived notions.

49. Recirculation of the Mahatma

On a trip to Mangaljodi, an act of humanity forces the writer to challenge his preconceived notions.

50. My Childhood in Bhubaneswar

The writer brings out unrelated snippets of his past, lived in a Bhubaneswar City in its younger days.

51. Ishwar Kahin Bhi Kisi Bhi Roop Me (Omnipresent God)

God is everywhere. The quote keeps getting proven, day after day.

52. Samay ke Rishtey (Relationships with time)

The story of a best friend lost for fifty years - this story takes you back to the nostalgia of the 50s.

53. Rail Yatra (Train Journey)

A conversation in the train bogey breaches the topic of the modern-day women. Where does the talk lead to?

54. Umeed aur dostee (Hope and Friendship)

Afflicted with polio, how does a young girl deal with everything that society and life throw at her?

55. Ek Patra Putri Ke Naam (A Letter for my Daughter)

A mother writes a heartfelt letter to her specially-abled daughter - a story of how they stuck with her; stuck with hope.

1

ଅନବଦ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ

ଉର୍ମିଳା ଛୋଟରାୟ

ସକାଳ ୧୦ଟା ପ୍ରାୟ ହେବ । ଭାରି ଘେନି ସହର ଉପରକୁ ଖରାଟା ଧିରେ ଧିରେ ଉଠୁଛି ହୋଇ ଆସିଥିଲା । ଘରର ସାପ୍ତାହିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ କିଛି ଫଳମୂଳ ଏବଂ ଆଣିବା ପାଇଁ ମିସେସ୍. ଶର୍ମା ଲେକ୍ସ୍ ଗାଡ଼ିଟି ଧରି ବାହାରିଲେ । ଘରୁ ଧିରେ ଧିରେ ଗାଡ଼ି ଚଲାଇ ହାଇଫ୍ରେରେ ନଯାଇ ପୋଷ୍ଟରୋଡରେ ସେ ଗଲେ । ତାହାଣ ପଟେ ଯାଇ ଲେନ୍ ଉତରକୁ ଗାଡ଼ି ମୋଡ଼ିଲା ବେଳକୁ ହଠାତ୍ ବାମ ପଟେ ଜଣେ ମେକ୍ସିକାନ୍ ଯୁବକ ଗାଡ଼ିକୁ ଧକ୍କାଦେଲା । ପ୍ୟାସେଞ୍ଜର୍ ସିଟ୍ରେ ତୋର ପଟଟା ଖୁବ୍ ଯୋରରେ ମାଡ ହୋଇ ଥିଲା । ଭ୍ରାଇଭର ସିଟ୍ରେ ଓହ୍ଲାଇଲା ବେଳେ ମିସେସ୍. ଶର୍ମା ଗୋଟା ସୁଜା ଥରୁଥିଲେ ।

ଧକ୍କା ଲଗାଇଥିବା ଯୁବକଟି ଆସି ପଚାରିଲା - ‘ଆପଣ ଠିକ୍ ଅଛନ୍ତି ତ ? ଆପଣଙ୍କର କିଛି ହୋଇ ନାହିଁ ତ ?’ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ମିସେସ୍. ଶର୍ମା ମନା କରିଥିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ ଯେ ‘ଭୁଲ ତ ମୋର ନୁହେଁ । ଆପଣ ନିୟମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଗାଡିଟା ବାମ ପଟେ ଚଳାଇବାରୁ ଏ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଲା । ମୋର କିଛି ନହେଲେ ମଧ୍ୟ ଗାଡିଟି ତ ରୁମ୍‌ଫାର୍ ହୋଇଗଲା (ଆମେରିକାରେ ରାସ୍ତାର ଡାହାଣ ପଟେ ମଣିଷ ଓ ଗାଡି ଚାଲନ୍ତି)। ଯୁବକଟି ପୋଲିସ୍ କୁ ଫୋନ୍ କରିଥିଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପୋଲିସ ଆସି ଜାଣି କଲା ପରେ କହିଥିଲା ଯେ ମିସେସ୍. ଶର୍ମାଙ୍କର କିଛି ଭୁଲ ନାହିଁ । ପ୍ରାଥମିକ ଜାଣି ସାରି ସେ ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ପରେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଦେହ ଥରିବା ବନ୍ଦ ହୋଇ ନଥିଲା । ଛୟାୟସି ବର୍ଷର ଜୀବନ କାଳ ଭିତରେ ଏଇଟା ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଦୁର୍ଘଟଣା । ଏବଂ ସେ ମଧ୍ୟ ୬୦ ବର୍ଷ ହେଲାଣି ଏ ଦେଶ ଭିତରେ ଗାଡି ଚଳାଇ ଆସିଛନ୍ତି ।

ସେହିଦିନ ମୁଁ ସକାଳୁ ଦହିବରା, ଆଳୁଦମ୍, ଘୁଘୁନି କରିଥିଲି, ମିସେସ୍. ଶର୍ମା ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାର ଓଡିଆ ଘର ଖାଇବା ଭଲ ପାଆନ୍ତି ବୋଲି । ମୁଁ କେବେ କିଛି ଭଲ ଜିନିଷ କରିଲେ ତାଙ୍କୁ ମୋ ଝିଅ ଘରକୁ ଡାକେ କିମ୍ବା ସମୟ ଦେଇ ନପାରିଲେ ସେ ନିଜେ ଆସି ନେଇ ଯାଆନ୍ତି । ସେଦିନ ଦୁଇ ଥର ଫୋନ୍ କରି ନ ପାଇବାରୁ ମେସେଜ୍ ଦେଇଥିଲି - ‘ଆଜି ତମେ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଛ ? ଅଞ୍ଜଳି (ତମ ନାତୁଣୀ) ଆସୁଛି ବୋଲି ମୁଁ ଦହିବରା ଆଳୁଦମ୍ କରି ରଖୁଛି ।’ ଦିନ ପ୍ରାୟ ଗୋଟାଏ ବେଳେ ଫୋନ୍ ଆସିଲା - ‘ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅ ନାହିଁ - ମୁଁ ଅଞ୍ଜଳିକୁ ପଠାଇଛି’ ତାଙ୍କର ସେହି ଚିରାଚରିତ ଶାନ୍ତ, ଧୂର କଥା, ଶାନ୍ତତମା ହିତସର, ଯେପରି କିଛି ହୋଇନାହିଁ । ମୁଁ କହିଲି ‘ରାସ୍ତା ଆରପଟେ ତମ ଘର - ମୁଁ ନିଜେ ନେଇ ଯିବି ।’ ମୁଁ ଦହିବରା ହେରିକା ପ୍ୟାକ୍ କରି ଡ୍ରାଇଭ୍‌ଫ୍ରେରୁ ଘର ସାମ୍ନା ରାସ୍ତାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ମିସେସ୍. ଶର୍ମାଙ୍କ ଝିଅ ରାଧା ଏବଂ ନାତୁଣୀ

ଅଞ୍ଜଳି ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ ।

ରାଧା ନିଜ ଆତ୍ମ କହିଲା - ‘ମାଆର ଆଜି ଗୋଟେ ସାଂଘାତିକ ଦୁର୍ଘଟଣା ହୋଇଗଲା । ମାଆର ଅବସ୍ୟ କିଛି ହୋଇନାହିଁ ଯଦିଓ ଗାଡିଟି ରୁମ୍‌ଫାର ହୋଇଗଲା ।’ ମୁଁ କହିଥିଲି ‘ଯାହା ହଉ ଭଗବାନଙ୍କର ଦୟାରୁ ମିସେସ୍. ଶର୍ମାଙ୍କର କିଛି ହୋଇନାହିଁ ।’ ଠିକ୍ ଚାରିଟା ବେଳକୁ ମୋର ନାତି ନାତୁଣୀ ସ୍କୁଲରୁ ଫେରିବା ପରେ ମିସେସ୍. ଶର୍ମାଙ୍କୁ ଟିକେ ଦେଖା କରିବାକୁ ଯାଇଥିଲି । ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ସେ ଥରିଲା ପରି ଲାଗୁଥିଲେ । ଟିକେ ନର୍ତ୍ତସ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ଦେଖିଲେ ଜଣା ପଡୁଥିଲା ଖୁବ୍ ଭୟ ପାଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ଗାଡିଟି ତାଙ୍କର ଫ୍ୟାମିଲି କାର୍ ଥିଲା । ଯଦିଓ ସେଟା କ୍ଲାକ୍‌ଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ସମ୍ପତ୍ତି, କ୍ଲାକ୍ ତାଙ୍କର ସବୁବେଳେ ଡାରିୟେନ୍‌ରୁ ନ୍ୟୁୟର୍କ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ଯାଉଥିଲେ । ମିସେସ୍. ଶର୍ମା ପ୍ରାୟ ଗାଡିଟିକୁ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ । ସିନିୟର୍ ସିଟିଜେନ୍ ସେଣ୍ଟର, ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପାଖକୁ କିମ୍ବା ବଜାର ଗଲାବେଳେ ସେ ଗାଡିଟି ନେଇକି ଯାଉଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଝିଅ ଚାଉନ୍ ଭିତରେ ଚାକିରି ଯୋଗୁଁ ନିଜ ଗାଡିଟି ନିଏ । ନାତି, ନାତୁଣୀ ତାଙ୍କ ଚାକିରି ଜାଗାରେ ନିଜ ନିଜର ଗାଡି ରଖୁଛନ୍ତି । ମିସେସ୍. ଶର୍ମାଙ୍କର ନିଜ ଗାଡିଟି ସେ ବହୁତ ପୂର୍ବରୁ ବିକି ଦେଇଥିଲେ । ସେ କହିଲେ, ‘କ୍ଲାକ୍ ପାଇଁ ମତେ ଖରାପ ଲାଗୁଛି । କାରଣ ଗାଡିଟିକୁ ସେ ଅତି ଜଡ଼ରେ ରଖୁଥାଏ ।’ ମୁଁ କହିଲି ‘ଆଜ୍ଞା ଦୁର୍ଘଟଣା ହେବା ଉପରେ କାହାରି ହାତ ନାହିଁ । ଗାଡିଟି ରୁମ୍‌ଫାର୍ ହୋଇଛି, ଇନ୍‌ସୁରାନ୍ସବାଲା କାଲି ଗାଡି ଠିକ୍ କରାଇ ଦେବେ । ତମର ଯଦି କିଛି ହୋଇଥାନ୍ତା ସମସ୍ତଙ୍କର କେତେ ଅସୁବିଧା ହୋଇଥାନ୍ତା ଏବଂ ପୁରା ପରିବାରଟି ହଇରାଣ ହରକତ ହୋଇଯାଇଥାନ୍ତା ।’

ଦୁର୍ଘଟଣା ପରେ ମିସେସ୍. ଶର୍ମା ଖୁବ୍ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇପଡିଥିଲେ । ଦିନେ

ମୋ ପାଖକୁ ସେ ଆସି କହିଲେ ‘ତୁମେ କିପରି ସବୁ ଦିନ ରାମନାମ ଲେଖୁଛ କହିଲ?’ ପୋଲିସ୍ କଣ ରିପୋର୍ଟ ଦେବ, ଇନସୁରାନ୍ସ କେତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ - ସେଇଟା ବୋଧେ ତାଙ୍କର ବଡ଼ ଚିନ୍ତା ଥିଲା । ସେ କହିଲେ , ‘ଝିଅ ଘରେ ତିନି ତିନିଟା ଗାଡ଼ି ଜରୁରୀ ନୁହେଁ ବୋଲି ମୋର ଗାଡ଼ିଟି ବିକି ସେମାନଙ୍କୁ ଟଙ୍କା ଦେଇଦେଇ ଥିଲି । ଏଠି ତ ପୁରା ଘର ମୁଁ ସମ୍ଭାଳେ । ଛୋଟଦିନରୁ ନାତି ନାତୁଣୀଙ୍କର ସବୁ ଜଞ୍ଜାଳ ମୁଣ୍ଡାଇ ଥିଲି । ସବୁ ଦିନ ଝିଅ ଘରେ ରାତ୍ରି ଭୋଜନ ତିଆରି କରେ । ଘର ପାଇଁ ପରିବାପତ୍ର, ସଉଦା ସବୁ ମୁଁ ଆଣେ । ନିଜର ସବୁ ଦାୟିତ୍ଵ ନିଜେ ନେବା ସହିତ ନିଜର ସବୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ କରିଥାଏ ।’

ଖରାଛୁଟିରେ ଅଗଷ୍ଟ ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହରୁ ସେ ସିଆଟେଲକୁ ଡାକ୍ତର ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଝିଅଙ୍କ ପାଖକୁ ଚାଲି ଯାଆନ୍ତି । ସେଠି ଦୁଇଟି ନାତି ଆଇମାଆଙ୍କୁ ଅନାଇ ବସି ଥାନ୍ତି । ପାଖାପାଖି ଦୁଇ ଝିଅ ସିଆଟେଲରେ ଅଛନ୍ତି । ମଝିଆଁ ଝିଅ ମିତା ର ପିଲାପିଲି ନାହାନ୍ତି । ସାନ ଝିଅ ଗିତାର ଦୁଇ ପୁଅ ଅଶ୍ଵିନୀ ଏବଂ କବି । ମାସେ କି ଦେଡ଼ ମାସ ଦି ଝିଅଙ୍କ ପାଖରେ କଟାଇ ଆସନ୍ତି । ବଡ଼ ଝିଅର ଝିଅ, ଅଞ୍ଜଳି ଥାଉ ପୁଅ ନିଖୁଲ ତଥା ସାନ ଝିଅର ଦୁଇ ପୁଅ ଅଶ୍ଵିନୀ ଓ କବି ସହିତ ଡାକ୍ତର ନିବିଡ଼ ସମ୍ପର୍କ । ଆଇ-ମାଆ ଆଭାଙ୍କର ପୂରା ନାମ ହେଲା ଆଭା ଶର୍ମା ।

ପରାଧୀନ ଭାରତରେ ବର୍ମାରେ ସେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ । ବାପା ତାଙ୍କର ଏବଂ ମାଆ ସୁଦକ୍ଷା ଗୃହିଣୀ । ତାଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ଚେହେରା ସର୍ଗତ ବିଜୟଲକ୍ଷ୍ମୀ ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ସହ ମିସିଯାଏ । ବାପା, ମାଆ, ଗୋଟିଏ ଭାଇ ଓ ବଡ଼ ଭଉଣୀଙ୍କ ସହିତ ସାଧୀନତା ପରେ ଆଭା ଆସି ଦିଲ୍ଲୀରେ ରହିଥିଲେ । ଆଧୁନିକ ଶିକ୍ଷିତ ପରିବାରର ଚାଲିଚଳଣ ଭିତରେ ସେମାନେ ନିଜର ପରମ୍ପରା ଏବଂ ନିଜ ସଂସ୍କୃତିକୁ ଭୁଲି ନଥିଲେ । ବଡ଼ ଭଉଣୀ ଦିଲ୍ଲୀର ମଡ଼ର୍ଣ୍ଣ ପବ୍ଲିକ

ସ୍କୁଲରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଥିଲେ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ଇହଧାମରେ ନାହାନ୍ତି । ଭିଣେଇ ପୁଷ୍ପା ଇନ୍‌ଷ୍ଟିଚିଉଟ୍ ରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଥିଲେ । ଦୁଇ ଦୁଇଟି ପୌତ୍ରକ ଘର ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଭାଇ ଏୟାରଫୋର୍ସରେ ଅନେକ ବର୍ଷ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ରହିବା ପରେ ଦିଲ୍ଲୀ ଘରକୁ ବିକ୍ରି କରି, ପୁନେରେ ସ୍ଥାଇ ବସବାସ କରନ୍ତି । ସଭା ସାନ ଭଉଣୀ ଆଭା ଶର୍ମା, ଅଲିଅଲି, ଅନିନ୍ଦ୍ୟ ସୁନ୍ଦରୀ ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମମତାମୟୀ । ଝିଅ ଟିଏ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଜନ୍ମହେଲା ବେଳେ ପ୍ରାୟତଃ ଦୁଃଖକୁ ସାଙ୍ଗରେ ଆଣି ଆସିଥାଏ । ଯୋଉ ଦୁଃଖ ଜୀବନର ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ଆକ୍ରମଣ କରିଥାଏ । ସାମାଜିକ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଏକା ନ ରହି ବଡ଼ଝିଅ ପାଖେ ରହି ତାର ଛୋଟ ଛୋଟ ଛୁଆ ଦିଟାଙ୍କୁ ସମ୍ଭାଳିଥିଲେ ।

ଆଭା ଗ୍ରାଜୁଏସନ୍ ପରେ ଧାରିଝାଲର ବିଖ୍ୟାତ ଶର୍ମା ପରିବାରରେ ବୋହୂ ହୋଇ ଆସିଥିଲେ । ଶାଶୁଘର ‘ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଭବନରେ’ ପାରମ୍ପାରିକ ଯୌଥ ପରିବାରର ଯାବତୀୟ ନିୟମ କାନୁନ ମାନି ସୁନା ବୋହୂର ସମ୍ମାନ ପାଇଥିଲେ । ଦିଲ୍ଲୀରେ କିଛିଦିନ ଆରାମରେ ରହି ନିରାଶମୟ ଜୀବନ କଟାଇଥିଲେ । ସାମାଜିକ ବିରାଟ ବଙ୍ଗଳା ସହିତ ସାହେବୀ ଆବବକାଇଦାର ଚଳଣୀ ଥିଲା । ସ୍ଵଚ୍ଛଳ୍ୟାଣ୍ଡରେ ଟେକ୍ସଟାଇଲ୍ ଟେକ୍ନୋଲୋଜି କରିସାରି ସେ ପୁଣି କଲିକତାର ଜେନେରାଲ ମୋଟର୍ସରେ ଚାକିରି କଲେ । ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ବଙ୍ଗଳା, ଗାଡ଼ି, ଡ୍ରାଇଭର୍, ମାଲି, ରୋଷେୟା ସହିତ ଆରାମଦାୟକ ଜୀବନ ଛାଡ଼ି ହଠାତ୍ ଆମେରିକା ଚାଲିଆସିବାକୁ ମନେକଲେ ଡାକ୍ତର ସାମା ।

ଆମେରିକାର ଚାକଚକ୍ୟ ସହ କଷ୍ଟପ୍ରଦ ଜୀବନ ଶୈଳୀ ସହିତ ଖାପ ଖୁଆଇ ଆଭା ନିଜେ ସବୁକାମ ହାତରେ କରି, ଗାଡ଼ି ଚଳାଇ, ଚାକିରି କରି, ତିନୋଟି ଝିଅଙ୍କୁ ପାଠ ପଢ଼ାଇ ଅଧା ଜୀବନ କାଟି ଦେଲେ । ହଠାତ୍

ପୁଣି ସାମାଜିକ ଅସୁସ୍ଥ ଶରୀର । ବେମାରୀ ସହିତ ଜଂଜାଳମୟ ଜୀବନର ଅବସାନ । ସାମାଜିକ ମୃତ୍ୟୁପରେ ବେସାହାରା ଅବସାଦଗ୍ରସ୍ତ ନହୋଇ ଘର ବିକ୍ରିକରି ତିନିଝିଅଙ୍କୁ ଧରି ଅନ୍ୟ ଏକ ଯାଗାକୁ ଆସିଥିଲେ । ଯେଉଁଠି ବଡ଼ ଝିଅର ପାଠପଢ଼ା ସହିତ ଚାକିରିଟିଏ ମିଳିଥିଲା । ଆଉ ମଧ୍ୟ ନିଜର ଚାକିରିଟିକୁ ଅନ୍ୟ ଦି ଝିଅଙ୍କ ପାଠ ପଢ଼ା ସହିତ ବଜାୟ ରଖୁଥିଲେ । ସଂଗୀତରେ, ରୋଷେଇରେ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ସିଲାଇ ପତ୍ରରେ ଆଉ ତାଙ୍କ ମାଆଙ୍କର ରୁଚି ନେଇ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ । ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନୀ କ୍ଲାସିକାଲ୍ ସହିତ ଭଜନ ସେ ଗାଉଥିଲେ । ଅଣୀ ବୟସରେ ମଧ୍ୟ ତିନିଝିଅ, ନାତି ନିଖୁଲ ଓ ନାତୁଣୀ ଅଞ୍ଜଳି ସହିତ ସୁଲଳିତ କଣ୍ଠରେ ଭଜନ ଗାଉଥିଲେ । ସାଇବାବାଙ୍କର ଭଜନ ସମାରୋହରେ ସେ ଗୀତ ଗାଆନ୍ତି । ସୁଖ ଓ ଦୁଃଖର ଆଲୋଚନ ଭିତରେ ସଂଗୀତକୁ ସେ ପ୍ରାଣବନ୍ଧ କରି ରଖୁଛନ୍ତି ଜୀବନରେ । ସତ୍ୟ ସାଇବାବାଙ୍କର ସୁଲ ଶରୀର ଥିବା ସମୟରେ ପୂଜା ଛୁଟିରେ ସେ ବଡ଼ ଝିଅ ରାଧା ଓ ନାତି ନାତୁଣୀଙ୍କୁ ଧରି ପ୍ରାୟତଃ ବାଜାଲୋର ଆସୁଥିଲେ । ଭଜନ ଗାଇବା ସହିତ ବାବାଙ୍କର ଆଶିର୍ବାଦ ମଧ୍ୟ ମିଳୁଥିଲା । ମୁଁ ତାଙ୍କ ଶୋଇବା ଘରେ ମୁକେଶ ମାଧୁର, ଲତା ମଂଗେଶ୍ୱରଙ୍କ ଓ ଝିଅ ମାନଙ୍କର ସହିତ ଏକାଠି ଫଟୋ ସବୁ ଦେଖୁଛି ।

୧୦ ବର୍ଷ ଏକାଦି କ୍ରମେ ଆମେରିକାରେ ବସବାସ କଲେ ମଧ୍ୟ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ମୂଳ ତଥ୍ୟ ଓ ପାରିବାରିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ତାଙ୍କ ପାଖେ ରହିଛି । ପର ପିଢି ପାଇଁ ତାଙ୍କର ସଂସ୍କାର ଏବଂ ପରିବାରର ନିବିଡ଼ ସମ୍ପର୍କର ଭିତ୍ତି ସେ ମଜବୁତ କରି ରଖୁଛନ୍ତି । ପଞ୍ଜାବୀ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମଲାଭ କରି ସମ୍ପ୍ରାନ୍ତ ବଂଶର ଅହମିକା ତାଙ୍କର ନାହିଁ । ନିଜର ଚିରଶାନ୍ତ, ସମାହିତ ପ୍ରକୃତି ସହିତ ଆତ୍ମସମ୍ମାନର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସେ ଭୁଲି ନାହାନ୍ତି । ଭାରତୀୟ ମଣିଷଟିଏ ଦେଖିଲେ ଭାରି ଆଗ୍ରହରେ ମିଶନ୍ତି । ସମସ୍ତଙ୍କର ଆଚାର ବ୍ୟବହାର

ଖାଦ୍ୟପେୟକୁ ସେ ସମ୍ମାନ ଦିଅନ୍ତି । ଆମର ଓଡ଼ିଆ ଘରର ଡାଳମା, ସନ୍ତୁଳା, ବେସର ଓ ବଢ଼ିଚୁରାକୁ ସେ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି । ରାନ୍ଧିବା ପ୍ରଣାଳୀ ଶୁଣି ଲେଖୁ ରଖନ୍ତି । ବାହାରେ ବିଦେଶିନୀ ପରି ବେଶଭୂଷା କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମନ ଭିତରେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେ ଖାଣ୍ଟା ଭାରତୀୟ । ବଡ଼ଝିଅ କାଶ୍ମୀର ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମଝିଆଁ ଓ ସାନ ବିଦେଶୀ ଗୋରା ବାହା ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତେ ସୁଖ ଶାକାହାରୀ । ଏପରିକି ଅଞ୍ଜଳି ଆମେରିକାରେ ଜନ୍ମ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଶାକାହାରୀ । ଭାରତନାଟ୍ୟମର ଜଣେ ଉଚ୍ଚକୋଟୀର ନର୍ତ୍ତକୀ । ପୋଷ୍ଟଗ୍ରାଜୁଏଟ୍ ହେଲା ପରେ ନ୍ୟୁୟର୍କରେ ରହୁଛି ଚାକିରି କରି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସପ୍ତାହରେ ସେ ଆସେ, କିମ୍ବା ଏମାନେ ଯାଆନ୍ତି । ନାତି ନିଖୁଲ ସଂସ୍କୃତ ଏବଂ ହିନ୍ଦୀରେ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଭଜନ ଗାଇପାରେ । ନିଜର ଜୀବିକା ସହିତ ସଂଗୀତକୁ ସେ ସମାନ୍ତର ଭାବେ ଭଲପାଏ । ଗୀତ ଗାଇବା, ପିଆନୋ ବଜାଇବା ଏବଂ ଚେସ୍ ଖେଳିବାରେ ନାତିକୁ ଆଇ ସହଯୋଗ କରିଥାନ୍ତି । ଭାଇ ମାନେ ତାଙ୍କର ଆମିଷାସୀ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ନିଜର ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଖାଆନ୍ତି । ବ୍ରିଟିଶର୍ ବାହାହେଲେ ମଧ୍ୟ ଗୀତାର ଛୋଟ ପୁଅ ଦୁଇଟି ମାଆ ସହିତ ପ୍ରତି ମାସରେ ସତ୍ୟନାରାୟଣ ପୂଜା କରନ୍ତି । ମିତା ମଝିଆଁ ଭଉଣୀ ଭୋଗପାଇଁ ପ୍ରସାଦ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଥାଆନ୍ତି । ରୁମା ଖାଇବାକୁ ଅଶ୍ୱିନୀ ଓ ଅଭିଙ୍କର ଆଗ୍ରହ ପ୍ରବଳ । ବର୍ଷରେ ୩ ଭଉଣୀ ଓ ମାଆ ଧରେ ଦିଅର ଏକାଠି ହୁଅନ୍ତି ।

ଥରେ ବର୍ଷ ଆମେରିକା ଯିବା ଆସିବା ଭିତରେ ବାର ବର୍ଷ ତଳେ ଆମେରିକାରେ ମୋର ମିସେସ୍. ଶର୍ମାଙ୍କ ସହିତ ପରିଚୟ । ବୟସ, ଭାଷା କିମ୍ବା ଚଳଣୀ ଆମ ବନ୍ଧୁତାରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ହୋଇନାହିଁ । ତାଙ୍କର ସ୍ୱେହ, ଶ୍ରଦ୍ଧା, ଆପଣାପଣିଆରେ ମନେହୁଏ ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତରର ସମ୍ପର୍କ । କେବେ କାହାର ନିନ୍ଦାକରିବା, କାହାନ୍ତାରେ କିଛି ଗପିବା ମୁଁ ଜାଣିନି । ଖରାଛୁଟିରେ ମୋ ନାତି ନାତୁଣୀ ଛୋଟ ଥିଲା ବେଳେ ସବୁଦିନ ଆସନ୍ତି ଲୁହ ଓ ଚେସ୍ ଖେଳନ୍ତି ଓ ମୋ

ନାତି ଅଭି ସହିତ ଚେଷ୍ଟ ଖେଳରେ ଅଭି ହାରିବାକୁ ଗଲେବି ସେ ମଧ୍ୟ ତାକୁ ହରାନ୍ତିନି । ହାର୍ ଜିର୍ ର ଦୁନିଆରେ ସେ ଆମକୁ ବହୁତ ପଛରେ ପକାଇ ନେଇଛନ୍ତି । ହାରିବା ତ ଅବଶ୍ୟସାବୀ । ମଣିଷ ନିଜ ପାଖରେ କି ଅନ୍ୟ ପାଖରେ ହାରିଥାଏ । ଖେଳରେ ହେଉ କି ଜୀବନ ଯୁଦ୍ଧରେ ହେଉ ପରାସ୍ତ ସୈନିକ ହୋଇଗଲେ ସୁଦ୍ଧା ମିସେସ୍. ଶର୍ମା ଯେମିତି ଜଣେ ଅନବଦ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ମଣିଷ । ଦୂରରୁ ତାଙ୍କୁ ମୋର ପ୍ରଣିପାତ ଜଣାଉଛି ।

About the Author

Urmila Chotaray Raut, born in Puri, Currently residing in BJB Nagar, Bhubaneswar. Daughter of a renowned physician, married to Devakumar Raut, first Odia qualified printer. She is a member of Silver Age Foundation. In her spare time she loves reading and writing prose and poetry.

2

ନ୍ୟାୟ

ଅନୁପମା ମିଶ୍ର

ଜୀବନ ତ ଅନୁଭୂତିର ଗନ୍ତାଘର । କିନ୍ତୁ ମନର ଆଇନାରେ ବେଳେ ବେଳେ ଏମିତି କିଛି ସ୍ମୃତି ଅନୁଭୂତିର ଛବି ପ୍ରତିଫଳିତ ହୁଏ ତାହା ଇଚ୍ଛା ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ ବି ଭୁଲି ହୁଏନା । ମୋ ଜୀବନର ଏମିତି ଏକ ଘଟଣା (ହୁଏତ ସତ ଘଟଣା କହିଲେ ଠିକ୍ ହେବ କି ନାହିଁ ଜାଣେନା) । ଦିନ ବାର ତାରିଖ ତ ଠିକ୍ ଭାବରେ ମନେ ନାହିଁ । ଯେତିକି ମନେ ପଡୁଛି - ତିସେମ୍ବର ର ଏକ କାକର ଭିଜା ଶୀତ ସକାଳ । ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଶୀତ । ସେ ପୁଣି ରାଉରକେଲା ଯେଉଁଠାରେ ଶୀତର ପ୍ରକୋପ ଉତ୍ତର ଭାରତର ଶୀତଠାରୁ କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ ।

ସମୟ ବୋଧେ ନଅଟା ଦଶଟା । ଆମର କମ୍ପାନୀ କ୍ୱାର୍ଟର ରେ କିଛି ରିପ୍ୟାରିଙ୍ଗ କାମ ପାଇଁ ମୂଲିଆ ମିସ୍ତ୍ରୀ ବାଲି ସିମେଣ୍ଟ କାମ କରୁ ଥାନ୍ତି । ଘରର ସାମନାରେ ଥିବା ଲନ୍ ପାଖରେ ମୁଁ କୌଣସି କାରଣ ବସତଃ ହଠାତ୍ ଦରକା ଖୋଲି ବାହାରକୁ ଚାଲି ଆସିଲି । ଟିକେ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ବାହାରକୁ ଚାହିଁ ଯାହା ମୋର ପ୍ରଥମେ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଲା, ସେଥିରେ ମୋର ପାଦତଳୁ ମାଟି ଖସିଗଲା ପରି ଲାଗିଲା ।

ସେତେବେଳର କଥା ଭାବିଲେ ଆଜିବି ମୋର ଛାତି ଧରି ଉଠୁଛି । ଆଖିରେ ଲୁହ ଭରି ଯାଉଛି - ଲଜ୍ଜାରେ, କ୍ଷୋଭରେ । ଗୋଟିଏ ପନ୍ଦର ଷୋହଳ ବର୍ଷର ଝିଅଟିଏ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଲଗ୍ନ (ସେ ପୁଣି ତିସେମ୍ବରର ଏହି ହାତଭଙ୍ଗା ଶୀତରେ) ଗୋଟିଏ ନବଜାତ ଶିଶୁକୁ ହାତରେ ଧରି କ୍ଷୀର ପାନ କରାଉଛି ।

ନିଜ ଅଜାଣତରେ । ସେ ନିଜେ ବି ଜାଣି ପାରୁନି କ'ଣ କରୁଛି । କେଉଁଠି ଅଛି । ମତେ ବେଶୀ ସମୟ ଲାଗିଲାନି ଜାଣିବା ପାଇଁ ଯେ ସିଏ ମାନସିକ ଭାରସାମ୍ୟ ହରାଇଛି । ଆଉ ତାର ଏହି ଅବସ୍ଥାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ଆମ ଘରେ ଯେଉଁ ମୂଲିଆ ମିସ୍ତ୍ରୀ କାମ କରୁଥିଲେ ସମସ୍ତ ମାନବିକତାକୁ ଜଳାଜଳି ଦେଇ ଯେପରି ଭୋକିଲା ଶିଆଳ ପରି ତାକୁ ଲୋଲୁପ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖୁଥାନ୍ତି, ତାକୁ ମୋ ପକ୍ଷରେ ଭାଷାରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

ମୋ ଆଖି ବାଟରେ ଯେମିତି ଜୁଲୁଜୁଲିଆ ପୋକ ଚାଲିଗଲେ । ମତେ ହଠାତ୍ କିଛି ବୁଦ୍ଧି ଦିଶିଲାନି । ତର ତର ରେ ମୁଁ ପିନ୍ଧିଥିବା ପୋଷାକର ଓଡ଼ଣୀଟା ତା ଦେହକୁ ପ୍ରଥମେ ପକାଇ ଦେଲି ଏବଂ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମୋ ଘର ସାମନାରେ ଯେଉଁ ଦଉଡ଼ିରେ ଶୁଖୁଥିବା ଗୋଟେ ଶାଢ଼ୀ ଟାଣି ଆଣି ତାକୁ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲି । ତରବର ହୋଇ ଘର ଭିତରକୁ ଯାଇ ତା ପାଇଁ କ'ଣ କରିପାରିବି ବୋଲି ଭାବି କିଛି ଖାଇବା ଆଣି ତା ପାଇଁ ଆସିଲା ବେଳକୁ ସେ କୁଆଡ଼େ ଚାଲି ଯାଇଥିଲା ।

କିଛି ସମୟଧରି ଏପଟ ସେପଟ ଖୋଜିଲି, ସବୁ ନିରର୍ଥକ ହେଲା । ତାପରେ ନିରାଶ ହୋଇ ଲନ୍ ରେ ପଡ଼ିଥିବା ଚେୟାର ଉପରେ ଲଞ୍ଜ କରି ବସି ପଡ଼ି ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ଦେଇ ଭାବିଲି - ଯେଉଁଠି ସମସ୍ତ ମାନବ ସମାଜ କଲୁସିତ, କଳଙ୍କିତ, ଯେଉଁଠି ମାନବିକତାର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇ ସାରିଛି ସେଠି ମୁଁ ବା ବୋକି କ'ଣ କରି ପାରିବି ।

ଆଜି ସିନା ତାକୁ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଲୋଲୁପଦୃଷ୍ଟିରୁ ବଞ୍ଚାଇଲି, ଏମିତି ତ ସେ ହଜାର ହଜାର ଲୋଲୁପ ଦୃଷ୍ଟିର ଶିକାର ହେବ । ଏବଂ ତାରି ପରି ଶହ ଶହ ନିରୀହା ସମାଜ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଯ୍ୟାତା, ନିଷ୍ପେସିତା ମାନେ, ଏହି ସମାଜର କିଛି ଲୋକଙ୍କର ଅମାନୁସିକତା ଓ ବର୍ବରତାର ଶୀକାର ହୋଇ ଏହି କୋମଳମତି ବାଳିକାଟି ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପରେ ବିକସିତ ହେବା ଆଗରୁ ଆଉଗୋଟେ କୋମଳ କଢ଼ିର ଭାରରେ ଭାରାକ୍ରାନ୍ତ ।

ଭଗବାନ, ଏହି କଣ ତୋର ଦୁନିଆରେ ନ୍ୟାୟ ?

About the Author

Anupama Mishra is a homemaker with an impeccable taste for design, evident from her beautifully decorated home and neatly pleated saree. Few years back she met with an accident that caused a head injury but that didn't stop her from living a full life. Fiercely independent, she practices productive fitness and maintains mental peace.

3

ଏକ ଅଭୁଳା ଅନୁଭୂତି

ଇନ୍ଦିରା ମିଶ୍ର

ହେତୁ ପାଇବା ଦିନଠାରୁ ମଣିଷ ଜୀବନରେ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଅନେକ ଘଟଣା ଘଟିଯାଏ । କିଛି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୁଲି ହୋଇଯାଏ, କିଛି ଅଳ୍ପଦିନ ପାଇଁ ମନେରହେ, ପରେ ସ୍ମୃତିଚାରଣ କଲେ ମନେ ପଡ଼େ ମାତ୍ର ଆଉ କେତେ ଘଟଣା ଭୁଲିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ବି ଭୁଲିହୁଏନା ।

ପିଲାଦିନୁ ମୁଁ ସହରରେ ରହିଛି ଅବଶ୍ୟ । ବୁଲିବା, ଦୋଳି ଖେଳିବା, ବେତ କୋଳି, ଖିରିକୋଳି, ନଡ଼ିଆ, ପଇଡ଼, ପଣସ ଖାଇବାର ଯେଉଁ ଆନନ୍ଦ ତାହା ଭାଷାରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିହେବ ନାହିଁ । ମାମୁଘର ଗାଁକୁ ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁରେ ଯାଉ । ସେଠି ଆୟତୋଟାରେ ବାପାଙ୍କୁ ମଳିଥିବା ସରକାରୀ କ୍ଲବ୍ ଛୋଟ ହେଲେ

ମଧ୍ୟ ବଗିଚା ପାଇଁ ବହୁତ ଜାଗା ଥାଏ । ବୋଉ ମୋ ଯେ କୌଣସି ମଞ୍ଜି ହେଉ ବା ଡାଳ ହେଉ ପୋତି ଦେବ । କହିବ ବଞ୍ଚିଯାଉ, ଫୁଲ ନହେଲେ ଫଳ ଯାହା ହେଲେ ତ ଦେବ ନହେଲେ ସବୁଜିମା ବଢ଼ାଇବ । ବାପାଙ୍କର ଚାକିରିରେ ବଦଳି ହେଲେ ଆଗ ଦୁଇଟା ଟ୍ରକ୍ରେ ଫୁଲକୁଣ୍ଡ ଭର୍ତ୍ତିହୁଏ । ବାପା ବିରକ୍ତ ହେଲେ ବୋଉ ମନଦୁଃଖ କରେ, କହେ “ତୁମେ ଅନ୍ୟ ଜିନିଷ ପଛେ ନି ନିଅ ମୋର ଗଛ କିନ୍ତୁ ଯିବ ।”

ବୋଉର ସେଇ ସଭାବ ଆମ ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଛି । ଗଛ ମୋର ଅତି ପ୍ରିୟବନ୍ଧୁ । ପ୍ରତିଦିନ ବଗିଚାରେ ବୁଲିଲେ, ଗଛରେ ପାଣିଦେଲେ ମତେ ଶାନ୍ତି ଲାଗେ ।

ଆମ ନୂଆ ଘର ହେଲାବେଳେ ମୁଁ ଦୁଇଟି ଆୟଗଛ (ଆମ୍ରପଲ୍ଲୀ ଓ ଦୋସାରୀ) ଆଣି ଲଗାଇଥିଲି । ଆମ୍ରପଲ୍ଲୀ ଗଛଟି ଛୋଟରୁ, ଦେଶ ବର୍ଷରୁ ଫଳିବା ଆରମ୍ଭ କଲା; ମାତ୍ର ଦୋସାରୀ ଗଛଟି ବୃହଦ ବଡ଼ ହୋଇଗଲେ ବି ବଉଳ ଆସିଲା ନାହିଁ । ଜଣେ Horticulturist କହିଲେ, “ଆମ ଜଳବାୟୁରେ ଏ ଗଛ ହେଉନାହିଁ ତା ଛଡ଼ା ଘର ପାଖରେ ଥିବାରୁ ଘର ପ୍ରତି ବିପଦ, ତଳୁ କାଟି ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ମୋ ଝିଅର ସେତେବେଳେ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଭୂଦାନ ଅଫିସ୍ରେ posting ହୋଇଥାଏ । ସେ ତା’ର ଜଣେ କର୍ମଚାରୀକୁ ଗଛ କାଟିବା ଲୋକ ଡାକିବାକୁ କହିଥିଲା । ସେଦିନ ଥାଏ ରବିବାର, ମୁଁ ସକାଳ ନ’ଟାରେ ରୋଷେଇ ଘରେ ଜଳଖିଆ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଛି ହଠାତ୍ ଭୂଷକିନୀ ଶବ୍ଦ ହେଲା । କଣ ହେଲା ବୋଲି ବାହାରକୁ ଯାଇ ଯାହା ଦେଖିଲି ମୋର ଆଖିକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରିଲିନି । ଦୁଇଜଣ ଲୋକ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି, ଜଣକ ହାତରେ ଗଛ କଟା

ଖଣ୍ଡା ଅଛି ଓ ଆମ୍ରପଲୀ ଗଛଟି ଗୋଟିଏ ଚୋଟରେ ଧରାଶାୟୀ ହୋଇଛି । ଦୋସରୀ ଗଛ କିନ୍ତୁ ଠିଆହୋଇଛି । “ଆରେ ଏ କ’ଣ କଲ” କହି ମୁଁ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାରୁ ପିଅନ ଜଣକ କହିଲେ “ମ୍ୟାଡ୍ରାମ୍ କହିଥିଲେ ତ ଗଛ କଟା ହେବ ତେଣୁ ଆମେ ଦୁଇଟା ଯାକ କାଟିଦେଲୁ । ଆପଣ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଆଉଗୋଟେ ଗଛ ଆଣି ପୋତିଦେବା ।”

ସେ ସିନା ଅତି ସହଜରେ ଏତକ କହି ଗଛ କଟା ପଇସା ନେଇ ଚାଲିଗଲା ମତେ ଲାଗିଲା ମୋ ବେକରେ କେହି ଚୋଟ ମାରିଦେଲେ । ମାତ୍ର ଘଣ୍ଟା ଭିତରେ ମୋତେ ୧୦୨୦ ଜ୍ୱର ଆସିଗଲା । ଉପର ବେଳାକୁ ଉଭୟ ଜ୍ୱର ଓ ଝାଡ଼ା । ବିଛଣାରୁ ଉଠିବା ସମ୍ଭବ ହେଲାନାହିଁ । ତା ପରଦିନ ମୋ ସାନ ଭଉଣୀ (ଡାକ୍ତର) ଲୋକ ପଠାଇ ଘରେ ସାଲାଜନ୍ ଓ ଔଷଧ ଦେଲା । ତିନିଟା ସାଲାଜନ୍ ନେବା ପରେ ମୁଁ ଚିକେ ସୁସ୍ଥ ହେଲି ।

ଏବେ ବି ବାରିପଟକୁ ସେ ଗଲେ ସେଇ ଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥାନ ଦେଖିଲେ ମୋର କୁନି ଆମ୍ରପଲୀ ଗଛ ତାର ପୁଞ୍ଜା ପୁଞ୍ଜା ଆୟ ସହ ମନେପଡ଼େ ।

ଘା ଭିତରେ ଦୀର୍ଘ ଅଠର ବର୍ଷ ବିତି ଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେଦିନର ଅନୁଭୂତି ମୋ ମନରୁ ଲିଭୁନାହିଁ ।

‘ବୃକ୍ଷ ହିଁ ମନୁଷ୍ୟର ପ୍ରଥମ ବନ୍ଧୁ’ ।

ତାର ଯତ୍ନ ନିଅନ୍ତୁ ସେ ମଧ୍ୟ ଆପଣଙ୍କର ଯତ୍ନ ନେବ ।

About the Author

Indira Mishra, a member of Anand Center, is a retired teacher for from SAIIE with 30 years of teaching experience. She now spends all her time with her grandchildren and gardening. She loves to sing prayers, watch mythological serials and has an interest in socio political issues.

4

ସଭିଙ୍କୁ ସିଖିବା

ଅକ୍ଷୟ କୁମାର ବିଶ୍ୱାଳ

ପାଠପଢ଼ା ଘରେ ବସି ଘରପାଠ କରୁଥିଲା ଗୁଡୁ । ଅଜା ଘରେ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତେ, ସେ ଆସନରୁ ଉଠିପଡ଼ି ଅଜାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ ଜଣାଇଲା ଏବଂ ବସିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କଲା ।

ଅଜା ତା ପାଖରେ ବସି ତା ଭଲ ମନ୍ଦ କଥା, ପାଠ ପଢ଼ା କଥା ଏବଂ ଗୁଡୁ ପଢୁଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟର ଗୁରୁ, ଗୁରୁମା ଏବଂ ତା ସହପାଠୀ ମାନଙ୍କ ଆଚରଣ ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି କଥା ପଚାରି ବୁଝିନେଲେ । ତା ପରେ ଗୁଡୁ ଅଜାଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କଲା, ଅନୁଭୂତିରୁ କିଛି କହିବା ପାଇଁ । ନାତିର ଅନୁସନ୍ଧାନ ଗୁଣ ଅଛି ଜାଣି ଅଜା ତା ଉପରେ ବହୁତ ଖୁସି ହେଲେ ଏବଂ ମହାଭାରତର ଏକ କଥାବସ୍ତୁ

କହିବା ପାଇଁ ଗୁଡୁକୁ ପଚାରିଲେ ।

ତୁମେ ଗଙ୍ଗ ଆକାରରେ ତୁମ ଗୁରୁଙ୍କଠାରୁ କିମ୍ବା ସତ୍‌ସଙ୍ଗରୁ ମହାଭାରତର ପଞ୍ଚ ପାଣ୍ଡବଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଥିବ । ଆଜ୍ଞା କହିଲ ଦେଖୁ ପଞ୍ଚ ପାଣ୍ଡବ କିଏ ?

ଗୁଡୁ ଉତ୍ତର ଦେଲା, ସେମାନେ କୁନ୍ତୀ ଓ ମାଦ୍ରୀଙ୍କ ପୁଅ ଏବଂ ତାଙ୍କର ପିତାଙ୍କ ନାମ ହେଉଛି ପାଣ୍ଡୁ, ପଞ୍ଚ ପାଣ୍ଡବଙ୍କର ନାମ ହେଉଛି - ଯୁଧିଷ୍ଠିର, ଭୀମ, ଅର୍ଜୁନ, ନକୁଳ ଓ ସହଦେବ ।

ଗୁଡୁଠାରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ପାଇ ଅଜା ବହୁତ ଖୁସି ହେଲେ ଏବଂ ବଡ଼ଭାଇ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ପିଲାବେଳର ପାଠପଢ଼ା ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

ଗୁରୁ ଦ୍ରୋଣାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ କୌରବ ଓ ପାଣ୍ଡବ ମାନେ ବିଦ୍ୟା ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥିଲେ । ଦିନେ ଗୁରୁଜୀ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କୁ ଏକ ଘରକାମ କରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ପର ଦିନ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ସେହି ଘରପାଠ ନକରି ଆଶ୍ରମ ଆସିଥିଲେ । ଦ୍ରୋଣାଚାର୍ଯ୍ୟ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କୁ ସେହି ଘରପାଠ ବିଷୟରେ କିଛି ପଚାରିଲେ ଯୁଧିଷ୍ଠିର କୌଣସି ଉତ୍ତର ନଦେଇ ନିରବରେ ବସି ଗୁରୁଙ୍କୁ ଏକାଗ୍ର ଚିତ୍ତରେ ଚାହିଁ ରହିଲେ । ଗୁରୁ ଦ୍ରୋଣାଚାର୍ଯ୍ୟ କିନ୍ତୁ ଭୀଷଣ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କୁ ବେତ୍ରାଘାତ କଲେ ।

ତୁମର ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟଭଳି ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସର ଦଣ୍ଡମୁକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ନଥିଲା । ସେତେବେଳେ ବିଦ୍ୟାଥ୍ୟୟନ ନକଲେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ମାନଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ।

ତେଣୁ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ବେତ୍ରାଘାତର ଭୀଷଣ କଷ୍ଟପାଇଲେ । ସେ ନିଜର କଷ୍ଟକୁ ପ୍ରକାଶ ନକରି ଯୈର୍ଯ୍ୟହରା ନହୋଇ ଅଚଞ୍ଚଳ ଏବଂ ସ୍ଥିର ରହିଲେ । ପରନ୍ତୁ ଗୁରୁ ଦ୍ରୋଣାଚାର୍ଯ୍ୟ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କୁ ଏତେ ବେତ୍ରାଘାତ କରିଥିଲେ ଯେ ଗୁରୁଙ୍କ ହାତର ପାପୁଲି ବହୁତ କଷ୍ଟ ପାଇଲା ଏବଂ ଗୁରୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱିତ ହୋଇ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇ ତାଙ୍କୁ କୋଳଗ୍ରତ କରି କହିଥିଲେ - ଧନ୍ୟ ତୁମେ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ।

ତୁମେ ତୁମ ଆଚରଣରେ ଯେଉଁ ସଂଯମତା ଓ ଯୈର୍ଯ୍ୟ ଦେଖାଇଲ, ତାହା କାଗଜ କଲମରେ ଉତ୍ତର ଦେଇ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତୁମ ନାମକୁ ତୁମେ ସାର୍ଥକ ପ୍ରତିପାଦିତ କରିଛ ଏବଂ ତୁମ ଗୁରୁଙ୍କର ଉପଯୁକ୍ତ ଶିଷ୍ୟ ହୋଇ ପାରିଛ । କାରଣ ମୁଁ ତୁମକୁ ଯେଉଁ ଘରପାଠ ଦେଇଥିଲି ତାହା ହିଁ ଥିଲା ‘ଯୈର୍ଯ୍ୟ ଓ ସହନଶୀଳତା’ । ତୁମେ ବଡ଼ ହେଲେ ଏହି ଯୈର୍ଯ୍ୟ ଓ ସହନଶୀଳତା ବଳରେ ଜଣେ ଆଦର୍ଶ ଓ ପ୍ରଜାବସ୍ତୁଳ ରାଜା ହେବ । ଏହା ହିଁ ମୋର ଆଶୀର୍ବାଚନ ।

ଯେପରି ଗୁରୁ ଦ୍ରୋଣାଚାର୍ଯ୍ୟ ଶିଷ୍ୟଙ୍କଠାରୁ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କଲେ ସେମିତି ଆମେ ସଭିଏଁ ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ଶିଖିବା ।

ମାଆଠାରୁ ଶିଖିବା ଆମେ ସ୍ନେହ, ପ୍ରେମ ଓ ମମତା, ବାପାଙ୍କଠାରୁ ଶିଖିବା ଆମେ ଯୈର୍ଯ୍ୟ ଓ ସାହାସୀକତା, ଗୁରୁଙ୍କଠାରୁ ଶିଖିବା ବିଦ୍ୟା, ବୁଦ୍ଧି ଓ ଜ୍ଞାନ, ଗୁରୁଜନଙ୍କଠାରୁ ଶିଖିବା ଆମେ କର୍ମ ଆଚରଣ ।

ଏହି ‘ଧରା’ ସବୁ ସହି ଅନ୍ୟକୁ ଧରିଛି ନିଜେ ଜଳି ଏ ସରୂପ ଆଲୋକିତ ଦେଇଛି । ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ଆମେ କିଛି କିଛି ଶିଖିବା ତାହା ହେଲେ ମଣିଷ ପରି ମଣିଷଟେ ହୋଇବା । ନାତି ଅଜାଙ୍କଠାରୁ ଗୁରୁ ଦ୍ରୋଣାଚାର୍ଯ୍ୟ ଓ ପାଣ୍ଡୁ ପୁତ୍ର ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ଅଧ୍ୟୟନ ଶୁଣି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଚକିତ ହୋଇ ନିଜ ଘର ପାଠରେ

ମନ ନିବେଶ କଲା ।

About the Author

Akshay Kumar Biswal, a member of Anand Center, was born in Kendrapara, Odisha. Retired District mass education Information Officer, Health and Family Welfare department. He loves reading , listening to spiritual talks.

5

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯାତ୍ରାର ବିଭୀଷିକା

ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମହାନ୍ତି

ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷର ପିଲା ମୁଁ । ଜନ୍ମ ମରଣ ଆଉ ତା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଜୀବନର କୌଣସି ଉପଲକ୍ଷି ନାହିଁ । ବାପାଙ୍କର କଠୋର ଶାସନ, ବୋଉର ଆଦରର ସ୍ନେହ, ଶ୍ରଦ୍ଧା ଭିତରେ ଦୁନିଆଁକୁ ଚିହ୍ନିବାକୁ ପ୍ରୟାସ । କୋମଳ ହୃଦୟ, ଚପଳ ମତୀ ମନ, ଭଲ ଖାଇବାର ଇଚ୍ଛା, ତାପରକୁ ପାଠ ପ୍ରତି ବିତସ୍ମୟା, ଆଉ ଖେଳିବାରେ ନିଶା ଥିଲା ନିତି ଦିନିଆ କଥା ।

ପରିବାରର ସଂସ୍କାର ନେଇ ବିଦ୍ୟା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ କୁଜଙ୍ଗରେ । ତତ୍କାଳ କଟକ ଜିଲ୍ଲାର କୁଜଙ୍ଗ ସମୂହ କୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ । ନଇ ନାଳ ପୋଖରୀ ଘେରା ଅଞ୍ଚଳ, ଚାଷ ବନ୍ଦୀ ଅଞ୍ଚଳ, ଦୁଗ୍ଧ, ଘିଅ ଓ ମାଛ, କଙ୍କଡ଼ାର

ପ୍ରାରୁର୍ଯ୍ୟ । ମନେ ପଡ଼େ ସେଦିନର କଥା ।

ବହି ସିଲଟ ଧରି ଚାହାଳିକୁ ଯିବା, ମନେ ପଡ଼େ, ଦେହ ବର୍ଷର ସାନ ଭଉଣୀ ରେଣୁ ନିଖୋଜ । କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଇଛି । ବାପା ଅଫିସରେ । ବୋଉ ଘର କାମ ରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ମୋ ଉପରେ ଥାଏ ଭଉଣୀକୁ ଜଗିବାର ଦାୟିତ୍ଵ । ମୁଁ କିନ୍ତୁ ମୋ ଖେଳରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ଭଉଣୀ ନ ମିଳିବାରୁ ବୋଉର କାନ୍ଦ, କିଏ ନେଇ ଗଲା ବା ପାଖରେ ଥିବା କେଉଁ ନାଳ ପୋଖରୀରେ ପଡ଼ିଗଲା । ଖବର ଅଫିସରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ବାପା ଚାରି ପାଞ୍ଚି ଜଣକୁ ନେଇ ଖୋଜା ଖୋଜି ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଲେ ରାସ୍ତା ଘାଟ, ବସ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡ ଗଳି କନ୍ଦି ଇତ୍ୟାଦି । ଭଉଣୀ ନମିଳିବାରୁ ମୋ ଉପରେ ବାପାଙ୍କର ରାଗ, ଦୀର୍ଘ ସମୟ ପରେ ଜଣେ ମାଉସୀ ଭଉଣୀକୁ ଧରି ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । କଅଣ କି ଖାଇ କରି ଝିଅଟି ଖୁବ୍ ନିଦରେ ସୋଇପଡ଼ିଥିଲା । ତେଣୁ ତାକୁ ଉଠାଇଲି ନାହିଁ । ଭଉଣୀ ଫେରି ଆସିବାର ସୁଖବରରୁ ଡ୍ରାମାର ଯବନୀକା ପଡ଼ିଥିଲା ।

ଆଖି ଆଗରେ ନାଚିଯାଏ ବିଗତ ଦିନର ଅଙ୍ଗେ ନିଭେଇଥିବା ଆଉ ଗୋଟେ ଦୁଃଖଦ ତଥା ରୋମାଞ୍ଚିକର ଘଟଣା । ୧୯୫୪ ମସିହାରେ କୁଜଙ୍ଗରୁ କଟକ ଆସୁଥିଲୁ ସପରିବାର ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ । ମନୋରମ ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଭିତରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯାତ୍ରା ଅତ୍ୟନ୍ତ ମନୋରମ ଥିଲା । ତାଳ ଦଣ୍ଡା କେନାଲ୍ ର ଲକ୍ କବାଟ ଫାଙ୍କରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ମଙ୍ଗ ପଶି ଜାମ୍ ହୋଇଗଲା । ନାଉରୀ ମାନଙ୍କର ଶତ ଚେଷ୍ଟା ସତ୍ତ୍ଵେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆଉ ବାହାରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଲକ୍ ଭିତରରେ ପାଣିର ଉଚ୍ଚତା ବଢ଼ିବାର ଲାଗିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଉପରକୁ ଉଠିପାରୁ ନଥାଏ । ଆସ୍ତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ପାଣି ପଶି ଲକ୍ଷ୍ମୀଟି ବୁଡ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା । ପାଞ୍ଚିଟି ଜୀବନର ସୁରକ୍ଷା ଲାଗି ମୋ ବୋଉର ଆକୁଳ କ୍ରନ୍ଦନ । ସର୍ବସ୍ଵ ତ୍ୟାଗ କରି ସେହି ଆର୍ତ୍ତତ୍ରାଣକାରୀ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଫଟୋଟି ଛାଡ଼ିନଥିଲା । ମୋ ପରିବାରକୁ ବଞ୍ଚାଅ ପ୍ରଭୁ ।

ଦ୍ରୌପଦୀଙ୍କର ବସ୍ତ୍ର ହରଣ ଠାରୁ କୌଣସି ଅଂଶରେ କମ୍ ନୁହେଁ ସେହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ ।

ବୋଉ ମୋର, ଦୁଇପିଲାଙ୍କୁ ଧରି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଉପର ଅଂଶରେ ଠିଆ ହୋଇ ହାତକୁ ଉପରକୁ ଟେକି ସାହାଯ୍ୟ ଭିକ୍ଷା ପାଇଁ ଚିତ୍କାର କରୁଥିଲା । ଭଗବାନ ଯେ କେଉଁ କେଉଁ ରୂପରେ ଆସନ୍ତି ସାହାଯ୍ୟ ଦେବା ପାଇଁ । ପ୍ରଥମେ ଦୁଇ ଜଣର ସାହାଯ୍ୟରେ ମୁଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଉପରକୁ ଆସିଲି । ବୋଉକୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଉପରକୁ ଉଠାଇବାର ପ୍ରୟାସ କରୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ପାଣି ପସି ତଳକୁ ତଳକୁ ବୁଡ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲାଣି । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଉପରେ ଥିବା ଲୋକ ବୋଉକୁ ଧରି ଉପରକୁ ଉଠାଇବାକୁ ହାତ ପାଇନଥିଲା । କିଛି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ତେରି ହୋଇଥିଲେ ହୁଏତ ଦୁଇଟି ଜୀବନ ଚାଲିଯାଇଥାନ୍ତା । ସେତେବେଳେ ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣ ଗୋଟେ ଛତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଉପରେ ଥିବା ଲୋକଟି ପେଟେଇ ହୋଇ ଶୋଇ ଛତାର ଆଗପଟକୁ ଧରି ବଙ୍କୁଲି ବେଣ୍ଟୁକୁ ବୋଉ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବଢ଼ାଉଥିଲା । ବୋଉର ହାତ ପାଇନଥାଏ, ଜୀବନ ମରଣର ସଂଘର୍ଷ, ଅତି କଷ୍ଟରେ ବୋଉ ଛତାର ବଙ୍କୁଲି ବେଣ୍ଟୁକୁ ହାତରେ ଧରି ନେଇଥିଲା, ଗୋଟିଏ ହାତରେ କୃଷ୍ଣ ଫଟୋ ଆଉ ଗୋଟେ ହାତରେ ବଙ୍କୁଲି ବେଣ୍ଟୁ । ଥରେ ଦୁଇଥର ହାତରୁ ବେଣ୍ଟୁ ଖସି ଯାଉଥାଏ, ତଥାପି ସେ କୃଷ୍ଣକୁ ହାତରୁ ଛାଡ଼ି ନାହିଁ ।

ମୃତ୍ୟୁ ରୂପୀ ଅତଳ ତାଳଦଣ୍ଡା କେନାଲ୍‌ରୁ ବୋଉକୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଉପରକୁ ଉଠାଉଥିଲେ ସେହି ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣ ରୂପୀ ଲୋକ ଜଣକ । ଚାରିଆଡ଼େ ପାଣି । ଲକ୍ଷ୍ମୀ କାନ୍ଦୁରେ ଶିଉଳି ଲାଗି ଖସିଯାଏ । ହାତ ଖସି ଯିବାର ଅନେକ ସମ୍ଭାବନା ‘ଧନ୍ୟ ସେ ମହାତ୍ମା, ଧନ୍ୟ ତାଙ୍କର ସାହସ, ନିଜ ଜୀବନକୁ ପାଣି ଛଡ଼ାଇ ବୋଉକୁ ମରଣ ମୁହଁରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ । ଖାଲି ବୋଉ ନୁହେଁ ତା ଗର୍ଭରେ ଥିବା ଆଠ ମାସର ପୁଅ ସଲୁକୁ ମଧ୍ୟ ।’ ସେତେବେଳେ କେହି

ମହାତ୍ମାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ରଖିବାର ଜ୍ଞାନ ମୋର ନଥିଲା । ଆଜି ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ତାଙ୍କୁ ମୁଁ ଯଦି ପାଆନ୍ତି ତାଙ୍କ ପାଦତଳେ ସହସ୍ର ପଦ୍ମ ଦେଇ ପୂଜା କରନ୍ତି ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀ କାନ୍ଦୁରେ ଘସି ହୋଇ ବୋଉ ଅନ୍ତଃସତ୍ତ୍ୱା ପେଟରେ ଆଘାତ, କି ଯନ୍ତ୍ରଣା, କି ଆକୂଳ କ୍ରନ୍ଦନ, ପାଖରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟିଏ ନାହିଁ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବା ପାଇଁ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚଟାଣରେ ଗଢୁଥାଏ ମୋ ବୋଉ, କଣ କରିବି, କେମିତି ତାକୁ ସମ୍ଭାଳିବି । ବୋଉ ପାଖରେ ବସି କାନ୍ଦିବା ଛଡ଼ା ଆଉକିଛି ଉପାୟ ନଥିଲା ମୋର । ଉଦ୍ଧାର କରିଥିବା ଲୋକଟି ପାଖରେ ବସି ବୁଝାଇ ଥାନ୍ତି, ‘କିଛି ହେବନି ମାଆ.....ପୈତୃକ ଧର.....ଯେଉଁ କୃଷ୍ଣ ଫଟୋକୁ ଧରିଛ ତାଙ୍କୁ ହିଁ ତାକ ମାଆ.....ସେ ସବୁ ଠିକ୍ କରିଦେବେ ।’

ଦ୍ୱାପର ଯୁଗରେ ଭଗବାନ କୃଷ୍ଣଙ୍କର ଗଜ ଉଦ୍ଧାରଣ ରୂପରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ରୂପ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା । ଜଣେ ଲୋକ ଗୋଟିଏ ହାତରେ ଦେହ ବର୍ଷର ଶିଶୁ କନ୍ୟା ଭଉଣୀ ରେଣୁକୁ ଧରି ପହଁରୁ ଥିଲେ । ସେ ଭଦ୍ର ଲୋକ ଚିତ୍କାର କରୁଥାନ୍ତି ଝିଅଟିକୁ କେହି ମୋ ହାତରୁ ଶିଳ୍ପ ନିଅ । ନଚେତ୍ ପାଣିରେ ଛାଡ଼ିଦେବି । ଆଉ ଅଧିକ ସମୟ ଛୁଆଟି ଧରି ପହଁରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ବିଭୁ କରୁଣାର ଖୁଅ ଯେଉଁଠି ଥରେ ଲାଗିଛି ତାହା କଣ ଏତେ ଶିଳ୍ପ ଛାଡ଼ିଯିବ ।

୭/୮ କେ.ଜି. ଓଜନର ଦେହ ବର୍ଷର ଝିଅ କେନାଲ ମଧ୍ୟରେ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହେଲା, ଜଣକ ହାତରୁ ଅନ୍ୟହାତକୁ ଶେଷରେ ତୃତୀୟ ଲୋକଙ୍କ ହାତରୁ ବଞ୍ଚିଗଲା ଗୋଟିଏ ନିରିହ , ନିଃଶ୍ୱାସ ଶିଶୁ ଜୀବନଟିଏ ।

ପ୍ରାୟ ୨୫ ରୁ ୩୦ ଲୋକ କେନାଲ୍‌ରେ ପହଁରୁଥାନ୍ତି । ବୋଉ ଓ ମୋ ଆଖି ଖୋଜୁଥାଏ ବାପାଙ୍କୁ , କାହିଁ କେଉଁଠି ଦେଖାଯାଉ ନାହାନ୍ତି । ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ଥାଏ ବାପାଙ୍କର କିଛି ହେବନି କାରଣ ସେ ଭଲ ପହଁରା ଜାଣନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ବାପା କାହାଁନ୍ତି ?

ଦୁଇ ଚାରିଜଣକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ପହଁରି ପହଁରି କୂଳରେ ଲାଗି ଗଲେଣି । ଭାସି ଯାଉଛି କାଗଜପତ୍ରଘର ସାମଗ୍ରି ବିଡ଼ା ବିଡ଼ା ଟଙ୍କା, କିଛି ଲୋକ ତାକୁ ପାଣିରୁ ଛାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟିତ । ବୋଉର କାନ୍ଦ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଥାଏ । ବାପା ଦେଖା ଯାଉ ନାହାନ୍ତି, ଡଙ୍ଗାଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୁଡ଼ି ଗଲାଣି । ବୋଉ ଓ ମୁଁ ଆଶା ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିଲୁ ।

ନିଜ ଜୀବନ କୁ ଭୃକ୍ଷେପ ନକରି ଏ ଦାୟିତ୍ୱ ସମ୍ପନ୍ନ କର୍ମ ଯୋଗୀର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଉଦାହରଣ ପାଳଟି ଥିଲେ ସେଇଦିନ ବାପା । ଅର୍ଥିକ୍ କାଗଜ ପତ୍ରକୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ ସେ ସେହି ବୁଡ଼ନ୍ତା ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ଅଟକି ଯାଇଥିଲେ, ବାହାରିବାକୁ ରାସ୍ତା ମିଳି ନଥିଲା । ଡଙ୍ଗା ଭିତରେ କାଚ ଭାଙ୍ଗି ମରଣ ମୁହଁରୁ ବାହାରିବାର ବାଟ କରିଥିଲେ ସେ । ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ଅପୂର୍ବ ପରିଚୟ ।

ଭଙ୍ଗା କାଚ ବାଜି ମୁଣ୍ଡ ଓ ହାତରୁ ରକ୍ତ ଶ୍ରାବ ହେଉଥିଲା । ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇ କ୍ଷତ ବିକ୍ଷତ ଅବସ୍ଥାରେ ହଠାତ୍ ପାଣିରୁ ଉଠିଲେ ବାପା । ଜୀବନ ମରଣର ସଂଘର୍ଷ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଅପାର କରୁଣାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ମୁଁ । ବୋଉକୁ ବୁଝାଉଥିଲି, କାନ୍ଦ ନାହିଁ, ଦେଖ ବାପା ପାଣିରେ ପହଁରୁଛନ୍ତି । ବୋଉର କାନ୍ଦଟିକେ କମିଲା । ବାପା କୂଳରେ ଲାଗିଲେ ପାଞ୍ଚଟି ଜୀବନ ବଞ୍ଚିଗଲା ।

ସେ ଆମକୁ ମାତୃହରା ଦୁଃଖରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଛନ୍ତି । ଆସନ୍ତୁ ଦୁର୍ବିପାକରୁ ବର୍ତ୍ତୀ ପୁଣିଥରେ ଆମର ଜୀବନଧାରା ମୁଖ୍ୟ ଜୀବନ ଶ୍ରେତରେ ସାମିଲ ହୋଇ ଅନାୟସରେ କୁଳୁକୁଳୁ ହୋଇ ପ୍ରଭାହିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ସତେଅବା ପୁନର୍ଜନ୍ମ ମିଳିଗଲା ।

ଭାବିପାରୁନି ଯଦି କିଛି ଅଘଟଣ ହୋଇଥାନ୍ତା , ବାପା ମାଆ ଛେଉଣି ପିଲା ମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଦେଖୁଛି । କିଏ ଜାଣେ ଜୀବନର ଗତି ପଥ କଅଣ ହୋଇଥାନ୍ତା । ଏବେବି ଦେହ ଶୀତେଇଉଠେ । କଥାରେ ଅଛି ‘ଯାହାକୁ ରଖିବେ ଅନନ୍ତ , କି

କରି ପାରେ ବଳବନ୍ତ ।’ ଗୀତାରେ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କହିଛନ୍ତି, ‘ଯାହାହେଲା ଭଲ ହେଲା, ଜାହା ହେଉଛି ଭଲ ହେଉଛି ଭଲ ହେଉଛି, ଆଉ ଯାହା ହେବ ଭଲହେବ ।’ ଦୈବୀ ଶକ୍ତିକୁ ବୁଝିବା ଆମ ଶକ୍ତିର ବାହାରେ ।

ମୁଁ ନାସ୍ତିକ ନୁହେଁ, ପିଲା ଦିନରୁ ଭଗବାନଙ୍କ ପ୍ରତି ମୋର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ ଭାବ ମଧ୍ୟ ଆସି ନାହିଁ । ଜୀବନରେ ଧକ୍କା ନଖାଇଲେ ମଣିଷ ଭଗବାନଙ୍କ ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଉପଲକ୍ଷି କରି ପାରେନା; ହେ ପ୍ରଭୁ! ଆଉ କେତେ ଜନ୍ମ ଦେବ, କେତେ ଧକ୍କା ଦେବ, କେତେଦୁଃଖ ଦେବ, ପୁଣି ଆସ୍ତା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ପାଇଁ ?

III ଜୟ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣ III

About the Author

Santosh Kumar Mohanty, born is a retired assistant general manager from Rourkela steel plant. Born in cuttack district , educated in Rourkela and currently residing in Bhubaneswar, he has been a lover of cultural programs and sports throughout his student life. He has rekindled his love for his hobbies after his retirement.

6

ଶେଷ ପାହାଚ

ସୁଦେଷ୍ଟା ଦାଶ

ନିର୍ବନ୍ଧ ସରିବା ପର ଦିନ ସ୍କୁଲରାସ୍ତାରେ ଟେଲିଫୋନ୍ ଭବନ କ୍ୟାମ୍ପସ୍ ଭିତରେ ଦେଖା ହେଇଥିଲା । ଖୁସିର ମୁହୂର୍ତ୍ତ ସେଦିନର, କିନ୍ତୁ କିଛି ଦିନ ଭିତରେ ଦ୍ଵିତୀୟ ଥର ଦେଖାରେ ଉଭେଇ ଯାଇଥିଲା ତାହା । ତାଙ୍କ ମନରେ ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା ଦୁଃଖ ଓ ଉତ୍ତେଜନା ।

ଆମର ଓ ତାଙ୍କର କୁଆଡ଼େ ଗୋଡ଼ାଟା ଏକା ଥିଲା । ବାପାଙ୍କ ସାଙ୍ଗ କେହି ଜଣେ ବାପାଙ୍କୁ ଏହି କଥା କହିଥିଲେ । କହିଥିଲେ ଯେ -ଏକା ଗୋଡ଼ାରେ ବାହାଘର କଲେ ଝିଅ ବିଧବା ହେବ । ତେଣୁ ତା ପୂର୍ବଦିନ ତିନିଟା (ଅପରାହ୍ନ) ବେଳେ ବାପା ବାହାରୁ ଆସି ତାଙ୍କ ଟ୍ରାକ୍‌ରୁ ନିର୍ବନ୍ଧ ମୁଦିଟା ନେଇ ଫେରାଇ

ଦେଇ ଆସିଥିଲେ । ମୋର ସେତେବେଳେ ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀ, ସିଏ କାନ୍ଦିକାଟି ଉଚ୍ଛନ୍ନ ହେଇ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନେଲା ଯେ ମତେ ନେଇ କୁଆଡ଼େ ପଳାଇବ । ଏଇ ଖବର ପାଇ ମୋର ସ୍କୁଲ ଯିବା ବନ୍ଦହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଯଦି ମୋର ମାଉସୀ ପୁଅ ମତେ ସପର୍ତ୍ତ, ନଦେଇ ଥାନ୍ତା ତାହେଲେ ମୋର ପଢ଼ାରେ ଡୋରି ଲାଗି ଯାଇଥାନ୍ତା । ଆଉ ଏ.ଜି. ଅର୍ପିସ୍ ରେ ଅଡିଟ୍ ଅର୍ପିସର ହୋଇପାରି ନଥାନ୍ତି କି ଅଲ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ମଲ୍ଟି ଲିଙ୍ଗେରାଲ ଡ୍ୟାନ୍‌ସର ଫେଷ୍ଟିଭାଲ୍‌ରେ ବେଷ୍ଟ ଆକ୍ଟେଷ୍ଟ ହୋଇପାରିନଥାନ୍ତି ।

ସମୁଦ୍ରକୂଳର ଢେଉ ଗଣ୍ଡ ଗଣ୍ଡ କାହିଁକି ଆଜି ଏ ଅସମୟରେ କଥାଟା ମନକୁ ଆସିଲା ମୁଁ ଜାଣି ପାରୁନି । ଯେ କି ଶୁଣିଲି ମୋ ବାହାଘର ପରେ ପାଗଳ ହୋଇଗଲା ଆଉ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ହୋଇ ଗୋଟେ ମଠକୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲା ।

ତାର ସେଇ ହତାଶର ପରିଣାମ ବୋଧେ ଆଜିର ମୋର ଏ ଅବସ୍ଥା । ବହୁତ ଗହଳି ଥିବାରୁ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ଗର୍ଭଗୃହ ଭିତରେ ମୋର ଗୋଡ଼ାଟା ମୋଡ଼ି ହୋଇ ଗଲା । ଫିଜିଓଥେରାପିକ ପରାମର୍ଶରେ ସମୁଦ୍ର ଓଦା ବାଲିରେ ଗୋଡ଼ାଟା ଜଂଘ ଯାଏଁ ପୋତି ବସିବାକୁ ଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ସାଙ୍ଗରେ ଥିବା ୨ଜଣ ବନ୍ଧୁକୁ ନେଇ ସମୁଦ୍ର ବାଲିରେ ବସି ସ୍ମୃତି ସାଞ୍ଜିବା ସୁଯୋଗଟା ପାଇଥିଲି ।

ଢେଉ ଗଣ୍ଡ ଗଣ୍ଡ ପଛ ଦିନର କିଛି ଘଟଣା ମୋ ଆଗରେ ଢଳି ମାରୁଥାଏ । ମୁଁ ସ୍ଥାଣୁ ହୋଇଗଲି । ଆଖିରେ ନାଚିଲା ମୋ ବାହାଘର, ତାପରେ ଛୁଆ ପିଲା, ତାପରେ ଜୀବନ, ଧାରା....ଗତାନୁଗତିର ଛବି ।

ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଆସେମ୍ଲି ପାଖାପାଖି ଥରେ କ୍ରସ୍ କରିବା ବେଳେ ତାଙ୍କ ସହିତ ମୋର ଦେଖା । ମୋର ସାମା କହିଲେ ତାଙ୍କ ସହିତ ଆମେ ସମ୍ପର୍କ ରଖିବାନି । ତୁମ ବଡ଼ ଭାଇ ମନା କରିଛନ୍ତି । ଏକା ସହରରେ ରହି ଦେଖା ନହେବା କି ଅଲଗା କଥା । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋର ଉତ୍କଳା ସଂସାର ତାର ଅଭିଶାପର ଫଳ ନୁହେଁତ ଆଉ ? ଶୁଣିଥିଲି ବହୁବର୍ଷ ଯାଏ ସେ ସେମିତି ପାଗଳ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ହୋଇ ବୁଲୁଥିଲା । ତାଙ୍କ ବାପା ମାଆ ପାଖ ମନ୍ଦିରରେ ଯବରଦସ୍ତ କରି ମନ୍ଦିର ପୂଜକଙ୍କ ଝିଅ ସହ ବାହାଘର କରିଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ୨ଟି ପୁଅ ମଧ୍ୟ ହେଲେ । ବଡ଼ ପୁଅ ଯୁ.ଏ.ସ୍ ରେ କମ୍ପାନି ଜବ୍ କରୁଥିଲା । ମୋ ତିନୋଟି ଝିଅରୁ ସାନ ଝିଅ ଯୁ.ଏ.ସ୍ରେ ସଫ୍ଟୱେୟାର୍ ଜବ୍ ପାଇଲା । ଆଉ ତାର ପ୍ରଥମ ଇସ୍ତ ବେଳେସେଠାକୁ ନେଇ ଯାଇଥିଲା । ପିଲା ମାନଙ୍କର କାମ ସାରି ବେଳେ ବେଳେ ଚାଲିଯାଏ ନିକଟସ୍ଥ ପାର୍କ ଆଡ଼େ । ବେଶୀ ବଡ଼ ପାର୍କ ନହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେଇ ୪୦-୫୦ ଘର ପାଇଁ ମଝି ସ୍ଥାନରେ ଜମି ୨ ଏକର ନେଇ ବିଲ୍ଡର ପିଲାଙ୍କ କରିଦେଇଥିଲା ଛୋଟ ପ୍ଲେ ପାର୍କ ଟିଏ । ତା ଚାରି ପାଖକୁ ଲାଗି ରହି ଥାଏ ବୃକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଚାଲିବାକୁ ଗୋଟିଏ ଫୁଟିଆ ଚଲା ରାସ୍ତା । କେତେ କେତେ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଫୁଲଗଛର ଧାଡ଼ି । ଦୁଇ ରାଉଣ୍ଡ ଚାଲି କରି ଫେରି ଆସେ ଘରକୁ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ଯାଇଥାଏ ସେତେବେଳକୁ ଶୀତର ଆଗମନ । ତେଣୁ ଦୁଇ ରାଉଣ୍ଡ ବୁଲି ଆସିବାବେଳେ ଅକ୍ଷର ହୋଇଆସେ । କିଛି ଏମିତି ବୁଲିଲା ପରେ ନାତୁଣି ସହିତ ସେଇ ପାର୍କର ଗୋଟିଏ ବେଞ୍ଚରେ ଟିକେ ବସିଯାଏ । ଥକ୍କା ମେଣ୍ଟିଲେ ଘରକୁପଳାଇ ଆସେ । ଯେଉଁ ଦିନ ବରଫ ପଡ଼େ ସେଦିନ ଯାଏନି । ଏମିତି କିଛିଦିନ ଭିତରେ ମୋର ନଜର ପଡ଼ିଲା ଦିନେ ସେ ସଞ୍ଜ ବେଳେ ଜଣେ ଦୀର୍ଘକାୟ, ଗୌରବର୍ଣ୍ଣ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ ବ୍ୟକ୍ତି । ମୋ ପାଖ ଦେଇ

ଆଗକୁ ଚାଲିଗଲେ । ହାତରେ ଖଣ୍ଡେ ବାଡ଼ି । ଆଉ ତାହାଣ ହାତରେ ପେଟର ବେଲୁ । ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଭୃତ୍ ପରି ପଛେ ପଛେ ଚାଲି ଥାଏ ଏକ ମାଟିଆ ରଙ୍ଗର ତାଙ୍କ ପପି, ବାସ୍ତାବ ତରଙ୍ଗ କେମିତି ଗୋଟେ ଭୁକମ୍ପ ସୃଷ୍ଟି କଲା ମନରେ । ଶୁଷ୍କ ମନ ଭଙ୍ଗା ହୃଦୟରେ କେମିତି ଗୋଟେ ଶିହରଣ ଖେଳିଗଲା । ଚାହିଁଲା ବେଳକୁ ସେ ଭଦ୍ର ବ୍ୟକ୍ତି ଚାଲିଗଲେ ସୁଦୂରକୁ । ବୋଧେ ତାଙ୍କ ଘର ଗଳି ଧରିଲେଣି ।

ମୁଁ ମୋର ବାଇପାସ୍ ଶରୀରରେ ସେତିକି ଯୋରରେ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ଫଲୋ କରିବାର ସାହାସ କରି ନପାରି ଫେରି ଆସିଲି । ମୋ ଝିଅର ଡାକରା ପାଇ ନାତୁଣୀ ଘରେ ପଶି ଯାଇଥିଲା । ଇଲେକ୍ଟ୍ରି ସିର୍ ରେ କବାଟ ବନ୍ଦ କରିବା ମୁଁ ଶିଖୁ ନଥାଏ ।

ତରତର ହୋଇ ଦଶହରାର ବିଜୟାପର୍ବ ଦେଖିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ସହିତ ବାହାରିଗଲୁ । ଘରୁ ଅନତି ଦୂରରେ ମଣ୍ଡପ । ବହୁ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ସୁସଜ୍ଜିତ ମେଢ଼ । ଯଥାସ୍ଥାନରେ ଖାଦ୍ୟପାନୀୟ, ସବୁକିଛି ପାଇଁ ଅର୍ଡର୍ଲି ଥିଲା ।

ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଗୀତ ନାଚର ଆସର । ନିକଟସ୍ଥ ଯୋଉ ଭାରତୀୟ ମାନଙ୍କର ପରିବାରକୁ ଇନ୍ଭାଇଟ୍ ହୋଇଥାଏ ଟେଲୋସିଟ୍ କରିବା ପାଇଁ । ଆମେ ସମସ୍ତେ ବସିଥିଲୁ ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ହୋଇ ସେବର୍ଷର ସମସ୍ତ ଭ୍ରମଣ ତଥା ପ୍ରୟୋଜନରେ ଯାଉଥିବା ସମସ୍ତ ପିତା ମାତା, ଜଣ ଜଣ କରି ପ୍ରତ୍ୟକଙ୍କୁ ଉପଭୌକନ ଦିଆଯାଉଥାଏ ପରିଚୟ କହି କହି । ହଠାତ୍ ପଣ୍ଡା ଟାଇଟଲରେ ଆଖି ଦୁଇଟି ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲା । ସେଇ ଭଦ୍ରଲୋକ, ଯାହାଙ୍କୁ କି ମନେମନେ ମୋର ମନଟା ଖୋଜି ହେଉଛି ଆଜିର ଏଇ ଶେଷ ପାହାଚରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ, କିଛି ସମୟପରେ ମୋର ନାଁ ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଚାରଣ ହେଲା କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳକୁ ତାଙ୍କ ପୁଅ ସହିତ ନାତି ପାଇଁ ଖାଇବା ଧାଡ଼ିକୁ ସେ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ । ରାତିରେ

ମୋର ନିଦ ହଜିଗଲା ।

ତା ପର ଦିନ ଥିଲା ସଙ୍ଗୀତ ସନ୍ଧ୍ୟା, ଜଗନ୍ନାଥ ଭଜନ, ଜଣାଣ ଏମିତି । ପିଲା ମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଗଙ୍ଗଣିଉଳୀ ଫୁଲ ଫୁଟିବା ପରେ ପରେ ବାହାରିଗଲୁ ସଙ୍ଗୀତ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ । ମୋ ନାତିର, ଗିତାର ନାତୁଣୀର ଶୋଲୋ ସହିତ ମୋର ଗୋଟିଏ ଭଜନ ଓ ପ୍ରାର୍ଥନା ତାସାଙ୍ଗକୁ ଝିଅର ସାଙ୍ଗ ମାନଙ୍କ ସହିତ ଗୁପ୍ତ ତ୍ୟାନ୍ତ ଓ କପଲ୍ ତ୍ୟାନ୍ତ । ସଂକ୍ଷ୍ୟା ଆସରଟି ଭାରି ଭଲରେ କଟିବା ପରେ ପୁଣି ଧାଡ଼ି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ରାତ୍ରି ଭୋଜନ ପାଇଁ । ଏପଟେ ୨ଟି ଲେଡିସ୍ ଓ ଅନ୍ୟପଟେ ପୁରୁଷଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ହୋଇ ଥିବାରୁ ବୃଦ୍ଧ ଓ ଛୁଆଙ୍କୁ ଧାଡ଼ିରେ ଛାଡ଼ିଥିଲେ । ଏମିତି ଧାଡ଼ିରେ ଥିବା ବେଳେ କାଉଣ୍ଟର ରେ ପ୍ଲେଟ ନେଇ ପନିର କୋସ୍ତା ପାଖରେ ମତେ ଅଟକି ଯିବାକୁ ହେଲା । କାରଣ ସେପଟ ଧାଡ଼ିରୁ ଭଦ୍ରଲୋକ ଜଣେ ସୁନ ହ୍ୟାଣ୍ଡଲ ଧରି ନେଇଥିଲେ । ତ ତାଙ୍କ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ ମୋ ଆଖିପଡ଼ିଲା ତାଙ୍କ ପଛରେ ଠିଆହୋଇଥିବା ସେଇ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ । ଯେ କି ଥିଲେ ମୋ ସସ୍ପେନ୍ସରେ ଥିବା ପଣ୍ଡା ବାବୁ । ପଛକୁ ଧକ୍କା ଖାଇ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହେଲା ବେଳକୁ କିନ୍ତୁ ସେ ଆଗରୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ ପୁରୁଷ ଜଣେ । ବୟସ ଆଗେଇ ଚାଲିଲେବି ଚେହେରା ର ପରିବର୍ତନ ସେତେ ଜଣା ପଡୁ ନଥାଏ । ହେଲେ ବି ଏକା ପ୍ରକାର ୨ ଜଣ ଥିବା କଥା ମୁଁ ଜାଣିଛି । ତେଣୁ ଦୃଢ଼ରେ ଥାଏ । ଆଉ ମୋ କଥାତ ଛାଡ଼ । ଯାହା ବା ଚେହେରାର ପରିବର୍ତନ ଯୌବନ, କର୍ମମୟ ଜୀବନ, ସଂସାର ଜଞ୍ଜାଳ ଇତ୍ୟାଦିରେ ଥିଲା । ଏବେବିତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମୁଁ ଏକ ଅଚିହ୍ନା ମଣିଷର ରୂପ ନେଇଛି ଦୁନିଆ ଆଖିରେ । ଏ ସଦ୍ୟବିଧିବା ବେଶକୁ ସେବା ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତି କିପରି ? ଭୁଲରେ ବି ସେ ଏକଥା ଭାବିବେ କାହିଁକି ?

ଯାହା ହେଉ ଆମ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ କିଛିଟା ଚେରୁଲ୍‌ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଇଥିଲା ପ୍ଲେଟ ରଖିବା ପାଇଁ । ଗୋଟେ ଚେରୁଲ୍‌ରେ ଏକାଠି ଠିଆ ହେଲୁ ପୁଣି ଥରେ । ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ଜଣେ ଥିଲେ ମୋ ଝିଅର ବେଷ୍ଟଫ୍ରେଣ୍ଡ୍ ନମ୍ରତାର ବାପା । ଆମର ଘର ଯିବା ଆସିବା ଆଗଧର ଆସିବାଠାରୁ ଥିଲା । ସେ ପଚାରିଲେ ମ୍ୟାଡମ୍, ଭଜନଟା ବହୁତ ଭଲ ଲାଗିଲା । ସମୟ କମ୍ ଆଇଟମ୍ ବେଶୀ ନହେଲେ ଆଉ ୨-୪ଟା ଶୁଣିଥାନ୍ତୁ । ଇତ୍ୟାଦି...ଇତ୍ୟାଦି । ରାତ୍ରି ଭୋଜନ ବେଳେ ଯାହା ଚପିକ୍ ହୁଏ । ହଠାତ୍ ଆମ ଭିତରକୁ ସେହି ଭଦ୍ର ବ୍ୟକ୍ତି ପସି ଆସିଲେ । ବହୁତ କିଛି ସମୟ ଆଗରୁ ସେ ମତେ ନିରେଖି ନିରେଖି ଚାହିଁବାର ମୁଁ ଲକ୍ଷ କରିଛି । ହୁଁ ଆପଣଙ୍କ ଭଜନ ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା । ମୁଁ ସରଳ ଭାବେ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇଲି ଏହା କହି ଖାଇବାରେ ଲାଗିଲି । ସେ କିନ୍ତୁ ଏଥର ଆଉ ଦୃଷ୍ଟି ଫେରିଲେନି । କହିଲେ ଡଃ.ଦାଶଙ୍କ ଘରକୁ ମୁଁ ପ୍ରାୟ ଯାଏ । ଆପଣଙ୍କ ଝିଅ ଘର ଧାଡ଼ିରେ ଶେଷ ଘର । ଏଥର ଆପଣଙ୍କ ଝିଅ ଘରକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବି । ବସିବା ।

ଏକାଟିଆ ସମୟଟା ମିଶିକି ବିତେଇଦେବା । ଠିକ୍ ଅଛି । ଆପଣଙ୍କ ଫୋନ୍ ନଂ.ଟା ଟିକେ ଦେବେ, ଫୋନ୍‌ରେ କଥାହୋଇକରି ପାର୍କ୍ ଆସିବା । ଭଲକରି ଟିକେ କଥା ହୋଇ ପାରିବା । ମୋରବି ଏଠାକୁ ଆସିବା ପାଖାପାଖି ୪ ମାସ ହୋଇଯିବ । ଯାହାହେଉ ଆଉ ୨ ମାସତ ବୁଲି ପାରିବା ।

କ୍ଷମା କରିବେ, ମତେ ଯେ କାଲି ସକାଳ ଫ୍ଲାଇଟ୍‌ରେ ନିଉୟାର୍କ୍‌ରୁ ଭାରତ ଫେରିଯିବାକୁ ହେବ ।

କାଲି ସକାଳେ... ସେତେ ବେଳକୁ ରାତି ସାଡ଼େ ଦଶଟା ଆଉ ମୋ ଫ୍ଲାଇଟ୍ ସକାଳ ୯ଟା ହେତୁ ମତେ ଘରୁ ସକାଳ ୬ଟା ଭିତରେ ବାହାରିବାକୁ ହେବ ।

ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ାକ ଦୁହିଁଙ୍କପାଟି ଭିତରେ ହିଁ ଅଟକି ରହିଗଲା । ଖାଲି ଆଖିବାଟେ ବାହାରିବା ପାଇଁ ଯାହା ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା ତାହା ଭଲ ଭାବରେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରି ଦେଉଥିଲା ।

About the Author

Sudeshna Das, retired as a Audit Officer from Accountant General Office, Odisha. She started writing at an early age, her first story was named "Ranga Pakhuda". She loves writing, poetry. A Silver Foundation member. She has been taking part in various competitions exploring her writing skills.

7

ମୋ ଚଳା ବାଟର ସାଥୀ 'ଆନନ୍ଦ'

ପ୍ରତିମା ମିଶ୍ର

ଧାଣୀକୁ ଆନନ୍ଦରେ ଦେଖୁ ମୁଁ ହଠାତ୍ ହତବାକ୍ ହୋଇଗଲି । ତାର ଏପରି ସାକ୍ଷାତ ମୋ କଳ୍ପନାର ବାହାରେ ଥିଲା । ତା ମୁହଁରେ ବୟସର ଛାପ ସ୍ପଷ୍ଟ ବାରି ହୋଇ ପଡୁଥିଲା । ତାର କଳା କଳା କେଶ ଯୁକ୍ତ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ମୁହଁ ମୁଁ ମୁଗ୍ଧ ଦିଶୁଥିଲା । ତା ଚାହାଣୀରେ କେମିତି ଗୋଟେ ଉଦାସ ଭାବ ଥିଲା ।

ସେଦିନ ଆମ ଆନନ୍ଦର ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବ ଥିଲା । ଅନେକ ଲୋକଙ୍କୁ ଡକା ଯାଇଥିଲା । ବହୁତ ଗହଳି ଭିତରେ ମୁଁ ତାକୁ ନିରିକ୍ଷଣ କରୁଥିଲି କାନେ ମୋର ଚିହ୍ନିବାରେ କେଉଁଠି ଭୁଲ ରହି ଯାଇଥିବ ଭାବି । ନାଁ ନାଁ ଏ ତ ନିଶ୍ଚିତ ସୁଧ

।ଶ୍ରୀ । ସେଇ ମୁହଁଟି, ଜଳ ଜଳ ଆଖି, ଆଉ ତେଜୀ ନାକ, ମନ ସ୍ଥିର ହେଲାନି । ଚେୟାର ଛାଡ଼ି ତା ପାଖକୁ ଗଲି । ହଠାତ୍ ମତେ ସେ ଦେଖୁ ଟିକେ ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଗଲା । ତା ମୁହଁରୁ ବାହାରି ଆସିଲା, ‘ଆପଣ ଏଠି ?’ ମୁଁ ହସିଲି ଆଉ କହିଲି, ‘ତେବେ ତୁମେ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନି ପାରିଲ ? ଆଜ୍ଞା ତୁମେ ଏଠି କେମିତି ?’ ସେ କହିଲା, ‘ମୁଁ ଯଦି ତୁମକୁ ଠିକ୍ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରେ ?’

‘ତୁମେ ମତେ ଦେଖୁନ କି, ମୁଁ କଣ ଆଗର ‘ସାଗତ ’ ହୋଇ ରହିଛି ? ବୁଢ଼ା ହୋଇ ଗଲିଣି ନାଁ ?’

ସୁଧାଶ୍ରୀ କହିଲା, ‘ସେ କଥା ପଛରେ । ହେଲେ ତୁମେ ଆଗ କୁହ ତୁମେ କେମିତି ଅଛ ? ଏବେ କଣ କରୁଛ ? ଆଜି ଏଠିକି କେମିତି ଆସିଛ ?’

କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନଦେଇ ହସି ଦେଲି ଟିକେ । ସୁଧାଶ୍ରୀ ଦୂରରେ ଜଣେ ବୁଢ଼ା ଲୋକ ବସି ଥିବାର ଦେଖାଇ ଦେଇ କହିଲା, ବାପା ଆସିଛନ୍ତି ଚିହ୍ନି ପାରୁଛ ନାଁ ନାହିଁ ? ସେଠି ବସିଛନ୍ତି ଚେୟାରରେ ।

ମୁଁ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଚାହିଁଲି, ବୟସର ଅପରାହ୍ଣରେ ସେ କେମିତି ମୁଁ ମନାଣ ଦିଶୁଥିଲେ । କୁଆଡ଼େ ଗଲା ତାଙ୍କର ସେ ଉଦ୍ଧତ ସଭାବ, ଆତ୍ମ ଅଭିମାନ । ପୁରା ନଇଁ ଯାଇଥିଲେ । ହାତରେ ଥିଲା ତାଙ୍କର ସାଥୀ ବାଡ଼ିଟିଏ । ସୁଧାଶ୍ରୀ କହିଲା ‘ବାପା ଆଉ ଭଲ ଦେଖୁ ପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ଦିନ ଥିଲା ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ପଦ ମର୍ଯ୍ୟାଦା, ସମ୍ମାନ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ତାଙ୍କୁ ଅହଙ୍କାରୀ, ଗର୍ବୀ କରିପକାଇ ଥିଲା । ଆଜି କିନ୍ତୁ ସବୁ ଶେଷ ହୋଇଯାଇଛି । ଜୀବନରେ ଏମିତି ସମୟ ଯେ ଦିନେ ଆସିବ ସେ କଥା ସେତେବେଳେ ସେ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲେ ।’

ରାଗ ଅଭିମାନକୁ ଭୁଲି ମୁଁ ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଠିଆ ହେଲି । ସୁଧାଶ୍ରୀ ଡାକିଲା, ‘ବାପା କିଏ ଦେଖୁଲ !’ ସେ ମୁହଁ ଟେକି ଚାହିଁଲେ ଓ ପଚାରିଲେ,

‘କିଏ ସାଗତ ଆସିଛନ୍ତି ? କିଏ ? କିଏ ? ସାଗତ !’ ଡାକି ଡାକି ସେ ଥରି ଥରି ଚେୟାର ଉପରୁ ଉଠି ଠିଆ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ପଡ଼ିବା ଆଗରୁ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଧରିନେଲି । ପାଦ ଛୁଇଁ ପ୍ରଣାମ କଲି । ମୋ ହାତକୁ ଧରି ପକାଇଲେ ।

ମୋ ମନରେ ଥିବା ଅନେକ ଦିନର ସବୁ ରାଗ, ଅଭିମାନ ମୁହୂର୍ତ୍ତକରେ ମନ ଭିତରେ ମିଳାଇ ଗଲା । ତାଙ୍କର ଏହି ଦୟନିୟ ଅବସ୍ଥା ଦେଖୁ ମତେ ଦୁଃଖ ଲାଗୁଥିଲା ।

ମୋ ହାତ ଦୁଇଟିକୁ ଭିଡ଼ିଧରି ସେ ପାଗଳ ଭଳି କହି ଚାଲିଥିଲେ, ‘ତୁମକୁ ମୁଁ କେତେ ଖୋଜିଛି ବାପା, ମୋର ଭୁଲ ପାଇଁ ତୁମକୁ ଥରେ କ୍ଷମା ମାଗିବି ବୋଲି । ମୁଁ ମୋ ଝିଅର ସର୍ବନାଶ କରିଛି । ତୁମ ଦୁହଁଙ୍କ ଜୀବନ ମୋ ପାଇଁ ଆଜି ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଛି । ମତେ ତୁମେ କ୍ଷମା କରିଦିଅ, ସାଗତ । ଅନ୍ତତଃ ସେତିକି ପାଇଲେ ମୁଁ ଶାନ୍ତି ରେ ମରି ପାରିବି । ମଣିଷର ଆଭିଜାତ୍ୟ, ପ୍ରଚୁର୍ଯ୍ୟର ମୋହ, ସମ୍ମାନର ଲାଳସା ମନୁଷ୍ୟକୁ ଅକ୍ଷ କରି ଦିଏ । ମୁଁ ବି ଦିନେ ଅକ୍ଷ ହୋଇ ଯାଇଥିଲି । ଆଜି ମୁଁ ବୁଝୁଛି ସ୍ନେହ ପ୍ରେମ ଭଲ ପାଇବାର ମୂଲ୍ୟ ପାଖରେ ଏସବୁ ତୁଚ୍ଛ ।’

‘ଛାଡ଼ନ୍ତୁ ମଉସା ଅତୀତକୁ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରି ଆଜି ଆଉ ଲାଭ କଣ । ଯାହା ହେବାର ଥିଲା ତାହା ହୋଇଯାଇଛି । ସେ ସବୁ ମନେ ପକାଇଲେ ଖାଲି ଦୁଃଖ ହିଁ ମିଳିବ ।’ ମୁଁ ନିରବି ଯାଇ ସୁଧାଶ୍ରୀ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲି । ଏ ଦୁହଁଙ୍କ କଥା ଶୁଣୁଥିଲି ହେଲେ ମୋ ମନରେ କିଛି ଭାଷା ନଥିଲା ।

ସୁଧାଶ୍ରୀ ଆଉ ମୁଁ ପିଲା ଦିନରୁ ଏକାଠି ଖେଳି ବୁଲି ବଡ଼ ହୋଇଥିଲେ । ପାଠ ପଢ଼ା ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଥିଲା ସାଙ୍ଗ ହୋଇ । ସ୍କୁଲ ଛାଡ଼ି କଲେଜ ଗଲେ । ପିଲା ଦିନର ଧୂଳିଖେଳର ସାଥୀ କଲେଜ ଜୀବନରେ ନିଜ ଅଜାଣତରେ ଜୀବନ

ସାଥ୍ ହେବା ପାଇଁ ପରସ୍ପରକୁ ଭଲ ପାଇ ବସିଥିଲେ । ସୁଧାଶ୍ରୀ ଥିଲା ସୁଶ୍ରୀ, ଶିକ୍ଷିତା । ତାର ନମ୍ର ବ୍ୟବହାର, ଢଳ ଢଳ ଆଖିର ନିରୀହ ଚାହାଣି ମୋତେ ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲା । ମାତ୍ର ସିଦ୍ଧାର୍ଥ, ସୁଧାଶ୍ରୀଙ୍କ ବାପା, ଏସବୁ ସମ୍ପର୍କକୁ ଚାହଁ ନଥିଲେ । ସୁଧାଶ୍ରୀ ଥିଲା ତାଙ୍କର ଏକ ମାତ୍ର ଅଲିଅଳି ଝିଅ । ଝିଅକୁ ସେ ଅନେକ ଥର ବାରଣ କରିଥିଲେ । ଏକଥା ସୁଧାଶ୍ରୀ ମତେ କହିଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଆମର ମିଳାମିଶା, ହସଖୁସି ଅଟକି ଯାଇନଥିଲା ।

ଦିନେ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ଘରେ ବସି ଆମେ ଦୁହେଁ କଥା ବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲା ବେଳେ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ବାବୁ ବୋଧେ ଅଫିସରୁ ଫେରିଲେ ଆସିବାର ଶବ୍ଦରେ ସୁଧାଶ୍ରୀ ରୂପ ହୋଇଗଲା । ତାର ବାପା ଘର ଭିତରକୁ ପଶି, ମତେ ସାମନାରେ ଦେଖି ଗର୍ଜନା ଉଠିଲେ, ‘ଯାହାର ବାପା ମାଆର ଠିକଣା ନାହିଁ, ଜାତିଗୋତ୍ର ଜଣା ନାହିଁ ଅନାଥ, ପାଳିତ ପୁତ୍ର, ଅଜ୍ଞାତ କୁଳଶାଳ, ତା’ ହାତରେ ଯେ ମୁଁ ମୋ ଝିଅକୁ ଦେବି । ଏ ସାହାସ ତୁମେ କଲ କିପରି ? କମ୍ ଆସ୍ପର୍ଶୀ ତୁମର ନୁହେଁ ଦେଖୁଛି । ସୁଧା ତତେ ବି କହିଦେଉଛି ମୁଁ ବଞ୍ଚି ଥିବା ଯାଏଁ ଏହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।’

ସେ ଦିନ ପରେ ମୁଁ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଧା କେବେବି ତାକୁ ଭେଟି ନାହିଁ କି ଭେଟିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିନାହିଁ । ଅନେକ ଯନ୍ତ୍ରଣା ମନସ୍ତାପ ଭିତରେ ମୋର ଦିନ ଗୁଡ଼ିକ ଯେ କେମିତି କଟିଛି ସେ କଥା ଭଗବାନ ଜାଣନ୍ତି । ସତରେ କଣ ମୁଁ ବାପା ମାଆଙ୍କର ଜନ୍ମିତ ସନ୍ତାନ ନୁହେଁ । ସେମାନେ ଯେ ମତେ ଏତେ ସ୍ନେହ ଭଲ ପାଇବା ଦେଇ ମଣିଷ କରିଛନ୍ତି, ଶିକ୍ଷା, ଦୀକ୍ଷା, ସଂସ୍କାର ଦେଇଛନ୍ତି ସବୁ କଣ ମିଛ । ସେମାନେ ମୋ ପିତା ମାତା ନୁହଁନ୍ତି ଯଦି, ତେବେ ସେମାନେ ମୋର କଣ ? କଣ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଏତେ ବଡ଼ ତ୍ୟାଗ । ମତେ କଣ ପାଇଁ ସେ ସମାଜରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କରିଛନ୍ତି ସବୁ ସାର୍ଥ ତ୍ୟାଗ କରି । ଅନେକ ଥର ଭାବିଛି ମାଆକୁ ପଚାରିବି ଏକଥା କଣ ସତ ଯାହା ମୁଁ ଶୁଣୁଛି । ହେଲେ ମୁଁ ସାହାସ

କରି ପାରିନି । ଯେଉଁ ଆଘାତରେ ମୁଁ ଆଜି କ୍ଷତ ବିକ୍ଷତ ସେ ଆଘାତ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଦେବିବା କିପରି ?

ସୁଧାଶ୍ରୀ ମୋ ବିଷୟରେ ଜାଣି ବାକୁ ଚାହଁ ଥିଲା, ସବୁ କଥା ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଖୋଲିକରି କହିଥିଲି । ମୁଁ ତାର ସାଙ୍ଗ ସିମ୍ପତିନୀକୁ ବିବାହ କରିଥିଲି ହେଲେ ସେ ମତେ ଦିନେ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଯାଇଥିଲା । ପୁଅ ସୁଦୂର ଆମେରିକା, ଆଉ ଝିଅ ବମ୍ବେରେ ନିଜ ନିଜର ପରିବାର ସହ । କେବେ କେବେ ସେମାନେ ଆସି ବୁଲି ଯାଆନ୍ତି । ଅବସର ପରେ ଜୀବନ ବଡ଼ ଦୁର୍ବସହ ଲାଗୁଥିଲା । ଯାହା ହେଉ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ବଡ଼ ଅପାର କରୁଣାରୁ ଜୀବନରେ ଆନନ୍ଦ ମିଳି ଗଲା । ଏହି ‘ଆନନ୍ଦରୁ’ ସ୍ନେହ, ମମତା, ହସ ଖୁସି ଭିତରେ ଆମେ ସମସ୍ତେ ପରସ୍ପର ଭିତରେ ଭାଜ ଭଉଣୀ ସମ୍ପର୍କ ଗଢ଼ି ସମୟ କଟାଉଛୁ । ଏଠି ନାହିଁ ହିଂସା, ରାଗ ଓ ରୋଷ, ଘୃଣା ବା ଅଭିଯୋଗ । ଏଠି ଥିଲା ବେଳେ ଆମେ ଘର ଦ୍ୱାର, ପରିବାର, ସଂସାର, ସବୁକିଛି ଭୁଲିଯାଇ ଥାଉ । ଏଇଟା ତ ‘ଆନନ୍ଦର ଆଳୟ’ ।

ଏତିକି କହି ସାରି ମୁଁ ସୁଧାଶ୍ରୀକୁ ଚାହଁଲି । ନୀରବ ପାଷାଣ ମୂର୍ତ୍ତୀଟିଏ ପରି ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ମତେ ଚାହଁ । ପଚାରିଲି, ‘ସୁଧାଶ୍ରୀ ତୁମ ବିଷୟରେ କିଛି କହିଲନି ଯେ । କଣ କରୁଛ ଏବେ ?’

‘ମତେ ଆପଣ ଯାହା ଦେଖୁଛନ୍ତି ସେତିକି କଣ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ଆମର ଭଲ ପାଇବା, ଆମର ସମ୍ପର୍କ ତ ସାରା ସହର ଜାଣି ଥିଲା । ଆଉ କାହାକୁ କେମିତି ବାହା ହୋଇଥାନ୍ତି କହିଲ ? ବାପାଙ୍କୁ ମୁଁ ରୋକଠୋକ ମନା କରିଦେଲି ବିବାହ କରିବାକୁ । ସେ ଅବସ୍ୟ ବହୁତ ଦୁଃଖ କଲେ, ଅନୁତାପ ବି କଲେ, ଆପଣ କଣ ଭାବୁଛନ୍ତି ଆଉ କାହାକୁ ବିବାହ କରି ମୁଁ ସୁଖୀ ହୋଇ ପାରିଥାନ୍ତି ?’

ସୁଧାଶ୍ରୀ ତୁମେ ଏତେ ବଡ଼ ତ୍ୟାଗ କଲ କାହା ପାଇଁ । ସୁଧାଶ୍ରୀର ଦୁଇ ହାତ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ଭୋ ଭୋ ହୋଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା । ମୋର ମାଆ ସବୁବେଳେ କହିଥିଲା, ନାରୀ ହେଉଛି ସର୍ବସଂହା ବସୁମତୀ । ଦେଖୁନ ଧରିତ୍ରୀ ମାଆ କେତେ କାହାର ପଦାଘାତ ନସହୁଛି । ସୁଧାଶ୍ରୀ ଆଖୁରୁ ଦୁଇଧାର ଲୁହ ବୋହି ଆସିଲା । ମୋ ଧୈର୍ଯ୍ୟର ବନ୍ଧ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ତରତର ହୋଇ ପଦାକୁ ଚାଲି ଆସିଲି । ମନଭରି କାନ୍ଦିଥିଲି ଅନେକ ସମୟ ଯାଏଁ । ଭାବୁଥିଲି ଖାଲି ଏହା ବିଧିର ବିଧାନ ଥିଲା ନା ମନୁଷ୍ୟକୃତ ?

About the Author

Pratima Mishra, a member of Anand Center, started writing story and poetry from her school days. She was awarded in Bisuba Melana. Many stories and poems written by her have been published in Prajatantra, Asanta kali, Juga bina, Samabesa amongst others. One of her writings published in Meghamala magazine was highly appreciated by readers.

୪ ସ୍ମୃତି

ସାତୀ ରଥ

ସ୍ମୃତି ଏକ ଅମାନିଆ ରୂପା ଜହ୍ନ । ସୁଦୂର ଅତୀତର କେଉଁ ସ୍ମୃତି କେତେବେଳେ ମନକୁ ଆନମନା କରିଦିଏ ତାହା କହିବା ମୁସ୍କିଲ । ଜୀବନ ସୋପାନର ଅର୍ଦ୍ଧାଧିକ ପାହଚ ଅତିକ୍ରମ କରିବା ସମୟରେ ଯଦି, ମତେ କିଏ ପଚାରେ, ‘ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଉପଲକ୍ଷି କଣ ?’

ତେବେ ମୁଁ କହିବି ନିରୋଳା ପ୍ରେମ, ଯାହା ଆଶା, ନିରାଶା, ବିଶ୍ୱାସ ଅବିଶ୍ୱାସ ଓ ପ୍ରାପ୍ତି ଅପ୍ରାପ୍ତିର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ । ମନର ଅକଳ୍ପନୀୟ ଓ ଅବର୍ଣ୍ଣନୀୟ ମାଟିରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଜନକ ଭାବେ ଅଚାନକ କେବେ ଫୁଟି ଉଠେ ଏ ପୁଷ୍ପ ଯାହାର ନାଁ ନାହିଁ କି ଗୁଣଧର୍ମ ରଙ୍ଗରୂପ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ । କେବଳ ଏହା ହୃଦୟର

ଫରୁଆରେ ଚିରଦିନ ପାଇଁ ତାହା ଅନ୍ତାଣ ରହିଯାଏ ।

କଟକ ହାଇକୋର୍ଟ ସିଧାରେ ଗୋଟେ ଗଳି ସମକୋଣୀ ଭାବେ କାଟିଦେଇ ଚାନ୍ଦିନୀ ଚୌକ ଓ ନିମଚୌରୀ ବାଲୁ ବଜାରକୁ ଦୁଇ ଭାଗ କରିଛି, ନାଁ ତାର କାଳୀଗଳି । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ମା କାଳୀ ସାହିର ରକ୍ଷାକର୍ତ୍ତ୍ରୀ ଅଧୀଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ । ଆଜିକୁ ୫୦, ୬୦ ବର୍ଷ ତଳେ କଟକ ହିଁ ଥିଲା ଓଡ଼ିଶାର ସଂସ୍କୃତିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ସାମାଜିକ ପ୍ରାଣ କେନ୍ଦ୍ର । କାଳୀଗଳି ର ଐତିହ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଚିକିତ୍ସ ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେବା ଏଠାରେ ସମୀଚୀନ ମନେ କରୁଛି । ଗଳିର ଉପର ମୁଣ୍ଡରେ ହାଇକୋର୍ଟ ତେଣୁ ଜଇ, ଓକିଲ ବଜାଳା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଥାକ ଥାକ କ୍ଲାଚର୍ସ ଏହାର ଉପର ମୁଣ୍ଡରେ ରହିଛି । ତା ଭିତରେ ବିଭିନ୍ନ ଦୋକାନଘର ଯେମିତିକି ପରିବା, ତେଜରାତି, ଜଳଖିଆ, ବରାପିଆଜି, ମିଠା, ଫଳ ଫୁଲ ଭୋଗ ରାଗର ଦୋକାନ ସବୁ ମନ୍ଦିର କଡ଼ରେ ଖୁନ୍ଦି ଖାନ୍ଦି ହୋଇ ରହିଛି । ମନ୍ଦିର ସାମ୍ନାରେ ଥିଓସଫିକାଲ ସୋସାଇଟି ବା ବ୍ରହ୍ମ ବିଦ୍ୟା ମନ୍ଦିର ଯାହାକୁ ସେ ସମୟରେ ନବ ଚେତନାର କବି ଓ ଲେଖକ ମାନେ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଯଥା କବିବର ରାଧାନାଥ ରାୟ ଭକ୍ତ କବି ମଧୁସୂଦନ ରାଓ ଓ ମୁଷ୍ଟିମେୟ ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ । ସେମାନେ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାର ଅଦର୍ଶରେ ଅନୁପ୍ରାଣୀତ ହୋଇ ବ୍ରାହ୍ମଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଗଛଲତା ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶାଳ କୋଠିମାନ ମନ୍ଦିରର ଅନତି ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ।

କାଳ ଚକ୍ରରେ ଏହି ମହାନୁଭବ ମହାପୁରୁଷ ମାନେ ମାଟିରେ ମିଶି ଯାଇଛନ୍ତି ସତ, ସେମାନଙ୍କ ଚିନ୍ତା ଚେତନାର ମହକ କାଳୀ ଗଳି ର ମାଟିରେ ଏବେବି ରହିଛି ବୋଲି ମୋର ଅନୁଭବ ହୁଏ । ସେମାନଙ୍କ ଘର ପାଖରେ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାଭାଷୀ ବଡ଼ ବଡ଼ ଜଇ, ଓକିଲ ବ୍ୟବସାୟୀ ମାନଙ୍କର ଗଣେଶ ଘର ।

ମରାଠା ମାନେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକରିଥିବା ଗଣେଶମନ୍ଦିର କଡ଼ରେ ବାଙ୍ଗଲାଦେଶୀ ଓ ମେଦନୀପୁରର ବଙ୍ଗାଳୀମାନେ କରୁଥିବା । ସୁନା ରୂପାର ଗହଣାର ଖୁର୍ଦ୍ଧାସପ୍ତ ତା ପରେ ବୁଢ଼ି ଠାକୁ ରାଣୀ ମନ୍ଦିର ଓ ତାପରେ କାଜି ବଜାର । ଯାହାକି ସେତେବେଳେ ରେଭେନ୍ସା ଓ ବଡ଼ ବଡ଼ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରଫେସର, ଓକିଲ, ଗାୟକ, ବାଦକ, ସଂଗୀତଜ୍ଞ ମାନଙ୍କର ପେଣ୍ଠସ୍ଥଳ ଥିଲା । ତା ଭିତରେ ଗୋଟେ ଛୋଟ ଚକଡ଼ାର ନାଁ ମେହେଦିପିର ଯେଉଁଠାରେ ମୁସଲମାନ ବଞ୍ଚିର ପୁରୁଷ ମାନେ ରଦ୍ଦି ତିଆରି, ଡ୍ରାଇଭର, ମିଷ୍ଟୀ, ଦର୍ଜୀ, ମାଂସ କଟାଳି ଆଦି କାମ କରୁ ଥିଲେ ଓ ତାଙ୍କ ଝିଅ ବୋହୁ, ମାନେ ବୁର୍ଖା ପିନ୍ଧି ରିକ୍ସାରେ କଳା ପରଦା ଘେରାଇ ମଧ୍ୟ ଯୁଗୀୟ ଚଳଣି ରେ ଯିବା ଆସିବା କରୁଥିଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କିନ୍ତୁ ଆପୋଷ ବୁଝାମଣା, ଭଲପାଇବା ଓ ସହଭାଷିତା ନିବିଡ଼ଭାବେ ଥିଲା ।

ଆଜିକୁ ପ୍ରାୟ ୪୫ବର୍ଷ ତଳର କଥା । ମୁଁ ସେତେବେଳେ ଚତୁର୍ଥ କି ପଞ୍ଚମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢୁଥାଏ । ଗଳିମୁଣ୍ଡରେ ଥିବା ଗୋଟେ ଛୋଟ ଘରେ ଭଡ଼ା ନେଇ ରହିଲେ ରାଜସ୍ଥାନରୁ ଆସିଥିବା ହଳେ ଦମ୍ପତି ଓ ତାଙ୍କର କୁନି ଝିଅ ମୁନି । କିଏ କହିଲା ସେମାନେ ଭିନ୍ନଜାତିର ବାହା ହୋଇଥିବାରୁ ଘରୁ ତଡ଼ାଖାଇ ବାରଦ୍ଦାର ଶୁଣିପିଣ୍ଡା ହେବା ପରେ ଏଠାକୁ ଆସିଛନ୍ତି । କଥାଟା ଅନେକ ବିଶ୍ୱାସ କଲେ କାରଣ ଯେଉଁ ଘରେ ସେମାନେ ରହୁଥିଲେ ସେଇଟା ଆଗରୁ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ମାରଖୁଡ଼ା ଭଡ଼ାନେଇ ଥିଲା ଯେକି ପରେ ନିଜ ଘର କରି ଦୂରକୁ ଚାଲିଯିବା ପରେ ମୁନି ଓ ତାର ପରିବାର ସେଠାରେ ରହିଲେ ।

ଖାନ୍ତ, ସରଳ, ସମ୍ପର୍କବାଦୀ ଦମ୍ପତି କମ୍ ଦିନରେ ସଭିଙ୍କର ପ୍ରିୟ ହେଲାପରେ ସାମ୍ବା ବଖରାରେ ବିଭିନ୍ନ ଷ୍ଟେସନାରୀ ସାମଗ୍ରୀ, ଖାତା ବହି, ଚକୋଲେଟ୍ ବିସ୍କୁଟ୍ ଆଦି ନିତ୍ୟ ବ୍ୟବହାରୀୟ ଜିନିଷ ରଖି ବାପା ବିକ୍ରି କରୁଥିଲେ

ଓ ମୁନିର ମାଆ ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ତାର ବାପା ହାଟ ବଜାର କରି ଗଲାବେଳେ ତାର ମାଆ ଯମୁନା, କୁନି ଝିଅକୁ କୋଳରେ ବସାଇ ସଉଦା ଦିଆ ନିଆ କରୁଥିଲେ ।

ମୋର ସବୁ ଦିନ ସ୍କୁଲ ଯିବା ଆସିବା ରାସ୍ତା ସେଇଟା ଥିଲା ତେଣୁ ଦିନ ଭିତରେ ତିନି ଚାରି ଥର ମୁଁ ଦୋକାନ ଭିତରକୁ ଚାହିଁଦିଏ । ମୁନି ମତେ ଚାହିଁ ହସିଦିଏ ଓ ମୁଁ ତାକୁ । ବେଳେବେଳେ ଜିନିଷ କିଣିବାକୁ ଗଲେ ସେ ତା ମୁହଁରେ ଆଙ୍ଗୁଳି ପୁରାଇ ମାଆ ପଛ ପଟେ ଲୁଚି ଲୁଚି ମତେ ଦେଖୁ ଥାଏ । ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୋଧେ ତାର ପାଟି ଭଲ ଭାବେ ଖୋଲି ନଥାଏ । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ବୁଝିବା ବା କହିବା ତ ଦୂରର କଥା । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଲକ୍ଷ କରେ ମୁଁ ସ୍କୁଲ ଗଲାବେଳେ ବା ଫେରିବା ବେଳେ ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ସେ କବାଟ ଫାଙ୍କରେ ଠିଆହୋଇ ରାସ୍ତାକୁ ଚାହିଁ ଥାଏ ।

ଦିନକର କଥା । ଶନିବାର ମର୍ଣ୍ଣିଙ୍ଗ ସ୍କୁଲ ହୁଏ । ମୁଁ ସେଦିନ ସ୍କୁଲ ବାହାରିବାରେ ଡେରି ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଏକ ରକମ ଦୌଡ଼ିବା ପରି ମୁଁ ଚାଲୁଥାଏ କେମିତି ପ୍ରାର୍ଥନା ଘଣଟା ବାଜିବା ଆଗରୁ ସ୍କୁଲରେ ପହଞ୍ଚି । ହଠାତ୍ ମତେ ଲାଗିଲା ଦୂରରୁ କିଏ ମତେ ଡାକୁଛି । ଦେଖୁଲି ମୁନି ଧାଉଁଛି ମୋ ପଛରେ । ତାର ସୁନେଲି କେଶରାଣି ଖୋଲା ହୋଇ ମୁଁହ ସାରା ପଡ଼ିଛି ଓ ପ୍ରାଣ ବିକଳରେ ସେ ମୋ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି । ଅବିନୟ ସେ ବେଶ ପୋଷାକ କେଶରାଣି ଦେଖୁ ମୋର ବୁଝିବାକୁ ଡେରି ହେଲାନି ଯେ, ସକାଳୁ ଉଠି ସେ ମତେ ସ୍କୁଲ ଯିବାର ଦେଖୁ ସିଧା ଘରୁ ପଲେଇ ଆସିଛି । ତାକୁ ମୁଁ ଦୂରରୁ କହିଲି, ‘ମୁନି ଘର ଯାଓ, ମମ୍ମି ବୁଲା ରହିହେ’ । କିନ୍ତୁ ସେ ନଶ୍ଚୁଣି ଆହୁରରି ଜୋରରେ ଦୌଡ଼ିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା ।

ସେ ସମୟରେ କଣ କରିବି ମୁଣ୍ଡକୁ କିଛି ବୁଦ୍ଧି ଜୁଟିଲା ନାହିଁ । ରାସ୍ତା ଶୁନଶାନ କେହି କୁଆଡେ ଦିଶୁ ନାହାନ୍ତି । ଯଦି ତାକୁ ନେଇ ବୁଝାଇ ଘରେ ଛାଡ଼ି ଆସେ ତେବେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ସ୍କୁଲ ଛୁଟି । ତେଣୁ ମୁଁ ଗଳି ବାଙ୍କରେ ଟିକେ ଲୁଚି ଦେଖୁଲି ସେ ଘରକୁ ଫେରୁଛି ନା ନାହିଁ । ଅଳ୍ପ ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ପରେ ସେ ଆଉ ଦିଶିଲା ନାହିଁ । ମୁଁ ଭାବିଲି ମୁନି ଘରକୁ ଫେରି ଯାଇଥିବ । କାଳବିଳମ୍ବ ନକରି ମୁଁ ଧାଇଁଲା ପରି ସ୍କୁଲରେ ପହଞ୍ଚିଲି ।

ପ୍ରେୟାର୍ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡରେ ଆମେ ସମସ୍ତେ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲା ପରେ ଆମ ଗୁରୁମା ଷ୍ଟେଜ ଉପରକୁ ଗୋଟେ ପିଲାକୁ ଟେକିଧରି କହିଲେ, ‘ପିଲାମାନେ ଏହି କୁନି ଝିଅଟି ମୁନି, ତା ଦିଦିକୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ଆସି ସ୍କୁଲରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଛି । ଇଏ କାହାର ସାଂଗରେ ଆସିଛି ସିଏ ଆଗକୁ ଆସ ।’ ଏହା କହି ସିଏ କୁନମୁନି ମୁନୀକୁ ଟେକି ଦେଖାଇଲେ । କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ତା ଗୋରା ମୁହଁ ଶେତା ପଡ଼ି ଯାଇଥାଏ । ଲୁହ ଲାଳରେ ସୁନେଲା ବାଳ ସବୁ ସୋରା ସୋରା ହୋଇ ମୁହଁ ସାରା ପଡ଼ିଥାଏ ।

ତାକୁ ଦେଖୁ ଧକ୍ କରି ମୁଁ ରହିଗଲି । ଆହା ଏତେ କୁନି ଝିଅଟା ଯିଏ ମାଆ କୋଳ ଛଡ଼ା ବାହାର ଦୁନିୟା ଦେଖୁନଥିଲା ତିନି କିଲୋମିଟର ଅଜଣା ରାସ୍ତାରେ ମୋ ପଛେ ପଛେ ଧାଇଁ ଆସି ଏଠି ପହଞ୍ଚିଗଲା !

ବିଦୁ ଗୁରୁମା ଆଉଟିକେ ତାକୁ କାନ୍ଦ ପାଖକୁ ଟେକି କହିଲେ ‘କାହାକୁ ଯା ଭିତରୁ ଚିହ୍ନି ପାରୁଛୁ ଝିଅ ? କାହା ସାଂଗରେ ତୁ ଆସିଛୁ ।’ ଚୁପ କରି ମୁଁ ଗୋଟେ ସାଙ୍ଗ ପଛରେ ଲୁଚିଗଲି ସତ କଥା ସିକାର କରିବାର ସତ୍ ସାହାସ ମୋର ନଥିଲା । ଗୁରୁମା କହିଲେ, ‘ଆରେ ପିଲାଟାତ ପ୍ରକ୍ ତଳେ ଲଙ୍ଗଳା ହୋଇଛି । ତୁମ ମାନକ ଭିତରୁ କିଏ ଏ ଝିଅକୁ ଚିହ୍ନିଛ ?’ ଗୋଟେ ଝିଅ

ତାକୁ ଘରେ ପହଞ୍ଚାଇବାର ପ୍ରତିସ୍ତୁତି ଦେବାରୁ ଗୁରୁମା ତାକୁ ପିଅନ୍ ହାତରେ ଘରକୁ ପଠାଇ ଦେଲେ । ସେଇଠି ଭାଙ୍ଗି ଗଲା ଗୋଟେ ଲାଲ୍ ଚୁକଚୁକ କୋମଳ ହୃଦୟର ମନ ମହଲ, ଛିଣ୍ଡି ଗଲା ବିଶ୍ୱାସର ଡୋରି ।

ସେଦିନ ପାଠରେ ମନ ଲାଗୁନଥାଏ ଘରକୁ ଫେରି ଦ୍ୱିପ୍ରହରରେ ତାଙ୍କ ଘର ଆଡ଼େ ଡରି ଡରି ଗଲି । ସବୁଜ କବାଟ ବନ୍ଦ ହୋଇ ତାଲା ପଡ଼ିଥାଏ । ପୁଣିଥରେ ରାତିରେ ବୁଲିଗଲି ଓ ବାଁରେଇ ଦୋକାନ କାହିଁକି ବନ୍ଦ ଅଛି ବୋଲି ପାଖ ଲୋକଙ୍କୁ ପଚାରିଲି । ସିଏ କହିଲା ‘ ତାଙ୍କ ଝିଅକୁ ଭୀଷଣ ଜ୍ୱର ତେଣୁ ଗୁଣିଆ ପାଖରେ ଝଡ଼େଇବା ପାଇଁ ଯାଇଛନ୍ତି ’ ।

ତା ପରେ ମୁଁ ସବୁ ବେଳେ ସନ୍ତର୍ପଣରେ ଚୋର ପରି ସେପଟେ ଯାଏ, ସବୁଜ କବାଟ ଫାଙ୍କକୁ ଚାହେଁ କାଳେ ମୁନିର ମୁହଁ ଦିଶିଯିବ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରାୟ ମାସେ କାଳ ତାକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲିନି । କୁନି ଝିଅର ନିଷ୍ପପଟ ହସ ନିସାର୍ଥପର ଭଲ ପାଇବା ମୋର ଅନ୍ତରାତ୍ମାକୁ ଛଟପଟ କରୁଥାଏ ।

ଦିନେ ମୋତେ ତା ମାଆ ମତେ ଦୂରରୁ ଦେଖି ଡାକିଲେ ମୁଁ ଡରି ଡରି ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲି । ମୁନି କହିଦେଇନି ତ ମୁଁ ହିଁ ତାକୁ ଅସହାୟ ଭାବେ ଛାଡ଼ି ସ୍କୁଲ ଚାଲିଯାଇଥିଲି । କେତେ ରାଗିଥିବ ସେ ମୋ ଉପରେ !

ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇଁ କହିଲି, ‘ମୁନି ଘରେ ନାହିଁ କି ? କାହିଁ ବହୁତ ଦିନ ହେଲା ମୁଁ ତାକୁ ଦେଖୁନି ।’ ସିଏ ଶୁଖିଲା ହସ ହସି ଖଣ୍ଡି ଓଡ଼ିଆରେ କହିଲେ, ‘ତମକୁ ସିଏ କାହିଁକି ଏତେ ଭଲ ପାଇଥିଲା ମୁଁ ଜାଣେନି । ସକାଳୁ ଉଠିବାରୁ ରାତି ଶୋଇବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୁମ ବାଟ ଚାହିଁ ବସି ଥାଏ । ତମ ନାଁ କହି ମୁଁ ତାକୁ ଦାନ୍ତ ଘଷେଇବା, ଖୁଆଇବା, ଗାଧୋଇବା ସବୁ କାମ କରେ । ତମେ

ସ୍କୁଲ ଯିବାର ଓ ଫେରିବାର ଘଣ୍ଟେ ଆଗରୁ ସେ କବାଟ କଣ ରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ରାସ୍ତାକୁ ଚାହିଁ ଥାଏ । ଶନିବାର ଦିନ ତାକୁ ଉଠାଇ ମୁଁ ନିଜର ନିତ୍ୟ କର୍ମ କରୁଛି ତମକୁ ଦେଖୁ ସେ ପାଗଳ ଭଳି ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଲା । ତମେ ପଛରୁ ତାକୁ ଦେଖୁପାରିନ । ସେ ଏଣେ ତମ ପଛରେ ସ୍କୁଲ ପଳେଇଲା । ଏଣେ ଆମେ ଏଠି ଖୋଜି ଖୋଜି ନୟାନ୍ତ । ଯେତେବେଳେ ତମକୁ ନପାଇ ସ୍କୁଲରୁ ଫେରିଲା ତାଦେହରେ ତାତି ଭର୍ତ୍ତି ପାଟି ଜାବ ପଡ଼ି ଯାଇଛି ତହିଁରେ ପାଣି ଗଲୁନି । ଗୁଣିଆ ବୈଦ୍ୟ ହକିମ ବହୁତ ଚିକିତ୍ସା କଲା ପରେ ଚିକେ ଭଲ ହେଲା । ଏବେ ସିଏ ତାର ଦାଦା ଘରେ ଚିକିତ୍ସାରେ ଅଛି । ଜାଣେନା କେବେ ପୁରା ଭଲ ହୋଇ ମୋ ସୁନା କଣ୍ଠେଇ ମୋ କୋଳକୁ ଫେରିବ ।’

ମୋ ହୃତପିଣ୍ଡ ଯେମିତି ମୋ ମୁହଁକୁ ଆସିଗଲା ଏତେ ଅଜାଚିତ ଦାନ କାହିଁ କଲୁଲୋ ମୁନି ଏ ଅପାତ୍ରରେ ! କେତେବଡ଼ ଧକ୍କା ଖାଇଲୁ । ଅଦିନରେ ହରାଇଲୁ ତୋ ନିରିହ ହସ, ଅଥଳ ବିଶ୍ୱାସ ହଠାତ୍ ଏତେ ବଡ଼ ହୋଇଗଲୁ !

ମୁନିର ପରିବାର ଅଳ୍ପ ଦିନ ପରେ କାଳୀଗଳି ଘର ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ, ସବୁଜ ଦି ଫାଳିଆ କବାଟରେ ତାଲା ମାରିଦେଇ । ଆଜିବି ମୁଁ ଜାଣେ ନା ସେମାନେ କେଉଁଠି । ମୁନି ମାଆ ମୋର କେତେ ବଡ଼ ହୋଇ ଯିବଣି, ଦୁନିଆଁର କେତେ ଶଠତା, ଛଳନା ଦେଖୁ ଦେଖୁ କୋମଳ ହୃଦୟ ତାର ଶକ୍ତ ହୋଇ ଯିବଣି । ନିଷ୍ପପଟ ଚାହାଣୀ ଆଖୁଲାଏ ଫୁଲ ପରି ହସି ତା ଚେହେରାରୁ ଲିଭିଯିବଣି ନା ନାହିଁ ! ଆଜିବି ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ତା ଘର ବାଟେ ଯାଇ ମତେ ଲାଗେ ଲହୁଣୀରେ ଗଜାସେ କଅଁଳିଆ ପିତୁଳୀ ସେ କବାଟ ଫାଙ୍କରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟେଣ ନୟନରେ ମତେ ଚାହିଁଚି । ଅନ୍ଧାରେ ଆଲୁଅ ପରି ତା ଗୋଲାପୀ ଓଠରୁ ହସ ଫିଟି ପଡ଼ିଛି ।

About the Author

Swati Rath, a homemaker, loves reading, writing, teaching, travelling, music and learning soft skills .She loves to explore and enrich herself. She has done masters in literature as well as in music.She is an honest and truthful person. Treat

others how you expect yourself to be treated by, is what she believes in. She welcomes everyday as a new beginning and feels blessed for the opportunity to explore and embrace this beautiful universe.She is a member of the Silver Age Foundation.

9

ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ

ପ୍ରଣତୀ ମିଶ୍ର

ଗଲା ମାସର କଥା । ଅଠର ନଭେମ୍ବର ୨୦୧୯ ରେ ମୁଁ ଆମେରିକାରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆସିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲି । ସେ ଅନୁସାରେ ମୋର ଟିକଟ ବି କରାଗଲା । ୧୮ ତାରିଖ ସକାଳୁ ଘରୁ ବାହାରିଲେ ୮.୫୦ ରେ ଫ୍ଲାଇଟ ଅଛି ସେଣ୍ଟ ଲୁଇସ୍ ରୁ ଚିକାଗୋ । ଚିକାଗୋରୁ ଏୟାର ଇଣ୍ଡିଆ ଫ୍ଲାଇଟ ଦିନ ୧୨.୩୦ ରେ ବୋର୍ଡିଂ ପ୍ଲାର୍ଟ ହେବ । ଚିକାଗୋରୁ ଦିଲ୍ଲୀ ଆସି ଦିଲ୍ଲୀରୁ ୧୯ ରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆସିବାର ଯୋଜନା ଥିଲା । ସକାଳୁ ପୁଅ ମତେ ଏୟାରପୋର୍ଟ ନେଲା । ଲଗେଜ୍ ଚେକ୍‌ଇନ୍ ହେଲା । ବୋର୍ଡିଂ ପାସ୍‌ବି ମିଳିଗଲା । ତା ପରେ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ଡିସ୍‌ଲେ ବୋର୍ଡିଂ ରେ ଲେଖିଛି ଫ୍ଲାଇଟ୍ ଲେଟ୍ ଅଛି । ସକାଳ ୮.୫୦ ବଦଳରେ ୧୦.୦୦ ରେ ଛାଡିବ । ପୁଅ ଅପେକ୍ଷା

କରିଥାଏ ମୋ ପାଖରେ, ଟାଇମ୍ ହେଲେ ମୁଁ ସିକ୍ୟୁରିଟି ଚେକ୍ କୁ ଯିବି ଓ ସେ ଫେରିଯିବ ବୋଲି କିନ୍ତୁ ପୁଣି ଟାଇମ୍ ଚେଞ୍ଜ ହେଲା ଓ ଲେଖିଲେ ଯେ ଚେକ୍‌ନିକାଲ ପେରୋମ୍ ପାଇଁ ୧୨ଟାରେ ଫ୍ଲାଇଟ ଛାଡ଼ିବ । ଆମେ ଦେଖୁଲୁ ୧୨ଟାରେ ଗଲେ ଏୟାର ଇଣ୍ଡିଆ ଫ୍ଲାଇଟ ପାଇବା ଅସମ୍ଭବ ।

ତେଣୁ ସେଇଠି ପଚାରିଲୁ ଆମେ କଣ କରିବୁ, ସେ ଫ୍ଲାଇଟ୍ ତ ମିଳିବନି ସେମାନେ ନ୍ୟୁୟୋର୍କ ଦେଇ ଯିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲେ । ହେଲେ ସେବାଟେ ଗଲେ ମତେ ନ୍ୟୁୟୋର୍କରେ ସାତ ଘଣ୍ଟା ଓ ଦିଲ୍ଲୀରେ ଏୟାର ପୋର୍ଟରେ ରାତିସାରା ରହିବାକୁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା । ସେଥିପାଇଁ ଜିତୁ (ମୋ ପୁଅ) ରାଜି ହେଲାନି । ତା ପରେ ସେମାନେ ତା ପର ଦିନ ଯିବାପାଇଁ ବିକଳଦେଲେ ଓ ସେଥିରେ ଆମେ ସହମତ ହୋଇ ଫେରିଲୁ ।

ଘରକୁ ଆସିଲା ପରେ ପୁଅ ଥରକୁ ଥର ଚେକ୍ କରୁଥାଏ ଟିକେଟର ସ୍ଟାଟସ୍ । ହେଲେ କେବଳ ସେଣ୍ଟ ଲୁଇସ୍‌ରୁ ଟିକାଗୋ ଟିକେଟଟି ଦେଖାଉ ଥାଏ । ଟିକାଗୋରୁ ଦିଲ୍ଲୀ ଏୟାର ଇଣ୍ଡିଆ ଟିକେଟ୍ ଦେଖାଉ ନଥାଏ । ପଛକୁ ଦେଖାଉଛି ସର୍ବ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥାଏ । ଅପେକ୍ଷା କରି କରି ସଂଧ୍ୟା ହେଲା । ସଂଧ୍ୟା ବେଳକୁ ଗୁନି କହିଲା ଫୋନ କରିବାକୁ । ସେମାନେ ଯୁନାଇଟେଡ୍ ଏୟାରଲାଇନ୍‌କୁ ଫୋନକଲେ ।

ଯୁନାଇଟେଡ୍ ଏୟାରଲାଇନ୍ ଲୋକ ମାନେ ବି ମନା କଲେ ଯେ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ବି ଟିକାଗୋ ଦିଲ୍ଲୀ ଟିକେଟର କୌଣସି ଖବର ନାହିଁ । କେବଳ ସେଣ୍ଟ ଲୁଇସ୍‌ରୁ ଟିକାଗୋର ଟିକେଟ୍ ତାଙ୍କୁ ଦେଖାଉଛି । ସେମାନେ ଅଧିକ କିଛି ଜାଣି ନାହାନ୍ତି ବୋଲି କହିଲେ । ତା ପରେ ପୁଅ ଏୟାର ଇଣ୍ଡିଆ ଅଫିସକୁ ଫୋନ କଲା । ସେମାନେ ବି କହିଲେ ତାଙ୍କ ସିସ୍ଟମରେ ମୋ ନାମ ଦେଖାଉନି ମୁଁ

ବଡ଼ ଚିନ୍ତାରେ ପଡ଼ିଗଲି । ମୋର ତ ମୁହଁ ଶୁଖି ଯାଇଥାଏ ସେମାନେ ବି ବ୍ୟସ୍ତ ବିବ୍ରତ ହୋଇ ଫୋନରେ ଲାଗିଥିଲେ । ସମସ୍ତେ ଚିନ୍ତାରେ ଥିଲେ । ମୋ ଚିନ୍ତା ଦେଖି ପିଲା ମାନେ ମତେ ବୁଝାଇ ଥାନ୍ତି ।

ଗୁନିତ ମୋ ଆସିବା ସପକ୍ଷରେ ନଥିଲା ତେଣୁ ସେ ବୁଝାଇ ଥାଏ ‘କିଛି ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁନି । ଆପଣ ଡିସେମ୍ବର କି ଜାନୁୟାରୀରେ ଯିବେ । ପଇସା ଗଲେ ଯାଉ । ଆଉ ନୁଆ ଟିକେଟ୍ କରିନେବା । ଏଇଟା ଇଣ୍ଟରକ୍ ଇଚ୍ଛା ଭାବି ରହିଯାନ୍ତୁ ।’

ଚିନ୍ତାରେ ଭୋକ ଶୋଷି ହେଉ ନଥାଏ । ପୁଅ ଯୁନାଇଟେଡ୍ ଏୟାରଲାଇନ୍ ଓ ଏୟାର ଇଣ୍ଡିଆ କୁ ବାରମ୍ବାର ଫୋନ କରୁଥାଏ ଓ ଏପଟେ ଡିସେମ୍ବର କି ଜାନୁୟାରୀ ପାଇଁ ଟିକେଟ୍ ବି ଖୋଜୁଥାଏ । ଡିସେମ୍ବର, ଜାନୁୟାରୀ ଟିକେଟ୍ ଅଧିକ ଦାମ୍ ଦେଖାଉଛି କହୁଥିବାର ଶୁଣିଲି । ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ ରାତ୍ରି ଭୋଜନ ସାରିଲୁ । ରାତି ୧୧ ବାଜିଥାଏ । ଏଣୁ ଭାବିଲୁ ଶୋଇପଡ଼ିବା । ସକାଳ ୬.୦୦ଟାରେ ପୁଣି ଏୟାରପୋର୍ଟ ବାହାରିବା ଦେଖିବା କଣ ହେଉଛି । ମୁଁ ଶୋଇବା ପାଇଁ ରୁମ୍ କୁ ଗଲି ।

୨ ବର୍ଷ ତଳେ ମୋର ଜଣେ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବାନ୍ଧବି ମତେ ସୁନାବେଶରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଫଟୋଟିଏ ଦେଇଥିଲା । ମୁଁ ସେଣ୍ଟ ଲୁଇସ୍‌ରେ ମୁଁ ରୁମ୍‌ରେ ତାକୁ ଚାଜି ଦେଇଥିଲି ସକାଳେ ଉଠିଲେ ଓ ଶୋଇବା ସମୟରେ ମୁଁ ତାକୁ ପ୍ରଣାମ କରେ । ମତେ ଲାଗେ ସେ ସଜ୍ଜାରେ ମୋ ସହିତ ଆସିଛନ୍ତି । ମୁଁ ଶୋଇବା ଘରକୁ ଯାଇ କାଳିଆ ଠାକୁରଙ୍କ ଫଟୋ ପାଖରେ ଠିଆ ହେଲି । ମନ ଦୁଃଖରେ ତାଙ୍କୁ କହିଲି - ଯିବି ତ ଯିବି, ରହିବି ତ ରହିବି, ଏତେ ମଜା ଲାଗୁଛି କି ତତେ ? ଆମକୁ ଏତେ ଚିନ୍ତାଗ୍ରସ୍ତ କାହିଁକି କରୁଛ ? ତମକୁ ଖେଳ ଲାଗିଛି ? ଆମକୁ

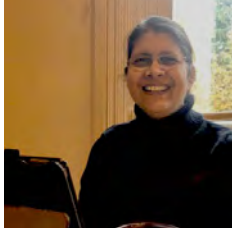
ଚିନ୍ତାରେ ଘାଣ୍ଟିକି ସୁଖ ମିଳୁଛି ? ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଧରି ପିଲା ମାନେ ଚିନ୍ତାରେ ବ୍ୟସ୍ତ
ବିରୁତ ଅଛନ୍ତି । କି ପାଲା ଲଗେଇଛ ଏଠି ? ଏତିକି କହି ସାରିଛି କି ନାହିଁ ପୁଅ
ପାଟି ସୁଭିଲା - ‘ଆରେ ମମି ଦେଖ, ତୁମ ଚିକେଟ ଦେଖାଇଲା ।’

ଆମେ ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚସ୍ତ ହେଲୁ । ମୁଁ ପୁଣି କାଳିଆକୁ କହିଲି - ‘ଏତିକି
ଶୁଣିବାକୁ ମନ ହେଉଥିଲା କି ? ଶୁଣିଲାରୁ କଲ ? ତୁମେ ଗାଳି ଖୁଆ ଠାକୁର
ବି ? କୃତଜ୍ଞତାରେ ମୋର ମନ ପୁରି ଉଠିଲା ।’

ତା ପର ଦିନ ସାକାଳେ ଉଠି ନିର୍ବିଘ୍ନରେ ମୋ ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କଲି ।
୨୦ ତାରିଖ ରାତିରେ ସର୍ବସୁଭରେ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲି ।

ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ।

About the Author

Pranati Mishra born and brought up in Baripada, currently
lives in Bhubaneswar. She is a strong believer of God,
believes in helping others and in good deeds. She lives by the
phrase "Vasudhaiva Kutumbakam" (the world is one family).

10

ଭୌତିକ ପ୍ରଭାବ

ରେଣୁକା ପଣ୍ଡା

ଆମ ଜୀବନରେ ସ୍ମୃତି ବେଳେବେଳେ ଏତେ ଅଭୁଲା ହୁଏ
ଯେ ତାହା ବିଶ୍ୱାସ କରି ହୁଏନି । ଆମ ଜୀବନରେ ଦୈବୀ
ଶକ୍ତି ଓ ଭୌତିକ ଶକ୍ତିର ପ୍ରଭାବ ଯେ ଆମ ଚାରିପଟେ ଅଛି ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ।
ଆଜିକୁ ପ୍ରାୟ ୨୫ ବର୍ଷ ତଳର କଥା ।

ମୋ ସାମାଜ୍ୟ ଭାଇ(ଦିଅର) ବି.ଏ.ଏମ୍ ରେ ଚାକିରି କରୁଥିଲେ ।
ସେ ବିଭାହିତ ଓ ଅଳ୍ପ ବୟସ(୨୯) ହୋଇଥିଲା । କାର୍ତ୍ତୀକ ମାସ ବଡ଼ ଏକାଦ
ଶୀ ଦିନ ସେ ସାଙ୍ଗ ମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଗୋପାଳପୁର ସମୁଦ୍ରକୁ ଯାଇ ପାଣିରେ
ବୁଡ଼ିଗଲେ । ମୋ ଶାଶୁ, ଶଶୁର ଓ ଆମେ ସବୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ରହୁଥିଲୁ । ଏ

ଦୁଃଖଦ ଖବର ପାଇ ଆମେ ହତବାକ୍ ହେଲୁ । ଆମ ଗାଡ଼ିରେ ଆମେ ସମସ୍ତେ ବି.ଏ.ଏମ୍ ଯାଇ ତାଙ୍କର ଯଥା ବିଧି କ୍ରିୟା ସମ୍ପର୍କକଲୁ ।

ତାପରେ ଆମେ ଡ୍ରାଇଭର ସହିତ, ଗାଡ଼ିରେ ଅସ୍ଥିନେଇ, ଦିନ ୧୧ଟା ବେଳେ, ସାଙ୍ଗରେ ଛୋଟ ଛୁଆଟି ଅଛି, ଭୁବନେଶ୍ୱର ଅଭିମୁଖେ ବାହାରିଲୁ । କିଛିବାଟ ସୁରୁଖୁରୁରେ ଗଲା ପରେ, ହଠାତ୍ ଏନ୍.ଏଚ୍. ରେ ଉଗ୍ରତାରା ପାଖରେ ଗାଡ଼ି ସ୍ପାର୍ଟ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ଜଙ୍ଗଲିଆ ଓ ନିଛାଟିଆ ରାସ୍ତା, କିଏ କୁଆଡ଼େ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ନାହିଁ । ଆମେ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ଯେତେ ଗାଡ଼ି ଅଟକାଇଲୁ, କେହି ଭି ରହିଲେ ନାହିଁ । ଆମେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲୁ । ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ବୃଦ୍ଧ ଲୋକ ଜଙ୍ଗଲରୁ ବାହାରି , ଆମକୁ ଶିଳ୍ପ ସେ ଯାଗା ଛାଡ଼ି ଯିବାକୁ କହିଲେ । କୌଣସି ଗାଡ଼ି ଅଟକୁନି ବୋଲି ଆମର ଅସହାୟତା ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇଲୁ । ବୃଦ୍ଧ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ, ଗୋଟିଏ ଥରକରେ ଗାଡ଼ିକୁ ଅଟକାଇଲେ ଓ ଆମକୁ ଗୋଟିଏ ମୋଟା ନୁଆ ରସି ଦେଲେ ।

ଆମେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲୁ, ଜଙ୍ଗଲ ରାସ୍ତାରେ ସେ କେଉଁଠୁ ଆମକୁ ନୁଆ ରସି ଦେଲେ । ଯାହା ହେଉ ଆମ ଗାଡ଼ି ସହିତ, ଅନ୍ୟଗାଡ଼ିରେ ରସି ବାନ୍ଧି କିଛି ବାଟ ଆଗେଇଲୁ । ଏହା ଭିତରେ ତିନିଥର ରସି ଛିଣ୍ଡିଗଲା ଓ ଗାଡ଼ି ଆମକୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲା । ପରେ ଏକ ଖୋଲା ଜିପ୍ରେ ଲୁହା ଶିକୁଳି ବାନ୍ଧି ଖଣ୍ଡଗିରି ଯାଏଁ ଆସିଲୁ, ଗାଡ଼ିର ବମ୍ପର ଭି ଭାଙ୍ଗି ଗଲା । ସେତେବେଳେ ମୋବାଇଲ ସୁବିଧା ନଥିଲା । ମୋ ଶ୍ୱଶୁର ଅନ୍ୟ ଗାଡ଼ି ପଠାଇ ଆମକୁ ଠାବ କଲେ । ଆମେ ଘରକୁ ଯାଇ ଅସ୍ଥିକୁ ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ରଖିଲୁ ।

ତା ପର ଦିନ ସକାଳୁ ମୋ ସାମା ଗାଡ଼ିକୁ ଚେକ୍ କରିବାକୁ ଯାଇ ସ୍ପାର୍ଟ କଲେ । ଖୁବ୍ ସହଜରେ ସ୍ପାର୍ଟ ହେଲା । ଆଉ ବମ୍ପର ଭି ସୁବିଧାରେ

ଲାଗିଗଲା । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲୁ ।

ଏହି କଥାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି, ଆମେ ଅସ୍ଥି ନେଇ ଆସିଲା ବେଳେ ଗୋଟିଏ ମଶାଣୀ ପାଖରେ ଗାଡ଼ି ଖରାପ ହେଲା । କେବଳ ଭୌତିକ ପ୍ରଭାବ ଯୋଗୁଁ ତାହା ହେଲା । ପୁଣି ସେହି ନିଛାଟିଆ ରାସ୍ତାରେ, ବୃଦ୍ଧବ୍ୟକ୍ତିଟି ଦୈବୀ ସାହାଯ୍ୟ ଭଳିଆ ରସିଟିଏ ଦେଇ ସେ ଜାଗା ଜଳ୍ପି ଛାଡ଼ିବାକୁ କହିଲା । ତେଣୁ ଅସୁବିଧା ହେଲେ ବି ଦୈବୀ ସାହାଯ୍ୟ ମିଳିଗଲା । ମୋ ସାମାଙ୍କ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଓ ସାହାସ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ଏ ଅନୁଭୂତି ଆମେ କେବେ ଭୁଲିପାରିବୁନି ।

About the Author

Renuka Panda, a graduate, is a homemaker. Though she was always a keen learner, she was unable to explore her creativity earlier . After connecting with Silver Age Foundation,she has started penning down her thoughts.

OUR JOURNEY THROUGH PICTURES

Our first thought about Stories? Let's listen to one!

Open Mics for the Elderly! Quite some place for stories!

Who better than a master storyteller to weave a story?

You may be a seasoned speaker, or a back bencher - the lure of sharing your story got the best of them on the podium.

The older you are, the more stories you have, itching to come out!

While the rest of us, had the time of our lives.

Stories were a treat! Love stories? Those made our day!

Stories began to appear! So did the smiles.

Some of our elderly, preferred to write. Preferred the pen over the mic!

Our Gapa Hi Jibana gatherings turned to fond memories!

And we at Unmukt brought together all such stories - spoken and written!

The road goes ever on and on...

Right from the door where it began.

Because Gapa Hi Jibana.

Stories are Life.

11

ସେହି ଶୁକ୍ରବାର ଦିନ

ସାଧନା ମିଶ୍ର

ସବୁ ଶୁକ୍ରବାର ପରି ସିଏକି ଗୋଟିଏ ଶୁକ୍ରବାର ଥିଲା । ବୋଧ ହୁଏ ଅଗଷ୍ଟ ୨୫, ୨୦୧୭ । ସକାଳୁ କାହିଁକି କେଜାଣି ମନଟା ଗୋଳେଇ ଘାଣ୍ଟି ହେଉଥିଲା । ସେହି ନିରିହ ପିଲା ଦୁଇଟାଙ୍କ କଥା ବାରମ୍ବାର ମନ ଭିତରେ ଉଙ୍କି ମାରୁଥିଲା । ତାଙ୍କ କଥା ଭାବି ଭାବି ଗଲା ରାତିରେ ନିଦ ବି ହେଲାନି । ସକାଳୁ ମା ସନ୍ତୋଷୀଙ୍କୁ ଡାକି ଉଠିଲି । ଶୁକ୍ରବାର ଦିନ ଉଠୁ ଉଠୁ ଆଗ ମୁଣ୍ଡ ଧୋଇ ଗାଧୁଆ ପାଧୁଆ ସାରିବା ପ୍ରଥମ କାମ । ଗଲା ୧୯୮୫ ମସିହାରୁ ମା ସନ୍ତୋଷୀଙ୍କ ବ୍ରତ କରିଆସୁଛି ମୁଁ । ମତେ ଦେଖୁ ବୋହୂ ୨ ଜଣ ମଧ୍ୟ ଆସିବା ଦିନରୁ ମୋ ସହିତ ବ୍ରତ କରନ୍ତି । ପାଖରେ ମାଆ ସନ୍ତୋଷୀଙ୍କର ମନ୍ଦିର । ଦର୍ଶନ କରିବାରେ ମନ୍ଦିରରେ ବସି ହାତରେ ଗୁଡ଼ଚଣା ଧରି ବସି

କଥା ଶୁଣିବାରେ କିଛି ଅସୁବିଧା ହୁଏନି । ସାନ ବୋହୂ ମନ୍ଦିରର ପ୍ରସାଦ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଏ । ତେଣୁ ଆମେ ଦି ଜଣ ପ୍ରାୟ ପ୍ରତି ଶୁକ୍ରବାର ମନ୍ଦିରରୁ ପ୍ରସାଦ ଆଣି ସେବନ କରୁ ।

ଶୁକ୍ରବାର ଆମ ପରିବାର ପାଇଁ ଏକ ଶୁଭବାର ବୋଲି ମୋ ପିଲାମାନେ ତଥା ନାତି ନାତୁଣି ମାନେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି । ସେଦିନ ସମସ୍ତେ ଯେଉଁଠି ଥାନ୍ତୁ ପଛେ ସନ୍ତୋଷୀ ମାଆଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରନ୍ତି । ମାଆଙ୍କ ପାଖରେ ଦୀପ ବସାଇ ବାକୁ, କେବେ କେବେ ଶିଶୁ ଭୋଜନ କରାଇବାକୁ କିମ୍ବା ମାଆଙ୍କୁ କିଛି ବସ୍ତ୍ର ବା ରୁପା ଅଳଙ୍କାର ନେବାକୁ ବରାଦ କରନ୍ତି । ତାହା ସହ ମତେ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରନ୍ତି । ନାତି, ନାତୁଣୀ କହନ୍ତି ମୁଁ ସନ୍ତୋଷୀ ମାଆଙ୍କ ରେପ୍ରେଜେଣ୍ଟେଟିଭ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କର ପରୀକ୍ଷା, ଈଶ୍ୱରଭିତ୍ତି, ଇତ୍ୟାଦି ବେଳେ ଅଖଣ୍ଡ ଦୀପ ବସାଇ ବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରନ୍ତି ।

ମୋର ବି ଏତେ ଦିନର ସମ୍ପର୍କ ଭିତରେ ମତେ ଲାଗେ ସନ୍ତୋଷୀ ମାଆ ମୋର ଅତି ନିଜର ବୋଲି । ତେଣୁ ମୁଁ ମନେ ମନେ ତାଙ୍କ ସହ କଥା ହୁଏ, ଅନୁରୋଧ କରେ, ଅଭିମାନ କରେ, ଦାବୀ ବି କରେ । ମୋ ପୁଅ ଝିଅ କି ନାତି ନାତୁଣୀଙ୍କ ଦେହ ଖରାପ କଥା ଶୁଣିଲେ ମୁଁ ମାଆ ସନ୍ତୋଷୀଙ୍କୁ ବହୁତ ନେହୁରା ହୁଏ । ତାଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନକରି ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ବସି ରହେ । ତାହା ପରେ ଦେଖେ ସନ୍ତୋଷୀ ମାଆ ସବୁ ସୁରୁଖୁରୁ ରେ ସମ୍ଭାଳି ନେଇଛନ୍ତି । ସବୁ ସମସ୍ୟା, ସବୁ ବିପଦକୁ ଅନାୟାସରେ ଟାଳି ଦେଇଛନ୍ତି । ସେହି ସବୁ ଘଟଣାରୁ ପିଲା ମାନେ ଖୁବ୍ ନିତ୍ୟାର ସହ ମାଆ ସନ୍ତୋଷୀଙ୍କୁ ଭଜି କରନ୍ତି । ନିଜର ସବୁ ଭଲକାମ ଯଥା ନୂଆ ଚାକିରିରେ ଯୋଗଦେବା, ନୂଆ ଜାଗାକୁ ବଦଳି ହେବା, ଗାଡ଼ି କିମ୍ବା ଘର କିଣିବା ଆଦି ଶୁକ୍ରବାର ରେ ହିଁ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା

ବହୁତ ସମୟର ପରୀକ୍ଷା ଫଳ, ପ୍ରମୋଦନ ଆଦି ଶୁକ୍ରବାରରେ ହିଁ ଜଣା ପଡ଼େ । ପିଲା ମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଗଦ୍ ଗଦ୍ ହୋଇ ଫୋନ୍ କରି ସେହି ସୁଖବର ଜଣାଇ ଦିଅନ୍ତି ।

ସେଦିନ କିନ୍ତୁ ମୋ ମନ କେଉଁଥିରେ ଲାଗୁନଥିଲା । ଯନ୍ତ୍ର ପରି କାମ କରୁଥିଲି । ପୂଜା ଠିକ୍ ସରିବା ବେଳକୁ ମଝିଆଁ ଓ ସାନ ଝିଅଙ୍କର ଫୋନ ଆସିଲା ଦି ଜଣ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରିଲେ, ଦେହ ପା କଥା ପଚାରିଲେ । ମୋର କାଳେ ପୂଜା ବାକିଥିବ ବୋଲି ବେସି କଥା ହେଲେନି । ସବୁଦିନ ପରି କାମ ସାରି ଖଟ ଉପରେ ଗତି ପଡ଼ିଲି । ଅନ୍ୟ ଦିନ ମୁଁ ଖରାବେଳଟା ‘ସମାଜ’ ପଢ଼ା କିମ୍ବା ସିରିଏଲ ଦେଖାରେ କଟାଇ ଦିଏ । ଆଜି କିନ୍ତୁ କୌଣସି କାମରେ ଆଗ୍ରହ ନଥିଲା । ସଂଧ୍ୟା ଗତିଗଲା । ବଡ଼ ନାତି ଘରପାଠ କରୁଛି ସାନ ଟି.ଭି. ଦେଖୁଛି । ଆଜି ଯାକର ‘କେଦାର ଗୌରୀ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ’ ରେ କଅଣ ସାହିତ୍ୟ ଆଲୋଚନା ଚକ୍ର ଅଛିବୋଲି କହୁଥିଲେ ବୋହୂ ରୋଷେଇଘରେ । ପୁଅ, ଅଫିସରୁ ଫେରିନି ।

ଫୋନ ବାଜି ଉଠିଲା । ନିଶ୍ଚୟ ବଡ଼ ଝିଅ କରିଥିବ । ଏବେ ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ଫେରିଥିବ ବୋଧେ । ହଁ, ତା ‘ବୋଉ ! ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରୁଛି ’ରୁ ମୁଁ ନିଃସନ୍ଦେହ ଥିଲି । ‘ଭୋଗ ଖାଇଲ ଆଜି ?’ ମୁଁ ହଠାତ୍ କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ କହି ଉଠିଲା

‘କଅଣ ବୋଉ ! ଦେହ ଭଲ ଲାଗୁନି କି ?’

‘ହଁ ଲୋ, ସବୁ ଠିକ୍ ଅଛି । ମୁଁ ଖାଇଛି ଭଲରେ ।’

ଝିଅର ସବୁବେଳେ ସେହି ଚିନ୍ତା । ମୋର ଖାଇବା, ଶୋଇବା,

ଘୌଷଧ ସବୁ ଆଡ଼କୁ ତା ନଜର । ମୋ ଦେହ, ମନଭଲ ଅଛି ମାନେ ତାକୁ ସର୍ଗ ସୁଖ ମିଳିଯାଏ । ଅଳ୍ପ କଥା ହୋଇ ରଖୁଲି ।

ସେଦିନ କେତେ କଷ୍ଟରେ ରାତି ପାହିଛି ସେକଥା ଏକା ମୁଁ ଜାଣିଛି । ଶନିବାର ସକାଳୁ ସକାଳୁ ସନ୍ତୋଷୀ ମାଆଙ୍କୁ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରି ଚା’ ପିଉ ପିଉ ଓ.ଟି. ଭି.ର ପ୍ରତିଦିନ ଦେଖିବାକୁ ବସିଗଲି । ଓଃ ! ବ୍ରେକିଙ୍ଗ ନିୟୁଜରେ ବି ସେଇ ଛୁଆ ଦୁଇଟିଙ୍କ କଥା । କିନ୍ତୁ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ ସବୁ ଖୁବ ଭଲ । ଆଉ ୨ ଦିନ ପରେ ଅର୍ଥାତ ଅଗଷ୍ଟ ୨୮, ତାରିଖ ଦିନ ସେମାନଙ୍କର ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ହେବ । ହେ ମାଆ ସନ୍ତୋଷୀ ‘ଜଗା ବଳିଆଙ୍କୁ ଘଟ୍ଟ ଘୋଡ଼ାଇ ରଖ ଲୋ ମାଆ !’

ଚା’ କମ୍ ଟା ଅଣ୍ଟା ହେଉ ଥିଲା । ମନଟା ଅସ୍ଥିର ହେଉଥିଲା । ଦଉଡ଼ି ଯାଇ ବଡ଼ ଝିଅକୁ ଫୋନ ଲଗାଇଲି । ଶନିବାର ତ, ଆଜି ତାର ଛୁଟି । ଶାନ୍ତିରେ କଥା ହେଇ ପାରିବ ।

‘ସଞ୍ଜୁ !’

କାଲି ତତେ ଗୋଟେ ମିଛ କଥା କହିଲି ।’

‘କଅଣ ବୋଉ ??’

‘କାଲି ମୁଁ ଖାଇଛି ବୋଲି କହି ଦେଲି । କିନ୍ତୁ ମୁଁ କାଲି ନିର୍ଜଳା ଉପବାସ କରିଥିଲି । ଜଗା ବଳିଆ କ୍ ପାଇଁ । କଅଁଳା ଶିଶୁ ଦିଟାଙ୍କର ମସ୍ତିଷ୍କର ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ହେବ ଏ.ମ୍.ସ୍.ରେ । କେଜାଣି ପିଲା ଦିଟାଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ କଅଣ ଅଛି ? ମାଆ ସନ୍ତୋଷୀଙ୍କୁ ତାକି ନିର୍ଜଳା ଉପବାସ କଲି ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଆଉ ତାଙ୍କର ସଫଳ ଅପରେସନ୍ ପାଇଁ ଗୁହାରି କଲି । ମୋ ମନ କହୁଛି ପିଲା ଦିଟାଙ୍କୁ ମାଆ ସନ୍ତୋଷୀ ଘଣ୍ଟ ଘୋଡ଼ାଇ ରଖୁବ ।’

ଝିଅ ଆଉ କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ କହି ଚାଲିଥିଲି । ‘୬୦ ବର୍ଷ ତଳେ ପରା ସେଇ କନ୍ୟାଳକୁ ବୋହୂ ହୋଇ ଯାଇଥିଲି । ଦେହଶୁର ପୁଲବାଣୀ ଜିଲ୍ଲାର ଚିକାବାଲି ସମବାୟ ବ୍ୟାଙ୍କର ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ । ସେଇଠି ତାଙ୍କ ସରକାରୀ କ୍ଲାଚରକୁ ବୋହୂ ହୋଇ ପ୍ରଥମେ ପାଦ ପକାଇ ଥିଲି । ସେଇ ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ତ ମୋର ପୁଣି କିଛି କୃତଜ୍ଞତା ସରୂପ କରିବାର ଅଛି !’

ଝିଅ ବୋଧ ହୁଏ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ‘ହଉ ମା ! ସନ୍ତୋଷୀ ତୋର ସର୍ବ ଶୁଭରେ ଆଜି ଦିନଟି କଟାଇବେ । ରଖିଲି ।’

About the Author

Sadhana Mishra is a homemaker, wonderful wife, mother & Grandmother. She loves spending time with friends, has a keen interest in music, dance, theatre & talks on spirituality. She loves plants & has an ardent connection with the environment. She is a member of Silver Age Foundation for Elders.

12 ଦାଢ଼ି

ଡା. ସୁଷମା ମିଶ୍ର

ଆନନ୍ଦ ଝିଅ ସାଙ୍ଗରେ ଗେଲ ହେଉ ଥିଲା । ହଠାତ୍ ରାହା ଧରି କାନ୍ଦିଉଠିଲା ଝିଅ । ବିନ୍ଦୁ ଧାଇଁ ଆସି ତା ହାତରୁ ଛଡ଼ାଇ ନେଲା ଝିଅକୁ । ଆନନ୍ଦ ରାଗିଉଠିଲେ ବି ରୂପ ହୋଇ ରହିଗଲା । ତାର ନୀରବତାକୁ ଭୃକ୍ଷେପ ନକରି ବିନ୍ଦୁ ଗୁଡ଼ାଏ ଆୟେ ବାଜେ ଆକ୍ଷେପ ଆରମ୍ଭ କଲା ଯାହାର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ଥିଲା ଆନନ୍ଦର ସମତୁ ବର୍ଷିତ ଦାଢ଼ି । ନିଜର ଦାଢ଼ି ଯୁକ୍ତ ମୁହଁକୁ ଦର୍ପଣରେ ଦେଖି ଆନନ୍ଦ ମନେ ମନେ ନିଜକୁ ତାରିଫ କରେ । ତାର ବିଶ୍ୱାସ ସେ ଦାଢ଼ି ଗୁଚ୍ଛାକ ତାକୁ ଦେଇପାରିଛି ଏକ ଅନୁପମ ଗାୟିତ୍ରୀ । କେବେ କେମିତି ଆଲବମ୍‌ର ପୃଷ୍ଠା ଲେଉଟାଇ ସେ ଦେଖୁଛି ତାର ଦାଢ଼ି ଥିବା ମୁଁହଟି ଦାଢ଼ି ନଥିବା ମୁଁହ ଠାରୁ ଅଧିକ ଆକର୍ଷଣୀୟ । କିନ୍ତୁ ବିନ୍ଦୁ ଆନନ୍ଦର ଦାଢ଼ିକୁ ସହ୍ୟ

କରେନି । ଦାଢ଼ି ବଳ ବଳ ମୁହଁ ତାକୁ ଅସନା ଲାଗେ । ଅନନ୍ଦର ଦାଢ଼ିଆ ମୁଁହ ତାକୁ ଲାଗେ ପ୍ରତାରକ ବାପା ଯେପରି ଦୃଶ୍ୟବଳର ସରଦାର ପରି ଓ ହତାସ ପ୍ରେମିକ ପରି । ତାର ଦାଢ଼ିଆ ମୁହଁ ଦେଖୁ କୁନି ଝିଅ ଡରିଯାଏ ବୋଲି ସେ ରାତିମତ ଅଭିଯୋଗ କରେ ।

ଏ ସବୁ ଶୁଣି କରୁ ଅସଙ୍ଗତ ବାକ ଯୁଦ୍ଧରେ ଆନନ୍ଦ ବିରୁତ ହୁଏନି କି ଅଭିମାନ ବି କରେନି । ବିନ୍ଦୁର ଚକ୍ଷୁଶୂଳ ଦାଢ଼ି ନିଜ ଗତିପଥରେ ଆଗେଇଚାଲେ । ସପ୍ତାହକୁ ୨ଥର କର୍ବଟି ହାତରେ ଦର୍ପଣ ପାଖରେ ବସି ନିଜର ଦାଢ଼ିକୁ ସେ ବାଗେଇ ନିଏ । ବିନ୍ଦୁ ମୁଁହ ମୋଡ଼େ ଗୋଡ଼ କଚାଡ଼େ, ଆନନ୍ଦର ଆଲିଙ୍ଗନକୁ ଆଡ଼େଇଦିଏ । ଆନନ୍ଦ ଭାବେ କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କଥା ବିନ୍ଦୁର ପସନ୍ଦକୁ ନେଇ ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ରୁଚିକୁ ସେ ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦେବ । କୌଣସି କଥାରେ ସେ ବିନ୍ଦୁକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିନିତ । ଲକ୍ଷ୍ମୀବେଣୀ ତାକୁ ଭଲ ଲାଗେ ଝିଅ ଦେଖା ବେଳେ ବିନ୍ଦୁର ଲକ୍ଷ୍ମୀବେଣୀ ତାକୁ ଆମୋଦିତ କରିଥିଲା । ପଢ଼ା ସହିତ ପ୍ରୀତିଯାପନାର ସେହି ଆଦ୍ୟ କାଳାରେ ସେହି କଳାନ୍ୱିକି କୁଞ୍ଚିତ କେଶ ରାଶିକୁ ଘନ ଘନ ପ୍ରଶ୍ନସାରେ ସେ ପଖାଳି ଦେଉଥିଲା । ପ୍ରଥମ ପାଳି ବାପ ଘରକୁ ଯାଇ ଲେଉଟାଣି ବେଳକୁ ବିନ୍ଦୁ ଦୁଇ ହାତ କେଶ ବଦଳରେ ରଖୁଥିଲା ଚାଖଣ୍ଡେ ରବର ଦିଆ ରୁଟି ।

ସେଦିନର ସେଇ ଦୋଳାୟମାନ ବେଣୀକୁ ମନପକାଇ ଆନନ୍ଦ ଭିତରେ ଆଘାତ ପାଇଥିଲେ ବି ବାହାରକୁ ହସ ହସ ହୋଇ କେଶର ତୁନି ତୁନି ଢେଉକୁ ସାଗତ କରିଥିଲା । ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ସ୍ଵେପ୍ କଟିଙ୍ଗର ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣାକୁ ନେଇ ସମ୍ମାନ ଦେଇ ପ୍ରତି ଦୁଇ ମାସରେ ବିନ୍ଦୁଟି ପାର୍ଲର ନେବାରେ ସେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଗଲା । ଅଥଚ ତାର ଦାଢ଼ି ରଖିବାକୁ ନେଇ ବିନ୍ଦୁର ମୁଣ୍ଡ ବିଷେ ସେଦିନ ଗେହ୍ଲୁଇ ହୋଇ

ବାଢ଼ିଥିଲା ଦାଢ଼ି ପାଇଁ ତାର ବୈରାଗ୍ୟ ଭାବ । ଆନନ୍ଦର ଜାଣିବାରେ ଖାଦ୍ୟ ସହିତ ଅରୁଚିର ସମ୍ପର୍କ ରହିଛି ଅଥଚ ତାର ଦାଢ଼ିକୁ ଦେଖିଲେ ବିନ୍ଦୁର ଅଇ ଉଠୁଛି । ଦାଢ଼ିର ମୂଳପ୍ତାଚନ ପାଇଁ ସେ ବାଧ୍ୟ କରୁଛି । ବିନ୍ଦୁର ସାନ ଭାଇ ଭଉଣୀ ମାନେ ଦାଢ଼ି ଉଚ୍ଛେଦର ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖୁ ଆନନ୍ଦକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ ।

ବଡ଼ ଶଳା କହିଲା ତମେ ପଞ୍ଜାବର ଉଗ୍ରପନ୍ଥୀ ପରି ଦେଖା ଯାଉଛ । ସାନ ଶଳା କହିଲା ତମେ ଆନ୍ଧ୍ରର ନକ୍ସଲପନ୍ଥୀ ନୁହଁ ତ । ଶାଳି ମୁହଁ ଆମିଲେଇ ଚିଡ଼େଇଲା ଆନନ୍ଦ ଭାଇ ଆମର ଦାଢ଼ିଆ ବାବା, ମିଥ୍ୟାବାଦୀ ତପସୀ । ଆନନ୍ଦ ତଥାପି ବୀର ଦର୍ପରେ ନିଜ ଦାଢ଼ିକୁ ସାଉଁଲାଇ ଦିଏ । ବିଷେଶଣ ଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଟେ ଫୁଲ୍ଲାର ଦେଇ ଏଡ଼ାଇ ଦେଇ ସେମାନଙ୍କୁ କହି ବସେ ଖାସ୍ ଦାଢ଼ି ଯୋଗୁଁ ସେ କେମିତି ସମ୍ମାନିତ ହୁଏ । ବିଳମ୍ବରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ବି ପଛ ଧାଡ଼ିର ଲୋକ ହେଇ ତାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼େନି । ଘଞ୍ଚ ଦାଢ଼ିର ଯେଉଁ ଆବରଣ ତାର ମୁଖ ମଣ୍ଡଳରେ ଯେଉଁ ଭାବଗମ୍ଭୀର ମୁଦ୍ରା ଆଙ୍କି ଦିଏ । ସେଥିରେ ନିକଟସ୍ଥ ଅଜଣା ଲୋକ ସଙ୍କି ଯାଇ ତାକୁ ବାଟ ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି । ଅରିହ୍ନା ଦୋକାନୀବି ତା ଚେହେରାକୁ ଚାହିଁ ଚାଲୁ ଚା ଦେବାକୁ ସାହାସ କରେନି । ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରର ଅଭିନେତାଙ୍କୁ ଲୋକପ୍ରିୟ କଲାପରି ଦାଢ଼ି ତାକୁ ଲୋକପ୍ରିୟ କରି ଦେଇଛି । ଶାଳକ ମାନଙ୍କ ମୁହଁରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦାଢ଼ିର ଚିହ୍ନ ନାହିଁ । ଅଥଚ ଅତୀତରେ ଏହି ମୁଲାୟମ ବୟସରେ ତା ମୁହଁରେ ଇଞ୍ଚେ କରି ବଢ଼ି ଯାଉଥିଲା ଦାଢ଼ି । ସେତେବେଳେ ନିଶ ଦାଢ଼ି ଉଗିବା ପାଇଁ କେହି କେହି ସହ ପାଠୀ ମୁହଁରେ ବ୍ଲେଡ୍ ଘସି ନିରାସ ହେଉଥିଲେ । ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନିର୍ବାଚନରେ ଅଧିକ ଭୋଟ ପାଇ ସେ ଜୟ ଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଏହି ଦାଢ଼ିର ପ୍ରଭାବରେ । କଣେଇ କଣେଇ ତାର ଦାଢ଼ି ବିଶିଷ୍ଟ ରୂପ କାନ୍ତିକୁ ଦେଖୁଥିଲେ ସମ୍ମୋହିତ ତରୁଣୀ ମାନେ ଦାଢ଼ି ଉପରେ ପହଁରି ଯାଉଥିଲା ମୃଗ ନୟନୀ ମାନଙ୍କର ପ୍ରୀତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଚାହାଣି ।

କଥାଟା ଟାଣି ହୋଇ ପ୍ରୀତି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଆସିଗଲେ ବିନ୍ଦୁ ଅନ୍ୟ କଥା ପକାଏ ।

ଆନନ୍ଦକୁ ପଠାଇଦିଏ ବଜାରକୁ ଦୋସା କିମ୍ବା ପେଟିସ୍ ଆଣିବା ପାଇଁ । ଆନନ୍ଦକୁ ଏଲୁଟିଆରେ ପଚାରିବସେ କାହାକାହା ସାଙ୍ଗରେ ସବୁ ସମ୍ପର୍କଥିଲା ସତ କୁହ ତୁମ ଦାଢି ଉପରେ ଆନନ୍ଦ ବିନ୍ଦୁର ଓଠଉପରେ ହାତ ଦେଇ ବୁଝାଏ ସବୁ ମିଛ କଥା ବିନ୍ଦୁ କଥାରୁ ଲଥା ପରି । ଏସବୁ ର ମାନେ ଥାଏ ବିନ୍ଦୁ ମାନି ଯାଏ ସିନା ମନ ଭିତରେ ଉଙ୍କିମାରି ହୁଏ ଅନୁଚରିତ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ । ମାଧବୀ କହୁଥିଲା ଦାଢି ରଖୁଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ ନାହିଁ । ଅନ୍ତତଥ ସହେକେ ସତୁରି ଭାଗ ଲୋକ ଦାଢି ରଖନ୍ତି । କିଛି ଦୁଃଖ ରେ ନଚେତ କୌଣସି ମାନସିକରେ । ମାମି ନାନି ଆଉ ଭାଇ ପରସ୍ପରକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲେ । ମାମି ନାନିର ର ବାହାଘର ହୋଇଯିବା ପରେ ଭାଇ କେମିତି ଉଦାସ ହେଇଗଲା ଦେଖୁନୁ । ମୁଁ ଜାଣିଛି କେବଳ ମାମି ନାନିକୁ ହରାଇବା ଦୁଃଖରେ ସେ ଦାଢି ରଖୁଛି । ଆଉ ମୋ କଥାତ ଜାଣିଛୁ ପ୍ରିୟବ୍ରତଙ୍କ ଚିଠି ବାବାଙ୍କ ହାତରେ ପଡିଲା ପରେ ମୋ ଉପରେ ୧୪୪ ଧାରା କୋଉ ଏକ୍ସକେସନ କଲେଜରୁ ଓମେନ୍ସ କଲେଜକୁ ଆସିବାପରେ ମୋର ଆଉ ତାଙ୍କସହିତ ଦେଖା ହୋଇନି । ମିଲି କହୁଥିଲା ପ୍ରିୟବ୍ରତ ଏ ଭିତରେ ଦାଢି ମେଞ୍ଚେ ରଖୁ ଭାରି ଶୁଖିଲା ଦିଶୁଛନ୍ତି । ମିଲି ହାତରେ ଖବର କରିଛନ୍ତି ଯେଉଁଦିନ ମତେ ନେଇ କୋର୍ଟ ମ୍ୟାରେଜ କରିବେ ସେଇ ଦିନ ଯାଇ ଦାଢି କାଟିବେ ବୋଲି ମାନସିକ କରିଛନ୍ତି । ହୁଏତ ଆନନ୍ଦର ଦାଢିଆନ୍ତରଳାରେ ଯତିତ ଥିବ ଭଙ୍ଗା ମନର କାହାଣୀ । ବିନ୍ଦୁ ମନ ତଳର ସନ୍ଦେହଟି ବୁଦ୍ ବୁଦ୍ ହୋଇ ଅନ୍ତ ହୋଇଗଲା ଯେତେବେଳେ ତା କଥା ରଖୁ ମାସ କେତୋଟି ସେ ଦାଢି ବର୍ଜନ କରିଥିଲା । ଗୁଡଲିର ଆଗମନରେ ଖୁସି ମନେଇ ପୁଣି ଥରେ ସେ ଦାଢି ବଢେଇଛି । କୁନି ଝିଅ ବାପାର ଦାଢିଆ ମୁହଁକୁ ଦେଖିଲେ ଭୟରେ କାନ୍ଦି ଉଠୁଛି ପରି ମନ୍ତବ୍ୟଟି ପେସ୍ କରି ଦାଢି କାଟିଦେବାପାଇଁ ବିନ୍ଦୁ ଆନନ୍ଦ ପାଖରେ

ଝୁଙ୍କ ଧରିଛି ।

ଗୁଡଲିର ଜନ୍ମ ଦିନ ଆଗରୁ ଆନନ୍ଦ ଯେମିତି ଦାଢିତକ କାଟିଦିଏ ସେ ପ୍ରମିକ୍ଟି କରାଇ ଦେବା ପାଇଁ ବିନ୍ଦୁର ଚେଷ୍ଟାରେ ଭାଇ ଭଉଣୀ ମାନେ ପୁନଶ୍ଚ ସହ ଯୋଗକରୁଛନ୍ତି । ଆଗକୁ ଜନ୍ମ ଦିନ ପୁଣି ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଛୁଟିର ଅବକାସ ଯୋଗୁଁ ରିକି, ଭେକି,ଇନ୍ଦୁ, ନାନି ଘରେ ଛୁଟିବିତେଇ ବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଛନ୍ତି । ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କର ଜରିଆରେ ବିନ୍ଦୁ ଦାଢି ପ୍ରସ୍ତାବ ଦାଢିବା ମାତ୍ରକେ ଆନନ୍ଦ ବଖାଣି ବସିଛି ଦାଢିର ମାହାତ୍ମ୍ୟ । ଜାଣିଛ ପିଲେ ପଣ୍ଡିତ ନୀଳକଣ୍ଠ, ଗୋପବନ୍ଧୁ, ବ୍ୟାସ ରବିନ୍ଦ୍ରନାଥ, ସକ୍ରେଟିସ୍, ଲିନିନ, ବର୍ଷତସ,କନଫିସସ୍, ହୋଟିମେନ ସମସ୍ତେ ଥିଲେ ଦାଢି ଦାଢି । ମୁନି, ରଷି, ଯୋଧା, ନାବିକ, ବୈଜ୍ଞାନିକ, ଶିଳ୍ପୀ ସମସ୍ତେ ଦାଢିକୁ ଆଦର କରନ୍ତି । ଜାପାନର ଟୋକିଓ ସହରରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଲମ୍ବା ଦାଢିଆ ମାନଙ୍କର ସମ୍ମିଳନୀ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ ।

ଇନ୍ଦୁ ପଚାରିଲା ଆନନ୍ଦ ଭାଇ ଚଳିତ ବର୍ଷ ଟୋକିଓ ଦାଢି ସମ୍ମିଳନୀରେ ତୁମକୁ ସମ୍ମାନିତ ଅତିଥି ଭାବେ ଡାକିବେତ । ଭିକି କହିଲା ହେଲେ ଯିବା ବାଟରେ ଦାଢି ପାଇଁ ଟିକସ୍ ଦେବାକୁ ହେବ ଯଦି, ମାନେ ରକ୍ଷର ଜାର୍ ସରକାର ପିଟରଲୁଇଙ୍କ ନିୟମରେ ଦାଢିଆମାନେ ଯେମିତି ଟିକସ ଦେଉ ଥିଲେ । ରିକି କହିଲା ଦାଢି ଭଲ ଆନନ୍ଦଭାଇ ଦାଢି ନିଆଁ ଲଗା ସର୍ମାଟଙ୍କୁ ଜାଣିଛ ନା ନାଇଁ ରୁମର ସର୍ମାଟ ସେପିଓ ଆଫ୍ରିକେଜ ଥରେ ଭୋଜନ କରୁଛନ୍ତି ପରିବେଷିତ ଖାଦ୍ୟରୁ ବାହାରି ଗଲା ଗୋଟିଏ ଦାଢି । ମୁଖ୍ୟ ରୋଷେଇୟାର ଥିଲା ଗୋଛାଏ ଲମ୍ବା ଦାଢି । କ୍ରୋଧାନ୍ୱିତ ସମ୍ରାଟଙ୍କ ଆଦେଶରେ ଅଙ୍ଗରକ୍ଷୀ ସେଇ ରୋଷେଇୟାକୁ ହାଜର କରାଇଲା । ସର୍ମାଟ ରୋଷେଇୟାର ଦାଢିରେ ନିଜ ହାତରେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ନିଆଁ ଲଗେଇ ଦେଲେ । ନାନିର ଖାଇବା ଥାଳିରୁ

ଯଦି କୌଣସି ଦିନ ଗୋଟିଏ ଦାଢ଼ି ବାହାରେ ତେବେ ଆନନ୍ଦଭାଇ ତୁମ ଦାଢ଼ି ନିମନ୍ତେ ନାନି ବି ସେଇ ସର୍ମାଟଙ୍କ ପରି ଦଣ୍ଡ ବିଧାନ କରିବ । ତେଣୁ ନାନିର କଥା ମାନି ଗୁଡ଼ଲିର ଜନ୍ମଦିନ ଆଗରୁ ନିଜ କୁ ଦାଢ଼ିର ଦାସତ୍ଵରୁ ମୁକ୍ତି ଦିଅ । ବିନ୍ଦୁ ଚିପଏ ଉପରେ ଆଲୁ ଭୁଜିଆ ଥୋଇ ଚା କପଟି ଆନନ୍ଦ ହାତକୁ ବଜାଇ ଦେଲା । ଦିବାନ ଉପରେ ନିଜେ ବସି ଦୁଇ ଢେକ ଚା ଢେକି ଗଲା ଝାଡ଼ି ଅ ।ରମ୍ଭ କଲା ଦାଢ଼ି ଥିଲେ ମଣିଷ ଆଦୌ ସଫଳ ହୁଏ ନି । ଏହା ମୁଁ କହୁନି ଏହା ଥିଲା ଆଲୋକଜାଣ୍ଡରଙ୍କ ବିଶ୍ଵାସ ଦିଗଦ ବିଜୟୀ ଆଲୋକ୍ ଜାଣ୍ଡର ବିଶ୍ଵବିଜୟୀ ଅଭିଯାନ ପୂର୍ବରୁ ସେନା ବାହିନୀଙ୍କୁ ଦାଢ଼ି କାଟି ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଆନନ୍ଦ ଉତ୍ତେଜିତ ସରରେ କହୁଥିଲା ଭାରତୀୟ ପରମ୍ପରା ଅନୁଯାୟୀ ଦାଢ଼ି ବୀରତ୍ଵ ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରତୀକ । ପତ୍ନୀ ଭାବେ ମୋ ଦାଢ଼ି ପ୍ରତି ତୁମର ଏମିତି ନାପସନ୍ଦ କାହିଁକି ? ଦାଢ଼ି ବିଷୟରେ ତମେ ମାନେ ବେଶ୍ ଚିନ୍ତଣୀ ଦେଇ ସାରିଲଣି । ଜାଣିଛକି ନାହିଁ ପଢ଼ିବି ପଢ଼ିଙ୍କ ଦାଢ଼ି ପାଇଁ କେମିତି ଲୋଭଗ୍ରସ୍ତ ହୁଏ ।

ଫ୍ରାନ୍ସର ରାଜା ଲୁଇ ଯେତେବେଳେ ଚର୍ଚ୍ଚର ଆଦେଶରେ ଦାଢ଼ି କାଟି ଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ନାରାଜ ହୋଇଗଲେ । ଦାଢ଼ି ଶୂନ୍ୟ ପଢ଼ିଙ୍କୁ ସହ୍ୟ କରିନ ପାରି ତାଙ୍କୁ ସେ ଛାଡ଼ପତ୍ର ଦେଇଥିଲେ । ଏକ ନିଶ୍ଵାସରେ କହି ଯାଉଥିବା ଆନନ୍ଦଭାଇ କୁ ତୁମ୍ଭ କରାଇଦେବା ପାଇଁ ଇନ୍ଦୁ ତାଳି ମାରି କହିଲା ନାନି ଓ ଭାଇ କୁ ଯଥାକ୍ରମେ ତାତାରିଆ ଓ ଇରାନୀ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରେ । କାରଣ ତାତାରିଆ ମାନେ ଦାଢ଼ିକୁ ଘୋର ବିରୋଧ କରୁଥିଲେ ଠିକ୍ ନାନି ପରି ଓ ଇରାନୀ ମାନେ ଥିଲେ ଦାଢ଼ିର ଉପାସକ । ଯେମିତିକି ଆମର ଭାଇନା କୌଣସି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ନଦେଖାଇ ଆନନ୍ଦ ଆରମ୍ଭ କଲା ନିଜର ବକ୍ତବ୍ୟ - ଦାଢ଼ି କେବେ କେବେ ଭାଗ୍ୟ ବଦଳାଇ ଦିଏ । ଜଣେ କୃତ୍ରିମ ବନ୍ଧୁ କ୍ଷ ପରାମର୍ଶ ରେ

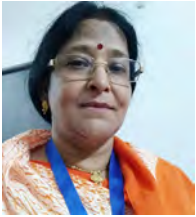
ଦାଢ଼ି ରଖି କଲିକତାରେ ଶିବ ଶଙ୍କର ଭାରତୀଙ୍କର ଭାଗ୍ୟରେ ଉନ୍ମୁତି ଘଟିଲା । ଉତ୍ତମ ଯୌତିଷ ଭାବେ ଆଦୃତି ପାଇବା ସହିତ ବିଶିଷ୍ଟ ଲେଖକ ଭାବରେ ସେ ସମ୍ମାନିତ ହେଲେ । ତାଙ୍କ ଦାଢ଼ି ମୁହଁରୁ ଲମ୍ବି ଆସି ପାଦକୁ ସ୍ପର୍ଶ କଲାଣି ଏହାର ଲମ୍ବ ପ୍ରାୟ ୫୮ ଇଞ୍ଚ । ଏହା କୁ ସେ ଧୋଇ ଶୁଖାଇ ୬ଟି ଜଟ ପକାଇ ସମତୁରେ ସାଇତି ରଖନ୍ତି । ନିଃସନ୍ଦେହରେ ଶିବଙ୍କର ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଦାଢ଼ି ପ୍ରତି ରହିଛି ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ କ୍ଷର ଅକପଟ ସ୍ନେହ ତଥା ଆନ୍ତରିକ ସହଯୋଗ । ମୋର ଦାଢ଼ି ରଖିବାରେ ମୋ ଉନ୍ମୁତିର ପ୍ରଚୁର ସମ୍ଭାବନା ନିହିତ । ଏହା ମୋ ହୃଦୟର କଥା ନୁହଁ ଏକା ଯୌତିଷ ଶାସ୍ତ୍ର ସମ୍ମତ ଏକ ଅକାଟ୍ୟ ସତ୍ୟ ଝିଅ ଜନ୍ମ ଆଗରୁ ତମର କଥା ରଖି ଦାଢ଼ି କାଟି ଦେଲା ପରେ ମତେ ବହୁତ ବିପଦର ସମ୍ମୁଖିନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଛି ।

ଝିଅ ଜନ୍ମପରେ ପୁଣିଥରେ ଦାଢ଼ି ରଖିବା ଯୋଗୁଁ ବିପଦ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଘୁଞ୍ଚିଯିବାର ଅନୁଭବ ମୋ ଭିତରେ ବଳବତ ରହିଛି । ତେଣୁ ବିନ୍ଦୁ ତୁମକୁ ମୋର ଅନୁରୋଧ ମତେ ଦାଢ଼ି କାଟି ଦେବାପାଇଁ କେବେବି କହିବନି । ଝିଅ କୁ ସାକ୍ଷି ରଖି ପ୍ରମିତ କର ପୁଞ୍ଜ । ଆନନ୍ଦର ବଢ଼ି ଆସିଥିବା ହାତ ଉପରେ ବିନ୍ଦୁ ନିଜ ହାତ ରଖିଦେଇ ବିନ୍ଦୁ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କଲା - ତୁମକୁ ଭୁଲରେ ଦାଢ଼ି କାଟି ଦେବା ପାଇଁ ଆଉ କେବେବି କହିବିନି । ଦାଢ଼ି ପାଖରେ ନାନିର ଆତ୍ମ ସମର୍ପଣ ଭାବ ଦେଖି ରିକି ଚିଲ୍ଲେଇଲା ଦାଢ଼ିର ଜୟ ହେଉ । ଭିକି କହିଲା ଭାଇଙ୍କ ଦାଢ଼ି ୫୮ ଇଞ୍ଚଠାରୁ ଅଧିକ ହେଇ ବିଶ୍ଵ ରେକର୍ଡ଼ ସୃଷ୍ଟି କରୁ । ଇନ୍ଦୁ କହୁଥିଲା ଦାଢ଼ିଆ ବାବା ଜିଯାବାଦ । ଗୁଡ଼ଲି ଆନନ୍ଦ ପାଖରେ ଗେହ୍ଲୁ ହୋଇ ଦାଢ଼ିକୁ କଅଁଳ ପାପୁଲିରେ ମୁଠା ମୁଠା କରୁଥିଲା ।

ବିନ୍ଦୁ ସେଦିନ ରାତିରେ ସପ୍ତ ଦେଖୁଛି ଆନନ୍ଦ ସେଭିଜ୍ ସେଟ୍‌କୁ ଓସିଜ୍ ବେସିନ୍ ପାଖକୁ ନେଇ ଜିଲେଟ୍ ବ୍ଲେଡ଼ରେ ଦାଢ଼ି କାଟିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ମେଞ୍ଚା ମେଞ୍ଚା ହୋଇ ସାବୁନ ଫେଣ ବତୁରା ଦାଢ଼ି ଖସି ପଡ଼ିଲା ଓସା ବେସିନ ଭିତରକୁ । ଗୋଟିଏ ପାସବିକ ବିଜୟ ଗୌରବରେ ଆହ୍ଲାଦିତ ହେଲା ବିନ୍ଦୁ । ପ୍ରତି ଦାଢ଼ି ସହିତ ସତେ ଅବା ଅନ୍ଧକରଣ ଭିତରୁ ଲୋମକୋପ ଦେଇ ବାହାରି ଆସିଲା ସତେଅବା ଆନନ୍ଦକଭିତରୁ ବହୁକାଳର ସ୍ତରିଭୂତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରେମିକା, ବାନ୍ଧବି, କଲିଗ, ସ୍ନେହୋ ମାନଙ୍କ ପ୍ରତିଧ୍ୱବା ତାଙ୍କର ଆଶକ୍ତି । ଆନନ୍ଦ କେବଳ ତାର ବିନ୍ଦୁର ଆଉ କାହାର ନୁହଁ । ଅଥଚ ସକାଳର ଦର୍ପଣରେ ବିନ୍ଦୁ ସମ୍ମନା କରିବନି ତ ଶୁଣୁ ବିହୀନ ପର ପୁରୁଷ ପରି ପ୍ରତିଭାତ ଏକ ଅପରିଚିତ ମୁହଁ ।

About the Author

Dr Susama Misra, a well-known writer popular among Odias in and outside Odisha.

Her published works include four poetry collections, two short story collections besides a treatise on lyricism in modern Odia poetry. She is a regular contributor of poems and short stories to various leading Oriya magazines. She also writes short plays and successfully directs School / College students and women. Besides that, she participates in various radio and television programs/discussions on issues of public interest. She is the Founder President of Mahila Samities at Kabisurya Nagar and Kodala in Ganjam district as well as the Ladies Association 'Sampark' at Khandagiri, Bhubaneswar. She has received several awards and felicitations from various prestigious organizations, few notable are Kadambini Kavita Samman, Laadli Media National Award & Subrata Rath Smaraki Samman (Sahitya Bharati).

13

ଅନୁଭୂତିରୁ ଫର୍ଦ୍ଦେ

ଶକ୍ତିପ୍ରଭା ମିଶ୍ର

୧୯୯୮ ମସିହାର କଥା । ଆମେ ସେତେବେଳେ ରାଉରକେଲାରେ ଥାଉ । ମୋ ସାମା ସେଠି ଚାକିରୀ କରୁଥାନ୍ତି । ମୋର ଦୁଇଟି ପୁଅ ସ୍କୁଲରେ ପଢୁଥାନ୍ତି । ସେଦିନ ଥାଏ ତ୍ରୟୋଦଶୀ ତିଥି । ପରଦିନ ଶିବ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ । ତାପର ଦିନ ପୁଣି ରବିବାର । ମୁଁ ନିଷ୍ପତି କଲି ଆଜି ଯାଇ କୁନି ପାଖରୁ ଡଲର କଟିଂ ଶିଖିଆସିବି । କାରଣ ଛୁଟିରେ ସମସ୍ତେ ଘରେ ରହିବେ ଯେତେବେଳେ ମୋର ଘରୁ ବାହାରିବା ମୁର୍ଦ୍ଧିଲ ହୋଇଯିବ । କୁନି ଆମ କଲୋନୀରେ ରହୁଥିବା ମୋ ସାମାଙ୍କର ଜଣେ ବନ୍ଧୁପତ୍ନୀ । ବୟସରେ ମୋଠାରୁ ଛୋଟ ଥିବାରୁ ମୁଁ ତାକୁ ନାଁ ଧରି ଡାକେ । କଲୋନୀର ଅନ୍ୟ ମହିଳା ମାନେ ତା ଠାରୁ ଡଲ କଟିଂ ଶିଖନ୍ତି ।

କୁନିର କହିବାନୁସାରେ ଯାହା ଯାହା ଜିନିଷ ଦରକାର ସବୁ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଗରେ ଭର୍ତ୍ତିକରି ମୁଁ ପହଞ୍ଚିଗଲି ତା ଘରେ । ମୋ ଆଗରୁ ସେଠି ଆହୁରି କେତେଜଣ ବସି ଡଲ୍ ତିଆରି ଶିଖୁଥାନ୍ତି । ମୋତେ ଦେଖି କୁନି କହିଲା ଆସନ୍ତୁ ଅପା । ଏଇଠି ବସନ୍ତୁ କହି ସେ ଚଟାଣରେ ପଡ଼ିଥିବା କିଛି କର୍ପିସକୁ ହାତରେ ଆଡ଼େଇଆଣିଲା ।

ମୁଁ ବସିବା କ୍ଷଣି କହିଲା, ଆପଣଙ୍କର ଛୋଟ ଗୁଡୁଚି ଆଉ ଚେଡ଼ିର ସିଲେଇ କାମ ସରିଗଲା ? ମୁଁ ବ୍ୟାଗରୁ ଦୁଇଟିଯାକ ଡଲ୍ କାଢ଼ି ତା ହାତକୁ ବଢ଼େଇଦେଲି । ଦେଖୁଦେଖୁ ସେ କହିଲା , ବାଃ ଅପା ,ଆପଣଙ୍କର ଫିନିସିଂ କାମ ତ ଭାରି ଭଲ । ହଉ ମୁଁ ଆଗ ମିସେସ ଦାସଙ୍କ ଅଧାକଟା ଚେଡ଼ିର କାମଟା ସାରିଦିଏ । ତାପରେ ଆପଣଙ୍କର କଟିଂ କରିବା ।

ମୁଁ ସେଠି ବସିରହି ପ୍ରଥମେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର କାମକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କଲି । ମୁହଁ ଘୁରେଇ କୁନିର ଘର ଭିତରେ ଆସି ବୁଲେଇଆଣିଲି । ତା ଘର କାନ୍ଥରେ ଲାଗିଥିବା ପେନ୍ସିଂ ଆଉ ଫୁଲଦାନି ଦେଖିଲି । ତା ସୋକେସ ନାନା ଜାତିର ଜୀବଙ୍କ ଡଲରେ ପୁରିରହିଥିଲା । ମୁଁ ଗୋଟିଗୋଟି ଜୀବଙ୍କୁ ଦେଖିବା ଭିତରେ ହଠାତ୍ ଆସି ମୋର ଅଟକିଗଲା ଗୋଟିଏ ବିଲେଇ ଉପରେ । ମୁଁ ମନକୁ ମନ କହିଲି ନିର୍ଜୀବ ଡଲ ଗୁଡ଼ା ବୋଲି ସିନା ମଣିଷ ତାକୁ କେତେ ଯତ୍ନରେ ସାଇତି ଦୁନିଆଁକୁ ଦେଖାଉଛି ତାର ଭଲପାଇବା କିନ୍ତୁ ଏମାନେ ଯଦି ବଞ୍ଚିଥାନ୍ତେମନେ ପଡ଼ିଗଲା ପୁରୁଣା ଦିନର କିଛି କଥା ।

ପୁରୁଣା କଥା କହିଲେ ଗୋଟିଏ ଜୀବନ୍ତ ବିଲେଇର କଥା । ମୁଁ ସେତେବେଳେ ଥାଏ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ । ସେଠି ପ୍ରତିବର୍ଷ ଗୋଟିଏ ବିଲେଇ ଆମ ଘରକୁ ଆସେ , ଛୁଆଦିଏ ଆଉ ପାଳିପୋଷି ଚିକିଏ ବଡ଼ ହେଲେ ତା ଛୁଆଁକୁ

ନେଇ ଅନ୍ୟତ୍ର ଚାଲିଯାଏ । ତାର ଆମ ଘରେ ରହିବା ସମୟରେ ତାକୁ ଯିଏ ଦେଖେ କହେ ,ଏଇ ବିଲେଇଟା ଛୁଆ ଦେବବୋଲି ଆମ ଘରକୁ ଆସିଥିଲା । ଆମେ ତାକୁ ବାଡ଼େଇ ବାହାର କରିଦେଲୁ । ଓଲେଇ ତୁମଘରେ ଆସି ଡେରା ଜମେଇଛି ।

ଏତିକି ଭାବିବା ଭିତରେ ମୁଁ ମୋ ଭିତରେ କିଛି ଅସହଜ ଭାବ ଅନୁଭବ କଲି । ମୋତେ ମନେହେଲା ଯେମିତି ସେ ବିଲେଇଟି ମୋତେ କହୁଛି ଏମିତି ମନକୁ ମନ ଭାବିଲେ କଣ ହେବ ? ସମସ୍ତେ ମୋତେ ବାଡ଼େଇ ଘରୁ ବାହାର କରିଦେଲା ବେଳେ ତୁ ମୋତେ ଆଶ୍ରୟ ଦେଇଛୁ । ତୋର ଏଇ ପୁଣ୍ୟର ପ୍ରତିଦାନରେ ମୁଁ ତୋତେ ଅନୁମତି ଦେଉଛି ତୁ ମୋ ବିଷୟରେ ଏଇଠି ବସି ଯାହା ଚିନ୍ତା କରୁଛୁ ସବୁ ଲେଖେ । ମୁଁ ବିଲେଇଟିଏ ହେଲେ ବି ତ ନୀରୀତିଏ, ମା ଚିଏ । ତୁ ତ ମୋତେ ଅତି ପାଖରୁ ଦେଖିଛୁ , ମୋ ଅସହାୟତାକୁ ଅନୁଭବିଛୁ । ତୁ ଲେଖେ ମୋର ଦୁଃଖ ,ବର୍ତ୍ତନା କରେ ମୋ ଅସହାୟତା । ସାରା ଦୁନିଆ ତାକୁ ପଢ଼ୁ । ଯାହା ତୋ ମନକୁ ଆସୁଛି ପ୍ରଥମେ ତାକୁ କାଗଜରେ ଲେଖିଦେ । ଡେରି କରେନା । ଏ ଭାବନା , ଏ ଚିନ୍ତାକୁ ବ୍ୟର୍ଥ ହେବାକୁ ଦେନା । ଏଇ ମାହେନ୍ଦ୍ର ବେଳାର ସବୁପଯୋଗ କରେ । ଯା ..ଏଇ ମୂର୍ତ୍ତୁତରେ ଏଇଠୁ ଉଠିଯା

ଛୋଟ ଗୁଡୁଚି ଆଉ ଚେଡ଼ିକୁ ବ୍ୟାଗରେ ପୁରେଇ ମୁଁ ବସିଥିବା ଜାଗାରୁ ଉଠିଗଲି । କୁନି କହିଲା , ଅପା କଅଣ ହେଲା ? ଉଠିଯାଉଛନ୍ତି ଯେ ? ଡଲ୍ ବନେଇବେନି ?ମୁଁ କହିଲି ,ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଚିଫିନ ବନେଇନି ଆଜି । ସ୍କୁଲରୁ ଆସିଯିବେ ସେମାନେ । କାଲି ଶିବରାତ୍ରୀ ପାଇଁ ଆଜି ପୁଣି ବଜାର ଯିବାକୁ ହେବ । ମୁଁ ସୋମବାର ଆସିବି କହି ଏକମୁହାଁ ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲି । ପିଲାଙ୍କର ଗୋଟେ ପୁରୁଣା ନୋଟବୁକ କାଢ଼ି ମୋ ମନକୁ ଯାହା

ଆସିଲା ଲେଖିଚାଲିଲି । ଘଟାଏ ଦେଢ଼ଘଟା ଭିତରେ ପ୍ରାୟ ତିରିଶ ପୃଷ୍ଠା ପାଖାପାଖି ଲେଖିସାରିବା ପରେ ମୁଁ ଲକ୍ଷ୍ୟକଲି ମୋତେ ସେତେବେଳକୁ ଖୁବ ହାଲକା ଲାଗିଲାଣି ।

ପରେ ଯେତେବେଳେ ଲେଖାଟିକୁ ପଢ଼ିଲି ନିଜେ ବିସ୍ମିତ ନ ହୋଇ ରହିପାରିଲିନି । ମୁଁ ଯାହାସବୁ ଲେଖିଥିଲି ତାହା ଏକ ବଡ଼ ଗନ୍ଧ ଥିଲା ଯେଉଁ ଗନ୍ଧର ମୁଖ୍ୟ ନାୟିକା ଥିଲା ମୋ ଘରକୁ ଆସୁଥିବା ସେଇ ବିଲେଇ ଲୁସା ଯିଏ ସରସତୀଙ୍କ ଅବତାର ନେଇ ମୋ କଲମ ମୁନରେ ସବାର ହୋଇଯାଇଥିଲା ସେଦିନ । ମୁଁ ଗଳ୍ପଟିର ନାଁ ଦେଇଥିଲି ଲୁସା । ଗଳ୍ପଟି ସେତେବେଳର ଘରେ ଘରେ ପରିଚିତ ଆଉ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ପତ୍ରିକା ସୁଚରିତାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇ ପାଠକ ମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଖୁବ ଆଦୃତ ଲାଭ କରିଥିଲା । ଓଡ଼ିଶାର କୋଣ ଅନୁକୋଣରୁ ଅନେକ ପାଠକଙ୍କ ହାତଲେଖା ଚିଠି ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିଲା ମୋ ପାଖରେ ।

ମୁଁ ଆଗରୁ କେବେ ବି ଗଳ୍ପ ଲେଖୁନଥିବା ଆଉ କେବେ ଗଳ୍ପ ଲେଖିବାର ଇଚ୍ଛା ନ ରଖିଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏଇ ଗଳ୍ପ ଆଉ ତାର ପାଠକୀୟ ଆଦର ମୋ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସକୁ ଆହୁରି ଦୃଢ଼ କରିଦେଇଥିଲା । ସେଦିନଠୁ ମୁଁ କଲମକୁ ମୋର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ସାଥୀ କରିନେଲି । ଯେତେବେଳେ ବି କିଛି ଚିଠା ମୋ ମନକୁ ଆଛନ୍ନ କରିବସୁଥିଲା ମୁଁ କାଗଜର ଧଳା ପୃଷ୍ଠାରେ ଶବ୍ଦର ଝୋଟି ଅଂକି ତାକୁ ଗଳ୍ପଟିଏର ରୂପ ଦେଇପାରିଲି ଆଉ ତାକୁ ମୋ ପାଠକ ମାନଙ୍କୁ ଭେଟିଦେଇ ମନରେ ଖୁବ୍ ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷ ଲାଭ କରିଲି । ଧିରେ ଧିରେ ତାହା ମୋର ଅଭ୍ୟାସରେ ପଡ଼ିଗଲା ଆଉ ମାତ୍ର କେତୋଟି ବର୍ଷରେ ମୁଁ ଜଣେ ଲେଖିକା ନାଁରେ ନିଜର ଗୋଟାଏ ସତନ୍ତ୍ର ପରିଚିତି ହାସଲ କରିପାରିଲି । ସେଦିନଠୁ ମୁଁ ଆଉ ପଛକୁ ଫେରିଚାହିଁନି । ଏଯାବତ୍ ମୋର ପାଠକଖଡ଼ ଗଳ୍ପ ସଂକଳନ

ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇସାରିଛି ଓ ଆଉକିଛି ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶ ଅପେକ୍ଷାରେ..... ।

About the Author

Shaktiprava Mishra is a Masters in Sociology, Anthropology and Education. She has been engaged in literary pursuit for more than two decades and has five published books (Short story collections) to her credit. This apart, she has written features and articles in various journals and has been a presenter of programmes on TV and AIR. She has been honoured with several literary awards from various Organisations.

14

ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଓ ନିଷ୍ଠା

ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ସତପଥୀ

ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଥିଲି ତିନି ଭାଇ ରେ ଗୋଟିଏ ଭଉଣୀ । ମୋର ଜଣେ ଭାଇ ଇହଧାମକୁ ଚାଲି ଯାଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ଥିଲି ପୁରା ମୁକୁଳା । ମୁଁ ଥିଲି ଗୋଟିଏ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ପକ୍ଷୀ । ମୋ ବାପା ମଧ୍ୟ ମତେ ବହୁତ ସହଯୋଗ କରୁଥିଲେ । ସେ ସମୟରେ ମୋ ବୋଉ କହୁଥିବ କି ତୁ ଲମ୍ବା ରୁଟି ରଖି କିନ୍ତୁ ନନା ଲୁଚାଇକରି ମୋ ରୁଟି କାଟି ଦେବେ । ବୋଉ ଯେତେ ବେଳେ ମତେ ସାଲଘାର ଦେବ ମତେ ପିନ୍ଧିବାକୁ ନନା ମତେ ବେବଟମାଣି ମତେ ଦେବେ । ମୁଁ ମୋ ବାପାକୁ ନନା ଡାକେ । ତେଣୁ ମୋ ଭାଇ ମାନଙ୍କ ସହ ପୁରା ପୁଅ ପରି ମୁଁ ଚଳୁଥିଲି । ମୁଁ ଆମ ଘରେ ଗୋଟିଏ ବୋଲି ଝିଅଟିଏ ଥିଲି । ଆଉ ଘରେ ୨ ଜଣ କକେଇ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ । ଆଉ ଘରେ କେହି ଝିଅ ନଥିଲେ । କେବଳ

ମୁଁ ଥିଲି ତେଣୁ ମୁଁ ପୁଅ ମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ପୁଅ ହେଇକିରି ହିଁ ଚଳୁଥିଲି । ତେଣୁ ସବୁବେଳେ ମୋର ମନଟା ଥିଲା ବାହାରେ । ମୁଁ ଘରେ ହଉଥିବା କୌଣସି ବି କାମର ମୋର ମନ ନଥାଏ ମୋର ସବୁବେଳେ ଭାବୁଥାଏ କେମିତି ମୁଁ ବାହାର ଲୋକଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । ତେଣୁ ସବୁବେଳେ ଯେତେବେଳେ ପଚାରିଲୁ ସ୍ତୁଳ ମାନଙ୍କରେ ଯେ ତୁମ ଜୀବନର ଲକ୍ଷ କଅଣ ? ସେତେବେଳେ ମୁଁ କହେ ଯେ ମୁଁ ଦେଶ ସେବା କରିବି । ମାନେ ପିଲାଟି ଦିନରୁ ମୋର ସେବାମନବୃତ୍ତି ବହୁତ ଥିଲା ।

ମୋର ମନ ଅଛି ମୁଁ ଏମିତି ଚାଲି ଚାଲି ଯାଉଥିଲି ଗୋଟେ ଟଙ୍କାକିଛି ମୋ ଆଗରେ ପଡିଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରୋସେସନଟେ ଯାଉଛି ପ୍ରୋସେସନରେ ଜଣେ ବିଦାରୀ ଯାଉଛନ୍ତି । ସେତେ ବେଳେ ଆମେ ବହୁତ ଛୋଟଥିଲୁ, ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢୁଥିଲୁ । ସେତେବେଳେ ସେହି ପ୍ରୋସେସନ ଗାଡି ଗଲା ପରେ ତାର ପଛରେ ଆମେ ଦଳେ ସାଙ୍ଗ ଦୌଡି ଦୌଡି ଯାଉଛୁ । ଗଲା ବେଳକୁ ଗୋଟେ ବିଡା ଟଙ୍କାଟେ ପଡିଛି । ମୁଁ ତେଣୁ ସେହି ଟଙ୍କାଟା ଉଠାଇଲି ଦେଖୁକି ଭାବିଲି ଆରେ ଏ ଟଙ୍କା କାହାର । ଏତେ ଗୁଡେ ଟଙ୍କା । ତେଣୁ ମୁଁ ସେହି ଟଙ୍କାକୁ ଆଣି ମୋ ନନାକୁ ଦେଇଦେଲି ।

ସେହିସମୟରେ ଆମେ ଗାଁକୁ ଯାଇଥିଲୁ । ଆମେ ସବୁବେଳେ ବାହାରେ ରହୁଥିଲୁ । ମୋ ବାପା ମଧ୍ୟ ଜଣେ କରପସନ୍ ଅଫିସର ଥିଲେ ବାହାରେ ସବୁବେଳେ ବୁଲୁ ଥିଲେ । ଆମେ ଗାଁକୁ ଯାଇଥିଲୁ ମୁଁ ଦେଇଦେଇଥିଲି ଏବଂ କହିଲି ନନା କୁ ଯେ ନନା ଏହି ଟଙ୍କା କାହାର ତମେ ଠିକ୍ ଲୋକକୁ ଦେବ, ତମେ ରଖୁଦେବନି ସେହି ପଇସାକୁ । ତାପରେ ସେ ମତାମତ ନେଇ କାହାର ପଇସା ବୁଝି ବାଝି ତାକୁ ନେଇ ସେହି ପଇସା ଫେରାଇଲେ ।

ମୁଁ +୨ ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ବର୍ଷରେ ପଢୁଥିଲି । ସେତେ ବେଳେ ବସ୍
ରେ ବେସି ଯାଉଥିଲି ଚ୍ୟାକ୍ସି ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସେତେବେଳେ ନଥିଲା । ଲୋକମାନେ
ସବୁ ବସ୍ ରେ ଯାଉଥିଲେ । ମୋର ଖୁଡ଼ୀଙ୍କର ବାପଘର ହେଲା ପୁରୀ
ସେତେବେଳେ ମୁଁ ପୁରୀର ଏସ୍ ଏସ୍ କଲେଜରେ ପଢୁଥିଲି । ସେ ଖୁଡ଼ୀଙ୍କର
ବସ୍ ଟି ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ ରହିଲା । ବସ୍ ଆସିକରି ରହିଲାଣି କିନ୍ତୁ ଖୁଡ଼ୀଙ୍କର
ବାପଘରରୁ ଆସି ପହଞ୍ଚି ନାହାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କକେଇ ଆସି ପହଞ୍ଚି ସାରିଲେଣି ।
ଖୁଡ଼ୀଙ୍କର ଭାଇ ମାନେ ଟିକେ ପୁରୀ ପଟର ଗୁଣ୍ଡା ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକ । ତେଣୁ ଖୁଡ଼ି
ଯେତେବେଳେ ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇଥିଲେ ତ ରିକ୍ସା ବାଲା ପଇସା ମାଗିଲା । କହିଲା କି
ପଇସା ଦିଅ । ତେଣୁ ସେ ଯେତିକି ମାଗିଲା ସେ ତା ଠାରୁ କମ୍ ଦେଲେ । ତେଣୁ
ସେ ଯେତେବେଳେ କମ୍ ଦେଲେ ସେ ତାପରେ କହିଲା କି ନାହିଁ ବାବୁ ଏତିକି
ହବନି ଏତିକି ହବନି କହିଲା ଓ ପୁରୀ ପଇସା ଦେବାକୁ କହିଲା । ସେଠାରେ
ଖୁଡ଼ିଙ୍କର ଜଣେ ଭାଇ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ମୁଥ୍ ମାରିଲେ । ମୁଥ୍ ମାରିଲା ପରେ ସେ
ଲୋକଟି ପଡ଼ିଗଲା । ମୋର ନିଜର କକେଇ ଖୁଡ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି ମୁଁ କଅଣ କରିଛି
। ମୋର ନିଜର ଦୁପଟାଟାକୁ ତାର ମୁଣ୍ଡରେ ମାଡ଼ିଛି । ମାଡ଼ିକିରି ତାକୁ ଧରିଛି ସେ
ଲୋକକୁ । ସେମାନେ ଚାଲିଗଲେ ତାପରେ ସେଠୁ ସେଠାରୁ ବସ୍ ଟି ମଧ୍ୟ ପ
ଲେଇଲା । ତାପରେ ମାମୁଁ ମାନଙ୍କୁ କହିଲି ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ ସେହି ଲୋକକୁ ନେଇ
ଡାକ୍ତର ଖାନା ଯାଅ । ତାକୁ ଭଲ କର ତାପରେ ତମେ ଘରକୁ ଯିବ । ମାନେ
ମୋର ସେଇ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ରୂପ ଦେଖି ସେମାନେ ବି ଡରିଗଲେ । ସେମାନେ ତା
ପରେ ସେହି ଲୋକକୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ରିକ୍ସାରେ ନେଇକରି ସେତେବେଳେ
ତାର ଉପଚାର କଲେ ।

ଏମିତି ହୋଇକରି ଦିନ ଚାଲିଗଲା । ମୋର ବାହାଘର ହୋଇଗଲା ।
ସେତେବେଳେ ବହୁତ କମ୍ ବୟସରେ ବାହାଘର କରି ଦେଉଥିଲେ । ମୋର

ମଧ୍ୟ ଯୋଡ଼ିଏ ଝିଅ । ସେହି ଦୁଇଝିଅ ଅବସ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ବାହା ହୋଇଗଲେଣି ।
ସେମାନେ ଯେତେବେଳେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଥିଲେ ବଡ଼ଝିଅ ନବମରେ ପଢୁଥିଲା
ସାନ ଝିଅ ଷଷ୍ଠରେ ପଢୁଥିଲା ।

ସେହି ସମୟରେ ଆମେ କଟକରେ ଥାଉ । ସେହି ସମୟରେ ଦିନେ
ଜଣେ କଲା ହୋଇକରି ଗୋଟିଏ ପିଲା ତାର ମାଆ ଓ ବାପା ଆମ ଘର ପାଖକୁ
ଆସି ଆମ ଗେଟ୍ ବାଡେଇଲେ । ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲା ପରେ ସେ କହିଲେ ।
ଯେ ମାଆ ଆମେ ମୂଲ ଲାଗିବାକୁ ପଳାଉଛୁ ଏହି ପିଲା ମାନେ ଖାଲି ଚଗଲା
ହେଉଛନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କୁ ଟିକେ ପାଠ ପଢାଇ ଦିଅନ୍ତେନି ଆପଣ । ମୁଁ କହିଲି ଠିକ୍
ଅଛି ପଠାଅ । କେଉଁ ସମୟରେ ପଠାଇବ ? ସେ କହିଲେ ସଂଧ୍ୟା ବେଳେ
ପଠାଇବୁ ହେବକି ? ମୁଁ କହିଲି ହଁ ପଠାଅ ଯେତେବେଳେ ପଠାଇବ । ସେଠି
ଆମର ଯେଉଁ ଘରଟି ଥିଲା ବାରିପଟେ ଗୋଟିଏ ଯାଗାଟିଏ ଥିଲା । ସେଠାରେ
ପ୍ଲାସ୍ଟର ହୋଇ ଲାଇଟ୍ ମଧ୍ୟ ଲାଗିଥିଲା । ସେହି ପିଲାଟି ଆସି ପ୍ରଥମେ ବସିଲା ।
ସେହି ପିଲାକୁ ଦେଖିକରି ଆଉ ପାଞ୍ଚ ଛଅ ଜଣ ପିଲା ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଆସିଲେ
ପାଠ ପଢିବା ପାଇଁ । କାରଣ ସେମାନେ ଅଧା ଡିଆରି ଘର ଗୁଡ଼ାକରେ ରୁହନ୍ତି
ମୂଲିଆ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକ ମାନେ ଯାଆନ୍ତି ଦିନ ସାରା କାମ କରିବାକୁ ଯାଆନ୍ତି ।
ରାତିରେ ଫେରନ୍ତି । ତେଣୁ ପିଲା ମାନେ କଅଣ ହୁଏ ନା ସ୍କୁଲରେ ଆଡମିସନ୍
ହେବବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେମାନେ ପାଠ ପଢନ୍ତିନି, ଖେଳନ୍ତି ବୁଲନ୍ତି । ମୁଁ ବି ଦେଖେ
ପିଲା ମାନେ ଦୌଡ଼ା ଦୌଡ଼ି କରି ଖେଳନ୍ତି । ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଯତେ ବେଳେ
ପଢାଉଥିଲି ସେମାନେ ଗୋଡ଼ କୁ ସେତେବେଳେ କହୁଥିଲେ ଗୁଡ଼ ଓ ଖଟକୁ
କହିବେ କଟ । ତାଙ୍କ ବାପା ମାଆ କର ମାଟି ଖୋଳା ମାଟି ଖୋଳା କାମ
ସେମାନଙ୍କର । ସେ ପିଲା ମାନେ ସବୁ ମୋ ପାଖରେ ପାଠ ପଢିଲେ । ପାଠ
ପଢିଲା ପରେ ମାନେ ସେମାନେ ଏମିତି ପଢିଲେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ପଢାଇ

ପାରୁନଥିଲି । ତାଙ୍କ ପାଇଁ ମୁଁ କଅଣ କରେ ଖରାବେଲେ କାର୍ବନ ପକାଇ ସବୁ ବିଷୟ ଯେପରିକି ଗଣିତ, ଓଡ଼ିଆର ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ ପରି ପ୍ରଶ୍ନ, ଆବାକସ୍ ସେଗୁଡ଼ିକ ଘରେ କରିଥିଲି ପିଲା ମାନଙ୍କ ପାଇଁ । ସେମାନଙ୍କୁ ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନ ବାଣ୍ଟି କରି ଦେଇଦେବି । ମୁଁ ରୋଷେଇଘରେ ଥିବି କିଛି ସମୟପରେ ଦିଦି ସରିଗଲା ପରି ତାକ ଦେଇ । ଆସି ସେହି ଉତ୍ତର ପେପେର୍ ଗୁଡ଼ିକ ଦେଇ ନୂଆ ଅଲଗା ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକ ନେଇ ଯିବେ । କିଛି ସମୟପରେ ସେହି ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ସରିଯାଏ । ସେହି ପିଲା ମୋନେ ଏହିପରି ପାଠ ପଢ଼ିଲେ ।

ତା ପରେ ତାଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀରେ ପରୀକ୍ଷା ହେଲା । ସେହି ପରୀକ୍ଷାର ରେସଲ୍ ବାହାରିଲା । ସବୁରୁ ସବୁ ଝଟି ଯାକ ପିଲା ନିଜ ଶ୍ରେଣୀରେ ପୋଜିସନ୍ ରେ ରହିଲେ । ତେଣୁ ସେମାନେ ଯେଉଁ ପୋଜିସନ୍ ରେ ରହିଲେ ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷକ ମାନେ ଭାବି ପାରିଲେନି ଯେ ଏହି ପିଲା ପୋଜିସନ୍ ରଖିବା ପିଲା ନୁହଁ । ଯିଏ ଶହେ ଭିତରୁ କିଛି ଭଲ ଖାସ୍ ମାର୍କ ରଖିପାରନ୍ତିନି ସେ ଯେ ପୋଜିସନ୍ରେ ରହିବେ ବୋଲି କିଏ ବା କାହିଁ ଭାବିବ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କୁ ତାକି କରି ଓଲଟା ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଲେ ଓ ସେମାନେ ସବୁର ଠିକ ଠିକ୍ ଉତ୍ତର ଦେଇଦେଲେ । ସେ ଯେତେବେଳେ ଏପରି ଉତ୍ତର ଦେଲେ ସେ ଶିକ୍ଷକ ପଚାରିଲେ କି ଆରେ ପିଲେ ତମେ କଥା କହି ଜାଣି ନଥିଲ ତ ତମର ଏତେ ରେଜଲ୍ କେମିତି ହେଲା ? ସେହି ପିଲା ମାନେ ପ୍ରତି ଉତ୍ତର ରେ କହିଥିଲେ ଯେ ଆମକୁ ସେହି ଦିଦି ପଢ଼ାଉଛନ୍ତି । ଶିକ୍ଷକ ପଚାରିଲେ କେଉଁ ଦିଦି ପଢ଼ାଉଛନ୍ତି । ପିଲା ମାନେ କହିଲେ ଆମ ଘର ପାଖରେ ଜଣେ ଦିଦି ଅଛନ୍ତି । ତାପରେ ଶିକ୍ଷକ ମାନେ ଆସିଲେ ଦେଖିବାକୁ ଏହି କଥା କେତେ ସତ କେତେ ମିଛ । କିଛି ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ ମାନେ ଆସି ଥିଲେ ଆମ ଘରକୁ ମୁଁ ଦେଖିକରି ପଚାରିଲି ଆପଣ ମାନେ କିଏ ? ତାଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀଙ୍କର ନାମ ଥିଲା ଭାରତୀ ଦିଦି ।

ମୋର ଏବେ ମଧ୍ୟ ମନେ ଅଛି ଭାରତୀ ଦିଦି ମୋର ଏହି କାମରେ ଏତେ ଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ ହେଇଥିଲେ ଯେ ସେ ତାଙ୍କର ଝିଅକୁ ମୋର ପାଖକୁ ପଢ଼ିବାକୁ ପଠାଇଲେ । ତେଣୁ ସେତେବେଳର କଥା ସେହି ପିଲା ମାନଙ୍କର କଥା ଭାବିଲେ ମୋର ଲୋମ ଟାଙ୍କୁରୀ ଉଠୁଛି କି ସେହି ସୁତେଣୁ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଆସିଥିଲା ଏବେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ବାଇକ୍ ଟିଏ ଧରି ଓ ମିଠା ଗୁଡ଼ାଏ ଧରି । କେଜାଣି ସେ କୋଉଠୁ ମୋର ଫୋନ ନମ୍ବର ପାଇଲା ଯେ । କାରଣ କଟକ ଛାଡ଼ିଲା ପରେ ସେହିପିଲା ମାନେ ମଧ୍ୟ ପଢ଼ାପଢ଼ି ପାଇଁ ବାହାରକୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ । ସେ ଦିନେ କେଉଁଠାରୁ ନମ୍ବର ପାଇ ଫୋନ କରି କୃତଜ୍ଞତା ଅର୍ପଣକରି କହିଲା ଦିଦି ମୁଁ ଜଗି, ମୁଁ ପଚାରିଲି ତୁ ଏବେ କଅଣ କରୁଛୁ ସେ କହିଲା ମୁଁ ସିଟସ୍ ରେ ଚାକିରି କରୁଥିଲି ଓ ଏବେ ଆଇଆଇଟି ରେ ଲେକ୍ଚରସିପ୍ ପାଇଯାଇଛି । ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ମୁଁ ମିଠା ନେଇକରି ଯିବି । ଯଗି ର ବଡ଼ଭାଇ ଯିଏ ସେ ରେଜାଲି ପ୍ରେଜେକ୍ଟରେ ଜଣେ ଇଞ୍ଜିନିୟର । ତାର ଭଉଣୀ ବି.ଏ. ପାସଦ କଲା ପରେ ଗୋଟେ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରି ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟରେ ଚାକିରି ଓ ତାର ବାହାଘର ହୋଇଗଲାଣି ତାର ମଧ୍ୟ ଦୁଇଟି ଝିଅ । ମୋର ଆଉ ଗୋଟେ ପିଲା ସେ ଅଧାରୁ ପାଠ ଛାଡ଼ିଦେଲା କାରଣ ତାର ବାପା ଚାଲିଗଲେ ଓ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ସେ ବିଜେବି କଲେଜରେ +୨ ବିଜ୍ଞାନ ରେ ଭଲ ନମ୍ବର ସହ ସଫଳତା ହାସଲକରି ଏବେ ଲେକ୍ଚରସିପ୍ କରୁଅଛି । ଏବେ ସେହି ପିଲାଙ୍କର ପିତା ମାତାଙ୍କର ଫୋନ ଆସେ ସେମାନେ କୃତଜ୍ଞତା ଅର୍ପଣ କରନ୍ତି ଓ ଏହି କିଛି ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଫୋନ କରି କହିଲେ ଯେ ତାଙ୍କର ନାତୁଣୀଟିଏ ହୋଇଛି ଦେଖିବାକୁ ଆସିବାକୁ । ତାଙ୍କ ପିତା ମାତା କୁହନ୍ତି କି ଆପଣଙ୍କ ଯୌଗୁଁ ହିଁ ଆମ ପିଲା ପାଠ ପଢ଼ି ଏତେ ଭଲ ଚାକିରି କରି ପାରିଲେ ।

ତେଣୁ ଆମର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଓ ପିଲା ମାନଙ୍କର ନିଷ୍ଠାର ବଳର ସବୁ

ସମ୍ଭବପର ହୋଇ ପାରିଥିଲା ।

About the Author

Jyotsna Satapathy, is a liberal arts graduate and a homemaker. She enjoys singing, writing and teaching.

15

ଆତ୍ମ ଚୋରି

କଳିକା ବିଶ୍ୱାଳ

ସେ ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ବାଲେଶ୍ୱରରେ ରହୁଥିଲୁ । ଆମର ବଡ଼ଘର ଚିଏ ଥିଲା । ବିଲ, ବାଡ଼ି, ଆତ୍ମ ଚୋଟା ଓ ପୋଖରୀ ଇତ୍ୟାଦି ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ସେଠାରେ ରହିଲା ବେଳେ ପାଠ ପଢ଼ାକୁ ହେଳାକରି ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ଯିବିନି କହୁଥିଲି ଓ ସେଠାରେ ରହିଲି । ଆମର ଘର ପାଖରେ ଜଣେ ପଡ଼ୋସୀ ରହୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ତିନୋଟି ପିଲା ଓ ଆମେ ତିନି ଭାଇ ଉତ୍ତମୀ ଯେତେବେଳେ ମିଶିଯାଉ । ଛଅ ଜଣ ସେତେବେଳେ ଖାଲି ଭାବୁ କୁଆଡ଼େ ଯାଇକରି କଅଣ ନାହିଁ କଣ କରିଦେବୁ । ଭାରି ଦୁଷ୍ଟାମି କରୁ ସେତେବେଳେ ।

ଦିନକର କଥା । ଥରେ ସ୍କୁଲରୁ ଫେରିବା ବେଳେ ମୋର ସାନ ଭଉଣୀର ନଜର ପଡ଼ିଲା ଜଣକର ବାରିରେ । ସେ ମତେ କହିଲା, “ ଦେଖୁଲ ଦେଇ, ସେ ଲୋକର ବାରିରେ କେତେ ଆୟ ଗଛ, ତାର ଆୟ ଗୁଡ଼ାକ କିପରି ନାଲି ପଡ଼ିଆସିଲାଣି ଓ ଗଛରେ ଓହଲିଛି । ”

ତେଣୁ ମୁଁ ଦେଖୁକି କହିଲି ଆରେ ସତେ ତ । ତେଣୁ ଆମେ ଚାରିଜଣ ପରୁଆର ସାଜିଲୁ ଆମ୍ଭ ତୋଳିକି ଖାଇବୁ ତାର ବାରିରୁ । ତା ପରେ ତାର ବାଡ଼ି ତେଇଁ ଚାଲିଲୁ ଚାରିଜଣ ଆମ୍ଭ ପାରିବାକୁ । ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଥିଲି ଗଛ ଚଢ଼ିବାରେ ଧୁରନ୍ଧର । ସରୁ ସରୁ ତାଳ ଧରି ଚଢ଼ିକି ଯାଇକି ମାଙ୍କଡ଼ ଭଳି ଓହଲି ପଡ଼େ । ସମସ୍ତେ କୁହନ୍ତି ଝିଅ ପିଲାଟା ତୁ ପଡ଼ିଯିବୁ ଚଢ଼ନା କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଜମା ଶୁଣିବାର ନାହିଁ । ମୁଁ ଓ ମୋର ସାଙ୍ଗରେ ଗଛ ଉପରକୁ ବାବୁଲି ଚଢ଼ିଲା ଆମ୍ଭ ତୋଳିବାକୁ । ବାକି ଚାରି ଜଣ ତଳେ ଛିଡ଼ା ହେଲେ । ଆମେ କହିଲୁ ଆମେ ତାଳ ହଲେଇକି ଆମ୍ଭ ତଳେ ପକେଇବୁ ତମେ ଗୋଟେଇବ । ଆମେ ଅଳ୍ପ କିଛି ଆମ୍ଭ ତୋଳିକି ତଳେ ପକେଇଛୁ । ଦେଖୁଲୁ ଦୂରରୁ ଜଣେ ବୁଢ଼ା ଆସିବାର । ସେ ବାଡ଼ିରେ ଥିବା ଆମ୍ଭ ଗଛ ତାଙ୍କର ଥିଲା । ଆମର ଛୋଟ ଚାରିଜଣ ଭାଇ ଭଉଣୀ ମାନେ ସେ ବୁଢ଼ାକୁ ଦେଖୁକରି ଦୌଡ଼ିକି ପଳାଇଲେ । ଆମ ଦୁଇ ଜଣକୁ ଗଛଉପରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ । ସେମାନେ ପଳାଇଲେ, ବାବୁଲି ଆଉ ମୁଁ ଗଛ ଉପରେ ବସିଛୁ ।

ମୁଁ ଉପାୟ ଭାବିଲି କିପରି ସେଠାରୁ ବାହାରିବୁ । ଯଦି ଆମେ ତଳକୁ ତେଉଁ ତେବେ ଗୋଡ଼ ଭାଙ୍ଗିବା ନିଶ୍ଚୟ । ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ମାତ୍ର ଖାଇବୁ । ତେଣୁ ମୁଁ କହିଲି ବାବୁଲି କୁ ସେ ଗୋଟେ ଗଛର ସେପାଖରୁ ତେଇଁବ ଓ ମୁଁ

ଗଛର ଏପାଖରୁ ଓହ୍ଲାଇବି ।

ବୁଢ଼ା ଲୋକଟି ତଳେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ଆମକୁ କହୁଛି, ଯେ ଓହ୍ଲାଇ ଯଲ୍ଦି ତଳକୁ ଦି ଟା ଯାକ । ମୁଁ କହିଲି ହଁ ଯିବୁତ ତଳକୁ ତମେ ଗାଳି କରିବ ବାଡ଼େଇବ ତଉ । ଏତିକି କହିକି ମୁଁ ଏପାଖରୁ ଓ ସେ ସେପାଖରୁ ତଳକୁ ତେଇଁଲୁ ପ୍ରାୟ ୧୦ଫୁଟ ଉଚ୍ଚରୁ । ସେ ବୁଢ଼ା ଲୋକଟି ଜଣକୁ ଧରିବାକୁ ଯାଇ କାହୁକୁ ବି ଧରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ସେ ଚକିତ ହୋଇଗଲା କି କାଳେ ପିଲାଙ୍କର ଗୋଡ଼ ଭାଙ୍ଗିବ କି କଣ, କିନ୍ତୁ ଆମେ ଆଉ ବୁଢ଼ାକୁ ଅପେକ୍ଷା ନକରି ଆମେ ଡିଆଁ ମାରିକି ଛୁ ସେଠାରୁ ।

ତାପରେ ସେ ବୁଢ଼ା ଲୋକଟି ଆମର ପଛେ ପଛେ ଦୌଡ଼ିଲା । ଆମେ ଦି ଜଣ ଆମର ଘରର ପଛ ପଟରେ ଯାଇକରି ଲୁଚିଗଲୁ । ସେ ଲୋକଟି ଯାଇ ଘର ପାଖରେ ଆମ ଦୁହେଁ କୁ ନପାଇ ସେ ସାନ ଚାରି ଭାଇଭଉଣୀଙ୍କୁ ଧରି ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଥିଲେ କି, ତମେ ମାନେ ସେଠାକୁ ଯାଇଥିଲ ଆମ୍ଭ ଚୋରାଇବାକୁ ? ତାଙ୍କ ଘର ଲୋକ ଆସି ଅଟକାଇଲେ ସେ ସେ ବୁଢ଼ା ଲୋକ ଜଣକୁ କହିଲେ କଅଣ ପାଇଁ ସେ ପିଲାଙ୍କୁ ବାଡ଼ାଉଛନ୍ତି । ସେ ବୁଢ଼ା ଲୋକ ଜଣକ କହିଲେ ଏମାନେ ଆମ ବାରିରୁ ଆମ୍ଭ ଚୋରି କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ କହିଲେ, ନାହିଁ ଆମେ ଯାଇନଥିଲୁ, ଆମେ ମାନେ ତ ଏଠାରେ ଖେଳୁଛୁ ସେତେବେଳୁ । ସେ ପଚାରିଲେ ତେବେ କୁହ ତାହଲେ କିଏ ଯାଇଥିଲା ତାହେଲେ ତମକୁ ଛାଡ଼ିବି । ସେ ଚାରିଜଣ କହିଲେ ଯେ ଆମେ ଯାଇନାହିଁ ଦେଇ ଓ ଭାଇ ସେ ଦି ଜଣ ଯାଇଥିଲେ । ସେମାନେ ନିଜକୁ ବନ୍ଦୀଆମ୍ଭ ଆମର ନାମ କହିଦେଲେ । ସେମାନେ ସେଠାରୁ ଦୌଡ଼ିକି ଆସି ଘରର ପଛ ପଟରେ

ଲୁଚିଛନ୍ତି । ତାପରେ ଯୋଉଁଠି ମାତ ହେଲା ଆମ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ ଉପରେ
ଜୀବନରେ କେବେ ଆଉ ଆମ୍ଭ ତୋଳିବା ବିଷୟରେ ଭାବି ନାହିଁ ।

About the Author

Kalika Biswal is a M.Ed with thirty-eight years of teaching experience who is spending her retirement days tending to her terrace garden. Her garden abounds in different fruits and medicinal plants. Besides her love for nature, she spends her time stitching and cooking. Her greatest happiness however lies in teaching. She mourns the lack of proper environment and value education in the present days. She believes the modern day kids find it difficult to face tough situations as they are not adequately trained physically and mentally at school.

16

କାନ୍ଦ

ନଳିନୀ ମିଶ୍ର

ବହୁତ ଦିନ ତଳର କଥା ମୋର ଝିଅ ଛୋଟ ହୋଇଥିଲା
ପ୍ରାୟତଃ ବୟସ ସେତେବେଳେ ୧୩ ବର୍ଷ ହେବ । ମୋର
ଶାଶୁ ମାନେ ତାର ଜେଜେ ମାଆଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଯାଏ । ଆମେ ସେତେବେଳେ
ଫୁଲବାଣୀରେ ଥାଉ ଖବର ଶୁଣି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲୁ । ସେ ଖବର
ଶୁଣିବା ମୋର ଝିଅ ପୁରା ରୁପ ତାପ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ , ମୁଁ ତାକୁ ବୁଝାଉ ଥାଏ,
କାନ୍ଦୁଥାଏ ଓ ଜିନିଷପତ୍ର ସଜାଡୁଥାଏ ରାତି ବସ୍ରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଯିବୁବୋଲି ।
ସେ କିନ୍ତୁ କିଛିବି କହୁ ନଥାଏ ।

ପ୍ରବଳ ଥଣ୍ଡା ସେ ସମୟରେ ଡିସେମ୍ବର ମାସ ମୁଁ ତାକୁ କୁଣ୍ଡେଇକି
ଧରି ବସିଥାଏ । ବସ୍ରେ ତା ପରେ ଆମେ ଭୋରରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ପହଞ୍ଚିଲୁ ।

ବିଜେବି ନଗର ଘରକୁ ଗଲୁ ଓ ତା ପରେତାକୁ ଓ ପୁଅକୁ ଛାଡ଼ି ତାନ୍ତରାଣୀ
ଗଲୁ । ମାଆଙ୍କର ୧୦ଟା ବେଳକୁ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଯାଏ । ତା ପରେ ତାଙ୍କର
କ୍ରିୟାକର୍ମସାରି ଆମେ ଫୁଲବାଣୀ ଫେରିଗଲୁ ସେ ଭିତରେ ମୋ ଝିଅ ପଦିଏ
ବି କଥା କହୁ ନଥାଏ । ସେ ତ ଏମିତିରେ ବି ଟିକିଏ ରୁପଚାପ ତେଣୁ ମୁଁ ତାର
ନିରବ ରହିବାକୁ ବେଶୀ ଗୁରୁତ୍ୱଦେଇ ନଥାଏ ।

ତାର କିଛି ଦିନ ପରେ ଆମ କଲୋନୀରେ ରହୁଥିବା ଝିଅ ମାନେ
ଆମ ଘରେ ବସି ଖେଳୁଥାନ୍ତି ହଠାତ୍ ବର୍ଷା ଆସିଲା ଓ ସମସ୍ତେ ରୁପଚାପ ବସି
ଗପସପ ଆରମ୍ଭକରି ଦେଲେ ଓ ନିଜ ନିଜର ଅଙ୍ଗେ ନିଭାଇଥିବା ଗପ ସବୁ
କୁହା କୁହି ହେଲେ । ମୋର ଝିଅର ପାଳି ଯେତେବେଳେ ଆସିଲା ସେ ତାର
ଜେ ଜେ ମାଆଙ୍କ ବିଷୟରେ କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା ଓ ତା ପରେ ପରେ ସେ
ଏମିତି କାନ୍ଦିଲା ପୁରା ରୁମଟି ତା କାନ୍ଦରେ ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇଗଲା । ପ୍ରାୟ ୧୦ ଜଣ
ଝିଅ ପୁଅ , ମୁଁ ଓ ତାର ବାପା ସମସ୍ତେ କାନ୍ଦିଲୁ । ସେ ଅନୁଭୂତି ଅବର୍ଣ୍ଣନୀୟ ।
ମୁଁ କେବେ ବି ଭରିପାରିବିନି ସେଦିନ କଥା ଏବଂ ପ୍ରାୟ ଦେଇ ମାସର ଚାପି
ରହିଥିବା କୋହ ସେହିଦିନ ହିଁ ତାର ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ହେଇଗଲା ।

About the Author

Nalini Mishra, a member of Silver Age Foundation and homemaker by choice. She likes singing, writing , telling storiesand cooking. She enjoys spending time with her family and friends. She is always ready to help people in difficult times. She likes to stay happy and spread happiness.

17

ମୋ ଜେଜେ ଓ ମୋର ଗଣିତ ଶିକ୍ଷା

କମଳିନୀ ପଟ୍ଟନାୟକ

ସ ପୁତ୍ର ଶ୍ରେଣୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମେ ଭଉଣୀ ପ୍ରାୟତଃ ଗାଁ ସ୍କୁଲ
ରେ ପଢୁଥିଲୁ । ଅଷ୍ଟମ ଶ୍ରେଣୀ ବେଳକୁ ଜଗତସିଂହପୁରକୁ
ଆସି ବାପା ବୋଉଙ୍କ ପାଖରେ ରହି ଗାର୍ଲସ୍ ହାଇସ୍କୁଲ ରେ ପଢୁ । ଗାଁ ରେ
ଜେଜେବାପା, ଜେଜେମା ରହୁ ଥିବାରୁ ଓ ବାପା ଗୋଟିଏ ପୁଅ ହୋଇଥିବାରୁ
ଆମ ଛୋଟ ବେଳେ ଗାଁ ରେ ହିଁ କଟିଛି ।

ମୋର ଏହି ଅନୁଭୂତି ମୋର ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ସମୟର, ଯେତେବେଳେ
ଗାଁ ପ୍ରାଇମେରୀ ସ୍କୁଲ ରେ ପଢୁଥିଲି । ସେ ସମୟରେ ବାପା ସ୍କୁଲର ଚେୟାରମ୍ୟାନ
ଥିଲେ । ଶିକ୍ଷକତା କରୁ ଥିବାରୁ ବାପାଙ୍କର ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ସହ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ହେବା ଏକ

ରୁଚି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ନିଜର ଜମି ଦାନ କରି ଗୋଟିଏ ଉପେର ପ୍ରାଇମେରୀ ସ୍କୁଲ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ଥିଲେ । ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକଙ୍କ କେତେକ କାନ୍ୟକଳାପକୁ ବାପା ବିରୋଧ କରୁଥିଲେ ତେଣୁ ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ ମୋ ଉପରେ କିଛିଟା ଆକ୍ରୋଶ ରଖୁଥିଲେ । ଅଯଥାରେ ଦଣ୍ଡ ଦେବାକୁ ଛାଡ଼ି ନଥିଲେ ।

ଥରେ ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀକୁ ଆସି କିଛି ଫେଡ଼ାଶ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ମୋର ଛୋଟ ଛୋଟ ଭୁଲ ହେଲା । ଏହି ସୁଯୋଗରେ ସେ ମୋର ଦୁଇ ଗାଲରେ ଚକ୍ ରେ ଗଧ ଲେଖିଦେଲେ, ଅନ୍ୟ ପିଲାଙ୍କୁ କିଛି ତାରିଦ କରି ଗଲେ । ମୋତେ କହିଲେ, "ଏହାକୁ ଲିଭାଇବୁ ନାହିଁ ଖେଳ ଛୁଟି ସମୟରେ ମୁଁ ସେହିପରି ବାହାରି ଗଲି । ମୋର ଭାଇ ସେତେବେଳକୁ ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢୁଥିଲେ । ସେ ଦେଖି କହିଲେ, "ମୂର୍ଖ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲିଭାଇ ନାହିଁ", ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିଜେ ଲିଭାଇ ଦେଲେ । ଘରେ ଜେଜେଙ୍କୁ ଯାଇ କହିଲେ, "ଜେଜେ କ'ଣ ଭୁଲ କଲା ଗାଲରେ ଗଧ ଲେଖା ହୋଇ ଥିଲା ।" | ଜେଜେ କହିଲେ କାହିଁକି ଛୋଟ ଭୁଲ ହେବ | ଚିତ୍ତସନ ସାର ଆଉ ତମକୁ ଗଣିତ ପଢ଼େଇବେ ନାହିଁ । ମୁଁ ପଢ଼େଇବି । ହର, ଗୁଣ୍ଠ, ଫେଡ଼େ, ମିଶା । ଆଉ ସବୁ ପାଠ ଫସର ଫସା । ଦେଖୁବୁ ତାର ଆଉ କେବେ ବି ଭୁଲ ହେବ ନାହିଁ ।

ଜେଜେ ଜମିଦାର ପରିବାରର ଥିଲେ । ବହୁତ ଜମିବାଡ଼ି ଥିଲା । କିଛି ଜମି ଉପରେ କୋର୍ଟରେ କେଶ ବି ଚାଲୁଥିଲା । ଅନେକ ସମସ୍ୟା ଭିତରେ ବି ସେ ତାଙ୍କ ବୈନିକ ପୂଜାପାଠରୁ କେବେ ବିରତ ହେଉ ନ ଥିଲେ । ଏବେ ପଢ଼ିଲା ଆମ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କୁ ଗଣିତ ପଢ଼ାଇବା । ମନେ ପଡ଼ିଲେ ଆଖିରେ ଲୁହ ଜଳେଇ ଆସେ । ସ୍ନେହ, ଶ୍ରଦ୍ଧା ଜେଜେବାପା, ଜେଜେମା କର ନାତି ନାତୁଣୀଙ୍କ ପାଇଁ । ଜେଜେଙ୍କର ପଢ଼ାଇବା ଢଙ୍ଗ ଏପରି ଥିଲା । ଗୋଟିଏ ସଂଖ୍ୟା ନେଇ ଦେଉଥିଲେ, ତାକୁ ଆଉ ଗୋଟେ ସଂଖ୍ୟାରେ ଗୁଣନ କରିବାକୁ । ଅନ୍ୟ ଜାଗାରେ ବସି ସନ୍ଧ୍ୟା ପ୍ରାର୍ଥନା

କରୁଥିଲେ । ମୋତେ ସେହି ସଂଖ୍ୟାକୁ ବିଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟାରେ ଗୁଣିବାକୁ କିମ୍ବା ହରିବାକୁ କହିଦେଇଥାନ୍ତି । କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦଶ ଖଣ୍ଡ ଗଣିତ ଦେଇ ଦିଅନ୍ତି । ପ୍ରାର୍ଥନା କଲା ପରେ ଆସି ଚେକ କରନ୍ତି । ସେ ସମୟରେ ସେ ମ୍ୟାଟ୍ରିକ ପାସ କରିଥିଲେ । କିଛି ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜେଜେମା କବାଟ ପାଖରେ ଜଗି ରୁହେ, କଲେ ଜେଜେ ରାଗି ଗଲେ ଆମକୁ ପିଟିଦେବେ । ଗୋଟିଏ ସମାଜ ଇତ୍ୟାଦି କାଗଜକୁ ଗୁଡ଼ାଇ ଧରି ଥାଏ । ଜେଜେ ରାଗିଲେ କୁହେ, " ନିଅ ଏଇଟା ନିଅ ମାରିବ" । କାଗଜ ବାଡ଼ିରେ ମାରିଲେ ରାଗ ଶାନ୍ତ ହେବ । କିନ୍ତୁ ଆମକୁ କଷ୍ଟ ହେବ ନାହିଁ । ଜେଜେ ବି ମା କଥା ଶୁଣି ଅନ୍ୟ ମନସ୍କ ହୋଇ ଶାନ୍ତ ହୋଇଯାଉଥିଲେ । ଏହିପରି ଗଣିତରେ ମୋର ମୂଳଦୁଆ ମଜବୁତ ହୋଇଥିଲା ଓ ମୁଁ ପଞ୍ଚମ, ସପ୍ତମ ଓ ଏକାଦଶରେ ମେଧାବୃତ୍ତି ପାଇଥିଲି । |

ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ବାଣୀବିହାରରେ ପଢ଼ିଲି, ବାପା ପଇସା ପଠାନ୍ତି । ବେଳେବେଳେ ଜେଜେଙ୍କର ଚିଠିରେ ଲେଖା ଥିବ, [ବିପଦ ପ୍ରଭୁଙ୍କ କଷ୍ଟି ପାଷାଣ । ପରଖନ୍ତି ସିଏ ନର ହୃଦ ଟାଣ ।]କେବେ ବି କୋଉ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆଶା ହରେଇବୁ ନାହିଁ । ଏହି ଅମୂଲ୍ୟ ବାକ୍ୟକୁ ଯଦି ମୁଁ ଶିରୋଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି, ତାହେଲେ ଆହୁରି ବହୁତ ବାଟ ଆଗେଇଥାନ୍ତି ।

About the Author

Kamalini Pattnaik is a retired teacher from Kendra Vidyalaya and has been engaged with students for more than 30 years. She uses creative content to teach mathematics. She loves to read spiritual books and has interest in socio political issues.

18

ସେଇ ପିଲାଟି

ଉମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର

ଭଲ କରି ଶୋଇ ନ ଥିବା ରୁ ଚିକିତ୍ସ ଅଳସ ଲାଗୁ ଥାଏ ।

ପେପର ବିକାଳୀ ପିଲା ଚିର ଡାକ ଶୁଣି ଭାବିଲି ଗୋଟେ ପେପର ପଢିଲେ ଚିକିତ୍ସ ଅଳସ ଭାଙ୍ଗିବ । ତା ଛଡା ବସ ରେ ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା ସମୟ ବି ତ ଅତିବାହିତ କରିବାକୁ ଅଛି । ତାକୁ ଡାକି ପଚାରିଲି - ଷ୍ଟେସନ ମ୍ୟାନ ଅଛି । ଏଠାରେ କହି ରଖେ ଯେ ଘଟଣାଟି ପ୍ରାୟ ତିରିଶି ବର୍ଷ ତଳର କଥା । ସେତେବେଳେ କଲିକତା ରୁ ପ୍ରକାଶିତ ଷ୍ଟେସନ ମ୍ୟାନ ପୁରୀଞ୍ଚଳର ପ୍ରମୁଖ ଇଂରାଜି ସମ୍ବାଦ ପତ୍ର ଥିଲା ।

ପିଲା ଚି ମୋ ପ୍ରଶ୍ନ ର ସିଧା ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ କହିଲା - "ସମାଜ, ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ସବୁ ଅଛି । ଓଡ଼ିଆ କାଗଜ ନିଅନ୍ତୁ ନା " ।

ମୁଁ ଭାବିଲି ଓଡ଼ିଆ କାଗଜ ତ ଗାଁ ରେ ଘରେ ଆସି ଥିବା,ତେଣୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ କିଣି ଲାଭ କଣ? ପଚାରିଲି "ତୁ ଇଂଲିଶ ପେପର ଡାକି ଯାଉ ଥିଲୁ ଏବେ କହୁଛ ପଢିଆ ପେପର ନିଅ ? "ସେ ଅଳି କଲା ଭଳି କହିଲା "ଥିଲା ଯେ ବିକ୍ରି ହୋଇ ଯାଇଛି " । ନିଜ ଆତ୍ମ ଗୋଟିଏ ଓଡ଼ିଆ କାଗଜ ମୋତେ ଦେଇ ଦେଲା । ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଟାଇମ ପାସ କରିବା ପାଇଁ ତାକୁ ପଢିବା ଦେଇ କାଗଜ ରଖିଲି । ମୋ ବସ ଆସିବାକୁ ଡେରି ଥାଏ । କାଗଜ ଖୋଲି ହେତ ଲାଜନସ ପଢିବାକୁ ଲାଗିଲି ।

ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ ପରେ ସେ ପିଲା ଚି ଆସି ମୋ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଏବଂ ଷ୍ଟେସନ ମ୍ୟାନ ପେପର ଖଣ୍ଡିଏ ମୋ ଆଡକୁ ବଢ଼ାଇ କହିଲା "ଏ ନିଅନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କ ପେପର " ।

ମୁଁ ଚିକିତ୍ସ ହତପ୍ରଭ ହୋଇ ପିଲା ଚିକୁ ଚାହିଁଲି ଓ ସାମାନ୍ୟ ବିରକ୍ତି ର

"ପେପର, ପେପରଦୈନିକ ସମାଜ ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର, ମାତୃଭୂମିଖବର କାଗଜଇଂରାଜୀ । ଓଡ଼ିଆ କାଗଜ । "

ଦେଖିଲି ଦଶ ବାର ବର୍ଷର ପିଲା ଚିଏ,ହାତରେ ଗୁଡ଼ିଏ ଖବର କାଗଜ ଧରି ଡାକି ଡାକି ଯାଉଛି ।

ମୁଁ ଶୀତୁଆ ସକାଳେ ଓମପି ବସ ଷ୍ଟାଣ୍ଡରେ ବସ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରି ଥାଏ । ସକାଳେ ଟ୍ରେନରେ ରାଉଲକେଲା ରୁ ଆସି କଟକ ରେ ଓହ୍ଲାଇ ଜଗତସିଂହପୁର ଲାଜନରେ ଗାଁ କୁ ଯିବା ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରି ଥାଇ । ଟ୍ରେନରେ

ସହିତ ପଚାରିଲି "ତୁ ଏବେ ଚିକିତ୍ସ ଆଗରୁ ମୋତେ ମନା କରୁ ଥିଲୁ, ପୁଣି ଏ ପେପର ଆସିଲା କେଉଁଠୁ ?"

ଚିକିତ୍ସ ମୁରୁକି ହସି ଦେଇ ପିଲା ଚି କହିଲା "ମୋ ପାଖରେ ଥିଲା ଯେ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଜାଣି ଶୁଣି ଆପଣଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଆ କାଗଜ ଧରାଇଲି । ଓଡ଼ିଆ କାଗଜ ରେ ଆମର କମିଶନ ଚିକିତ୍ସ ବେଶୀ ତେଣୁ ବେଶୀ ଲାଭ । ତା ଛଡ଼ା ମୁଁ ଜାଣିଲି ଅପାଙ୍କର ଇଂରାଜୀ କାଗଜ ଦରକାର । ଭାବିଲି ଏମିତି କଲେ ଆପଣଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ଯାକ କାଗଜ ବିକ୍ରି କରି ହେବ" ।

ତାର ସ୍ଵଷ୍ଟବାଦିତା ଓ ବେପାର ବୁଦ୍ଧିକୁ ମୁ ମନେ ମନେ ପ୍ରଂଶସା ନ କରି ରହି ପାରିଲିନି । ତାକୁ ପଇସା ଦେଇ ସାରି ପଚାରିଲି "ମୋ ଆଗରେ ଚାଲାକି ? ତୁ ପାଠ ପଢୁ ନାହିଁ କାହିଁକି ? ସେ ଉତ୍ତର ଦେଲା "ଆଉ ପାଞ୍ଚ ସାତ ଖଣ୍ଡ ପେପର ରହିଲା, ଶୀଘ୍ର ବିକ୍ରି ହୋଇ ଗଲେ ମୁ ଘରକୁ ଯାଇ ତା ପରେ ସ୍କୁଲ ଯିବି । ପଞ୍ଚମ ଶ୍ରେଣୀ ରେ ପଢୁଛି । ବାପା ବର୍ଷେ ତଳେ ମାରି ଗଲେ । ମା ଏକୁଟିଆ ଛୋଟ ଛୋଟ କାମ କରି ମୋତେ ଓ ସାନ ଭଉଣୀ କୁ ଚଳାଏ । ମୁ ପେପର ବିକି ଯାହା ପାଏ ମା କୁ ଘର ଖର୍ଚ୍ଚପାଇଁ ଦେଇ ଦିଏ ।

ହର୍ଷ ଶବ୍ଦ ରେ ମୁଁ ପ୍ରକୃତସ୍ଥ ହେଲି,ମୋ ବସ ଆସି ଗଲା । ଠେଲା ପେଲା ଭିତରେ ସିଟ ଖଣ୍ଡେ ପାଇଁ ମୁଁ ମୋ ଗନ୍ତବ୍ୟ ପଥରେ ଚାଲିଲି । ପିଲାଟି ପୁଣି ଡାକି ଡାକି ଚାଲି ଗଲା । କିନ୍ତୁ ପ୍ରାୟ ତିରିଶି ବର୍ଷ ତଳର ସେହି ସାମାନ୍ୟ ଘଟଣା ମୋ ମନ ଭିତରେ କେଉଁଠି ନ କେଉଁଠି ସବୁ ଦିନ ପାଇଁ ବାସ ବାନ୍ଧି ରହି ଗଲା ।

About the Author

Umesh Chandra Mishra, settled in Bhubaneswar is a retired Chemical Engineer,worked in Senior Management post in Rourkela Steel Plant.He likes reading,singing and has interest in current affairs.

19

ଏକ ଅଭୁଳା ସ୍ମୃତି

ବିମଳ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ

୨୦୦୬ ମସିହା ରଥ ଯାତ୍ରାର ଠିକ ଦୁଇଦିନ ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ପୁରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଧାମକୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ନବ ଯୌବନ ବେଶ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଯାଇଥିଲି । ନବ ଯୌବନ ବେଶ ତାର ପର ଦିନ ଥାଏ । ମୁଁ ତାର ପୂର୍ବଦିନ ପୁରୀ ଓ କିଆ ପଣ୍ଡା ପାଖ ସ୍ତୋଳିଙ୍ଗ ରିସୋର୍ଟ ରେ ଗୋଟେ ରୁମ ନେଇଥାଏ । ସେହି ଦିନ ସଂଧ୍ୟା ବେଳେ ମୁଁ ଆଉ ମିସେସ୍ ମନ୍ଦିର ଆଡେ ଗଲୁ । କିଛି ସମୟ ବୁଲି ବୁଲି ସାରି ଆମେ ସମୁଦ୍ରକୂଳ ପୁରୀ ହୋଟେଲ ସାମ୍ନାକୁ ଆସିଲୁ । ସେଇ ସ୍ତୋଳିଙ୍ଗ ରିସୋର୍ଟ ଗୋଟିଏ ଟ୍ରାକର ସିଏ ସବୁ ଯାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ପୁରୀ ହୋଟେଲ ସାମ୍ନାରୁ ରିସୋର୍ଟ କୁ ଆଣେ । ସେ ଆମକୁ କହିଥିଲା ଆପଣ ଏଇଠି ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବେ, ମୁଁ ସଂଧ୍ୟା ୮ଟାରୁ ୯ଟା ଭିତରେ ପହଞ୍ଚି ଆପଣଙ୍କୁ ନେଇ ଯିବି ।

ଆମେ କେତେସମୟ ଅପେକ୍ଷା କଲୁ ଟ୍ରାକର ଆସିବାକୁ ଡେରିକଲା । ତେଣୁ ଆମେ ଭାବିଲୁ ରିକ୍ସାରେ ପବନ ଖାଇ ଖାଇ ରିସୋର୍ଟକୁ ଚାଲିଯିବୁ । ଆମେ ଗୋଟେ ରିକ୍ସାରେ ଗଲୁ ।

ରିକ୍ସା ବାଲା କୋକୋପାଲୁ ହୋଟେଲ ଯାଏଁ ଗଲା ତାପରେ ଆଗକୁକ ଛୋଟିଆ ଆଉ ଅନ୍ଧାର ଦେଖୁ ସେ ରିକ୍ସା ନେବାକୁମନା କଲା । ସେତେବେଳକୁ ରାତି ନଅଟା ଡିରିସ ମିନିଟ ହେଲାଣି । ଆଗକୁ ନିଛାଟିଆ ଓ ଅନ୍ଧାର କିଟିକିଟି ଦିସୁଥାଏ । ମିସେସ୍ କହିଲା ଗାଡିକୁ ଅପେକ୍ଷାକଲେ ଆହୁରି ଡେରି ହେବ । ଚାଲ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଚାଲି ପଳାଇବା । ଏହି ସମୟରେ ତିନି ଜଣ ପିଲା ଗୋଟେ ବାଇକ୍ ରେ ଆସି ଆମକୁ ଫଲୋ କଲେ । ଆମେ ଯେଉଁ ସ୍ଥିତି ରେ ଚାଲୁଥାଉ ସେମାନେ ସେହି ସ୍ଥିତି ରେ ବାଇକ୍ ଚଳାଉଥାନ୍ତି । ସେତେ ବେଳକୁ ଭୟରେ ଆମେ ହନୁମାନ ଚାଳିସା ବୋଲୁଥାଉ । ଏଆଡେ ସମୁଦ୍ର ଗର୍ଜନକୁ ଅମାବାସ୍ୟା ଅନ୍ଧାର ସେତେବେଳକୁ ଆମେ ଜାଣିଲୁଣି ଯେ ଆଗକୁ ଗୋଟେ ଭୟଙ୍କର ବିପଦ ଆସୁଛି । ମୋ ଜୀବନରେ ମୁଁ କାହାକୁ ଭୟକରେନି ସେହି ଦିନ ଭୟ କଣ ମୁଁ ଅନୁଭବ କଲି । ଖାଲି ଭଗବାନଙ୍କୁ ଡାକୁଥାଏ, ପ୍ରଭୁ ତୁମକୁ ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ଆସିଅଛୁ ତମେ ଆମକୁ ରକ୍ଷା କର । ସେ ପିଲା ତିନିଟା ସେମିତି ଆମ ଆଡକୁ ଅନେଇ ଅନେଇ ବାଇକ୍ ରେ ଚାଲିଥାନ୍ତି ।

ହଠାତ୍ ପଛ ଆଡୁ ଗିନି ବାଜିବା ଶବ୍ଦ ଶୁଭିଲା, ଆମେ ପଛକୁ ଅନାଇଲା ମାତ୍ରେ ତିନି ଚାରିଜଣ ଦାବା ହରେକୃଷ୍ଣ ହରେକୃଷ୍ଣ ଜପ କରି ସେହି ସମୁଦ୍ର ବାଲିରେ ଆସିଲେ । ମୁଁ ହଠାତ୍ ବୁଝି ପାରିଲିନି ମତେ ଯେମିତି ଲାଗିଲା ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ ସଙ୍ଗେ ଆମକୁ ରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ପଠାଇଛନ୍ତି । ଧିରେ ଧିରେ ସେମାନେ ଆମ ପାଖକୁ ଆସିଲେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲି ଆପଣ ମାନେ କେଉଁ ଆଡେ ଯିବେ, ସେମାନେ କହିଲେ ଆମେ ଇସ୍ତମ ମଠକୁ ଯିବୁ । ମୁଁ

କହିଲି ଆମେ ଆପଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଯିବୁ ସେତେବେଳକୁ ମୁଁ ଚିନ୍ତାକରୁଥାଏ ଯେ ସେହି ମଠରେ ଆମେ ରାତିଟା କଟାଇଦେବୁ । ଠିକ୍ ଯେମିତି ଆମେ ସେହି ମଠ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ ସେତିକି ବେଳେ ସେହି ପିଲା ତିନିଟା ଆଉ ଗୋଟେ ରାସ୍ତାରେ ଆସି ଠିକ୍ ସେହି ଯାଗାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ କିନ୍ତୁ ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ସେହି ବାବା ମାନଙ୍କୁ ଦେଖୁ ଲୁଚିଗଲେ । ସେହି ସମୟରେ ଗ୍ରାକର ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା ଆମେ ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ ଗାଡ଼ିରେ ବସି ପଡ଼ିଲୁ । ଆମ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କର ଦେହ ଥରୁ ଥାଏ ଡ୍ରାଇଭର ଆମ ଅବସ୍ଥା ଦେଖୁ କହିଲା ଆପଣ ଜଣେ ଲେଡିସ୍ କୁ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ଅତେ ଭୟଙ୍କର ରାସ୍ତାରେ କେମିତି ଆସୁଥିଲେ । ଅଠି ଅସାମାଜିକ ପିଲା ରାତିରେ ବୁଲନ୍ତି । ସେହି ଦିନ ମୁଁ ଅନୁଭବ କଲି ନିଶ୍ଚୟ ଭଗବାନଙ୍କର ଆମ ପ୍ରତି ଆଶୀର୍ବାଦ ଅଛି । ତାର ଦୁଇ ଦିନ ପରେ ହଠାତ୍ ରଥ ଯାତ୍ରା ଦିନ ମୋର ବାପାଙ୍କର ଦେହାନ୍ତ ହୋଇଗଲା, ମୁଁ ବୁଝିଗଲି ଯେ ଆମ ପରିବାରରୁ ଜଣଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଯିବାର ଥିଲା ସେଇଟା ମୋର ବାପାଙ୍କର ଉପରେ ଚାଲିଗଲା ।

About the Author

Bimal Charan Das is a businessman, born and brought up in Cuttack. He has a keen interest in travelling, building relationships with people, storytelling about his life's experiences and gaining experience out of life in various ways. He also has an interest in food and indoor games like table tennis and carrom.

20

ଆଇ

ଦୁର୍ଗ୍ୟନ୍ତ ଦାଶ

ଆମେ ସେତେବେଳେ ସହିଦ ନଗରରେ ରହୁଥିଲୁ । ଚତୁର୍ଥ, ପଞ୍ଚମ ରେ ପଢୁ ଥିଲୁ ଡି.ଏମ୍. ସ୍କୁଲରେ । ସେ ସ୍କୁଲରେ ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପାଠ ପଢାଯାଉଥିଲା । ଆମର ମାମୁଁ ଘର ଥିଲା ବାରିପଦାରେ । ତେଣୁ ଛୁଟି ହେଲାମାନେ ମାମୁଁ ଘରକୁ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଯିବୁ । କାରଣ ଅଜା ଆମର ଗପ ବହୁତ ବଢ଼ିଆ କୁହନ୍ତି । ଆଇ ଆମକୁ କେବେ ଗପ କୁହନ୍ତି ନାହିଁ ଓ ଆଇ ଆମର ହେଲେ ବହୁତ ସୁକୁମାରୀ, ସଫା ସୁତୁରା, ସେ କେବେ ନିଜ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ହେଲା କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଅଜାଙ୍କୁ ଆମେ ସେତେବେଳେ ବହୁତ ହଇରାଣ କରୁଥିଲୁ,

ତାଙ୍କ ଉପରେ ବସୁଥିଲୁ, ଖେଳୁଥିଲୁ ଇତ୍ୟାଦି । ସ୍କୁଲ ଛୁଟି ହେଲାମାନେ ଚିନ୍ତା ପଡୁଥିଲା ଯେ କିପରି ଆମେ ଯିବୁ ମାମୁଁ ଘରକୁ । ତେଣୁ ଅଜା ଆସନ୍ତି ସେତେବେଳେ ଆମକୁ ନେବାକୁ ମାମୁଁ ଘରକୁ କାରଣ ବାପାଥିଲେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ଲୋକ ଓ ମାଆ ଆମର କାମରୁ ଫୁରୁସତ ପାଆନ୍ତିନି, କାରଣ ଆମର ପରିବାର ବହୁତ ବଡ଼ଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ବସ୍ ଯାଉଥିଲା । ତାହା ପୁଣି ବାଲେଶ୍ଵର ଯାଏ ଓ ସେଠାରୁ ବାରିପଦା ଯିବାକୁ ପଡେ, ପ୍ରାୟ ତିନି ଶହ କିଲୋମିଟର ଦୂରତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ସେତେବେଳେ ଭୁବନେଶ୍ଵରରେ ପ୍ରାୟ ଜାଗାର ନାମ ହୋଟେଲ ଓ ସିନେମା ହଲ ଗୁଡ଼ିକର ନାମରେ ନାମିତ ହୋଇଥିଲା । ସେତେବେଳେ ରୂପାଳି ଛକରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଚାଳ ଦୋକାନରେ ଜଣେ ଲୋକ ବରା, ପିଆଜି ବିକ୍ରି କରୁଥିଲେ । ଏବେ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ବାପୁ ସୁଇଚ୍ ଷ୍ଟଲ୍ ତାର ପୂର୍ବ ପିଢ଼ି ଗୁଡ଼ିଆ କାମ କରୁଥିଲେ ସେଠାରେ । ସେତେବେଳେ ସେହି ଯାଗାରେ ଜଣେ ଲୋକ କେରଳରୁ ଆସିକରି ସେଠାରେ ଏକ ଘର ଭଡ଼ାରେ ନେଇକରି ସେ ସେଠାରେ କର୍ମି ଓ ଦୋସା ବିକ୍ରିକରେ । ସେ ତାର ଦୋକାନର ନାମ ରଖୁଥିଲା ରୂପାଳି ବୋଲି । ତେବେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ବସ୍ ଗୁଡ଼ିକ ସେତେବେଳେ କଟକରୁ ଭୁବନେଶ୍ଵର ଯିବା ଆସିବା କରେ ସେହି ଯାଗାକୁ ରୂପାଳି ଛକ ବୋଲି ଡାକନ୍ତି । ରୂପାଳି ଛକର ପଛପଟରେ ଆମର ଘର ଅବସ୍ଥିତ । ଆମର ଘରଠାରୁ ସକାଳ ୮ଟାରେ ଗୋଟିଏ ବସ୍ ଯାଏ ଭୁବନେଶ୍ଵରରୁ ବାରିପଦା । ବସ୍ଟି ଓ.ଟି. ସି.(ଓଡ଼ିଶା ଟ୍ରାନ୍ସ୍ପୋର୍ଟ କର୍ପୋରେସନ)ର ଏକ ନୀଳ ରଙ୍ଗର ଛୋଟ ବସ୍ଟି । ତାକୁ ଆମେ କହୁ ଧଡ଼ଧଡ଼ିଆ-ଘଡ଼ଘଡ଼ିଆ । ଉତ୍ତାଯାହକ ଠାରୁ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ତେରୀରେ ପାଣି ପକାଇଲାପରେ ବସ୍ଟି ଯିବା ଆରମ୍ଭକରେ ଧଡ଼ଧଡ଼ କରି । ସେହି ସକାଳର ବସ୍କୁ ଧରିବା ପାଇଁ ଆମେ ରାତି ତିନିଟାରୁ ବାହାରିବୁ ।

ସେତେବେଳେ ରିକ୍ସା ମିଳିବା ବହୁତ କଷ୍ଟଥିଲା । ପ୍ରାୟ ଏକ ଘଣ୍ଟା କି ଅଧଘଣ୍ଟା ପରେ ରିକ୍ସା ମିଳେ । ରିକ୍ସା ପାଇକରି ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ପ୍ରାୟ ୨ ଘଣ୍ଟାର ସମୟ ଲାଗିଯାଏ । ସକାଳର ଗାଟାବେଳକୁ ବାହାରିଲେ ମଧ୍ୟ ଆମେ ସକାଳ ୮ଟା ସୁଦ୍ଧାପହଞ୍ଚି ଯାଉ । କାରଣ ରାମ ମନ୍ଦିର ପାଖରେ ଥିଲା ଏକ ସୈନିକ ସ୍କୁଲ । ସେଠାରେ ଥିଲା ଏକ ଉଚ୍ଚ ପାହାଡ଼ ଉପରକୁ ଚଢ଼ି ଗଢ଼ିବାପରେ ଲାଗିଯାଏ ପ୍ରାୟ ୨ଘଣ୍ଟାର ସମୟ ଲାଗିଯାଏ । ଆମେ ବାଟରେ ଶୋଇପଡ଼ିଥାଉ ।

ଯାଇକରି ୮ଟା ବେଳକୁ ବସ୍ ଟି ଧରି ଭୁବନେଶ୍ଵରରୁ ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ଯିବାବେଳେ ବାଟରେ ପଡେ ବୈତରଣୀ ନଦୀ । ନଦୀ ପାର କରିବା ପାଇଁ ୨ଟା ବଡ଼ ଡଙ୍ଗାରେ ବସ୍ଟି ଚଢ଼ାଯାଇ ପାର୍ କରାଯାଇଥାଏ । ଛୋଟ ପିଲାକୁ ଛାଡ଼ି ବାକି ସମସ୍ତେ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ନ୍ତି । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଶୋଇପଡ଼ିଥିଲି । ହଠାତ୍ ଯେତେବେଳେ ମୋର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲା ସେତେବେଳେ ଦେଖୁଲି ଚାରିଆଡ଼େ ପାଣି ପୂର୍ଣ୍ଣ, ପାଣି ମଝିରେ ବସ୍ ଭାସୁଛି, ଓ ଡରିକି ଅଜାଙ୍କୁ ଖୋଜିଲି । ଦେଖୁଲି ବସ୍ରେ ସେ ନାହାନ୍ତି । ତାପରେ ନଦୀ ପାର ହେଲାପରେ ଡଙ୍ଗାରୁ ବସ୍ ବାହାରକରି ତାକୁ ବନ୍ଧିଉପରକୁ ଚଢ଼ାଯାଏ । ବନ୍ଧ ଉପରେ ଚଢ଼ିଲା ପରେ ବସ୍ ଧଡ଼ଧଡ଼କରି ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଓ ଯାଇକରି ପହଞ୍ଚେ ପ୍ରାୟ ରାତି ସାତେ ତିନିଟାରେ ବାରିପଦାରେ ପହଞ୍ଚୁ । ବାରିପଦା ଥାନା ପାଖରେ ଥିଲା ଆମର ଘର, ପ୍ରାୟ କିଛି ଦୁଇ ତିନୋଟି ଗଳି ପରେ । ଓହ୍ଲାଇଲା ପରେ ଅଜାଙ୍କର ମୋର ଚାଲିଚାଲି ଯାଉଥିଲୁ ।

ଅଜାକିନ୍ତୁ ବହୁତ ଆଗରେ ପକାଇଲେ ଜୋରରେ ଚାଲିଚାଲି । ଅଜାଙ୍କର ଚାଲି ବହୁତ ଜୋରରେ କାରଣ ଅଜା ଆମର ଥିଲେ ରାଜାଙ୍କର ସେନାପତି । ତେଣୁ ସେ ଚାଲିବା ତାଙ୍କର ବହୁତ ଜୋର୍ରେ । ମୁଁ ପଛପଟରୁ ଡାକୁଥାଏ ଯେ,

ଅଜା ରୁହ, ଅଜା ରୁହ । କିନ୍ତୁ ଅଜା ନଶୁଣି ଚାଲିଯାଉଥାନ୍ତି । ରାତି ଧରା ବେଳକୁ ଅଜାର ଯୋଗୁଁ ମତେ ଡର ଚିକେ ଚିକେ ଲାଗୁଥାଏ । ମୁଁ ଅଜାଙ୍କ ପଛରେ ଧାଇଁ ଧାଇଁ ଆସୁଥିଲି । କିଛି ସମୟ ପରେ ଆମର ଘର ର ପିଣ୍ଡାଟି ମତେ ଦେଖାଗଲା । ଆମର ଘରର ପିଣ୍ଡାଟି ବହୁତ ବଡ଼ । ମୁଁ ଦେଖୁଲି ସେଠାରେ ଏକ ତେଜା ଟିକେ ହୋଇ ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଧଳା ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧି ପିଣ୍ଡାର ଏପାଖରୁ ସେପାଖ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଚାଲୁଥାନ୍ତି । ମତେ ସେ ଆଇ ଭଲ ଲାଗିଲେ । ମୁଁ ଜୋରରେ ଡାକ ମାରିଲି, ଆଇ ! ବୋଲି ସେପଟରୁ ଉତ୍ତର ଆସିଲା, ଓ ବୋଲି ବଡ଼ ପାଟିରେ । ମୋର ମନରୁ ସବୁ ଡର କମିଲା ଆଇକୁ ଦେଖିକରି ।

ଆମେ ଆମର ପିଣ୍ଡାର ଅନ୍ୟ ଗୋଟେ ପାଖରୁ ଚଢ଼ୁ । ମୁଁ ସେପାଖକୁ ଯାଉଥାଏ ଓ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ପାଟିରେ ଆଇ ବୋଲି ୧୦ ରୁ ୧୫ ଥର ଡାକି ଡାକି ଚାଲି ଯାଉଥାଏ । ସେଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଆଇ, ଓ, ଓ ବୋଲି ବଡ଼ ପାଟିରେ ଉତ୍ତର ଦେଉଥାଏ । ଅଜା ଘର ପାଖରେ ଆଗ ପହଞ୍ଚି ଗଲେ । ମୁଁ ପହଞ୍ଚି ଦେଖୁଲି ବେଳକୁ ଆଇ ସେଠାରେ ନାହିଁ ଓ କବାଟ ଭିତର ପାଖରୁ ବନ୍ଦ ହୋଇଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଆମର ଥିଲା ବହୁତ ବଡ଼ ଝଞ୍ଜିର କବାଟରେ । ତେଣୁ ଅଜା କବାଟର ଝଞ୍ଜିରକୁ ବହୁତ ଜୋରରେ ବାଡେଇଲେ । ଜଣେ ମାଉସୀ ସେଠାରେ ରହୁଥିଲେ । ସେ ଆସି କବାଟ ଫିଟାଇଲେ । ମତେ ଲାଗିଲା ଆଇ ବୋଧ ହୁଏ ଭିତରକୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲେ । ସେ କବାଟ ଖୋଲନ୍ତେ ମୁଁ କହିଲି ଆଇ ବୋଲି । ସେ ରାଗିଯାଇ କହିଲେ ଆରେ ପାଗେଲା ମୁଁ ତତେ କଣ ଆଇ ଭଲ ଦିଶୁଛି । ମୁଁ କଣ ବୁଢ଼ୀ ହେଇଗଲିଣି ? ତାଙ୍କୁ ଆଇ କହିଲି ବୋଲି ଚିଡ଼ିଯାଇ କହିଲେ ବୋଧ ହୁଏ । ତାପରେ ଘରର ଭିତରକୁ ଗଲା ପରେ ଅଜା କହିଲେ, ପିଲେ ନିଜ ଗୋଡ଼ ହାତ ଧୋଇ ଧାଇଁ ନିଅ ।

ତାପରେ ମୁଁ ଭିତରକୁ ଯାଇ ଦେଖୁଲି, ଆଇ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ପଲଙ୍କରେ

ଗୋଟେ ପାଖରେ ଶୋଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ଯାଇ ଆଇକୁ ଡାକିଲି, ଆଇ କହିଲେ, ଆରେ ତମେ ମାନେ କେତେବେଳେ ଆସିଲ ? ମୁଁ ସେହିଠାରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ବସି ପଡ଼ିଲି, ଭାବିଲି ତେବେ ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଜଣକ ବାହାରେ କିଏ ଥିଲା ? ତାପରେ ଜାଣିଲି ଯେ ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ସେ ପିଣ୍ଡାରେ ଚାଲୁନଥିଲା ଉଡୁଥିଲା ବୋଲି, ଜଣେ ସାଧାରଣ ମଣିଷର କ୍ଷମତା ନାହିଁ ଏତେ ଜୋରରେ ଏତେ ବଡ଼ ପିଣ୍ଡା ବୁଲି ପାରିବା ଏତେ ଶିଘ୍ର ଶିଘ୍ର ଚାଲିକରି ।

About the Author

Dushyant Dash is a graduate in Agriculture from GBPUAT Uttarakhand. He has served Canara Bank in Odisha

and other cities in various capacities. He has retired as Divisional Manager and has served as a faculty in Banks training college at Delhi teaching Communication Skill, Human Behavior, Stress Management etc. He has been associated with the Art of Living Foundation since 2000 and has been a teacher of their Happiness programmes and Eternity Process. He has an interest in travelling, Nature, Art, Culture, Music, Meditation and reaching out to people through storytelling.

21

ବାହାଘର

ସ୍ନେହଲତା ସେନାପତି

ନି

ପଟ ମଫସଲରେ ମୋର ଜନ୍ମ ମୋର ବାପା ଜଣେ ପୋଷ୍ଟ ମାଷ୍ଟର ଆମର ଗୁଡିଏ ଜମିବାଡ଼ି ଓ ମୋର ମାଆ ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ ଏବଂ ମୋର ଜେ ଜେ ମାଆ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ, ମୋର ମାଉସୀ ବି ଜଣେ ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ, ମୋର ବଡ଼ ଭଉଣୀ ଯିଏ ମୋର ବୋଉଙ୍କ ବୟସର ସେ ଶୈଳବାଳା ମହିଳା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ରସାୟନ ବିଜ୍ଞାନର ଡାଃ ମଞ୍ଜୁଶ୍ରୀ ସେନାପତି ସେ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ଅଧ୍ୟାପିକା ।

ମୋର ଏବେ ମଧ୍ୟ ମନେ ଅଛି ମୁଁ ଯେବେ ପାଠଶାଳା ଯାଇଥିଲି ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ ରେ ମୋର ବୋଉ ସେଠାରେ ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ ଥିଲେ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ

ଛୋଟ ପିଲାଙ୍କୁ ବର୍ଷ ଗୁଡିକ ଲେଖାଏ ଓ ମୁଁ ପ୍ରଥମରୁ ହିଁ ପଢ଼ାଉଥିଲି ଏବଂ ସେହି ଶିକ୍ଷା ପରିବେଶରେ ରହି ମୁଁ ଅବସର ପ୍ରାପ୍ତ କରିଛି ।

ଗୋଟିଏ କଥା ମୋର ମନକୁ ଛୋଟବେଳରୁ ଆନ୍ଦୋଳିତ କରେ ଯେ କିପରି ଭାବରେ କୌଣସି ପରିବାରରେ ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏ ପରିବାର ମଧ୍ୟରେ କିପରି ଭାବରେ ଅବହେଳା କରନ୍ତି । ମୋର ଛୋଟ ବେଳୁ ହିଁ ଏକ ପ୍ରୟାସ କି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ମାନଙ୍କୁ ସମାଜରେ କିଭଳି ଭାବରେ ସମ୍ମାନ ଓ ମୁକ୍ତିର ଅଭିପ୍ରକାଶ ଘଟିବ, ସମସ୍ତେ ଶିକ୍ଷିତ ହେବେ ସମସ୍ତେ ଘର କାମ କରିବେ ନହେଲେ ଖାଇବା କିପରି ? ବଞ୍ଚିବା କିପରି ? ସବୁ ସୁରୁଖୁରୁରେ ହେବ । ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ମାନଙ୍କୁ ଏତେ ନିର୍ଜାତନା କାହିଁକି ଦିଆଯାଉଛି ?

ମୁଁ କେବେ କୌଣସି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଙ୍କୁ ନିର୍ଜାତନା ପାଉଥିବାର ଦେଖିଲେ ବହୁତ କଷ୍ଟ ଲାଗେ । କିନ୍ତୁ ମୋର ପରିବାରରେ ମୁଁ ଦେଖୁନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମୋର ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ମୁଁ ମାମୁଁ ଘରକୁ ଚିକେ ସବୁବେଳେ ଯିବା ଆସିବା କରେ । ମୋର ଅଜା ଜମିଦାର୍ ମୋର ଅଜାଙ୍କ ଆଗରେ ଚାରି ଲୋକ ଯିବେ ତ ପଛରେ ଚାରି ଲୋକ ଯିବେ । ମୋର ଅଜା ମୋର ଆଖିକୁ ଖାଇବାରେ ହଇରାଣ କରନ୍ତି । ହଇରାଣ କରନ୍ତି ଏହିବେଳେ ଯେ ଖାଇବା ଭଲ ହୋଇଥିଲେ ଫୋପାଡ଼ି ଦେବେ, ମନ୍ଦ ହୋଇଥିଲେ ଫୋପାଡ଼ି ଦେବେ, ଠାକୁର ଘରେ ଘଣ୍ଟି ବାଜିଲେ ଖାଇବା ବଢ଼ା ହେବ ବିନା କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଅବା କୌଣସି ଉତ୍ତରରେ ।

ବେଳେ ବେଳେ ମୋର ଆଇ ଅଜା ମଜାରେ କହିଦିଏ ଯେ ତୋର ମାଟ୍ରିକ ପାସ୍ କରିଦେଲେ ବାହାଘର କରିଦେବୁ । ମୁଁ କୁହେ ତୁ ବି ଅଜାଙ୍କୁ ବାହା ହେଉଛୁ ନାଁ ଇଏତ ତୋର ସହ କଥା ହେଉ ନାହାନ୍ତି, ମୁଁ ଏଭଳି କାହାକୁ ବାହା ହୋଇ ପାରିବି ନାହିଁ, ମୁଁ ବାହା ହେବି ହିଁ ନାହିଁ, ସଂକଳ୍ପ ନେଉଛି ମୁଁ ବାହା ହେବି

ନାହିଁ ।

ମୁଁ ଏହା ପ୍ରଶ୍ନ ନେଲି ଯେ, ଯେବେ ସମାଜ ସୁଧୁରିବ ସ୍ତ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ମର୍ଜାଦା ମିଳିବ ତେବେ ଯାଇକରି ମୋର ବାହାଘର ହେବ ଓ ଏପରି ବାହାଘର ହେବ ଯେପରି ପରସ୍ପରକୁ ଦୁଇଜଣ ବୁଝି ପାରୁଥିବେ ଓ ଏହି ଦୁଇଜଣଙ୍କ ବୁଝାମଣାରେ ପରିବାର ସୃଷ୍ଟି ହେବ, ଏହି ପରିବାରରୁ ସବୁ ପରିବାର ଶୁଖିଲିତ ହେବ ଓ ସମାଜ ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହେବ । ତେଣୁ ମୋର ଆଜି ମତେ ଫୁସୁରା ଫୁସୁରି କଲା କେମିତି ମୋର ମୁଁ ମାମୁଁ ଘରଠି ରହିବି ସେଠାରେ ରହିବି ପାଠ ପଢ଼ିବାର ସିକୃତି ନେଲି । ସେଠାରେ ରହି କେମିତି ମୋର ଆଜିର ଦୁଃଖ ଦୂର କରିବି ଓ ସମସ୍ତଙ୍କର ଦୁଃଖ ଦୂର କରିବି ।

ମୁଁ ତେଣୁ ଦିନେ ଅଜାଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଲି, ତମେ ମାଛ ଭାତ ଖାଇ ରହିଛ, ଏତେ ମାଛ ଚରକାରୀ ତମ ଭାଗରେ କାହିଁକି ? ଦେଖୁଛ ଆଉ ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ କାହାପାଇଁ ଅଛି ନା ନାହିଁ ?

ଏଭଳି ଭାବେ ପ୍ରଶ୍ନ ମୋର ଅଜାଙ୍କୁ କେବେ କେହି ଭି କରି ନଥିଲେ । ମୁଁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବା ପର ଦିନଠାରୁ ଘରେ ଘରେ ବୁଲି ସମସ୍ତଙ୍କଘରେ ପସି ଯାଏ । ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ପଚାରି ବୁଝେ ଯେ ସେମାନେ ଖାଇଛନ୍ତି ନା ନାହିଁ ? ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ବୁଝିକରି ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିବାଦ କରିବାକୁ ବୁଝାଏ । ମୁଁ ପିଲା ଦିନରୁ ଏପରି କାମ କରେ ସେଥି ପାଇଁ ମୁଁ ସେଇଠାରେ ପଢ଼ିଲି । ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ମୋର ତଳେ ମୋର ଚାରିଭାଇ । ମୋର ମାଆ କୁହେ କି ମୋର ଘରେ ମତେ ଛାଡ଼ିକରି ମାମୁଁ ଘରକୁ କାହିଁକି ଚାଲିଗଲା । ସେହିକଥା ମୁଁ ଆଜି ପ୍ରକାଶ କରୁଛି । ମୋର ଆଜିର ଦୁଃଖ ଦୂର କରିବି ତାର ସହିତ ମୋର ଅନ୍ୟ ଆଜି ମାନେ ମୋର ମାଆ ମାଉସୀ ମାନେ ମୋର ଭାଉଜ ମାନେ ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଦୁଃଖ ଦୂର କରିବି ।

କିନ୍ତୁ ମୁଁ କରିଛି ବିଦ୍ରୋହ କରିଛି ଓ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ କହିଛି ଯେ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ବିଦ୍ରୋହ କର, ପାଠ ପଢ଼, ପାଠ ନପଢ଼ିବାରୁ ପୁରୁଷ ମାନେ ବାରମ୍ବାର ମେଲ୍ ଡୋମିନେଟେଡ୍ ସୋସାଇଟିରେ ତୁମକୁ ବାରମ୍ବାର ଏହିଭଳି ଭାବରେ ଅତ୍ୟାଚାର ଓ ନିର୍ଜାତନାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ୁଛି – ଏହି ପରି ଭାବରେ ମୁଁ ମୋର ପିଲା ଦିନରୁ ପ୍ରତିବାଦ କରିଛି ।

ମୋର ପାଠ ପଢ଼ା ସରିଲା, ମୁଁ କଲେଜ୍ ରେ ପଢ଼ିଲି ତାହା ପରେ ଚାକିରି କରିବି ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଚେଷ୍ଟାକରି ଚାକିରି କରିଲି ମୋର ବାପା ମାଆ ।ଙ୍କର ଆଶିର୍ବାଦରୁ ଚାକିରିଟିଏ କରିଲି, ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଶାମ ଜଣାଉଛି । ଚାକିରି କରିବାପରେ ମୋର ବାପା ମାଆ ମତେ କହିଲେ କି, ‘ତୁ ବାହାଘର କେବେ କରିବୁ ?’ ତେଣୁ ମୁଁ ଘରେ କହିଲି କି ମତେ ଜଣେ ବୁଝୁଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ହିଁ ମୁଁ ବାହା ହେବି । ତେଣୁ ଘରେ କହିଥିଲେ କି ତୁ ତେବେ ନିଜ ପସନ୍ଦର ବର ପାଇଁ ନିଜେ ଖୋଜ । ସେତେବେଳେ ମତେ ସାଧୁନତା ମିଳିଥିଲା ତେବେ ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ କାହିଁ ଅବା ମିଳୁନଥିଲା ? ଏବେ ସମାଜରେ କେଉଁଭଳି ଭାବେ ବାହାଘର ହେଉଅଛି ତାହା ବିଷୟରେ ମତେ ଧାରଣା ନାହିଁ । ମୋର ପାଇଁ ସେତେବେଳେ ବହୁତ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସିଥିଲା ତେଣୁ ମତେ ବାନ୍ଧକରାଗଲା ଚାକିରି ଛାଡ଼ିବାକୁ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଛାଡ଼ି ନଥିଲି । ଶେଷକୁ ମୁଁ ଏକ ଗରୀବ ପରିବାରରେ ବାହା ହୋଇଥିଲି । ମୋର ସାମୀ ହେଉଛନ୍ତି ଜଣେ ରିଟାଇର୍ଡ ମ୍ୟାନେଜର ଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆରୁ । ତାଙ୍କର ସେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ଚାଳଘର ଥିଲା, ହେଲେହେଁ ମୁଁ ତାଙ୍କ ସହ ବାହାହେବା ପାଇଁ ରାଜିଥିଲି କିନ୍ତୁ ମୋର ବାପା ଦୁଃଖିତ ଥିଲେ ତାଙ୍କର ପରିବାରର ଅବସ୍ଥାକୁ ନେଇକରି । କିନ୍ତୁ ମୋର ଶଶୁର ଘର ଲୋକେ ବହୁତ ଖୁସିଥିଲେ କାରଣ ତାଙ୍କ ଘରେ ଜଣେ ଚାକିରିଆ ଝିଅ ଟିଏ ବାହା ହେଉଅଛି । ମୋର ସାମୀଙ୍କର ଘର ହେଉଛି ଭଦ୍ରକ ଓ ସେ ୪

ଭାଇଥିଲେ ।

ମୋର ବାହାଘର ହେବା ପରେ ମୁଁ ସେହି ଗାଁରେ ସବୁ ଘର ମାନଙ୍କରେ ବୁଲି, ସେଠିକାର ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ମାନଙ୍କର ଦୁଃଖ ସୁଖ ବିଷୟରେ ବୁଝେ ଓ ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା ମଧ୍ୟ କରେ । ମୁଁ ନିୟମିତ ଯିବା ଆସିବା ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଜଣକ ମୋର କଥା ଓ କାମରେ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ ତାଙ୍କଠାରୁ କିଭଳି ଭାବେ ଅଳ୍ପ ବୟସରେ ବାହା ହେଉଥିବା ଝିଅ ମାନଙ୍କର ସାମା ମାନେ କେଉଁ ଭଳି ନିଶାଦ୍ରବ୍ୟରେ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ ପ୍ରାଣ ତ୍ୟାଗକରିଛନ୍ତି ଜାଣିଲି ସେହି ଛୋଟ ଛୋଟ ବିଧବା ଝିଅ ମାନଙ୍କର କିଭଳି ଭାବେ ଉନ୍ନତି ହେବ ସେ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଚିନ୍ତାକରିଲି ।

About the Author

Mrs. Snehalata Senapati is a retired Reader in History. She has been engaged students in teaching History near about 32 yrs. Her interest is to read social reform books and to go on tours to different historical places. Her prime interest is to work for the destitutes in Society specially for the women.

22

ଦିବ୍ୟାନୁଭୂତି

ନିରଞ୍ଜନ ମିଶ୍ର

ଶ୍ରୀ ବରାଡ଼ୀ । ୧୯୯୪ ମସିହାର କଥା । ବରମୁଣ୍ଡା ହାଉସିଂ ବୋର୍ଡ କଲୋନୀସ୍ଥିତ ମଙ୍ଗଳାମନ୍ଦିରର ସହିଦିନ ପ୍ରଭାତରେ

ଭିତ୍ତିପ୍ରସ୍ତର ସ୍ଥାପନର ଶୁଭାରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ।

ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମନ୍ଦିର ଅବସ୍ଥିତ, ସେହି ସ୍ଥାନଟିର ଚତୁର୍ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଆର୍ଥିକ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀର ଗୃହଗୁଡ଼ିକ ଦଣ୍ଡାୟମାନ । ଫୀକା ପଡ଼ିଥିବା ସେହି ସ୍ଥାନରେ ଜଣେ ନାଟ୍ୟ ଶିକ୍ଷକ ଅମରି ବାଡ଼ ଦେଇ ତା ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ନାଟ୍ୟ ଶିକ୍ଷାଳୟ କରିବା ଲାଗି ଚେଷ୍ଟିତ ଥିଲେ । ମାତ୍ର କଲୋନୀ ବାସୀ ଏହାର ପ୍ରତିବାଦ କରି ସେହି ବାଡ଼କୁ ଭାଙ୍ଗି ଦେଲେ ରାତାରାତି । ମିଳିମିଶି ସ୍ଥିର

କଲେ ଏକ ମଙ୍ଗଳା ମନ୍ଦିର କରିବା ପାଇଁ ।

ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ପୂର୍ବରୁ ମୂର୍ତ୍ତି ଆଣିବା ସ୍ଥିର ହେଲା । ସେଥିପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସଭାର ଆୟୋଜନ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ପନ୍ଦର ଷୋହଳ ଜଣ କଲୋନୀ ବାସିନ୍ଦା ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଥିଲେ ମୁଁ ବି ଜଣେ ।

ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କହିଲେ, “ଭାଇନା, ଗଣେଶ ମୂର୍ତ୍ତି ଜଣେ ଦେବେ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ଆପଣ ଗୋଟେ ପାର୍ଶ୍ଵମୂର୍ତ୍ତି ଦିଅନ୍ତୁ ।” ମୁଁ ଭାବିଲି ମାଆଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତିଟି ଦେବାଲାଗି ଏବଂ କହିଲି ମଧ୍ୟ ମନରେ ଭାବିଥିଲି ୫ ହଜାର ଟଙ୍କାରେ କଳା ମୁଗୁନୀ ପଥରରେ ମାଆ ମଙ୍ଗଳାଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତିଟି ହୋଇଯିବ ।

ସମୟକ୍ରମେ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଥାଏ । ମନ୍ଦିର ପରିଚାଳନା କମିଟିର ଗୋଟିଏ ବୈଠକ ଦିନେ ବସିଲା ଯେଉଁଠିକି ମତେ ଡକା ଯାଇଥାଏ । ମୁଁ ସେହି ବୈଠକରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲି । “ଭାଇନା, ମୂର୍ତ୍ତି କଥା କଅଣ ହେଲା ? ଆପଣ ମୂର୍ତ୍ତି ଆଣିବେ ନାଁ ଟଙ୍କା ଦେବେ ? ଟଙ୍କା ଦେଲେ ଆମେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବୁ ।” - ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କହିଲେ । ମୁଁ ମୂର୍ତ୍ତି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଛି ବୋଲି କହିଲି ।

ମୂର୍ତ୍ତି କିପରି ଆସିବ ? କେଉଁଠି ଗଢା ହେବ ? ଏସବୁ ପ୍ରଶ୍ନ ମନକୁ ଆନ୍ଦୋଳିତ କରୁଥାଏ । ସେହି ସମୟରେ ମାଗି (ଗଣେଶ୍ଵର, ମୋର ପିତୃସି ପୁଅ ଭାଇ) ଗୋଟିଏ ଦୋକାନ କରିଥାଏ ରବି ଚକିଜ୍ ପାଖରେ ଯେଉଁଠିକି ପର୍ଯ୍ୟଟକ ମାନେ ବିଭିନ୍ନ ସାମଗ୍ରୀ କିଣିବାକୁ କରିବାକୁ ଆସୁଥିଲେ । ତାକୁ ପଚାରିବାରୁ ସେ ମଧ୍ୟ କହିଲା, “ଭାଇନା ଏଇଠି ଓଲୁଟାଉନରେ ମୋର ପଥରଶିଳ୍ପୀ ଚିହ୍ନା ଅଛନ୍ତି । ମୂର୍ତ୍ତି ଗଢିହେବ ବରାଦ ଦେଲେ । ବଉଳ ମାଳା

ପଥରରେ ମୂର୍ତ୍ତୀ ହେବ ।” ମୁଁ କଳା ମୁଗୁନୀ ପଥରରେ ମୂର୍ତ୍ତି ହେବା କଥା କହିବାରୁ ସେ ବୁଝାବୁଝି କରି କହିଲା ଯେ କଳାମୁଗୁନି ପଥର ଖିଟିରୁ ଆଣି ସେଥିରେ ମୂର୍ତ୍ତି ତିଆରି କଲେ ଖର୍ଚ୍ଚ ବହୁତ ହେବ ।

ମନରେ ମୂର୍ତ୍ତି ଆଣିବା ପ୍ରସ୍ତାବଟି ରହିଥାଏ । ଦିନେ ମୋର ମାଉସୀ-ପୁଅ ଭାଇ ଚୁଲୁକୁ କହିଲି, “ଚୁଲୁ, କାଲିଆମେ କାକଟପୁର ମଙ୍ଗଳାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବା, ସେଇଠି ବୁଝିବା ମଙ୍ଗଳାଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତି ସେଠାରେ ଗଢାହୋଇ ବିକ୍ରି ହେଉଛି କି ନାହିଁ ।” ମୋର କଥାରେ ଚୁଲୁ ରାଜି ହେଲା । ତହିଁ ଆରଦିନ ଆମେ ଦୁହେଁ ସକାଳୁ ଉଠି ସ୍ମୃତରେ ଚାଲିଲୁ କାକଟପୁର ଅଭିମୁଖେ । ପ୍ରଥମେ ମଙ୍ଗଳା ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଇ ମାଆଙ୍କୁ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରି, ସେହି ମନ୍ଦିରରୁ ପ୍ରସ୍ତର ଶିଳ୍ପୀଙ୍କର ଠିକଣା ବୁଝି ପହଞ୍ଚିଲୁ ଯାଇ ଜଣେ ଶିଳ୍ପୀଙ୍କର ଘରେ । ସେ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥାନ୍ତି । ମଙ୍ଗଳାଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତି କଳା ମୁଗୁନି ପଥରରେ ହେବ । ତିନି ଫୁଟ ଉଚ୍ଚର ମୂର୍ତ୍ତି । ତାହା ପାଇଁ କେତେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ ପଚାରିବାରୁ ସେ କହିଲେ, “ବଉଳମାଳା ପଥରରେ ମୂର୍ତ୍ତି ହେବ, ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସାଜସଜ୍ଜା ସେଥିରେ ରହିବ ୨୫,୦୦୦ ରୁ ୩୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା ଲାଗିବ ।” କଳା ମୁଗୁନି ପଥରରେ ମୂର୍ତ୍ତି ଗଢିବା ପାଇଁ ସେ ରାଜି ହେଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ଥରେ ମଙ୍ଗଳା ମନ୍ଦିରକୁ ଫେରିଲୁ ।

ମୁଁ ମନରେ ଭାବିଲି, ମୁଁ ତ ଗର୍ବ କରି କହି ନାହିଁ ମନ୍ଦିରକୁ ମାଆଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତିଟି ଦେବାପାଇଁ । ମୁଁ ଭାବିଥିଲି, ମନ୍ଦିରଟିଏ ତ ହେଉଛି । ମାଆଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତିଟି ଦେଲେ କାଳ କାଳକୁ ରହିବ । ମନରେ ମୋର ଗର୍ବ, ଅହଙ୍କାର କିଛିବି ନଥିଲା । ୨୫, ୩୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ମୋର ପାଖରେ ଆସିବ କେଉଁଠୁ । ମନର ଏହି ଭାବନା ମଧ୍ୟ ମାଆ ମଙ୍ଗଳାଙ୍କୁ ଜଣାଇଲି । ସେଦିନ ଚୁଲୁ ଆଉ ମୁଁ କାକଟପୁରରୁ ଘରକୁ

ଫେରି ଆସିଲୁ ।

କିଛିଦିନ ପରେ ମନ୍ଦିର ପରିଚାଳନା କମିଟିର ବୈଠକ ବସିଲା । ସେହି ବୈଠକରେ ଖିଟି ନିକଟସ୍ଥ କେଶନା ଗାଁ ର ଜଣେ ପ୍ରସ୍ତର ଶିଳ୍ପୀଙ୍କ ଠାରୁ ଆସିଥିବା ଗୋଟିଏ ଚିଠି ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥିଲା । ସାଜେ ତିନି ଫୁଟ ଉଚ୍ଚତା ବିଶିଷ୍ଟ ମଙ୍ଗଳାଙ୍କର ମୁଗୁନି ପଥରର ମୂର୍ତ୍ତି ପାଇଁ ଷହଜାର ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ ବୋଲି ସେଥିରୁ ସୂଚନା ମିଳିଲା । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାର୍ଶ୍ୱ ମୂର୍ତ୍ତି ର ମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟ ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଥିଲା । ଯାହାହେଉ ମୂର୍ତ୍ତି ସେହି କାରିଗରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗଢ଼ା ହେବ ବୋଲି ସ୍ଥିର ହେଲା ।

କାରିଗରଙ୍କୁ ଅଗ୍ରିମ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଯେ ଯାଇଥିଲେ ସେ ତାଙ୍କର କିଛି ଅନୁଭୂତି ସେଠାରୁ ଫେରିବା ପରେ ବାଣ୍ଟିଥିଲେ । ତାହା ଥିଲା ଏହି ଭଳି ।

“କାରିଗରଙ୍କୁ ଅଗ୍ରିମ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପରେ ସେ ନୂଆ ଲୁଗା ପିନ୍ଧି ମୁଣ୍ଡରେ ଗାମୁଛା ଟିଏ ଭିଡ଼ିଲେ ପଥର କାଟିବା ସାମଗ୍ରୀ ସହିତ ନଡ଼ିଆଟିଏ ନେଇ ମୂର୍ତ୍ତି ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ କଳା ମୁଗୁନି ପଥର ବାଛିଲେ । ନଡ଼ିଆ ବାଡ଼େଇବା ପରେ ସେହି ପଥର ଉପରେ ଜାଳି ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରି ନିହଣାର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଦେଲେ । ସେହି ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଆଖିରୁ ଲୁହ ଆସିଯାଇଥିଲା । ଶରୀର ମଧ୍ୟ ରୋମାଞ୍ଚିତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । କାରିଗର କହିଲେ ମୁଁ କେତେ ମୂର୍ତ୍ତି ଗଢ଼ିଛି ମାତ୍ର ଏଭଳି ଅବସ୍ଥା ମୋର କେବେ ଆସିନଥିଲା । ମୁଁ ମୂର୍ତ୍ତି ଗଢ଼ିବି । ଆପଣ ନେଇ ପୂଜା କରିବେ । ତାପରେ ଯାହାହେବ ଦେଖିବେ । ”

ଠିକ ସମୟରେ ମୂର୍ତ୍ତି ଗଢ଼ାସରିଲା । ଏବେ ମୂର୍ତ୍ତି ଗୁଡ଼ିକ ଆସିବେ ।

ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ଶେଷ ହେବ । ମୂର୍ତ୍ତି ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବ ।

ଚିକିଏ ବିଳମ୍ବରେ ମୂର୍ତ୍ତି ଗୁଡ଼ିକ ଅଣାଯାଇ ଧାନ୍ୟଗର୍ଭରେ ରଖାଗଲା ।

କମିଟି ବସିଲା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବ ମନ୍ଦିର ଓ ମୂର୍ତ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଆଲୋଚନା ଚାଲିଲା । ଶେଷରେ ସ୍ଥିର ହେଲା ଆମେ କର୍ତ୍ତା ହୋଇ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ।

ଜଣାଶୁଣା ପଣ୍ଡିତ ବାଞ୍ଚାନିଧି ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ (ପଢ଼ିଖାଡ଼ୀ) ଓ ପଣ୍ଡିତ ସର୍ବେଶ୍ୱର କର (ବୋଲଗଡ଼) ପ୍ରତିଷ୍ଠା କାର୍ଯ୍ୟ ନିମିତ୍ତ ସମଗ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଗୋପାଳ କୃଷ୍ଣ ପାତ୍ର(ମହାପାତ୍ର) ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ସମ୍ମିଳିତ ହୋଇଥିଲେ । ପଣ୍ଡିତ ବାଞ୍ଚାନିଧି ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ ବ୍ରହ୍ମା ଏବଂ ପଣ୍ଡିତ ସର୍ବେଶ୍ୱର କର ଏହି ଯଜ୍ଞାନୁଷ୍ଠାନରେ ଆଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପନ କରିଥିଲେ । ଏହା ୧୯୯୯ ମସିହା ଦୋଳ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ, ହୋଲି ଏବଂ ତାପର ଦିନ - ଏମିତି ତିନିଦିନ ଧରି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ।

ସେହି ସମୟରେ ମୋର ଶରୀର ଅସୁସ୍ଥ ଥିବାରୁ ଔଷଧ ପ୍ରଭାବରୁ ହେଉ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ ହାତଗୋଡ଼ ସବୁ କୁଣ୍ଡାଇ ହେଉଥାଏ । ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ମନେ ମନେ କହିଲି “ତିନିଦିନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲିବ । ମୁଁ କର୍ତ୍ତା ହୋଇ ବସିବି । ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ହାତ ଗୋଡ଼ କୁଣ୍ଡାଉଥିବି । ” ବାସ୍ ସେତିକି । ହାତ ଗୋଡ଼ କୁଣ୍ଡାଇ ହେଲାନି ଆଉ । ସୁରୁଖୁରୁରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ହେଲା । ଯଜ୍ଞ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ମୂର୍ତ୍ତି ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଲିଦିନ ସମ୍ପାଦିତ ହେଲା । ହୋଲି ପରଦିନ ଯଜ୍ଞ ସମାପନ ହେବା ପରେ ପାର୍ଶ୍ୱ ମୂର୍ତ୍ତି ମାନଙ୍କୁ ଯଥାସ୍ଥାନରେ ମନ୍ଦିର ଗାତ୍ରରେ ସ୍ଥାପିତ କରାଗଲା । ତତ୍ପରେ ମାଆ ମଙ୍ଗଳାଙ୍କର ବିଗ୍ରହକୁ ମନ୍ଦିର ରେ ସ୍ଥାପନ

କରାଗଲା ।

ମନ୍ଦିରର ପତାକାରୁ ଗୋଟିଏ ରିବନ୍ ବନ୍ଧାହୋଇ ଆସିଥାଏ ତଳକୁ ମନ୍ଦିରର ସମ୍ମୁଖ ଭାଗରେ ସ୍ଥାପିତ ମହାସିଂହଙ୍କ ପାଖକୁ । ସେହି ରିବନ୍ଟିକୁ ଧରି ଆମେ କର୍ତ୍ତା, କର୍ତ୍ତ୍ରୀ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ହୋଇଥାଉ ସିଂହର ପୃଷ୍ଠ ଭାଗରେ । ମସ୍ତକରେ ମୁକୁଟ ବନ୍ଧା ହୋଇଥାଏ ଆମର । ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ପଣ୍ଡିତ ସର୍ବେଶ୍ୱର କର ଉପସ୍ଥିତ ଭକ୍ତ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଯାଙ୍କର ବନ୍ଦାପନା କର । ଏମାନେ ସର୍ଗକୁ ଯିବେ ।” ଉପସ୍ଥିତ ମହିଳାମାନେ ବନ୍ଦାପନା କଲେ । ମନରେ ଭାବ ଆସିଲା, “ଇଏ କଅଣ ? ଦେବତାର ବନ୍ଦାପନା, ପୁଣି ଦେହୀର ବନ୍ଦାପନା !” ଉତ୍ତର ଆସିଲା - ଯଥାଦେହୀ ତଥା ଦେବତା ।

ଏହାପରେ ଦ୍ୱାରଦେଶରେ ଥିବା ଫିତା କାଟି ଆମକୁ କର୍ତ୍ତା କର୍ତ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ ପ୍ରଥମକରି ମନ୍ଦିରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବାର ଅଧିକାର ମିଳିଲା । ସେ ସମୟର ଅନୁଭୂତି ଥିଲା ଏହିପରି :-

ମନ୍ଦିରରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାପରେ ମାଆ ମଙ୍ଗଳାଙ୍କର ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ଆସନରେ ବସିଲୁ । ବସିବା ମାତ୍ରେ ଗୋଟିଏ ଅଦୃଶ୍ୟ ହାତ କର୍ପୂର ଚନ୍ଦନର ପ୍ରଲେପ ମୋ ମସ୍ତକରେ ବୋଳି ଦେବୀର ଅନୁଭବ କଲି । ସେ ପ୍ରଲେପ ଥିଲା ଭିତରେ । ଚର୍ମତଳେ, ଉପରେ ନୁହେଁ । ଆଃ ! କି ଶୀତଳତା । ଅନୁଭବ ବିନା ଏହା କିପରି ବୁଝିହେବ ବା ବୁଝାଇହେବ । ମନରେ ମୁଁ ଭାବିଲି, “ହଁ ତ ଯାହାକଲୁ ମୁଁ ଜାଣିଲି । ଦେଖ, ମୋତେ ତୋର ପୂଜା ଜଣାନାହିଁ । ତୋର ଯାହା ଦରକାର, ସେ କଥା ତୁ କରିବୁ । ସପ୍ନରେ କହିବୁ, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ କହିବୁ ଅଥବା କାହା ଦ୍ୱାରା କୁହାଇବୁ । ”

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଏ କଥା ସତ୍ୟରେ ପରିଣତ ହେଲା । କେହି ଭକ୍ତ ସପ୍ନାଦେଶ ପାଇ ମନ୍ଦିରକୁ ଆସି ତାହା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ । ଜାଗ୍ରାତାବସ୍ଥାରେ ଭକ୍ତଙ୍କର ମାନସିକ ପୂରଣପାଇଁ ମାଆଙ୍କର ମସ୍ତକ ଅଥବା ଶରୀରରୁ ଫୁଲ ଖସିବା ଏପରିକି ଫୁଲମାଳ ଖସିଆସିବା ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷାଭୂତ ହେଲା । “ଜଗନ୍ନାତ୍ରୀ ତ ଦାତ୍ରୀ ତ ସର୍ବେଭ୍ୟଃ ସର୍ବ ସମ୍ପଦମ୍ । ସଂସାରେ ସାଗରେ ଘୋରେ ପୋତ ରୂପା ବରା ଭଜେ । ” - ଏ କଥା ଦୃଢ଼ ହେଲା ।

“ଯା ଦୃଶୀ ଭାବନା ଯସ୍ୟ ଫଳ ଭବତି ତାଦୃଶୀ । ” ଯାହାର ଭାବନା ଯେପରି ତାକୁ ସେପରି ଫଳ ମିଳେ । ପୁଣି “ନ ଦେବୋ ବିଦ୍ୟତେ କାଷ୍ଠେ ନ ପାଷାଣେ ନ ମୃଗ୍ମୟେ । ଭାବେ ହି ବିଦ୍ୟତେ ଦେବୋ ତସ୍ମାତ୍ ଭାବ ହି କାରଣମ୍ ।”

ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଲା କାଠ, ପଥର, ମାଟିରେ ଦେବତା ନଥାନ୍ତି, ଦେବତା ଭାବରେ ଥାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ଭାବଟି ହେଉଛି ମୂଳ କାରଣ ।

ମାଆ ମଙ୍ଗଳାଙ୍କର ଏହି ମନ୍ଦିର ସହିତ ବହୁତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅନୁଭୂତି ରହିଛି । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କରି ଅନୁଭୂତିକୁ ମନେପକାଇ ଲେଖି ବସିଲେ ଖଣ୍ଡିଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ହୋଇଯିବ । କଲେବର ବୃଷି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସବୁ ଗୁଡିକ ଅନୁଭୂତିକୁ ଏକାଠି ନକରି ଅଳ୍ପ କେତୋଟିର ଅବତାରଣା କରୁଛି ।

ମାନସିକ କରି ପୂଜା କରି କେତୋଟି ଝିଅଙ୍କର ବାହାଘର ହୋଇଛି । ବ୍ୟାଧିଗ୍ରସ୍ତା ହୋଇ ଝିଅଟିଏ ଆସି ପୂଜା କରିବାପରେ ସତଃ ଆରୋଗ୍ୟ ଲାଭ କରିବା ପରେ ତାର ସାନ ଭଉଣୀଟିଏ ଆସି ପୂଜା କରିବା ପରେ ଅଧ୍ୟାପିକା ଚାକିରୀ ଖଣ୍ଡିଏ ପାଇଲା ନିରାକାରପୁର କଲେଜରେ । ସାଙ୍ଗ ମାନଙ୍କ ସହିତ

ଆସି ଦୁଇ ଭଉଣୀ ମନ୍ଦିରରେ ଭୋଜି କରି ପ୍ରସାଦ ସେବନ କରିବା ସମୟରେ ସାନ ଭଉଣୀଟି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲା ଯେ ତାର ବଡ଼ ଭଉଣୀର ବିବାହ ପାଇଁ ନିର୍ବନ୍ଧ ଲାଗି ପରବର୍ତ୍ତୀ ରବିବାରକୁ ଦିନ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି । ଜଣେ ଅଧ୍ୟାପକ ପାଗଳ ପ୍ରାୟ ଅବସ୍ଥାରେ ଥାଆନ୍ତି ଚାକିରୀରୁ ଛଟେଇ ହୋଇ । ପୂଜା କରିବା ପରେ ସେ ମାନସିକ ଶାନ୍ତି ଫେରିପାଇଲେ ଏବଂ ପୁନର୍ବାର ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଲେ । କେତେଜଣ ମରଣାସନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତି ମୃତ୍ୟୁମୁଖରୁ ଫେରିଲେ । ମାଆଙ୍କର କୃପା ହେଲେ କେଉଁ ସିଦ୍ଧି ବା ନ ମିଳେ ?

ଦିନେ ମୋରର ଧର୍ମପତ୍ନୀ ନୀଳିମା କହିଲା, “ କାହିଁକି କାହାକୁ କହୁଚ । କେତେ ଲୋକ ମନ୍ଦିରକୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ଯାହାର କାମ ନହେଲା, ସେ ଗାଳି କଲେ ତୁମକୁ କେମିତି ଲାଗିବ ?” ସେଦିନ ସକାଳେ ମୁଁ କିଛି ନ କହି ପୂଜାକରି ସାରିବା ପରେ ଅଫିସକୁ ଚାଲିଗଲି । ସଂନ୍ଧ୍ୟାରେ ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଇ ପୂଜାକରି ସାରିବା ପରେ ଗୀତା ଓ ଭାଗବତ ପାଠକଲି । ଘରକୁ ଫେରି କହିଲି, “ ସକାଳେ ମୁଁ ତୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇ ନଥିଲି । ଏବେ ମନ୍ଦିରରେ ଗୀତା ପଢ଼ିବା ସମୟରେ ସେଥିରୁ ତୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ମିଳିଲା ।” ଭଗବାନ କହିଛନ୍ତି, “ ଏହି ମନୁଷ୍ୟଲୋକରେ କର୍ମଫଳ ଆକାଂକ୍ଷା କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଈଶ୍ଵରଙ୍କର ପୂଜା କରନ୍ତି । କାରଣ ଈଶ୍ଵରଙ୍କୁ ପୂଜା କଲେ କର୍ମରୁ ଉତ୍ତମ ଫଳ ଶୀଘ୍ର ମିଳିଥାଏ ।

କଂହଃ କର୍ମଣାଂ ସିଦ୍ଧିଂ ଯଜନ୍ତ ଇହ ଦେବତାଃ ।

କ୍ଷିପ୍ରଂ ହି ମାନୁଷ୍ୟେ ଲୋକେ ସିଦ୍ଧିର୍ଭବତି କର୍ମଜା ॥”

(ଶ୍ରୀମଦଭଗବଦ୍‌ଗୀତା, ୪/୧୨)

ମୋତେ ନୀଳିମା କହିଲା, ହଁ । ସେ କଥା ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଅଛି ।

ମୁଁ କହିଲି, “ ଠାକୁରଙ୍କର ପୂଜା କରିବା ପାଇଁ କେଉଁଠି ମନା କରା ଯାଉଛି, ତାଙ୍କର ମନ ଅନୁସାରେ ଫଳ ମିଳୁଛି । ସେଥିରେ ମୋର କିଛି ନାହିଁ । କାରଣ ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଖରୁ ଦକ୍ଷିଣା ନେଇନାହିଁ । ଯଦି କେହି ବା ଦକ୍ଷିଣା ଦେଇଛି, ତାହା ମନ୍ଦିରର ଦାନ ବାକ୍ସରେ ପକାଇ ଦେଇଛି । ତେଣୁ କାହାର କାର୍ଯ୍ୟ ନହେଲେ, ସେ ଗାଳିଦେଲେ ତାହା ମୋତେ ଲାଗିବ ନାହିଁ । କାହାର କାର୍ଯ୍ୟ ନହେବାର ଦେଖୁଛୁ କି ?” ସେ ମନାକଲା ।

ମନ୍ଦିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବା ସମୟରେ କୌଣସି ମହିଳା ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ନୀଳିମାକୁ ପଚାରିଥିଲେ, “ ତୁମେ ବସି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କଲ । ଆଗରୁ କଣ କିଛି ସପ୍ତ ଦେଖୁଥିଲ କି ?” ସେ କହିଲା, “ ହଁ, ଆମ ଗାଁର ଜଣେ ସଧବା ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ କେତେକ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଙ୍କୁ ଶାଢ଼ୀ ଦେଲେ ସପ୍ତରେ । ମତେ ଗୋଟିଏ କଳା ପଥର ଦେଇ ପୂଜା କରିବାକୁ କହିଥିଲେ ।”

About the Author

Niranjana Mishra, born in Nayagarh, Odisha is a resident of Bhubaneswar. He started his career at Utkal University as L.D Assistant in 1973. He further completed his education by pursuing Masters in Odia and a degree in Law. He retired in 2013, as Deputy Controller of Examination from Utkal University, Bhubaneswar.

23 ଗର୍ଭାବସ୍ଥା

ଅନୁପୂର୍ଣ୍ଣା ସାହୁ

ସେ ତେବେଲେ ମୁଁ କିଛି ଜାଣି ନଥିଲି, ଛୋଟବେଳେ ମୋର ବାହାଘର କରି ଦିଆଯାଇଥିଲା, ନବମ ଶ୍ରେଣୀର ପରୀକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଦେଇ ନଥିଲି । ମୋର ସାମା ସେତେବେଳେ ଧାନ ବ୍ୟବସାୟ କରିବାକୁ ଅନୁଗୁଳ ଯାଇଥିଲେ । ମୁଁ ବଡ଼ ଘରଟିରେ ମୋର ନିଶାକ୍ତ ସହିତ ରହୁଥିଲି । ମୋର ପିଲା ହେବାର ସାତମାସ ହୋଇଥିଲା । ମୁଁ ନିଶାକ୍ତ ସହିତ ବଡ଼ଘରଟିରେ ରହୁଥିଲୁ । ନିଶାକ୍ତର ଛୁଟିଥିଲା ସେତେବେଳେ ସେ ଆସିଥିଲେ ।

ଗୋଟିଏ ରାତ୍ରିରେ ପରିସ୍ରା ପାଇଁ ବାସ୍ନାକୁ ଯାଉଥିଲି, ଆମ ଘରଠାରୁ

ଟିକେ ଦୂର ବାଟରେ ଦେଖୁଲି ଏକ ମାଙ୍କଡ଼ଭଳି ଜନ୍ତୁ ଚିଏ କାଳିଆ ରଙ୍ଗର ବର୍ଣ୍ଣତାର, ସେ ପୁରା ମାଙ୍କଡ଼ ଭଳିଆ ଦେଖାଯାଉଥିଲା । ସେ ୨ ଗୋଡ଼ରେ ଚାଲିକରି ମୋର ଆଡ଼କୁ ଆସୁଥିଲା । କିଛି ବାଟ ରାଲି ଆସିବା ପରେ ସେ ହଠାତ୍ ମଝିରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଗଲା । ମୋର ଆଉ ବାସ୍ନା ମଝିରେ ଠିକ୍ ମଝିଆ ମଝିରେ ।

ମୁଁ ମନେ ମନେ କହିଲି ଯେ, କିଏ ତୁ ? ତୁ ଯିଏବି ହେଲେ ମୁଁ ତତେ ଦେଖିକରି ଡରିଗଲି । ମୁଁ ଏତିକି କହି ଶୋଇପଡ଼ିଲି । ସକାଳୁ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲା ପରେ ଦେଖୁଲି ବାଥରୁମ୍ କୁ ଯାଇକରି ଯେ ସେଠାରେ ରକ୍ତ ପଡ଼ିଥିଲା । ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଗଲିଯେ ସେଠାରେ ରକ୍ତ କୋଉଠୁ ଆସିଲା । ଆମ ଘର ପାଖରେ ଧୋବଣୀ ରହୁଥିଲେ । ସେ ସେହି ଜାଗାରେ କାଟି ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ତାଙ୍କର ନାମ ସାବିତ୍ରୀ । ସେ ଏବେ ଏହି ଦୁନିଆଁ ଛାଡ଼ି ଯାଇସାରିଲେଣି । ମୁଁ ତାଙ୍କର ସହିତ ମିଶେ । ତାଙ୍କୁ ସେଦିନ ସେ କଥା କହିଲି ଯାହା ହୋଇଥିଲା ପୂର୍ବ ରାତ୍ରିରେ ଓ ସେ କହିଲେ ଗର୍ଭାବସ୍ଥାରେ ଏପରି ହୁଏ ।

ସେ ତାପରେ ମୋର ତ୍ରିଟମେଷ୍ଟ କରୁଥିବା ଡାକ୍ତର ଅଭୟାଙ୍କ ପାଖକୁ ନେଇକରି ଗଲେ । ତାଃ ଅଭୟାଙ୍କୁ ଦେଖାଇଲା ପରେ ସେ କହିଲେ ମତେ ତୁରନ୍ତ ଡାକ୍ତରଖାନା ନେବାକୁ । ସେ ମୋର ବାର ବାର ଚେକ୍ ଅପ୍ କରୁ ଥାନ୍ତି । ରକ୍ତ କ୍ଷୟ ହୋଇକରି ମୋର ଗର୍ଭସ୍ଥ ସନ୍ତାନଟି ପୁରା ଶୁଖିଲା ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା । ତାଃ ପରୀକ୍ଷା କରି ରକ୍ତ ଆଣିବାକୁ କହିଲେ । ମୋର ସାମା କ୍ଷୀର ସାଙ୍ଗ ରକ୍ତ ନେଇ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ତା ମଧ୍ୟରେ ମୋର ଡିଲିଭ୍ରି ହୋଇଗଲା ଓ ସବୁ ନର୍ମାଲ ହୋଇଗଲା ।

ଛୁଆଟି ଅପରାହ୍ଣରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା ପୁରା ଗୋରା ହୋଇକରି

ପିଲାଟିଏ ଶିର ତାର କଳା କେଶ ପୁର୍ଣ୍ଣ ।, କିନ୍ତୁ ତାର ଆଖି ଫିଟୁ ନଥିଲା । କିଛି ଦିନ ଭ୍ରମ ବୁଝା ପକାଇବା ପରେ ସେ ଧିରେ ଧିରେ ଆଖି ଖୋଲିଥିଲା ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ କିଛି ଦିନ ପରେ । କିନ୍ତୁ ପିଲାଟି କାନ୍ଦୁଥିଲା ବେଳେ ତାରା କାନ୍ଦ ଶୁଣା ଯାଉନଥିଲା ।

ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତେ ଆସୁଥିଲେ ଦେଖିବାକୁ ଯେ ଗୋଟିଏ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିବାରର ଝିଅଟିଏ ହୋଇଛି, ସାତ ମାସର ଛୁଆଟିଏ । ଦିନେ ସଂଧ୍ୟାରେ କେହି ଆସି ନଥିଲେ ଦେଖିବାକୁ । ମୁଁ ବେତରେ ଓ ଛୁଆଟି ପାଇଁ ଏକ ସତନ୍ତ୍ର ଝୁଲଣା ପରି ଦୋଳିରେ ସେ ଶୋଇଥିଲା । ସେଦିନ ମତେ ବହୁତ ନିଦ ଆସୁଥିଲା । ତାହାର କହିଲେ କି ଲାକ୍ଷ୍ମୀଜେନ୍ ଆଣିବାକୁ ସେ ତାକୁ ଛୁଆ ।କୁ ନଳୀରେ ଦେବେ ଖାଇବାକୁ । ସେଦିନ ରାତିରେ ସେ ଲାକ୍ଷ୍ମୀଜେନ୍ ଧରି ମୁଁ ନିଦ ସମ୍ଭାଳି ନପାରି ଛୁଆକୁ ଶୁଆଇ ଦେଇକରି ଶୋଇପଡ଼ିଥିଲି । ମୋର ଅ ।ଖି ଖୁର୍ ଶିନ୍ଦ୍ର ଲାଗି ଯାଇଥିଲା ।

ତାହାର କେତେବେଳେ ଆସି ଛୁଆକୁ ଲାକ୍ଷ୍ମୀଜେନ୍ ଗୋଳାଇ ଦେଇ ଥିଲେ ସେ ଦେଖିଲେ ଛୁଆର ନାକରୁ ରକ୍ତ ବାହାରୁଛି ସେ କହିଲେ ଭଲ ଆଉ ମାଆ ଛୁଆ କୁ ଶୁଆଇ ଦେଇ ଏମିତି ଶୋଇପଡ଼ିଛି ଯେ । ହଠାତ୍ ମତେ କିଏ ଧକ୍କା ଦେଲାପରି ମୋର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ମୁଁ ଚମକି ଉଠିଗଲି । ବହୁତ ଡରିଯାଇଥିଲି ସେଦିନ, ୫ ଦିନ ପରେ ତାହାରଖାନାରୁ ଘରକୁ ଫେରିଲି ଓ ଛୁଆଟିର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଗଲା । ଏହା ମୋ ଜୀବନର ଗୋଟିଏ ଅଭୁଲ ସ୍ମୃତି ହୋଇରହିଗଲା ।

About the Author

Smt. Annapurna Sahoo is very kind hearted and woman of values. She loves to read spiritual books and share her spiritual thoughts to everyone. She has also intrest in music and dance. She is very fond of children and always be an active participant in every activities.

ଅତୀତ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଓ ଭବିଷ୍ୟତକୁ ନେଇ ଆମ ଜୀବନ । ଅତୀତ ଆମକୁ ଶିଖାଏ, ବର୍ତ୍ତମାନ କନ୍ୟା ଓ ଭବିଷ୍ୟତ ବଞ୍ଚିରହିବାକୁ ସପ୍ନ ଦେଖାଏ । ବୟସ ବଢୁଛି, ଚାପ ବଢୁଛି, ବନ୍ଧୁ କମୁଛି, ସୁଖ କମୁଛି, ବୋଧ ହୁଏ ଏଇଟା ହିଁ ଜୀବନ ।

24

ଗପ ହେଲେବି ସତ

ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର

ପପୁ ପମ୍ ପମ୍ ଗୀତ ଗାଆନ୍ତି – ମାଆ ଲୋ ମାଆ, ଏ ମଣିଷ ଜୀବନ ଚେନ୍‌ସନିଆ ।

ଜନ୍ମରୁ ମୃତ୍ୟୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୁଇଟି ଦିନ ଆମ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି । ଆମ ଆବିର୍ଭାବର ଗୋଟିଏ ଦିନ (ଜନ୍ମଦିନ) ଏବଂ ତିରୋଧନର ଗୋଟିଏ ଦିନ (ମୃତ୍ୟୁ ଦିନ) । ମଝି ସମୟକୁ ଜୀବନ କୁହାଯାଏ । ଏହି ଶରୀର ନାମକ ବସାଘରରୁ ଯେତେବେଳେ ଆତ୍ମାପକ୍ଷୀ ଉଡ଼ିଯିବ, ସେତେବେଳେ ଘରେ ଆଉ ଚହଳ ଶୁଭିବ ନାହିଁ । ଆମର ନିଜ ଘର ହେଉଛି ଅନ୍ୟତ୍ର । ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ନିଜ ଘର ବୋଲି କହୁଥିବା ଘରଟି ଅଦେଇ ଦିନର ଖେଳପାଇଁ ଆମ ଭତ୍ତାଘର ।

ଜୀବନ ସମ୍ପର୍କରେ କବି, ଭାବୁକ ଓ ଦାର୍ଶନିକମାନେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ମତ ଦେଇଥାଆନ୍ତି । କେହି ଜୀବନକୁ ଉପଭୋଗକରି ସଂସାରକୁ ମଧୁମୟ ବୋଲି କହିଥିଲା ବେଳେ ଆଉ କେହି ଏହାକୁ ଦୁଃଖମୟ ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ବିଜ୍ଞାପ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଜାଣନ୍ତି-

- ୧. ଜୀବନ ହେଉଛି ଏକ ଆହ୍ୱାନ, ଯାହାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ହେବ ।
- ୨. ଜୀବନ ହେଉଛି ଏକ କ୍ରୀଡ଼ା, ଯହିଁରେ ଭାଗ ନେବାକୁ ହେବ ।
- ୩. ଜୀବନ ହେଉଛି ଏକ ସପ୍ନ, ଯାହାକୁ ରୂପାୟିତ କରିବାକୁ ହେବ ।
- ୪. ଜୀବନ ହେଉଛି ପ୍ରେମ, ତହିଁରେ ନିମଜ୍ଜିତ ହେବାକୁ ହେବ ।
- ୫. ଜୀବନ ଏକ ରଙ୍ଗମଞ୍ଚ ।

ଶିଶୁ କୁଆଁ କୁଆଁ ହୋଇ କାନ୍ଦେ । ଚିକିଏ ବଡ଼ ହେଲେ ଡିଏଁ, ନାଚେ, କଣ୍ଠେଇଧରି ଖେଳେ । ଆଉ ଚିକିଏ ବଡ଼ ହେଲେ ବହି ଖାତା ଧରି ଯାଏ ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ଯାଏ । କ୍ରମେ ଆହୁରି ବଡ଼ ହୋଇ ପରୀକ୍ଷାରେ ପାସ୍ କରେ ଓ ଉପାଧି ପାଏ । ଯୁବାବସ୍ଥା ପାଇଗଲେ ନିଶ ମୋଡ଼ି କଥା କଥାକେ କଳି କରିବାକୁ ଡିଏଁ । ସ୍ତ୍ରୀ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଏ । ଯଶ ଗୌରବ ଓ ମାନ ପାଇଁ ଧାଁ ଧପଡ଼ କରେ ଚଙ୍କା ପଇସା ସନ୍ତରଫ କରେ । ବିବାହ କରେ । ସନ୍ତାନ ସନ୍ତତି ଜନ୍ମ ହୁଅନ୍ତି । ସମୟ ଗତିଗାଲେ । ସେ ବୁଢ଼ା ହୋଇଯାଏ । ତାର ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି କମିଯାଏ, ଶ୍ରବଣ ଯନ୍ତ୍ର ଲଗାଏ । ପଥର ଦାନ୍ତ ଲଗାଏ । ଅତି ବୁଢ଼ାବେଳକୁ ବାଡ଼ି ଖଣ୍ଡିଏ ଧରି ଧରି

ଧରି ଚାଲେ । ଶେଷରେ ଦିନେ ହିକ୍କା ଉଠେ । ତାର ପ୍ରାଣ ବାୟୁ ଉଡ଼ିଯାଏ ।

ସେମିତି ଦିନେ ମୁଁ କଷ୍ଟେଇ ଧରି, ଝୁମୁକାଧରି ଖେଳୁଥିଲି । ଦିନେ ଅଧୁରଣା ମାଷ୍ଟ୍ଟଙ୍କ ଚାଟଶାଳିରେ ଅ, ଆ, ଶିଖୁବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ପରେ ଗାଁ ପାଖ ଗଦାଶିଳା ପ୍ରାଇମେରୀ ସ୍କୁଲରେ ପଢ଼ିଲି । ସେ ସ୍କୁଲ ମୌଳିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ହୋଇଯିବାରୁ ବାପାଙ୍କ ମାମୁଁ ଘରେ ରହି ପଞ୍ଚମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଢ଼ିବାକୁ ହେଲା । ତାର ପରେ ଗାଁ ଠାରୁ ଚାରି କିଲୋମିଟର ଦୂର ସଦାଶିବପୁର ଏମ୍.ଇ. ସ୍କୁଲ ଓ ହାଇସ୍କୁଲ ଅଧା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଲମାଳରେ ଯିବା ଆସିବା କରି ପଢ଼ିଲି । ପରେ ତିନି ବର୍ଷ ହଷ୍ଟେଲ ରେ ରହି ମ୍ୟାଟ୍ରିକ ପାସ କରି କଟକ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଙ୍ଗ୍ ସ୍କୁଲରେ ମେକାନିକାଲ ଡିପ୍ଲୋମା ପଢ଼ିଲି ଓ ପାସ କଲା ପରେ ଚାକିରୀରେ ପଶିଲି । ଏହି ପଢ଼ିବା ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଘରର ଆବଶ୍ୟକୀୟ କାମରେ ବାପା ମାଆଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରି ରୋଷେଇ କାମ, ବଗିଚା କାମ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କାମ ଶିଖିଯାଇଥିଲି ।

ମୋର ଜେଜେବାପା କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରମିଶ୍ର ଢେଙ୍କାନାଳର ରାଜା ସୁର ପ୍ରତାପ ମହିନ୍ଦ୍ରବାହାଦୁର ଙ୍କର ରାଜସଭାରେ ପଣ୍ଡିତ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଦେହାନ୍ତ ହେବାରୁ ସେ ପୁଣି ସାଠିଏ ବର୍ଷରେ ବିବାହ କଲେ, କାରଣ ସ୍ତ୍ରୀ ନଥିଲେ ରାଜସଭାରେ ବସି ପାରିବ ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ପୁଣି ଦୁଇ ପୁଅ ହେଲେ ଏବଂ ମୋର ବାପାଙ୍କୁ ଅଲଗା କରିଦେଲେ । ଆମ ପାନ୍ତ ଡାଇ ଦୁଇ ଭଉଣୀଙ୍କୁ (ମୁଁ ଥିଲି ଚତୁର୍ଥ ସନ୍ତାନ) ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ସଜ୍ଜଳ ନଥିଲା । ବାପା(ଆମେ ନନା କହୁ) କାନୁନ୍‌ଗୋ ଚାକିରି ଛାଡ଼ି ଘରେ ରହି ଚାଷ ବୁଝାସୁଝା କଲେ ।

କିଛିଦିନ ଚାକିରି କଲା ପରେ ଭାବିଲି ଚାକିରିଆ ଝିଅଟିଏ

ବାହାହେଲେ ଆମର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ସଜ୍ଜଳ ହେବ ଏବଂ ତିନି ପିଢ଼ିକୁ ସାହାଯ୍ୟ ହେବ । ତେବେ ଗୋଟିଏ ଟ୍ରେନ୍‌ଡ ଗ୍ରାଜୁଏଟ୍ ଝିଅକୁ ବିବାହ କଲି । ଗୋଟିଏ ସୁପୁତ୍ର ଓ ପୁତ୍ରୀ ଜନ୍ମ ହେଲେ । ସମୟକ୍ରମରେ ଝିଅ ସୁଚରିତାକୁ ଏଗାର ବର୍ଷ ବୟସରେ ବ୍ରେନ୍ ଟ୍ୟୁମର ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ କାଳ ସଂଗ୍ରାମ କରି ଷୋହଳ ବର୍ଷ ବୟସରେ (୩୧.୧୦.୧୯୯୧) ଇହଧାମକୁ ଚାଲିଗଲା । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଷୋଳକଳାକୁ ନାମ ସ୍ମରଣଦ୍ୱାରା ଗୁରୁ ମନ୍ତ୍ରରେ ଦୀକ୍ଷିତ ହୋଇ ପ୍ରତିବର୍ଷରେ ଏକ ଏକ କଳାର ଅଧିକାରୀ ହୋଇ ଷୋହଳବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରରକ୍ଷ ଭୋଗ କରି ଦେବତାରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଦିବ୍ୟତ୍ୱକୁ ଗ୍ରହଣକରି ଦେବୀ ପାଲଟି ଗଲା । ସଦ୍‌ଗୁରୁ ସାମୀ ଚିଦାନନ୍ଦସରସତୀ ତାକୁ ମନ୍ତ୍ରଦୀକ୍ଷା ଦେଇ ଆଶୀର୍ବାଦ କରି କହିଥିଲେ ଏହାକୁ ଦେବୀ ପରି ସେବା କରିବ ।

ସେ ବ୍ୟାଧିଗ୍ରସ୍ତ ଥିଲା ସତ କିନ୍ତୁ ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ଆରାଧନା ଛଳରେ ସେ ନିଜର ବ୍ୟାଧି ମୁକ୍ତି ପାଇଁ, ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ପାଖରେ କେବେ ଅଲିକରି ନଥିଲା । ଅନେକ ନିର୍ଜିବ ବସ୍ତୁରେ ଜୀବନୀ ଶକ୍ତି ଅଛି ବୋଲି ସେ ଉପଲକ୍ଷ କରି । ଖରାଦିନେ ବିନା ପଞ୍ଜୀରେ ବସି ୧୨ ଘଣ୍ଟା ଜପ କରୁଥିଲା । ପିତାମାତାଙ୍କ ଆଚରଣରେ ପିଲାମାନେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ଏହା ସତ । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ସନ୍ତାନ ସନ୍ତତିଙ୍କର ବାସ୍ତବ୍ୟତା, ମମତା ତଥା ସୁଆଚରଣ ମଧ୍ୟ ପିତା ମାତାଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । ଯେପରିକି ଆମଝିଅର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜୀବନୀ ଶକ୍ତି ଆମ ଜୀବନ ଉପରେ ପ୍ରଗାଢ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଛି । ଝିଅ ତାର ସମୟ ପ୍ରଭୁ ନାମ ସ୍ମରଣରେ ଅତିବାହିତ କରୁଥିଲା ଏବଂ ତାର ସମସ୍ତ ଆତ୍ମୀୟ ସୂଜନ ମାନଙ୍କୁ ଇଶ୍ୱର ଆରାଧନାରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ କରୁଥିଲା । ଇଶ୍ୱର ଆରାଧନା ଯେ କରୁଥିଲା ତାହା ନୁହେଁ, ଇଶ୍ୱରଙ୍କପରି ସେ ତାର ବାପା ମାଆଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁରୂପ ଭକ୍ତି କରୁଥିଲା । ବୃଦ୍ଧ ଜେଜେବାପା ଜେଜେମାଆଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଉ

ଥିଲା । ସେ ଗାଉଥିଲା –

‘ବାପା ମାଆଠାରୁ ବଡ଼ ଦେବତାକେ ସରଗ ରାଇଜେ ନାହିଁ
ତାଙ୍କରି ଆଶିଷ ସାହା ଏକା ସିନା ବିପଦୁ ତାରିବା ପାଇଁ ।’

ମାଆ ହେଉଛି ସନ୍ତାନର ପ୍ରଥମ ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ । ମୋର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ
ଅନେକ କଷ୍ଟ ସୀକାର କରି ମାଆ ପିଲାକୁ ସେବା ଯତ୍ନକରି ମାଆର ସାର୍ଥକତା
ଉପଲବ୍ଧ କରିଛି ।

ପୂଜନୀୟା ସୁଖଦାତ୍ରୀ ଏ ଜଗତେ
ନୁହେଁ କେ ଜନନୀ ପରି
ଧରାଠାରୁ ମହାନ ଇହପରକାଳେ
ଦେବତା ନୁହେଁ ତା ସରି ।

ସେଥିପାଇଁ ମହର୍ଷି ମନୁ କହିଛନ୍ତି –

‘ପିତୃ ଦଶ ଶତଂ ମାତା’ ଅର୍ଥାତ୍ ମାତାକୁ ପିତାଙ୍କଠାରୁ ହଜାର
ଗୁଣରେ ଅଧିକ, ସେବକ ଓ ଶୁଭାକାଂକ୍ଷୀ ରୂପରେ ସମ୍ମାନୀତ କରିଛନ୍ତି ।

ଝିଅର ଦେହାନ୍ତ ପୂର୍ବରୁ ପୁଅ ବୁଲି ରେ ମେଡିକାଲ
କଲେଜରେ ଆଡମିଶନ୍ ନେଇଥିଲା । ସେ ସୁପର ସ୍ପେସ୍ୟାଲାଇସେସନ୍
ପରେ ଏବେ ମେଦନ୍ତା ମେଡିସିଟି, ଗୁରୁଗ୍ରାମ ରେ ଆଶୋସିଏଟ୍ ଡାରେକ୍ଟର
(ଗ୍ୟାସ୍ତ୍ରୋ ଏଣ୍ଡରୋଲୋଜିଷ୍ଟ) ଏବଂ ବୋହୂ ସିନିୟର କନସଲଟାଣ୍ଟ
(ପାଥୋଲୋଜିଷ୍ଟ)ରେ ଅବସ୍ଥାପିତ । ଆମେ ସାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁହେଁ ଗୁରୁଦୀକ୍ଷା
ଗ୍ରହଣ କରିଛୁ । ମୋର ତିନି ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ (ମେ ୨୦୦୧) ଏବଂ ସ୍ତ୍ରୀ ୧୦ବର୍ଷ
ପୂର୍ବରୁ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୯୯୭) ସଙ୍ଗାକୃତ ଅବସର ନେଇ ଏକ ପ୍ରକାର ଜୀବନ
ଅତିବାହିତ କରୁଛୁ ।

ସଂସ୍କାରିକ ଜୀବନ ଦୁଃଖ ଜନ୍ମଣା ଓ ବନ୍ଧନରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ସେହି ଜୀବନ
ନାନା ଦୋଷ ଦୂର୍ବଳତା ଓ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣତାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ସେହିପରି ଜୀବନ ଘୃଣା, ଇର୍ଷ୍ୟା,
ସାର୍ଥପରତା, ଶଠତା, ବ୍ୟସ୍ତତା, ଜଞ୍ଜଳ, କାଟରତା, ରୋଗ, ହାନିଚେତନା,
କପଟତା ପ୍ରବଞ୍ଚତା, ଭଣ୍ଡାମି, ବିଶ୍ୱାସଘାତକତା, ଅପବିଭ୍ରଣ, ଅଜ୍ଞତା, ବିବାଦ,
କଳହ, ଦୃଢ଼, ସଂଗ୍ରାମ, ବ୍ୟର୍ଥତା, ନୈରାସ୍ୟ, ବିସାଦ, ନିଷ୍ଠୁରତା, ଶୋଷଣ ଓ
ଅସ୍ଥିରତାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏ ଜୀବନ ଏକ ବୋଲି ଦିଆଯାଇଥିବା ପିତା କୁଳନାଇନ୍
ବଟିକା ପରି । ତଥାକଥିତ ସୁଖ ତଳେ ଲୁଚିରହିଛି ଅସରନ୍ତି ଦୁଃଖ, ଯନ୍ତ୍ରଣା ଓ
ନିର୍ଜତନା । ସଂସ୍କାରିକ ଜୀବନ ଭୟ, ଆସକ୍ତି ଓ ସୁଖ କ୍ଳେଶରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଏ ଜୀବନ ହେଉଛି ଜ୍ଞାନ ଲୋଭକରିବା ପାଇଁ ଦିବ୍ୟଗୁଣର ବିକାଶ
ସାଧନ ପାଇଁ ତଥା ଚରିତ୍ର ନିର୍ମଳ ପାଇଁ ଏକ ମହାନ ବିଦ୍ୟାଳୟ । ଏହି
ଜୀବନର ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପ୍ରତିଟି ଦୁଃଖରୁ ପ୍ରତିଟି ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ, ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ହୃଦୟ
ବିଦାରଣରୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅମୂଲ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ମିଳେ । ଏହି ପାର୍ଥକ୍ୟ ଜୀବନ ହିଁ
ଆତ୍ମାର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତା ଲାଗି ଏକ ସାଧନ ।

ଭଗବତ୍ ଗୀତାରେ ଭଗବାନ କହିଛନ୍ତି, –“ଅସାନ୍ତସ୍ୟ କ୍ରୁତଃ
ସୁଖଂ” - ଯାହା ମନରେ ଶାନ୍ତି ନାହିଁ ସେ ସୁଖ ପାଇବ କିପରି ? ଆମେ ଅଶାନ୍ତ
ମନକୁ ଶାନ୍ତ କରି ଭଗବାନ ଯାହା ଦେଇଛନ୍ତି ସେତିକିରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ
ଆନନ୍ଦରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ପଚାଶ ବର୍ଷ ବୟସରେ ସୁଚରିତା ସ୍ମୃତି ପ୍ରକାଶନ ସଂସ୍ଥାର
ପରିଚାଳନା ଓ କେତେକ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପୁସ୍ତକ ର ଲେଖକ, ସଂକଳକ ଓ
ସଂଗ୍ରାହକ ଯଥା- ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସାଧନା, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚେତନା, ଭଜନ
ଦିବ୍ୟାତ୍ମତ, ଭଜନ ଦିବ୍ୟାନନ୍ଦ, ଭକ୍ତି, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସ୍ୱାର୍କ, ସ୍ରୋତ ରସାତ୍ମତ

ଓ ସତସଂଗ ସାଧନା, ନାମାମୃତ ଓ ଉପାସନା, ୧୭.୩.୯୫ରେ ତବଲାରେ ପ୍ରବେଶିକା, ୨୩.୪.୯୬ରେ ପ୍ରବେଶିକା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ୧୦.୪.୯୭ ରେ କଣ୍ଠ ସଂଗୀତ ପ୍ରବେଶିକା ପ୍ରଥମରେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପାସ କରିଛି । ଏସବୁ ଥିଲା ସତସଂଗରେ ଭଜନ କୀର୍ତ୍ତନ କରିବାର ଶ୍ରଦ୍ଧା । ତେଜାନାଳ ଜିଲ୍ଲା ଲେଖକ ସଂସଦର ଆଜୀବନ ସଭ୍ୟ ।

ପ୍ରତିବର୍ଷ ବାର୍ଷିକ ବିଶେଷାଙ୍କ “ସପ୍ତରଶ୍ୟ”ରେ ମୋର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପ୍ରବନ୍ଧ ସ୍ଥାନ ପାଏ । ରୁଚି ରହିଛି ଭ୍ରାମା କରିବା, ଫଟୋ ଉଠାଇବା ଓ ସଂଗ୍ରହ କରିବା, ଭଜନ କୀର୍ତ୍ତନ କରିବା, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପୁସ୍ତକ ପଠନ, ଅନ୍ୟକୁ ହସାଇବା, ସାମାଜିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନୁଗତ ।

ଶେଷରେ ଏତିକି କହିପାରେ ଯେ ଚାକିରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଭୟେ ନିଷ୍ଠାର ସହ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନକରି । କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି । ଗୁରୁଜନଙ୍କର କିନ୍ତୁତ ସେବାୟତ କରି ଆଶିର୍ବାଦ ପାଇଛି । କାରଣ ନିଜ ଦେହର ଚମତାରେ ଯଦି ବାପା ମାଆଙ୍କ ପାଇଁ ଯୋତାହଳେ କରାଯାଏ ତଥାପି ସେମାନଙ୍କର ରଣ ସୁଝିବା ଉଣାପଡ଼ିବ ।

ଉଭୟେ ଏ ସଂସାର ସାଗରପାର ହେବାକୁ ଡଙ୍ଗା ବାହି ଚାଲିଛି । ପୂର୍ବଜନ୍ମର ସଂସ୍କାର ସାଧନାର ଫଳ, ପିତୃ ପୁରୁଷଙ୍କର ପୁଣ୍ୟଫଳ ଓ ସର୍ବୋପରି ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଅପାର ମହିମା ଓ ସତ୍‌ଗୁରୁ ଦେବଙ୍କର ଅକୃଣ୍ଣ ଆଶିର୍ବାଦରୁ ଭଲ ପରିବାର, ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବ, ପାଖପଡ଼ିଶା, ସାଙ୍ଗସାଥୀ, ସୁଗୃହିଣୀ, ସୁପୁତ୍ର, ପୁତ୍ରବଧୂ ଓ ନାତୁଣୀ ଚିଏ ପାଇଛି । ସହଧର୍ମିଣୀ ସ୍ନେହଲତା ବହୁ କଷ୍ଟ ସାକାର କରି ମୋର ଉନ୍ନତି ପଥରେ, ଗୃହ କର୍ମରେ ତଥା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ମାର୍ଗରେ ନିଜକୁ ନିୟୋଜିତ କରିଛନ୍ତି । ଗୁରୁ ଗୋବିନ୍ଦ ଓ ମାଆ ଡାକର ସର୍ବବିଧି ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ ।

ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ମୋକ୍ଷ ପ୍ରାପ୍ତି । ମୋକ୍ଷଲାଭ ପରମପୁରୁଷାର୍ଥ ପାଇଁ ଏହି ଶରୀର ସର୍ବୋତକୃଷ୍ଣ ଅବଲମ୍ବନା, ଅନେକ ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତର ପରେ ବିଭୁନ୍ନ ଶରୀର ଧାରଣକରି ମନୁଷ୍ୟର ସୃଷ୍ଟି ଯଦିଓ ଏହା ବହୁ କଷ୍ଟପାର୍ଜିତ, ମୂଲ୍ୟବାନ ଓ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ କିନ୍ତୁ ତାହା ଅନିତ୍ୟ, ଅସତ୍ୟ ଓ କ୍ଷଣଭଙ୍ଗୁର । କଷ୍ଟ ଲକ୍ଷ ଶରୀର ଅନିତ୍ୟ ହେଲେହିଁ, ତାହାକୁ ହେୟଞ୍ଚାନ ନକରି ଆତ୍ମାର ସତ୍‌ଗତି ପାଇଁ ତାର ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବହାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାନବର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ଏ ଦେହକୁ ପାଳି ପୋଷି ହେଲୁଣିତୁ କ୍ଳାନ୍ତ
ମୃତ୍ୟୁ ଆସି ଝାମ୍ପିନେବ ସବୁରେ ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ
କେବଳ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପାଦେ ସଦା ଲଗିଯାଇ
ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନା ଏ ମର ଜୀବନଟା ପାଇଁ ।
ମୋହର ମୋହର ବୁଲୁଅଛୁ ତୁହି
ମୋହମାୟା ସଂସାରକୁ
ମଲେ ତୁ ଆଉକି ଲେଉଟି ଦେଖୁକୁ
ପୀରତି ବନ୍ଧୁ ଜନକୁ ।
ଭଜି ରାମକୃଷ୍ଣ ଗୋବିନ୍ଦ ଗୋପାଳ
ଚିନ୍ତାକର ମନ ନିତି
କହେ ସାଲବେଦ ଜାତିରେ ଯବନ
ମନରେ ନକରି ଭୀତି ।
ଜାଲ ଫିଙ୍ଗି ମାଛଧରନ୍ତି କେଉଟେ
କାହିଁ ପ୍ରଭୁଧରା ଜାଲ
ଅନାୟସେ ଯଦି ମିଳୁଥାନ୍ତେ ଲୋକେ
ନ ହୁଅନ୍ତେ କଲବଳ ।
-ହରି ଓଁ -

About the Author

Sarat Chandra Mishra is a diploma holder in Mechanical engineering. He was an engineer in Govt.sector and has

voluntarily retired from his job. His hobbies are acting, writing and photography. Chanting the holy name of GOD, reading spiritual books, making others laugh, and mimicry are his other passions. He has many spiritual books to his credit.

25

ହସ୍ତାକ୍ଷର

ଶକୁନ୍ତଳା ମିଶ୍ର

ପ୍ରବହମାନ କାଳର ସ୍ରୋତରେ ଘଟଣାମାନ ଘଟିଚାଲିଛି । ବିଶେଷ କରି ଆଜିର କଳୁଷିତ ସମାଜରେ ପ୍ରତିଦିନ କେଉଁଠି ହଣା କଟା, କେଉଁଠି ପୋଡ଼ା ଜଳା ତ କେଉଁଠି ଧର୍ଷଣ ଘଟୁଥିବାର ଖବର ଶୁଣି ଦେହ ଶୀତେଇ ଉଠେ । ତଥାପି ତାହାରି ଭିତରେ ଏ ସୁନ୍ଦର ଦୁନିୟାରେ କେତେ ଯେ ପ୍ରୀତିପଦ ଘଟଣାମାନ ଘଟିଥାଏ ଜାଣିଲେ ମନ ଆନନ୍ଦ ରେ ଭରିଯାଏ ।

ଥରେ ମୋର ବନ୍ଧୁ ଡାକିଲେ ଗୋଟିଏ ଆଶ୍ରମକୁ ଯିବା ପାଇଁ । ସୁଦୂର ନେଲୋରରୁ ମୋର ବନ୍ଧୁ ଜ୍ଞାନ ବାବୁଙ୍କର ଆଉ ଜଣେ ବନ୍ଧୁ କିଛି ଟଙ୍କା ପଠାଇଥିଲେ ଆଶ୍ରମକୁ ଦେବା ପାଇଁ । ତାଙ୍କ ବାବାଙ୍କର ଶ୍ରାଦ୍ଧ ଦିବସ ପାଇଁ ।

ସାଥୀ ହୋଇ ପୁରୀ-କୋଣାର୍କ ବେଳା ଭୂମି ରାସ୍ତାରେ ମଟର ସାଇକେଲରେ ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କଲୁ । ଦୁଇକଡର ଝାଉଁ ଓ କାଜୁ ଜଙ୍ଗଲର ସବୁଜିମା ଦେଖୁ ଦେଖୁ କେତେବେଳେ ଆଶ୍ରମରେ ପହଞ୍ଚି ଗଲୁ ବାଟ ଜଣାପଡିଲା ନାହିଁ । ଏକ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ବଗିଚା ଭିତରେ, ଆଶ୍ରମଟିଏ । ସମସ୍ତେ ସାଇତା ଗଛ ପୋଖରୀ, ପୂଜା ପୀଠ, ଧ୍ୟାନ ଭବନ ଆଦି ଦେଖୁ ମନ ପୁଲକିତ ହୋଇଉଠିଲା । ଯୋଗରୁ ସେଦିନ ଆଶ୍ରମର ମୁଖ୍ୟ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ନଥିଲେ । ତେଣୁ ଆଶ୍ରମବାସୀ ଜଣେ ଯୁବ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତକରି ଚଙ୍କା ଦାନ କରିବାର ବିଧି ସବୁ ପାଳନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲୁ । ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସରିଲା ପରେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଜଣକ କହିଲେ ଆଜ୍ଞା ଆପଣ ନିଜ ହାତରେ ଦାତାଙ୍କ ଠିକଣା ଓ ପରିମାଣ ଲେଖି ଦିଅନ୍ତୁ । ଖାତାଟିଏ ଓ କଲମଟିଏ ସେ ମତେ ଧରାଇଦେଲେ । ବନ୍ଧୁ ମୋର ସେହି ଖାତାରେ ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତି ଲେଖି ଚାଲିଥାନ୍ତି । ଦେଖୁଲୁ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଜଣକ ତଟସ୍ଥ ହୋଇ ମୋର ବନ୍ଧୁଙ୍କ ଚାହିଁ ରହିଛନ୍ତି । ଆଉ କାଳ ବିଳମ୍ବ ନକରି ସେ ମୋର ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ଚାଲିଲେ – ସାର୍, ଆପଣ କେନ୍ଦ୍ରପଡା କଲେଜରେ ଥିଲେ ?

ହଁ ଥିଲି ।

ସେତେବେଳେ ବନ୍ଧୁଙ୍କର ଠିକଣା ଲେଖା ସରିଯାଇଥାଏ ।

ଫିଜିକ୍ସର ଅଧ୍ୟାପକ ଥିଲେ ?

ହଁ ଥିଲି ତ ।

ମୋର ବନ୍ଧୁ ଅତି ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦେଇ, ପ୍ରଶ୍ନିକ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କୁ ଚାହିଁ ରହିଥାନ୍ତି । ହଠାତ୍ ସେଇ ସୌମ୍ୟ ଦର୍ଶନ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଜଣକ ପ୍ରଣିପାତ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲେ । ବିଚଳିତ ହୋଇ ବନ୍ଧୁ ମୋର

ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କୁ ଉଠାଇ କୋଳେଇ ଧରିଲେ । ଆରେ ଆରେ, ଏ କଣ କରୁଛନ୍ତି । ଆପଣ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ । ସଂସାର ତ୍ୟାଗୀ ମହାତ୍ମା । ଆପଣଙ୍କୁ ମୁଁ ପ୍ରଣିପାତ ଜଣାଇବା କଥା । ଆପଣ ମୋର ପାଦ ଛୁଇଁଲେ ମୁଁ ପାପରେ ଭାଗୀଦାର ହେବି ନିଶ୍ଚୟ ।

ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କ ମୁହଁରୁ ଆନନ୍ଦ ବିଚ୍ଛୁରୀ ପଡୁଥିଲା । କେଉଁ ଅତୀତର ସ୍ମୃତିରେ ହଜିଯାଇ ସେ କହିଚାଲିଥିଲେ- ସାର୍, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର ସେହି କେନ୍ଦ୍ରପଡା କଲେଜ, ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନର ଅନର୍ସ ଛାତ୍ର । ଆପଣ ମୋର ସେହି ଜ୍ଞାନୀ, ଗୁଣି, ଛାତ୍ର ବସୁଲ ଅଧ୍ୟାପକ । ଏବେ ବି ଆପଣଙ୍କର ସେହି ତେଜ ଦିପ୍ତ, ଶାନ୍ତ ସ୍ମିତ୍ତ ଚେହେରା ମୋର ଆଖି ଆଗରେ ନାଚି ଉଠୁଛି । ଏବେ ଆପଣଙ୍କର ବୟସ ବଢିଛି । କେଶ ଶୁଭ୍ର ଅଳ୍ପ ପରି ଚିକ୍ ଚିକ୍ କରୁଛି, କିନ୍ତୁ ମୁହଁରେ ସେହି ତେଜ, ସେହି ସ୍ନେହ ଭାବ ଅତୁଟ ରହିଛି ସାର୍ ! ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖିଲା ବେଳଠୁ ମୁଁ କେଉଁଠି ଆଗରୁ ଦେଖିଲା ପରି ସ୍ମୃତିକୁ ଅଣ୍ଟାଳି ଚାଲିଛି । କିନ୍ତୁ ମନେ ପକାଇ ପାରୁ ନଥିଲି । ଯେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଆପଣ ଆପଣଙ୍କର ସେଇ ଗୋଲ ଗୋଲ ସୁନ୍ଦର ଅକ୍ଷର ଗୁଡ଼ିକରେ ଖାତାରେ ଲେଖିବାକୁ ଲାଗିଲେ, ମୋର ଆଖି ଆଗରେ ନାଚି ଉଠିଲା ବହୁ ପଛରେ ଛାଡି ଆସିଥିବା କଲେଜ୍ କ୍ଲବ୍‌ରୁମ୍‌ର ବ୍ଲକ୍‌ବୋର୍ଡ୍ ଏବଂ ଆପଣ ପ୍ରାଞ୍ଜଳ ଭାବରେ ଲେଖି ଯାଉଥିବା ଧାଡି ଗୁଡ଼ିକ, ଯାହାକୁ ଆମେ ଅତି ଯତ୍ନରେ ଲେଖି ନଉଥିଲୁ କ୍ଲବ୍ ନୋଟରେ । ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ ପାଠ ପଢିଥିବା କୌଣସି ଛାତ୍ରବି ଆପଣଙ୍କୁ ଭୁଲି ନଥିବେ । ମୁଁ କାହିଁ ଭୁଲି ପାରିବି ସାର୍ । ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କ କଣ୍ଠରୁ ତାଙ୍କର ବିହ୍ୱଳ ଭାବ ସ୍ପଷ୍ଟ ବାରି ହୋଇ ପଡୁଥିଲା ।

ମୁଁ ଭାରୁଥିଲି ପିଲାଦିନେ ଆମକୁ କୁହା ଯାଇଥାଏ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଅକ୍ଷର ଲେଖିବା ପାଇଁ । ବହୁ ଦଣ୍ଡ ବିଧାନ ଭିତରେ ଦୈନିକ ହସ୍ତାକ୍ଷର ଲେଖିବାର

ଅଭ୍ୟାସ କରାଯାଇଥାଏ । ପିଲାଦିନେ ସେଗୁଡ଼ା ବିରକ୍ତ ଲାଗୁଥାଏ ସତ, ଆଜି ଭାରୁଛି ଅକ୍ଷରର ମୂଲ୍ୟ କେତେ । ସୁନ୍ଦର ଅକ୍ଷର ମନ କିଣିନିଏ । ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ରୂପ ମନରେ ଆଙ୍କିଦିଏ । ଅକ୍ଷର ସହିତ ମଣିଷଟି ବି ଚିରଦିନ ମନେ ରହିଯାଏ ।

ମୋର ଅଧ୍ୟାପକ ବନ୍ଧୁ ତନ୍ମୟ ହୋଇ ସବୁ ଶୁଣି ଯାଉଥିଲେ । ସତେ କି ସେ ଫେରିଯାଇଛନ୍ତି ସେହି ୨୦ ବର୍ଷତଳର ଶ୍ରେଣୀ ଗୃହକୁ । ଆଗରେ ତାଙ୍କର ଉତ୍ତା ମେଧାବୀ ଛାତ୍ରଟିଏ । ଯାହାକୁ ପୁଣିଥରେ କୋଳେଇ ନେବାକୁ ଇଚ୍ଛାହେଉଥିଲା । ସେ ଏକ ଅଭୂତ ତନ୍ମୟଭାବ ବିହ୍ୱଳତା, ଗୁରୁ — ଶିଷ୍ୟର ସମ୍ପର୍କର ନିବିଡ଼ତା ଯାହା କାଳକାଳକୁ ଅତୁଟ ରହେ । ଆଜିର ସମାଜରେ ବା ଆଉ କିଛି ବର୍ଷ ପରେ ଏ ସମ୍ପର୍କ ହୁଏତ ଦୁର୍ଲଭ ହୋଇଯିବ । ସେ ଯାହା ହେଉ ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କର ମନରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଥାଏ, କେଉଁ ଦୁଃଖ ପାଇଁ ଏହି ମେଧାବି ଛାତ୍ରଟି ସଂସାର ଛାଡ଼ିଲା । ତେବେ ଏତେଦିନ ଧରି ଗୁରୁଙ୍କ ପାଇଁ ଯେ ହୃଦୟରେ ସାଇତି ରଖୁଛି ଅକଳନ ଭକ୍ତି ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧା, ଭୁଲିନାହିଁ ଗୁରୁଙ୍କର ହାତ ଲେଖା ଅକ୍ଷର ଗୁଡ଼ିକ, ଝୁରି ହେଉଛି ତାଙ୍କର ସ୍ନେହପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବହାର ଓ ମିଠା ମିଠା କଥାକୁ, ସେ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ହେବନାହିଁ ତ ଆଉ ହେବ କିଏ ? ଏକ ଶାଶ୍ୱତ ମନର ଅଧିକାରୀ ସେହି ସନ୍ଧ୍ୟାସୀଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରଣତି ଜଣାଇ ଆଶ୍ରମରୁ ଆମେ ଦୁହେଁ ବିଦାୟ ନେଲୁ । ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କ ଅତୀତ ବିଷୟରେ କିଛି ପଚାରିବାକୁ ସାହାସ କରି ପାରିଲୁ ନାହିଁ ।

ଆଶ୍ରମ ଗେଟ୍ ପାର ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ଦେଖୁଲୁ ଆମ ପଛେ ପଛେ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ଜଣକ ଆସୁଛନ୍ତି । ଆମେ ସେଇଠି ଅଟକିଗଲୁ । କଅଣ କେଉଁଠି ଭୁଲ୍ ରହିଲାକି ବୋଲି ପଚାରିଲି । ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ଜଣକ ସଙ୍କୋଚରେ ଯେପରି ଜଡ଼ସତ ହୋଇ ଯାଉଥିଲେ । ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ ଯୋଡ଼ି ଅତି ବିନମ୍ର ଭାବରେ କହିଲେ —

ସାର୍ ପ୍ରଣାମିତା...! ଆରେ.... କି ମସ୍ତବତ ଭୁଲ୍ । ମୋ ବନ୍ଧୁ ହାତରେ ମୁଣ୍ଡକୁ ପିଟିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଯେଉଁ ୧୦୦୦ଟି ଟଙ୍କା ଆମେ ଦେବାପାଇଁ ଆସିଥିଲୁ ତାହା ହିଁ ଦେବାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଛି ।

ଏତେ ଦିନ ପରେ ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟର ମିଳନ ଯେ ମନକୁ କେତେ ଦୂର ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା ଏଇ ଘଟଣାଟି ତାର ପ୍ରମାଣ ହୋଇଗଲା । ପ୍ରଣାମିତା ଦେଇ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ତଥା ପ୍ରିୟ ଛାତ୍ରଠାରୁ ପୁଣିଥରେ ବିଦାୟ ନେଇ ଆସିଲୁ । ପୁରୀ ସହର ଆକର୍ଷଣ ଆଗକୁ ଚାଣି ନେଉଥିଲା ସତ, କିନ୍ତୁ ସେହି ଆଶ୍ରମ ପରିସରରେ ଅତି ଆପଣାର କାହାକୁ ଛାଡ଼ି ଆସିଲା ପରି ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଗୁମୁରି ଉଠୁଥାଏ ॥

About the Author

Shankutala Mishra, is a masters in economics from Utkal University, Bhubaneswar. She has been writing since her school days. One of her article was published in Jhankar, and various newspapers. She has been awarded by Sahitya Academy in 2016. More than 10 of her books with children's stories, poem and short stories.have been published.

26

ମାମା

ଡା. ଶାନ୍ତିଲତା ମହାନ୍ତି

ଦେବଜାନୀ ର ତାଙ୍କ ନାମ ମାମା । ମାମା ସାନ ବେଳୁ
ଗୀତ ଗାଇବାକୁ ଭାରୀ ଭଲପାଏ । ଗଳାଟି ତାର
ବହୁତ ସ୍ୱପ୍ନ ଓ ସୁନ୍ଦର ।

ତାର ଜନ୍ମ ସମୟରେ ଝିଅଟିଏ ହେଲା ବୋଲି ତାର ବାପା ତା ଉପର
ବେଶି ଖୁସି ନଥିଲେ । ମୋର ଆଉ ଦୁଇଜଣ ପୁଅ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ।

ଝିଅଟିଏ ମାମା ପାଠ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୀତ ଗାଇବାର ପ୍ରବଳ ଆଗ୍ରହୀ
ଥିବାରୁ ତାକୁ ମୁଁ ମାଷ୍ଟର ରଖି ଗୀତ ଶିଖାଇବାକୁ ଲାଗିଲି । କାହିଁକି ଯେ ମୋର
ପିଲା ବେଳେ ଗୀତ ପାଇଁ ଉଦବେଗ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୋର ବାପା ମୋର ପାଇଁ

କୌଣସି ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରି ନଥିଲେ । ତେଣୁ ମୁଁ ଚାହୁଁଥିଲି ଝିଅଟି ମୋର
ଭଲ ଗାୟିକା ହେଉ ।

ଭାମା ବଡ଼ ହେଲା ସଂଗୀତରେ ଜୁନିୟର ଓ ସିନିୟର ସ୍କୁଲରସିଦ୍ଧ
ମଧ୍ୟ ପାଇଲା । ମ୍ୟାଟ୍ରିକ ଖୁବ୍ ଭଲରେ ପାସ କଲା । ମୁଁ ଚାହୁଁଥିଲି ସେ ସାଇନ୍ସ
ପଢ଼ି ଡାକ୍ତରୀ ହେଉ କିନ୍ତୁ ତାର ଏକାନ୍ତିକ ସେ ସଂଗୀତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ
ଓଡ଼ିଶୀ ଭୋକାଳ ଶିଖିବ ।

ସଂଗୀତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଆଡମିସନ୍ ହେଲା , ସେଠାରେ ସେ
ପି.ଜି. କଲା ।, ୟୁନିଭରସିଟିରେ ପୋଜିସନ୍ ମଧ୍ୟ ରଖିଲା । ତାପର ତାର
ବାହାଘର ହୋଇଗଲା । ସାମା ତାର କ୍ୟାପିଟାଲ ହସିଟାଲ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ
ସର୍ଜିସ କରନ୍ତି । ତାର ବାହାଘର ପରେ ସଂଗୀତ ପାଇଁ ଯେଉଁ ଆଗ୍ରହ ଥିଲା ତାହା
ମୌଳିକ ପଡ଼ିଗଲା । ତାର ଜୀବନ ପ୍ରଭାବ ମଧ୍ୟର ମୁଁ ଆକ୍ଷେପ କରିଲି ନାହିଁ ।

ସମୟାନୁକ୍ରମେ କ୍ରମସଃ ତାର ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ଚିକିତ୍ସା ବିଜ୍ଞାନ
ଆଡ଼କୁ ଆଗେଇଗଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ କ୍ଲିନିକ ହିଁ ହେଉଛି ତାର ଜନକର୍ମ ସୋର୍ଷ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ତାର ସାମା ଓ ପୁଅ ସହ ଖୁସିରେ ଅଛି ।

ମୋର ଦୁଇ ପୁଅ ବାହାରେ ରୁହନ୍ତି , ଫୋନକରି ପଚାରିଲି କି ମାମା
ମୋର ଠିକ ଭାବେ ଦେଖିଭାଲ ସେବା କରୁଛି କି ନାହିଁ । ସେମାନେ ବାହାରେ
ରହିଲେ ମଧ୍ୟ ଚାହାନ୍ତି କି ମୁଁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଘରେ ମାମା ପାଖରେ ରୁହେ ବୋଲି ।
ସେମାନେ ବହୁତ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷିତ, ଉଚ୍ଚ ଚାକିରୀ ଓ ଉଚ୍ଚ ପରିବେଶ ରେ ରହିଲେ
ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ସମୟ ନାହିଁ ତାଙ୍କର ମାଆ ବାପାଙ୍କର ସେବା କରିବାକୁ ।

ମାମା ମୋର ବସାଧିକ ଦାୟୀତ୍ୱ ବହନ କରୁଛି । ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ

ଆଶିର୍ବାଦ ତାଉପରେ ସବୁ ବେଳେ ବଜାଇ ହେଇଥାଉ । ଏହାହିଁ ମୋର
ଆଶିର୍ବାଦ ।

About the Author

Dr. Shantilata Mohanty, Silver Age Foundation member, currently residing in Bhubaneswar, Odisha. Former Junior Class-1 officer in School and Education Department, she has a doctorate in Art and culture. . She loves singing, writing poems and short stories, participating in spiritual and mythological activities and gardening. She has received the Governor award from School and Education Department, Govt of Odisha and President award from Department of School and Education, Govt of India amongst several others.

27

ଝରଣାର ଆତ୍ମକଥା

ଅନିତା ମହାନ୍ତି

ପର୍ବତ ଶିଖରରୁ କଳନାଦ କରି ଝରିଝରି ଝରିଆସେ ସରଳ ସମର ସ୍ତ୍ରୀ ଝରଣାର ଧାରଟି । ନମରେ ତାର ଅନେକ ସପ୍ନ । ନାନା ଘାତ ପ୍ରତିଘାତକୁ ନମାନି ଆଗକୁ ଆଗକୁ ମାଡି ଚାଲେ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପଥରେ । ଆଶାତାର ମିଶିବା ପାଇଁ ସାଗରରେ । ତାକୁ ଦେଖୁ ଅନେକ ଦ୍ରଷ୍ଟା ଆନନ୍ଦ ଲଭନ୍ତି ଅନେକ ପ୍ରାଣୀ ତାର ସୁସାଦୁ ଜଳରେ ଅବଗାହନ କରନ୍ତି, କ୍ଷୁଧା ମେଣ୍ଟାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ସେ ନିର୍ଲସ୍ତ ଏକନିଷ୍ଠ । କାହାର ପ୍ରଂଶସାରେ ନାସେ ହୁଏ ବିଭୋରା ନା କାହାର ତୃପ୍ତିରେ ସେ ହୁଏ ଉନ୍ମୁକ୍ତ । ସେତ ନିରିହ ଜଳଧାରା ଜାଣେନା ତାର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାଗର କେଉଁଠି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରବାହରେ ସେ କେବେ ମନ୍ଦୁର ନୁହେଁ । ସର୍ବଦା ଚଳ ଚଞ୍ଚଳ ।

ମୁଁ ବି ଏକ ପାଗଳ ଝରଣା ଜନ୍ମ ମୋର ମହାନଦୀ ତଟ ଜୋରା
 ସ୍ଥିତ ସରକାରୀ ବାସ ଭବନରେ । ବୋଉ କହେ ମୋର ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ତୁ ଜନ୍ମ ପରେ
 ଘରେ ସବୁ ପରିବର୍ତନ । ବାପା ତୋର ଯନ୍ତ୍ରୀ ରୁ ଶିଳ୍ପପତି ହେବାର ପ୍ରୟାସ
 ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ମୋର ପାଇଁ କିନ୍ତୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ଅର୍ଥ ଅଲଗା । ଶୈଶବରୁ
 ହିଁ ପ୍ରଭୁ ଗୁଣଗାନ ଶୁଣିଲେ ମୁଁ ଆନନ୍ଦ ବିଭୋରା ହୋଇଯାଏ ବୋଲି । ଜେଜେ
 ମାଁ କହେ । କାରଣ ଛୋଟ ଅବସ୍ଥାରୁ ବୋଉ ଠାରୁ ଜେଜେ ମାଁ ମୋତେ ତା
 ପାଖକୁ ଅନୁରୋଧକରି ନେଇ ଆସିଥିଲା । ତେଣୁ ଶୈଶବ ଅବସ୍ଥା ମୋର
 ଖରସ୍ତୋତା ନଦୀ ତଟ ରାଉତରା ଗ୍ରାମରେ ହିଁ କିଛି କ୍ଷଣପାଇଁ କଟିଥିଲା ।
 ଚାଟଶାଳୀ ରେ କାମିନୀ ଫୁଲର ବାସ୍ନା, ପଣିକିଆ, ବର୍ଷବୋଧ ପଢିବା, ସବୁ
 କଥାରେ ପାଠରେ ଏବଂ ସାଠରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ ଚାହୁଁଥିବା ପ୍ରାଣୀକୁ ମୁଁ
 କୌଣସି ପ୍ରକାରରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ମୋର ଜନ୍ମଗତ ଅଭ୍ୟାସ କହିଲେ,
 ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ । ଅନ୍ୟରୁ ସାହାଯ୍ୟ କେବଳ ଅର୍ଥରେ ହୋଇନଥାଏ ।
 ନିଜର ମଧୁରକଥା ମଧୁର ବ୍ୟବହାର, ସର ଏହିପରି ଶାରିରୀକ ମାନସିକ
 ସ୍ତର ରେ ଲଜ୍ଜାଥିଲେ ଜଣେ ଅନ୍ୟଜଣକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବ ବୋଲି, ଏହି
 ଛୋଟ ଶିଶୁଟି ଜାଣିଥିଲା । ଶୈଶବରେ ଗାଁର ଦୁଃଖ ଦରିଦ୍ରଙ୍କ ରହିବା ଶୈଳି,
 ମୋତେ ଅନେକ ଅନୁପ୍ରଣୀତ କରିଥିଲା । ସେମାନଙ୍କର ଦୈନନ୍ଦିନ ଚଳଣୀର
 କଷ୍ଟ ମତେ ବହୁତ ଦୁଃଖ ଦିଏ । ସେମାନଙ୍କୁ ଘରୁ ସୁଯୋଗ ଦେଖି ଚାଉଳ
 ଆଳୁ ସାରୁ ନେଇ ଦେବା ମୋର ସବୁଠୁ ବଡ଼ କାମ ଥିଲା । ଏସବୁ ନେଇ
 ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇଲେ ଭାରି ଖୁସି ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ସେହି ଆନନ୍ଦ ହିଁ
 ମୋର ପ୍ରାଣଥିଲା । କିଛିଦିନ ପରେ ଗାଁ ଛାଡ଼ି ଦାଦାଙ୍କ ସହିତ ଦଶରଥପୁରରେ
 ରହିଲି, ନୂଆଖୁଡ଼ିଙ୍କ ପାଖରେ । ସେଠି ପାଠ ପଢ଼ା ପ୍ରାର୍ଥନା ସବୁ ଶୁଣିଲାର
 ଧାରାରେ ବଢ଼ିଲି, ପ୍ରତ୍ୟହ ବ୍ୟାୟାନ, ସର ଅଭ୍ୟାସ, ଖାଦ୍ୟର ଶୁଖିଲା ଭ୍ରମଣ

ର ଅଭ୍ୟାସ ଆସି ନୂଆ ଜୀବନ । ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀରେ ମୁଁ ମୋର ମାତୃ କୋଳକୁ
 ଫେରି ଆସିଲି । କଟକରେ ଘରର ବଡ଼ଭାଇ, ଭଉଣୀ, ଦାଦା, ବଡ଼ବାପା,
 ସମସ୍ତଙ୍କ ଗ୍ରହଣରେ ରହି ବୋଉକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା, ଘରକାମରେ ପଢ଼ା ସହ
 ସାନ ଭାଇ ଭଉଣୀ ମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ନେବା । ଛୋଟ ହେଲେବି ଘରର ବଡ଼
 ଝିଅଭାବେ ବାପା ବୋଉଙ୍କୁ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଥିଲା ।

ମୋର ଜୀବନର ଏକ ସାହସିକ ଘଟଣା ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଛି ।

ଗୁଡ଼ିଉଡ଼ା ଦେଖିବା ମୋର ବହୁତ ସୌକର୍ଯ୍ୟ । ନୀଳ ଆକାଶରେ
 ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ଗୁଡ଼ି ଉଡ଼ୁଥିବାର ଦେଖିଲେ ମୁଁ ଆତ୍ମ ବିଭୋର ହୋଇଯାଉଥିଲି ।
 ସାନଭାଇକୁ ଧରି ଛାତ ଉପରେ ଗୁଡ଼ିଉଡ଼ା ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିଲାବେଳେ ଭାଇ ମୋ
 ପାଖରୁ ଯାଇ ଛାତରୁ ଅଜଭେଷ୍ଟ କୁ ଗଡ଼ିପଡ଼ିଲା । ପାଖରୁ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲି ଭାଇ
 ପଡ଼ିଯାଉଛି । ତଳକୁ ଅନାଇ ଦେଖେ ଭାଇ ମୋ ପାଖରେ ନାହିଁ, ଦୌଡ଼ିଯାଇ
 ଦେଖେ ସେ ଗଡ଼ି ଗଡ଼ି ଯାଉଛି । କିଛିବି ଚିନ୍ତା ନକରି ମୁଁ ତାର ଆଗକୁ ଯୋରରେ
 ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲି । ସେ ମୋର ଦୁଇ ଏଡ଼ି ପାଖରେ ଅଟକିଗଲା । ମୁଁ ଝୁଙ୍କି ପ
 ଡୁଥିଲି କିନ୍ତୁ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେଲି, ସେତେବେଳେ ଛଅ କ୍ଲାସର ପିଲାଟିଏ
 ଏତେ ସାହାସର କାମ କରିବ, ମୁଁ ଭାବିପାରିନଥିଲି । କିନ୍ତୁ ଏଥିପାଇଁ କେହି
 ପ୍ରଶଂସା କରିନଥିଲେ, ଦାୟିତ୍ୱରେ ଅବହେଳା କରିଛି ବୋଲି ବୋଉ ବହୁତ
 ଗାଳିଦେଇଥିଲା । ଅନ୍ତରରେ ବୋଉ ବହୁତ କୋମଳ ସାମନାରେ କିନ୍ତୁ ବହୁତ
 କଠୋର । ପିଲାଙ୍କୁ କିପରି ଜୀବନ ପଥରେ ଚଳାଇବାକୁ ହେବ ସେଠିକି
 ଜାଣିଥିଲା । ଜେଜେ (ସାନ), ଜେଜେମା(ବଡ଼)ଙ୍କଠାରୁ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜ୍ଞାନର
 ଝଲକ୍ ଲାଭ କରିଥିଲି ।

ସେମାନଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଗାଁରେ ଗୀତା, ଯଜ୍ଞ, ଭାଗବତ ପରାୟଣ

ବ୍ରାହ୍ମଣ ପିଲା ମାନଙ୍କୁ ବ୍ରତୋପୋୟନ ଆଦି ଶୁଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟ, ଆମ ଘରେ ସମ୍ପାଦିତ ହୁଏ । ଗାଁ ର ସବୁ ଲୋକ ଖାଇବେ, ସାଧୁ ସବୁଙ୍କର ସେବାୟନ ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟ, ସହକରେ ଶୈଶବ ଅବସ୍ଥାରୁ ଶିଖିଯାଇଥିଲି । ଅଷ୍ଟମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଶ୍ରୀ ସାଇବାବାଙ୍କୁ ପୂଜା କରିବାର ସୁଯୋଗ ଲାଭ କଲି, ବାଳବିକାଶ ଛାତ୍ର ବି ହେଲି । ନବମ ଶ୍ରେଣୀରେ ସ୍କୁଲ ତରଫରୁ ପୁରପର୍ତ୍ତି ଯିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା । ଗୁରୁ ମାଁଙ୍କ ସହ ଭଗବାନ ସତ୍ୟ ସାଇଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବାର ଦିବ୍ୟ ଆନନ୍ଦ ଲାଭ କରିଥିଲି, ବାବା ଛୋଟ ଶିଶୁଟିର ବାପାଲେଖୁ ଦେଇଥିବା ଚିଠିଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ମଥାରେ ବିଭୂତି ଲଗାଇ ଦେଇଥିଲେ । ଶୈଶବରୁ ଯୌବନକୁ ପ୍ରବେଶ ପୂର୍ବରୁ ଭଗବାନଙ୍କର ସାନିଦ୍ୟ ମୋର ଜୀବନର ମୋଡ ବଦଳାଇ ଦେଇଥିଲା । ଜୀବନର ଚାରୋଟି ଆଶ୍ରମରୁ ବୋଧେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆଶ୍ରମକୁ ଝରଣାଟି ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲା ।

ବାଲ୍ୟ ଅବସ୍ଥାରୁ ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟର କତା ଶାସନରେ ଶୁଖିଲିତ ନିୟମ କାନୁନରେ ଝରଣାଟି ଅନେକ ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ, ଅନେକ ସମତଳ ଅନ୍ତରାଳ ଉପୁଡ଼ା ଅନୁଭବକରି, କୈଶ୍ୱର ସପ୍ତରେ ମଞ୍ଜି ଯିବାବେଳେ, ଗୃହସ୍ଥ ଆଶ୍ରମର ସମୟ, ସମସ୍ତଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ଅନେକ ଭୟ ଉଦ୍‌ଦିପନା ରେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ଳରଣ କରି ସାଇବାବାଙ୍କ ଆଶୀର୍ଷ ଗ୍ରହଣ କରି, ଗୃହସ୍ଥ ଆଶ୍ରମରେ ପ୍ରବେଶ କରିଲି । ବୋଉ ସବୁକଥା ଶିଖାଇଥିଲା । ଶାଶୁଘରେ କେହିକିଛି କାମ ବତାଇବେ ନାହିଁ, ଭୁଲହେଲେ ହସିବେ, ସେତେବେଳେ ବୋଉକୁ ମନେମନେ ଏତେ ପ୍ରଶଂସା କରେ ତାର ତୁଳନା ନାହିଁ । କାରଣ ଘର କାର୍ଯ୍ୟ, ସମସ୍ତଙ୍କୁ କିପରି ନେଇ ଚଳିବା ଏସବୁ ତାର ଶିକ୍ଷାଥିଲା । ଶାଶୁଙ୍କ ସ୍ନେହ ମୋ ପାଇଁ ଥିଲା ଅନନ୍ୟ । ବାପାଙ୍କ ଗୋଟେ ଚିଠିରେ ମୁଁ ଜିଦ୍ କରି ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଚାଲିଆସି ଗାଁରେ ମାସେ ମାସେ କଟାଉଥିଲି । କାରଣ ଶାଶୁଘର ଗାଁର ସବୁ ଲୋକଙ୍କୁ ମତେ ଜାଣିବାର ଅଛି,

ତାଙ୍କ ଦୁଃଖ ସୁଖ ବୁଝିବାର ଅଛି । ନିଃଶ୍ୱର୍ଥ ଜୀବନ ଚଳିବା ଏକ ଅଲଗା ମଜା । ଗାଁରେ ଶାଶୁ ଶଶୁରଙ୍କୁ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜ୍ଞାନରେ ଆପ୍ତୁତ କରିବା ମୋ ପାଖକୁ ଆସୁଥିବା ଝିଅ ବୋହୂ ମାନଙ୍କୁ ଭଲକଥା ଶିକ୍ଷା ଦେବା, ଏହି କୌଶୋର ଝରଣାଟିର ନିତିଗତ ସଭାବଥିଲା । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାର ସରଳ ଉପାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଗୋଟିଏ ଗୀତା ଶ୍ଳୋକ ପଢ଼ ଓ ବୁଝ, ଦୀପତିଏ ଦିଅ ଓ ମୁଠିଏ ଚାଉଳ ଦାନ କର । ଭଗବତ ଚିନ୍ତନର ବାରିରେ ସ୍ନାନ କରାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା, ପରମ ଧର୍ମ ଥିଲା । ଗୃହସ୍ଥ ଆଶ୍ରମ ମଧ୍ୟ ରେ ନିଜକୁ ଗ୍ରାମ ସେବା, ନିଜ ପିଲାଙ୍କ ସହ ଓ ଅନ୍ୟ ପିଲାଙ୍କୁ ନେଇ “ବାଳବିକାଶ”କୁ କ୍ଲ୍ୟାସ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମୁଁ ହାତକୁ ନେଇଥିଲି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲାଙ୍କର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ, ଶାରୀରିକ, ମାନସିକ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଆପ୍ରଣ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲି । ଅନେକ ପିଲାଙ୍କ ପିତା ମାତା ବାଟରେ ଦେଖାହେଲେ ହାରଧରି କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନ କରନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଗର୍ବିତ ନହୋଇ ସାଇ ସଂଗଠନକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦିଏ । ପ୍ରଭୁ, ଏସବୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବାପାଇଁ ତୁମେ ମତେ ଗଢ଼ିଛ । ଏସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର ଝରଣାଟି ସପ୍ତ, ଅନେକ ସପ୍ତ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥାଏ । ତଦ୍ ମଧ୍ୟରୁ ଏକ ସପ୍ତକୁ ପ୍ରତିବାଦିତ କରୁଛି । କୌଶୋରରେ ଦେଖୁଥିଲି, ଝରଣାଟି ନାଳ ଆକାଶ ତଳେ ଶୀକାରରେ ବୁଲୁଛି । ଚାରିଆଡ଼ କୁହୁଡ଼ି ରେ ଧୂଆଁପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହି ସପ୍ତଟି ଦେଖୁ ଭୁଲି ଯାଇଛି ।

ଆଜିକାଲି ପିଲାମାନେ ବହୁତ ଆଡେ ଏକା ଏକା ବୁଲିବାରେ ଆନନ୍ଦ ଲଭୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ସାମୀ ମାନେ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏକା ନେବାରରେ ଭୟ କରୁଥିଲେ । ତେଣୁ ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର ଝରଣାଟି ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ସାମୀଙ୍କ ସହ ଯାଇଥିଲା କାଶ୍ମୀର, ତାର ଦୁଇଟି ପିଲା ଓ ମାଁଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ, ଉଡ଼ାଜାହଜରେ ପ୍ରଥମ ଥର ବସିବାର ଆନନ୍ଦ ନିଆରା । ପିଲାମାନେ, ବୋଉ ସମସ୍ତେ ଅନନ୍ଦ ଉପ ଭୋଗ କରୁଥିଲେ । ଆକାଶରେ ତେଜ ଘଣ୍ଟା ଭଗବତ୍ ସାନିଦ୍ୟ ଲାଭ କରିଥିଲି,

କାଶ୍ମୀରରେ ପହଞ୍ଚି ତାର ମନ ଲୋଭା ଦୃଶ୍ୟ, ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆପ୍ୟାୟିତ କରିଥିଲା । ତାଲ ଲେକ୍ ରେ ସିକାରାରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନେଇ ବୁଲିଲା ବେଳେ ମୋର ଅତୀତର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମନେ ପଡ଼ିଥିଲା । ଇଶ୍ଵରଙ୍କୁ ଧନ୍ୟ ବାଦ ଦେଇ ତାର ଗୁଡ଼ ରହସ୍ୟକୁ ଉପଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଲି । ସକ୍ଷ୍ମ ଜଳର ତଳେ ତଳେ ସବୁଜ ରଙ୍ଗର ଦଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲେକଟି ଭରା ତା ଉପରେ ସିକାରଟିକୁ ସୁନ୍ଦର ଭାବେ ନାଉରିଆ ବାହିନେଉଛି । ମନେ ମନେ ଭାବିଲି ପ୍ରଭୁର ସୃଷ୍ଟି ହିଁ ଏହିପରି ମାୟା ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଚିକିଏ ଅସାବଧାନ ହେଲେ, ସଂସାର ବନ୍ଧନରେ ବାନ୍ଧି ହୋଇ ଲକ୍ଷ ସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚି ହେବ ନାହିଁ । ସିକାରା ଧିରେ ଧିରେ ଯାଇ ସୁନ୍ଦର ବଗିଚାରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରି, ଆମର କର୍ମ ଏପରି ହେବା ଉଚିତ୍ ଯେପରି ସଂସାରର ମାୟାରେ ଛନ୍ଦି ନହୋଇ ଦୁଃଖିତ ମଣିଷ ଜୀବନରେ ଭଗବତ କରୁଣାର ଆନନ୍ଦ ଉପଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା, ସେହି ଦିବ୍ୟ ସୁନ୍ଦର ସର୍ତ୍ତା କୁ ସମସ୍ତ ସୃଷ୍ଟି ମଧ୍ୟରେ ଦର୍ଶନ କରିବା, ସର୍ବଦା ନାମ ସ୍ମରଣ, ଅନ୍ୟକୁ ଅନ୍ତରରୁ ଭଲପାଇବାର ଅଭ୍ୟାସ ହିଁ ଇଶ୍ଵର ପ୍ରାପ୍ତିର ମାର୍ଗ । ସଂସାର ମଧ୍ୟରେ ଥିଲେ ଲେକ୍ ର ଦଳପରି ଦୁଃଖ ଅନୁଚିନ୍ତା ଦେହରେ ଗୁଡ଼ାଇ ହୋଇ ବିବ୍ରତ କରିବ । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ଝରଟି ଏସବୁ ଖାତିର ନକରି ପ୍ରଭୁନାମ ସ୍ମରଣ କରି ଝରିଝରି ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଦୁର୍ଗମ ଦୁଃଖଦ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଚପିଯିବ । ସେହିଝରଟି ହିଁ ସାଗରରେ ମିଶିବା ଆନନ୍ଦଲାଭ କରିବ । ଗୃହସ୍ଥରୁ ବାନପ୍ରସ୍ଥ ଯିବାର ସମୟ ଉପଗତ ।

ପ୍ରଭୁପାଦରେ ବିନମ୍ର ପ୍ରାର୍ଥନା ଏହି ସୂକ୍ଷ୍ମ ଝରଣାଟିକୁ ନେଇ ତାଙ୍କର ବିସାଳ ହୃଦୟ ରୂପି ସାଗରରେ ସ୍ଥାନ ଦେବେ । ଏହି ଶାନ୍ତ ସରଳ ଶିଶୁ ଝରଣାଟି ବୃଦ୍ଧା ଅବସ୍ଥାରେ ଉପଗତ । ନିଜର ସକ୍ଷ୍ମ ଜଳରେ ଅନେକଙ୍କୁ ଅବଗାହନ କରାଇ ଆନନ୍ଦ ଦେଇଛି, ଅନେକଙ୍କୁ କଷ୍ଟ ବି ଦେଇଛି । ଶେଷରେ ପ୍ରଭୁପାଖେ ପ୍ରାର୍ଥନା ତାଙ୍କ ସହ ଲୀନ ହେବାର ଇଚ୍ଛାନେଇ ଧିରେ ମନୁର

ହେଲେବି ଅନେକ ସଦ୍‌ଭାବର ଆକାଂକ୍ଷା ନେଇ ଚାଲୁଛି । ସହାୟ ସେଇ ପରମ ପୁରୁଷ ସଦ୍‌ଚିଦାନନ୍ଦ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ସାଇନାଥ ।

About the Author

Anita Mohanty, a home maker and devotee of Sathya Sai Baba. She believes in maintaining a good physical and mental health, so yoga, meditation and singing bhajans have been an integral part of her life. She likes gardening, teaching kids and stitching.

28

ମୋ ସମୟର ଚାହାଳୀ

କୁମୁଦିନି ଆଚାର୍ଯ୍ୟ

ବହୁ, ବିଷ୍ଣୁ ମହେଶ୍ୱର ଲେଖି କେବେ ସ୍କୋଲ୍‌ରେ ମୁଣ୍ଡଲି ବୁଲେଇ ଥିଲି ମନେ ନାହିଁ । ସେ ବର୍ଷ, ମାସ ବା ଦିନ, କିନ୍ତୁ ଚାହାଳି ବା ଗୁଟଶାଳୀ ଯିବା କଥା କିଛି ମନେପଡ଼େ । ଆମର ସୁଆର ସାହି, ଅ ।ମ ସାହି ଗଳିମୁଣ୍ଡରେ, ଦୋଳ ମଣ୍ଡପ ସାହି । ପ୍ରାୟ ୭ ହାତ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଖାଲିଥିବା ସିମେଣ୍ଟ ଚଟାଣ ସେଇଟା ଆମର ଚାହାଳି । କନାର ବସ୍ତାନି ବା ବ୍ୟାଗ କାନ୍ଧରେ ଓହଲେଇ, ତା’ ଭିତରେ ସ୍କୋଟ, ଖଡ଼ି ରଖି ଚାହାଳି ଯୁଥିଲି । ମାଡ଼କୁ ମୋର ଭାରି ଡର ।

ଘରେ ଆମର ନନା ଅତିଶୀଘ୍ର, ସରଳ ଦେବ ପ୍ରତିମା ମଣିଷ । କେବେ

କାହାକୁ ଜୋରରେ କହନ୍ତି ନାହିଁ କିମ୍ବା ରାଗିବା ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ବୋଉ ଆମ ଘରର ସାମ୍ରାଜ୍ଞି । ବୋଉର ଭାରି କଡ଼ା ଶାସନ ଆମ ଘରେ ଚାଲୁଥିଲା । ବୋଉ ସମୟେ ସମୟେ ମାରେ, କିନ୍ତୁ ବୋଉର ମୁହଁ ଦେଖିଲେ ମୁଁ ଡରିଯାଉଥିଲି, ଯେତେବେଳେ କିଛି ଦୋଷ କରିଥାଏ । ତଥାପି ବୋଉ ବେଳେବେଳେ ମାରିଲେ ମଧ୍ୟ ମୋତେ ଭାରି କାଟେ । ତେଣୁ ମାଡ଼ କାଟେ ବୋଲି ମୁଁ ମାଡ଼କୁ ଡରେ ।

ଚାହାଳିର ନିୟମ ଥିଲା ଯିଏ ପ୍ରଥମେ ଆସିବ, ସିଏ ଶୂନ ପାଇବ, ଅର୍ଥାତ୍ ମାଷ୍ଟ୍ରେ ତା ହାତରେ ବେତଟା ଖାଲି ଛୁଇଁ ଦିଅନ୍ତି । ତା ପରେ କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ, ୧,୨,୩, ଉପସ୍ଥାନ କ୍ରମରେ ମାଡ଼ର ମାତ୍ରା ବଢ଼ିଚାଲେ । ଡେରିରେ ଆସିଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ହାତରେ ଜୋର୍‌ରେ ମାଡ଼ ମାରିବା ଦେଖି, ମୋ ପିଲାମନ ଡରିବା ସହିତ ଦରଦୀ ହୋଇଯାଏ । ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟଥା, ଅନୁଭବ କରି ମୁଁ କାନ୍ଦିପକାଏ । ଏଇ ମାଡ଼ ଭୟରେ ମୁଁ ଶୀଘ୍ର ଚାହାଳି ଯିବାକୁ ସବୁବେଳେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଯାଏ ।

ସେତେବେଳେ ୫ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ପାଠପଢ଼ା ପ୍ରାୟତଃ ଆରମ୍ଭ ହେଉ ନଥିଲା । ବିଶେଷତଃ ଝିଅମାନଙ୍କ ପାଠପଢ଼ାର ଆଦୌ ଗୁରୁତ୍ୱ ନଥିଲା । ଅକ୍ଷର ଶିଖିବା ଓ ବହି ପଢ଼ି ପାରିଲେ ତାହା ହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଥିଲା । ୧୧/୧୨ ବର୍ଷ ବେଳକୁ ଝିଅକୁ ବାହା ଦେବାର ଚିନ୍ତା ବାପା ମାଆମାନଙ୍କର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଉଥିଲା । ମୋ ପାଠ ପଢ଼ା ମଧ୍ୟ ସେଇ ନିୟମର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ମୋ ଚାହାଳୀ ପଢ଼ିବା ବେଳର ଗୋଟିଏ କଥା ଏବେ ବି ମନେ ଅଛି- ସରସତୀ ପୂଜା ସରିବା ପରେ ଚାହାଳୀ ଜୀବନର ସବୁଠାରୁ ଆନନ୍ଦ ଦିନ ।

ସରସତୀ ପୂଜା ପରଠାରୁ ଆମେ ଚାହାଳୀ ପିଲା ବା ଚାଟମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇ ସରସତୀ ବନ୍ଦନା ଗାଉଥିଲୁ । ଆମେ କେତେଜଣ

ପିଲା ଚାହାଳୀରେ ପଢୁଥିଲୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆକଳନ କରିପାରୁନି, ୧୫ ଜଣ ବା କିଛି ଅଧିକ ହୋଇପାରନ୍ତି (୧୯୪୮-୪୯) ମସିହା କଥା । ସ୍ମରଣ ଶକ୍ତି ମୋର ହ୍ରାସ ପାଇ ଆସିଲାଣି ।

ସରସତୀ ପୂଜା ଚାହାଳୀରେ ହେଉଥିଲା କି ନାହିଁ କିମ୍ବା କିଭଳି ଭାବରେ ହେଉଥିଲା ମନେପଡୁନି, କିନ୍ତୁ ପୂଜା ପରଦିନ ଠାରୁ, ନିୟମିତ ଭାବରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଉପର ବେଳା ମାଷ୍ଟ୍ରେ ଆମ ସମସ୍ତ ପିଲାଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ, ପ୍ରତିଦିନ କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବେ । ଶୋଳରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ପଦ୍ମଫୁଲ, ଗୋଟିଏ ପିଲା ହାତରେ ଧରି ଚାଲିବ । ଏବେ ବି ମୋ ଆଖିରେ ଦିଶି ଯାଉଛି ସେ ଫୁଲ ।

ଆମ କୁନି କୁନି ହାତରେ ଧରିବା ପାଇଁ, ପଦ୍ମଫୁଲର ତଳେ ଶୋଳର ଏକ ନାଡ଼, ପ୍ରାୟ ଚାଖଣ୍ଡେ ଲମ୍ବା ହେବ ଥାଏ । ନାଲି ରଙ୍ଗରେ ରଙ୍ଗାୟିତ ପଦ୍ମର ପାଖୁଡ଼ା, ତା ଉପରକୁ ଶୋଳରେ ତିଆରି ପଦ୍ମକେଶର ଉଠିକରିଥାଏ । ସବୁ ପିଲାମାନଙ୍କର ଆଶାୟୀ ଆଖି ସେହି ପଦ୍ମ ଫୁଲଟି ଧରିବା ଉପରେ ଥାଏ । ସାହି ଦାଣ୍ଡରେ ଗଲାବେଳେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରନ୍ତି ଏହି ପିଲାମାନେ । ସାନରୁ ବଡ଼ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କିଏ ଦୁଆର ପାଖରେ, କିଏ ପିଣ୍ଡା ଉପରେ ଥାଇ ସହାସ ବଦନରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ନିଜର ଖୁସି ବ୍ୟକ୍ତ କରନ୍ତି । ସାହିର ଅନ୍ୟ ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ କୌତୁହଳ ହୋଇ ଆମ ସହିତ ମିଶିଯାଆନ୍ତି ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବାପାଇଁ । ମଜାର କଥା ଯେଉଁ ପିଲାଟି ପଦ୍ମଫୁଲ ଧରିଥାଏ, ତା ପାଖକୁ ଲାଗିଯାଇ କୋଉ ପିଲା ଅନୁରୋଧ କରୁଥିବ “ମତେ ଚିକେ ଦେ ମୁଁ ଧରିବି ।” ଧରିଥିବା ପିଲାଟି ଦେଉ ନଥିବ, ବୀର ବିକ୍ରମରେ ଦିଗ୍‌ବିଜୟୀ ପରି ଚାଲିଥିବ । ଅନ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ସେଇ ଆଶାରେ ଚାହିଁଥିବେ, କାଳେ କେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ

ଚିକିଏ ସୁଯୋଗ ମଳିଯିବ ଫୁଲଟିକୁ ଧରିବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ଧରିଥିବା ପିଲାଟି ଦିଏ ନାହିଁ । ସେଇ ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିବା ଭିତରେ, ରୁମୁଟା ରୁମୁଟି, ମୁହଁମୋଡ଼ା, କଟିପକା, ଜିଭକାଡ଼ି ଖତେଇ ହେବା ମଧ୍ୟ ହୋଇଯାଏ ।

ମାଷ୍ଟ୍ରେ ଚାହିଁଦେଲେ ସମସ୍ତେ ସୁନାପିଲା । ତେବେ ନିଜ ଘରକୁ ବନ୍ଦନା ଗାଇବାକୁ ଯିବାଦିନ ସବୁପିଲାଙ୍କ ଇଚ୍ଛାଥାଏ ସେଇ ଫୁଲଟି ଧରିବା ପାଇଁ କାହା ଘରର ଅଗଣା, ଆଉ କାହା ଘରର ବାଗଣ୍ଡା ଉପରେ ବସି ଯେତେବେଳେ ସରସତୀଙ୍କ ବନ୍ଦନା ବୋଲାଯାଏ ସାହିର ପାଖ ପଡ଼ିଣା ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଓ ପିଲାମାନେ ଆସି ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ହସ ସହ ମୁହଁରେ କୁନି ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଚାହିଁ ଥାଆନ୍ତି । ଉତ୍ସାହିତ କରନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ମଜା କଥା ମୋର ମନେ ପଡୁଛି ବନ୍ଦନାର ପ୍ରଥମ ଧାଡ଼ି ଆରମ୍ଭ ହୁଏ-

ବନ୍ଦଇ ହରି ଦେବ ମୁରାରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେବୀଙ୍କର କାନ୍ତ
ଅଭୟ ବରଦ୍ୟନ୍ତ କୁମାର ହେ ପ୍ରଭୁ ହେ ଅନନ୍ତ

ସେଇ ବାଲୁତ ବୟସରେ ମୁଁ କାନ୍ତ ଶବ୍ଦ ସହ ଅପରିଚିତ । ମୁଁ ଅଜ୍ଞାନ ‘କାନ୍ତ’ ବଦଳରେ ‘କାନ୍ତୁ’ ବୋଲୁଥିଲି । ଅନ୍ୟମାନେ କଅଣ ବୋଲୁଥିଲେ ମୁଁ ଜାଣିନି । କୁନି ପିଲାମାନଙ୍କର ସମୁହ ଗାନ ଭିତରେ ଯେଉଁ ରୋଲ ତା ଭିତରେ ଶବ୍ଦ ଉଚ୍ଚାରଣରେ ଭୁଲ୍ ଠିକ୍ କାହା ନଜରକୁ ଆସେ ନାହିଁ । ବନ୍ଦନା ସରିବା ପରେ ମାଷ୍ଟ୍ରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଘରୁ ଚାଉଳ, ନଡ଼ିଆ, ପରିବା, ପଇସା ଇତ୍ୟାଦି ମିଳିଥାଏ । ବନ୍ଦନାର ଶେଷ ଲେଖା ହେଲା-

ଅସ୍ତିନାସ୍ତି ବେନି ବଚନ କହ
ବେଗେ ଚାଲିଯିବୁ ମେଲାଣି ଦିଅ
ମେଲାଣି ଦେଲେ ଯିବୁ ଆମ୍ଭ ବାସ

ଭାବେ ଭଣିଲେ ବଳରାମ ଦାସ ।

ନାସ୍ତି ବଚନ କେବେ କାହାଘରୁ ଶୁଣାଯାଏ ନାହିଁ । ଶକ୍ତି ଅନୁସାରେ ସମସ୍ତେ କିଛି ନା କିଛି ଦେଇ ଥାଆନ୍ତି ।

ପିଲାଦିନେ ଆମେ ଧର୍ମ, ପୂଜା, ବିଧି, ବିଧାନ ଏସବୁର ଗୁଡ଼ ତତ୍ତ୍ୱ ନ ଜାଣିଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଘରେ ଠଣାରେ ଜଗନ୍ନାଥ, ବଳଭଦ୍ର ଓ ମା’ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କର କୁନି ଫଟୋଟିଏ ରଖି ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରୁଥିଲୁ । ପଢ଼ିଶା ଘର କକେଇଙ୍କ ଝିଅ ଶକ୍ତି ସହିତ ମୋର ପ୍ରତିଯୋଗିତା ହେଉଥିଲା । ଫୁଲ ଦେବାପାଇଁ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ମନରେ ସନ୍ତୋଷ ଥାଏ ‘ଆମେ ଦିଅଁ’ ବୋଲି ।

ଚାହାଳି ପରେ ମୁଁ ଦୋଳ ମଣ୍ଡପ ସାହି ନି:ପ୍ରା: (ନିମ୍ନ ପ୍ରାଥମିକ) ସ୍କୁଲରେ ପଢ଼ିଲି । ସେଠାରେ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା । ମନେପଡ଼ୁଛି ଗୋରା ସୁନ୍ଦର ପତଳା ହୋଇ ଜଣେ ଗୁରୁମା ଥିଲେ (ମୁହଁ ମନେ ପଡ଼ୁନି) । ସେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଡେକ୍ଟରେ କ୍ଷୀର ଫୁଟାନ୍ତି ଓ ଆମେ ଘରୁ ନେଇଥିବା ଗ୍ଲାସ୍ରେ ଆମକୁ ପିଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତି । ସେତେବେଳରୁ ସ୍କୁଲରେ ଦେଖିଥିବା ମ୍ୟାଜିକ୍ ମୋ ମନ ଭିତରେ ଗାର ଟାଣି ଦେଇଥିଲା । ମ୍ୟାଜିସିଆନ୍ କଥା ସବୁ ଖେଳ ଦେଖାଉଥିଲା ମନେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ବାଇଗଣ କାଟି ତା ଭିତରେ ଆମର ଜଣେ ସାରଙ୍କର ସୁନା ମୁଦି ରଖି ଝରକା ବାଟେ ବାହାରକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲେ । ସେଇ ସାରଙ୍କ ମୁହଁ ଶୁଖି ଯାଇଥିଲା । କାହିଁକି କେଜାଣି ସେଇ ଘଟଣା ମୋତେ ବହୁତ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା । ସାରଙ୍କ ଶୁଖିଲା ମୁହଁକୁ ମୁଁ ଚାହୁଁଥାଏ । ସାର ବେଳେବେଳେ ତାଙ୍କର ମୁଦି କଥା ପଚାରୁଥାଆନ୍ତି । ଖେଳ ଶେଷରେ ପୁଣି ସେ ମୁଦିଟା ମ୍ୟାଜିକ୍ ବଳରେ ନେଇ ଆସଲା । ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ ଖୁସି ହୋଇଯାଇଥିଲା । ପିଲାମାନରେ ବହୁତ କୌତୁହଳ ହୋଇଥିଲା ।

୨ୟ କି ୩ୟ ରେ ପଢ଼ୁଥିଲି, ଆମ ସ୍କୁଲର ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ନାଟକ ପିଲାମାନେ କରିଥିଲେ, “ହରିହର ଗୁରୁଙ୍କ ଦାନ” । ହରିହର ଗୁରୁ କିଏ ମୁଁ ଜାଣିନଥିଲି । ପରେ ଜାଣିଲି ସେ ପୁରୀର ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ଅଭାବି ଲୋକ ସାହାଯ୍ୟ ବା ଭିକ୍ଷା ମାଗିଥିଲା ସେ ତାଙ୍କ ଆଶ୍ଚିରୁ କାଢ଼ି ଗୋଟିଏ ସୁନା ମୋହର ଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଘଟଣା ଉପରେ ନାଟକ ପର୍ଯ୍ୟବେଶିତ ଥିଲା । ହରିହର ଗୁରୁ ନିଜେ ସେଦିନ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି ଭାବରେ ।

ସେତେବେଳେ ସମାଜରେ ଜାତି ଭେଦ ବହୁତ ଥିଲା । ଆମେ ସବୁ ଛୋଟ ପିଲା ବୋଲି ଜଣେ ଲୋକ ଆମକୁ କୁଅରୁ ପାଣି କାଢ଼ି ପିଇବାକୁ ଦେଇଥିଲା । ସେତେବେଳେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପାଣି ଦେବାରେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଥିଲା । ସ୍କୁଲ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଗୁଡ଼ିଆ ଘର ଥିଲା, ସେତେବେଳର ମୁଦ୍ରା ଅଧିକାରୀ ବା ପାହୁଲାଟିଏ ନେଇ ପିନ୍ଧିଥିବା ଫୁକର ଅଖିରେ, ମୁଡ଼ି, ମୁଆଁ ଇତ୍ୟାଦି ଧରି ସାର ପଢ଼ାଉଥିବା ବେଳେ ଆମେ ଶ୍ରେଣୀରେ ବସି ଖାଉଥିଲୁ । ସାର ତ କାହିଁକି କିଛି କହୁନଥିଲେ କିମ୍ବା ରାଗୁ ନଥିଲେ । ସେ କଥା ଏବେ ଭାବି ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ।

ନିମ୍ନ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ପରେ ମୁଁ ପୁରୀ ସରକାରୀ ବାଳିକା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ୪ର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀରେ ନାମ ଲେଖାଇଲି । ସେତେବେଳେ ସେଇ ଏକମାତ୍ର ବାଳିକା ବିଦ୍ୟାଳୟ ପୁରୀରେ ଥିଲା ।

About the Author

Kumudini Acharya, born in 1943. Retired curator from State Museum. Completed Masters in History and a diploma in Museology. Some of her research writing works have been published. She has been a part of various seminars and discussions. She has also been a part of a Doordarshan program. She is a member of Silver Age Foundation.

29

କୋଟିଏରୁ ଗୋଟିଏ

ଶଶିପ୍ରଭା

ନାମଟି ଅମୃତା । କେବେ ଭେଟ ହୋଇଛି ମନେ ନାହିଁ ହେଲେ, ମନରୁ ବା ସ୍ମରଣରୁ ଯିବ ନାହିଁ ସେହିଦିନର ସେହି ଶେଷ ସାକ୍ଷାତ ।

ଜାନୁୟାରୀ ୨୭, ୨୦୨୦ର ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ହସପିଟାଲର ଆଇସିୟୁରେ ତା' ଡାହାଣ ହାତ ପାପୁଲିର ଉଷ୍ମତା ଏବେ ବି ମୋ ହାତରେ, ମୋତେ ତୁହାକୁ ତୁହା କହୁଛି “ହଁ ଶଶୀ ମୁଁ ଅଛି । ମୁଁ ଚିରନ୍ତନ । ମୁଁ ତୁମ ପାଖରେ ଅଛି । ମୁଁ ଅଛି ଆମ ମାନଙ୍କର ସେହି ପଥପ୍ରାନ୍ତ ଆଳାପରେ । ଅଛି ବୈଠକଘରର ନିବିଡ଼ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ, ଚାହା ଓ କଫିର ସେହି ସାଦରେ । ମୁଁ ଅଛି ଆମର ବିଚାର ଓ ଯୁକ୍ତିର

ବିଭିନ୍ନ ଆଲୋଚନା ଓ ବିମର୍ଶରେ । ମୁଁ ଏବେ ବି ଅଛି ଜନସମାବେଶର ଭିଡ଼ରେ । ଗବେଷଣାର ତତ୍ତ୍ୱ ବଖାଣିବାରେ । ମୁଁ ଏବେ ବି ଶୁଣିପାରୁଛି ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ଲୋକଙ୍କର ଭିନ୍ନ ସରରେ ବଞ୍ଚି ରହିବାର ଯୁଦ୍ଧର ସମାବେଶରେ ।” ଆଖି ବନ୍ଦ ଥିଲେ ବି ମାନସ ପଟରେ ଝଲସି ଯାଉଛି ନୟାଗଡ଼, ସେହି ପରିତ୍ୟକ୍ତ ପଡ଼ିଆରେ ପଡ଼ିଥିବା ଭୃଷ୍ଣକ ପୁତୁଣ୍ଡ । ପାଶୋରି ହେଉନି ନଳବଣର ସେହି ଅସହାୟ ରୁଗ୍ଣ ଘାସଗୁଚ୍ଛ । ଏବେ ବି ଦୁଃଖ ମାଆର କରୁଣା ଜର୍ଜରିତ ଆଖିର ଚାହାଣୀ ଦୁର୍ଗମ ପାଡ଼ିତା ଝିଅ ପାଇଁ ନ୍ୟାୟର ଭିକା, ମନକୁ ହତାଳି ଦେଉଛି ।

ହସପିଟାଲର ସେହି ଆଇ.ସି.ୟୁ । ଶେଷ ଶଯ୍ୟାରେ ଅମୃତାର ଶରୀର ନିଶ୍ଚଳ ହେବା ଆଗରୁ ନିଜ ପରିବାର ଆଗରେ ଘୋଷଣା କରିଥିଲା, ଯେବେ ତାର ଶରୀର ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଆଉ ଉନ୍ମତ୍ତ ଦେବା ପାଇଁ ଅକ୍ଷମ ହୋଇଯିବ; ତାର ଗବେଷିକା ମନର ଶେଷ ଇଚ୍ଛା ଶରୀରକୁ ମାନବସମାଜ ସାର୍ଥ ପାଇଁ, ଜ୍ଞାନପିପାସୁ ଗବେଷକଙ୍କ ପାଇଁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିବାକୁ ।

ଅମୃତା ମୋର ଏ ସମତୋଳି ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ । ତୁମେ କୋଟିଏରୁ ଗୋଟିଏ ।

ତୁମ ଓ ମୋର ସେଇ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଆଗରୁ ଅନେକ ଆକାଶ ସ୍ମୃତିରେ ଅଛି । ପୁଣି କେବେ ସୁଯୋଗ ଆସିଲେ ବିସ୍ମୃତ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବି ।

ମୋର ବନ୍ଧୁ ତଃ ଅମୃତା ପଚେଲଙ୍କ ସ୍ମୃତିରେ ଦୁଇଧାଡ଼ି ।

About the Author

Sashiprava Bindhani was the State Information Commissioner(2015 June to 2020 June) in Odisha, a body responsible for enabling accountability and transparency in governance. She has worked with CARE India & Indo-Swiss Project, Wada Na Todo Abhiyan and NAWO and National Alliance for Maternal Health and Human Rights. Sashi has been instrumental in filing cases on discrimination against the marginalised sections and access to health and essential services. She has served as the State Director for Human Rights Law Network (HRLN), Odisha and the Country Programme

Director in Phnom Penh, Cambodia for CCF-Great Britain. Her ground work on the issue of witch-hunting and alleged crimes has led to the enactment of ‘Odisha Prevention of Witch-hunting Act’ (2013). Sashi’s understanding of witch-hunting as the convergence between power, community dynamics, beliefs and social psyche has enabled her to contribute towards a holistic understanding of the pertinent issue.

30

ଆଗକୁ କିଛି କରିବା

ଚିତ୍ରା ପାତ୍ର

୨୦୧୯ ମସିହାର ମେ ମାସର ୩ ତାରିଖଟି ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ହୋଇ ରହି ଯାଇଛି ମୋର ମାନସପତ୍ରରେ । ମନେ ପଡି ଯାଉଥିଲା ମାଲିକା ବଚନର କଥା, “ ସପ୍ତଫେଣୀ କାଳସର୍ପ ତାର ସପ୍ତ ଫେଣୀ ବୁଲାଇ କରିବ ଧୂସ....” ।

ନିତ୍ୟ ବୃନ୍ଦାବନ, ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ବୈକୁଣ୍ଠ । ଶ୍ରୀ ପରୁଷୋତ୍ତମ ବାଇଶୀ ପାହାଚ, ସେହି ମୋକ୍ଷ ମୁକ୍ତି ଓ ସିଦ୍ଧିର ଶୂନ୍ୟସ୍ଥଳରେ କି ଖେଳିବ ମୀନ....।

ଟି.ଭି ନିୟୁଜରେ ଏବଂ ଆକାଶବାଣୀରେ ନିତ୍ୟ ପ୍ରତି ସେଇ ଫନିର ଭୟାଭୟ ବାତର୍ତ୍ତା ପ୍ରଚାର ପ୍ରସାର ଶୁଣି ଶୁଣି ମନରେ କେତେ ଯେ ଭୟ

ଭଙ୍କି ମାରୁଥାଏ । ଆସିଗଲା ସେହି ଦିନ ମେ ୩। ପ୍ରତିଦିନ ପରି ଏହି ଦିନଟି ସ୍ମେସାଳ ଥାଏ । ସକାଳୁ ଉଠି ଚରବରରେ କିଛି ରକ୍ଷାବତ୍ତାକରି ଗ୍ୟାସ କନେକ୍ସନ, ଏ.ସି. କନେକ୍ସନ ସବୁ ବନ୍ଦକରି ବସିଛି ।

ସୁଦୂର ଆମେରିକାରୁ ବଡ଼ଝିଅ ଏବଂ ବାଙ୍ଗାଲୋରରୁ ସାନ ଝିଅ ଏବଂ ପାଖ ଅନ୍ତଳରୁ ବ୍ରହ୍ମପୁରରୁ ଭାଇ ଭଉଣୀ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବମାନେ ଫୋନ ମାଧ୍ୟମରେ ସଜାଗ କରୁଥାନ୍ତି । ବାହାରକୁ ବାହାରିବନି, ଜାଗ୍ରତରେ ରହିବ ଏମିତି..... ।

ଠିକ୍ ଆଠଟା ଡିରିଶରୁ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ଆକାରରେ ବର୍ଷା ସହିତ ପବନ ବୋହିବାରେ ଲାଗିଲା । ଆମେ ଆମର କସ୍ମୋପଲିସ୍ ର (କାଚଘର) କାଚ ଝରକା ସବୁ ବନ୍ଦ ବନ୍ଦକରି କାଚପଟୁ ଅନାଇ ବସିଲୁ ଅତି ଆକୁଣ୍ଠିତ ଚିତ୍ତରେ.....। କିଛି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଆସିଗଲା ସେହି ଫନିର ଫୁଙ୍କାର ଯେରି ସପ୍ତଫେଣୀ ନାଗ ତା ଫଣାକୁ ବୁଲାଇ ବୁଲାଇ ପ୍ରକୃତିକୁ ରୁମାଳ କରି ପକାଉଛି। ଆମ ଆପାର୍ଟମେଣ୍ଟରେ ଟି.ଭି ଟାଓ୍ଵାର ସବୁ କାମ କରୁଥାଏ କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କର କିଛି କନେକ୍ସନ ନଥିଲା ଟି.ଭି ର । ତେଣୁ ଆମେ ସାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁଇପ୍ରାଣୀ ଭାଇବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଜଣାଉଥିଲୁ, ଏଇଯେ ପୁରୀ ଉପକୂଳରେ ବାଡେଇହେଲା, ଏଇ ଆଉ ୧୦ ୧୫ ମିନିଟ ପରେ ଏପଟକୁ ଆସିଯିବ।

ଏଇତ ଉତ୍ତରା ପବନ ଯେ ଗର୍ଜି ଉଠିଲା । କାଚ କବାଟ ଝରକା ସବୁ ହଲି ଉଠିଲା ଧତ ଧତ ହୋଇ। କାଚ ପଟୁ ଆମେ ସବୁ ଦେଖୁଥାଉ ସବୁ ଗଛ ପତ୍ରକୁ ବୁଲାଇ ବୁଲାଇ ଯେପରି କଚାଡି ଦେଉଛି । ବର୍ଷା ର ପ୍ରକୋପ ସହିତ ବାବନ ଭୂତପରି ପବନର ପ୍ରଳୟ । ବଡ ବଡ ଗଛ ସବୁ ଉଜାଡି ପଡୁଥାନ୍ତି । ଆମ୍ଭ, ନଡିଆ, ସବୁ ଯେପରି ପବନର ବେଗରେ ବିଛାଡି ହୋଇ

ତଳେ ପଡୁଛି । ଏବଂ କବାଟ ଝରକା ଯେମିତି ଆମର ଭାଙ୍ଗିଯିବ ଏହି କ୍ଷଣି,
ଧତ ଧତ ଶବ୍ଦରେ କାନ କଣ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ଆମ ବିଲୁଙ୍ଗିବି ହଲିବାକୁ
ଲାଗିଲା....।

ଆମ କସ୍ତୋପଲିସରେ ହ୍ୱାଟସଆପ କାମ କରୁଥାଏ । ସେଥିରେ
ସମସ୍ତେ ଲେଖୁଥାନ୍ତି ପରସ୍ପରକୁ ଯେ ବିଲଡିଙ୍ଗ ହଲୁଛି, କଣ କରିବା ?
ବାତ୍ୟା ଆସିଲା ଯେ କିଛି ଭୟ କର ନାହିଁ । ବିଲଡିଙ୍ଗ ହଲିଲେ ମଧ୍ୟ କିଛି
ଭୟ କର ନାହିଁ। ହଲିଲେ ଭଲ....। ଏବଂ ଏହି ଭିତରେ ବହୁତ ଜଣଙ୍କ
କାଚ ଭାଙ୍ଗିଯାଇ ଘରେ ପାଣିର ସୁଅ ଛୁଟିଲାଣି । ଏହା ଭିତରେ ଆମର
ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଉପଦେଶ ଦେଲେ ଯେ କାଚ କବାଟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଚାଇଟ ରଖିବାକୁ
କବାଟ କୁ ଲଗାଇ ସୋଫାରେ ବସିବା ପାଇଁ । ଅମେ ଦୁହେଁ, ସବୁ ରୁମରେ
ସେହିପରି ବସିକରି ଅନାଉଥାଉ ବାହାରର ତାଣ୍ଡବ ଲୀଳାକୁ । ମନରେ
ଅଜଣା ଭୟ ଜମାଟ ବାନ୍ଧୁଥାଏ । ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଆମର କସ୍ତୋପଲିସର ଘଞ୍ଚ
ଘଞ୍ଚ ସବୁଜିମା, ନାନା ପ୍ରକାରର ଫୁଲର ସଂଭାର କ୍ଷଣକ ମଧ୍ୟରେ ଧୂଳିସାତ
ହୋଇଯାଉଥାଏ । କିଛି ଘରର କାଚ କବାଟ ଝରକା ସବୁ ଭାଙ୍ଗି ତଳେ ପଡି ସବୁ
ଚୁରମାର୍ ହୋଇଯାଉଥାଏ, ଚର୍ଚ୍ଚୁଦିଗରେ ବିଛେଇ ହୋଇ ପଡୁଥାଏ ଏବଂ କାହା
କାହା ଘରେ ଭିତରେ ପାଣିର ସୁଅ ଛୁଟୁଥାଏ । ସମସ୍ତେ ଲାଗିପଡିଥାନ୍ତି ନିଜ ନିଜ
ଘରକୁ ରକ୍ଷା କରିବାରେ । ବନ୍ଧୁତାର ପ୍ରେମରେ ଜଣେ ଜଣକୁ ମଧ୍ୟ ଫୋନ କରି
ଖବର ନେଉଥାନ୍ତି ଏବଂ ନିଜ ଘରକୁ ମଧ୍ୟ ଡାକୁଥାନ୍ତି,କିନ୍ତୁ ଯାହା ହେଲେଭି ନିଜ
ସୁନାର ସଂସାର ନୀଡ଼କୁ ଛାଡିକି କିଏ କାହା ଘରକୁ ଯିବ । ଏବଂ ଆମେ ସବୁ ମୁକ
ବଧୂର ପରି ଚାତକ ପରି ଅନେଇ ରହିଥାଉ ଏ ତାଣ୍ଡବ ଲୀଳାକୁ ଅମିବ କେବେ
ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଆମ ମନରେ ଥାଏ ଯେପରି ଆମ ଜାତିର ଗୌରବ ସେଇ ଶ୍ରୀ
ମନ୍ଦିରକୁ ଯେପରି କିଛି ନ ହୁଏ । ଏତିକି ବେଳେ ଶୁଣିଲୁ ନିଉଜ ରେ ଯେ ମନ୍ଦିର

ବନ ଉଡିଯାଇଛି । ଏବଂ ଜଣେ ଭକ୍ତଙ୍କ ଘରେ ଲାଗି ସୁରକ୍ଷିତ ଅବସ୍ଥାରେ ପୁଣି
ଅଛି । କି ବିଚିତ୍ର.....ଲୀଳା.....ଆମେ ସବୁ ସ୍ତବ୍ଧ । କାହା ମୁହଁରୁ ଯେପରି ହସ ଲିଭି
ଯାଇଛି । ଘରର ଘରଣୀ,ଏ ସ୍ରୀ (ସ୍ୱୟଂ ସ୍ୱାହା ଜନନୀ,ଭଗିନୀ,ଜାୟା) ଯେପରି
ବର୍ତ୍ତମାନ,ଭବିଷ୍ୟତର ଚିନ୍ତା ରେ ଘେରି ହୋଇ ରହି ଥାନ୍ତି ସ୍ୱାମୀ ଓ ପିଲାମାନଙ୍କ
ଚିନ୍ତାରେ ।....ଏମିତି ବି ଏହି ବିପତ୍ତିରୁ କିଛିଟା ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ମୋର ଗୋଟେ
ବଡ ଭାନିଟିରେ ଘରେ ଥିବା କିଛି ତାଙ୍କ,ସୁନା ଏବଂ ସାଲ ଦୁଇଟା ଭାରି କରି
ଧରି ବସିଥାଏ ପାଖରେ ଯେପରି କିଛି ଅତୀତକ ହୋଇଗଲେ ଏତିକି ତା କାମକୁ
ଆସିବା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଭାବିଲେ ହସ ଲାଗୁଛି ଯେ ମୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏହା କହି
ନଥିଲି । ଏତିକିବେଳେ ମୋର ଭାଉଜ ଠୁ ଫୋନ ଟିଏ ଆସିଲା ଯେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି
କହୁଥାନ୍ତି ଯେ ଭାଇଙ୍କ ଗୋଡ଼ରେ କାଚ ପଡି ଚିରି ହୋଇଯାଇଛି । ଏବଂ ରକ୍ତ
ବହୁତ ବାହାରୁଛି । କଣ କରିବା କିଛି ଭାବି ମଧ୍ୟ ହେଉ ନ ଥାଏ । ମନଟା ଅସ୍ଥିର
ହୋଇଯାଉଥାଏ,କିଛିଟା ଟିସୁ ଦେଲି,ନିରୁପାୟ ହୋଇ । ଏହା ମଧ୍ୟ ରେ ଆମ
ଚି.ଭି. ଟାଏଲ ଟି ପଡି ସବୁ କନେକସନ ମଧ୍ୟ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ
ପବନର ଗତି ଉତ୍ତରପୂର୍ବରୁ ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମ ପଟେ ବୋହି ଆହୁରି ତୀବ୍ର ଗତି
ନେଉଛି ସବୁ ଯେପରି ଧୂଳିସାତ ହୋଇଯାଇଛି । ଦୀର୍ଘ ୫ ଘଣ୍ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫନି
ତାର ଫଣା ବୁଲାଇ ବୁଲାଇ ସ୍ଥିର ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ଏବଂ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଟିକେ
ଅଶ୍ୱବସ୍ତ୍ରର ଶ୍ୱାସ ନେବାକୁ ଲାଗିଲୁ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ରାତି ପହିଲା ... ।

ସକାଳୁ ଉଠି ଆମ ପ୍ରିୟ ବଗିଚା ଦେଖିବାକୁ ବାହାରିଲା ବେଳକୁ ବହୁତ
ସାଙ୍ଗ ସାଥୀ ମଧ୍ୟ ଆସି ଯାଇଥିଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିରେ ଆଖିଏ ଲୁହ ଥାଏ ।
କଣ ଉଠିତ ଯାଇଥାଏ । ତଥାପି ବି ସମସ୍ତେ ଅଣ୍ଟା ଭିଡି ବାହାରିଥିଲେ । ଆମେ
ବିଶେଷ କରି ବରିଷ୍ଠ ନାଗରିକ ମାନେ ବାହାରିଲୁ,କିଏ କାଚ ଗୋଟାଇବାରେ
ତା କିଏ ଝାଡୁ ଟିଏ ଧରି ସଫା କରୁଛି ତା କିଏ ଗଛକୁ ଠିଆ କରି ବାନ୍ଧୁଛନ୍ତି ।

ଏମିତି ସମସ୍ତେ ଆମେ କସ୍ତୋପଲିସ ବାଲା ମିଳିମିଶି କାମ କରିବା ଦେଖୁ ନିଜକୁ ଧନ୍ୟ ମନେ କରୁଥିଲୁ । ଆଉ ଆମ ସେକ୍ରେଟାରୀ ମହାଶୟ ଏବଂ ଗାର୍ଡେନ ଇନଚାର୍ଜଙ୍କ ଆଖିରେ ଆଉ ନିଦ ଯେପରି ହଇଯାଇଛି । ସମସ୍ତଙ୍କର ଯୋଗଦାନ ଯେ ଶିରୋଧାର୍ଯ୍ୟ... । ଦିନରାତି ଏକାଠି କରି କିପରି ପୂର୍ବ ସୌବର୍ଯ୍ୟ ଫେରାଇ ଆଣିବୁ... ।

ଏମିତି ଭାଇ ଚାରା ଭାବ ଦେଖୁ ନିଜକୁ ଗୌରବପୂର୍ଣ୍ଣ ମନେ କରୁଥିଲୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆଦର୍ଶ ସୃଷ୍ଟି କରୁ ଥିଲୁ । ଜଗତର ନାଥ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ଥିଲୁ ଯେପରି ଏହି ଫଣିର ଜର୍ଜରିତ, ବର୍ବରୀତ, କ୍ଳାଳା ଯେପରି ଆଉ କେବେ ନ ଆସୁ । ଗୀତାରେ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ କହିଛନ୍ତି - ଅଭୟଂ ସତ୍ତ୍ୱ ସଂଶୁଦ୍ଧି ଜ୍ଞାନ ଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥିତଃ । ଯେପରି ଭକ୍ତ ପ୍ରହଲ୍ଲାଦ ସର୍ବତ୍ର ନିଜ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଉପରେ ଭରସା କରି ମ ନିଜ ମାନସ ଚକ୍ଷୁରେ ସଦା ସର୍ବଦା ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କରୁଥିଲେ । ଯେପରି ଶିଶୁଟିଏ ତାର ମା ଉପରେ ସଦା ସର୍ବଦା ଭରସା କରୁଥାଏ ଏବଂ ମାଆ ବିନା ଅନ୍ୟ କାହାଟିନ୍ତା ନଥାଏ ।, ସେହିପରି ଆମେ ସମସ୍ତେ ଶିଶୁ ଟିଏ ହୋଇ ସେହି ପରମେଶ୍ୱର କୁ ଧ୍ୟାନ କରି ଏହି ବିପତ୍ତିରୁ ପର ହୋଇଗଲୁ ।

ଭକ୍ତି ମାର୍ଗରେ ଯେ ମାର୍ଗ ମଧ୍ୟରୁ ‘ଶାନ୍ତଭାବ’ . . . ଯେଉଁଥିରେ ଭକ୍ତ ସବୁ ସମୟରେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମନୋଭାବରେ ଭାବପ୍ରବଣ ନ ହୋଇ, ନିଜ ଚିତ୍ତକୁ ଧ୍ୟାନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ କରାଇ ଆମେ ଅନାଇ ରହିଥିଲୁ ପ୍ରକୃତିର ଏହି ତାଣ୍ଡବ ଲୀଳକୁ, ଏହି ଭାବରେ ନଥିଲା କାହା ପ୍ରତି ହିଂସା, ରାଗ, ଦ୍ୱେଷ ଭାବ । ଏହି ପରି ଆମେ ଆମର କସ୍ତୋପଲିସ ପୂର୍ବ ଗୌରବ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଫେରାଇ ଆସି ପାରିଲୁ ।

ଇଏ ଥିଲା ଗତ ଦଶକର ଏବଂ ଜୀବନର ଏକ ଚିର ସ୍ମରଣୀୟ ସ୍ମୃତି । ମୋର ଛୋଟବେଳୁ ପାଠ ପଢ଼ିବା ପ୍ରତି ବହୁତ ଆଗ୍ରହ ଥିଲା । ସେତେବେଳେ ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ଏପରି ଜିଲ୍ ଥିଲା ଯେ ସବୁବେଳେ କହିବୁଲେ କି ‘ବହୁତ ପାଠ ପଢ଼ିବି, ଓକିଲ ହେବି, କାଳିଆ ଘୋଡ଼ାରେ ଚଢ଼ିବି ଆଉ ମଧୁବାବୁ ସାଙ୍ଗେ ଲଢ଼ିବି ।’ କିନ୍ତୁ ମୋର ଏପରି ଦୁଃଖାଗ୍ୟ ଯେ ମୋର ବାହାଘର ହୋଇଗଲା । ବାହାଘର ପରେ ଆଉ ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଉ ପାଠ ପଢ଼ି ପାରିଲି ନାହିଁ । ମୋର ସାମା ମଧ୍ୟ କହିଲେ କି, ‘କଅଣ କରିବା ନେବ ଚାକିରି କରିବି ? ସେ ଅନର୍ଥ ଥାଉ ତା ଯାଗାରେ ତମେ ପାସ୍ କରିବା ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷା ଦେଇ ଦେବ ।’ ଏତେ ଜିଦ୍ କଲେଯେ ମୁଁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇକରି ଚାକିରି କରିବା ପାଇଁ ଗଲି ତାଳଚେର, କିନ୍ତୁ ନିଜ ସାଙ୍ଗରେ ବହି ଗୁଡ଼ିକ ବୋହିକରି ନେଲି ସେଠାରେ ପାଠ ପଢ଼ିବି ବୋଲି । କିନ୍ତୁ ମୋର କି ଦୁଃଖାଗ୍ୟ ଯେ ସେଠାରେ ମୋର ଆଖି ଖରାପ ହୋଇଗଲା । ଡାକ୍ତରଙ୍କର ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ମୋର ବହି ପଢ଼ିବା ଓ ସିଲେଇ ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ମତେ ଆଦେଶ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା ଯେ ମୁଁ ସିଧାସଳଖ ଟାଣ ଆଲୋକକୁ ନଦେଖିବାକୁ ଓ ଖାଲି ଆଖିରେ କୌଣସି କାମ ନକରିବାକୁ ।

କିନ୍ତୁ ମୋର ପାଠପଢ଼ିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ଥିଲା, ତେଣୁ ଏକ ବର୍ଷପରେ ପୁଣି ପାଠପଢ଼ା ପାଇଁ ପରେ ଆବେଦନା ଦେଇ ବି.ଏ. ପରୀକ୍ଷା ଦେବାକୁ ଯାଇଥିଲି । ଯେବେ ଆଡମିଟ୍ କାର୍ଡ ଆଣିଲି ସେତେବେଳେ ମୋର ଯେତେ ବାହାରିଥିଲା । ଯେଉଁ ଦିନ ଆମର ପରୀକ୍ଷା ହେବାର ଥିଲା ସେହିଦିନ ଏକ ଘଟଣା । ଏପରି ହେଲା ଯେ ପାସ୍ ପିଲାଙ୍କର ଆଗ ପରୀକ୍ଷା ହୋଇ ଗଲା ଓ ଅନର୍ଥ ପିଲା ମାନଙ୍କର ପଛରେ । ତେଣୁ ମୋର ସେହି ଦିନ ହିଁ ଛୁଆ ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ଯେବେ ଛୁଆ ହେଲା ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ରେ ମୋର ଡୋର ବନ୍ଧା

ହୋଇଗଲା ପରିବାରର ସହ ମୋର ଦୁଇ ପିଲାଙ୍କର ସହିତ ଓ ପାଠ ପଢ଼ାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇଗଲା ମୋର ଜୀବନରୁ । ତେଣୁ ମନ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ମୋର ଭାବିଲି ପାଠପଢ଼ା ମୋର ଜୀବନରେ ନାହିଁ । ମୋର ଜାଆ ସେ ସାଇ ଓମେନ୍ କଲେଜର ପ୍ରିନ୍ସିପାଲ ଥିଲେ, ସାନ ଜାଆ ମଧ୍ୟ ଡାକ୍ତର ଥିଲେ । ସମସ୍ତେ ଗ୍ରାଜୁଏସନ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ପଢ଼ିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ମୋର ଗୋଟେ ପରେ ଗୋଟେ ଛୁଆ ହୋଇଗଲେ ତେଣୁ ଆଉ ପାଠପଢ଼ା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିନଥିଲା ଛୁଆ ପିଲା ଯଜ୍ଞାଳ ମଧ୍ୟରେ । ଏପରି ନୁହେଁ କି ଆଗକୁ ସମୟ ଆସିନଥିଲା ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ, ସମୟ ଓ ସୁଯୋଗ ଅବସ୍ୟ ଆସିଥିଲା ହେଲେ ସେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ବହୁତ ଦୁଃଖଦ ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା ମୋର ଜୀବନ ରେ ।

ସେତେବେଳେ ମୋର ସାନ ପୁଅ ପଢୁଥିଲା ବୁର୍ଲା ମେଡିକାଲ କଲେଜରେ ଡାକ୍ତରୀ । ସେତେବେଳେ ଘଟଣାରେ ଏପରି ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ଭାବରେ ଘଟିଥିଲା ଯେ, ଘଟଣାରେ ହୋଇଥିଲା ଏହା ଯେ, ସରକାରଙ୍କର ଅନୁଷ୍ଠାନିତ ତ୍ୟାମ ଅଥୋରିଟି ବିନା କୌଣସି ସୂଚନା ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି ନକରି ଏକ କାଳୀନ ଭାବରେ ୧୬ଟି ସିସ୍ ଗେଟ୍ ଖୋଲିଦେଇଥିଲେ । ଯାହାର ଭୟାବହ ଏପରିଥିଲା ଯେ ସେଥିରେ ସାତଟି ମୂଲ୍ୟବାନ ଜୀବନ ଭାସି ଯାଇଥିଲା ।

ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ମୋର ପୁଅ ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ମୁଁ ସେହି ଘଟଣାର ପରେ ପରେ ବହୁତ ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲି । ମୋର ମାଆ ଯେହେତୁ ଭଗବାନ କର ଉପାସନା କରନ୍ତି ସେ ତାଙ୍କର ଉପାୟରେ ମତେ ବୁଝାଇ ବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରିଲେ । ସେ ମତେ କହିଥିଲେ, ‘ଯେ ତୁ କାନ୍ଦୁଛୁ କାହିଁକି, ତୁ କଣ ସତେ ଅବା ହୋଇଅଛୁ କିନ୍ତୁ ତୁ ଅଶୁଣୀ ହୋଇନାହୁଁ, ତୋର ଆଉ ଗୋଟେ ପୁଅ ଅ

ଛି, ତୋର ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଛାତ ଅଛି ଅର୍ଥାତ ତୋର ସାମୀ ଅଛି, ତେଣୁ ତୁ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼େନାହିଁ, ଅନ୍ୟ ମାନରେ ଯାହାର ଗୋଟିଏ ବୋଲି ପୁଅ ଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କର ପରିସ୍ଥିତି ଠାରୁ ତୋର ପରିସ୍ଥିତି ବେଶୀ ସୁଦୃଢ଼ ରହିଛି । ଯେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଥିଲା ଥିଲା, ଏବେ ଯେବେ ସେ ଯାଇଛି ବହୁତ ମଧୁର ସ୍ମୃତି ପ୍ରଦାନ କରିବି ଯାଇଛି ।’

ସେ ପିଲାଟି ବହୁତ ଭଲ ପାଠ ପଢୁଥିଲା, କେ.ଭି.ଏସ୍ ରେ ପଢୁଥିଲା ଓ ପୂରାଭାରତ ରେ ର୍ୟାଙ୍କ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ସେ ମଧ୍ୟ ବି.ଜେ. ବି. କଲେଜରୁ ପାସ୍ ଆଉଟ୍ କରିଥିଲା । ସେ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ଭଲ ବକ୍ତବ୍ୟ ଲେଖୁଥିଲା । ଯଦିଓ ସେ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଙ୍ଗ୍ କରୁଥିଲା ତାର କଳା ଓ ବିଜ୍ଞାନର ପାଠ ମିଶିକରିଥିଲା ତେଣୁ ସେ ଲିଟେରେଚରରେ ଚମ୍ପିୟାନ ମଧ୍ୟ ଥିଲା ।

ଏହି ସବୁ ହେଲା ପରେ ପରେ ପାଠ ଛାଡ଼ିବାର ୨୬ ବର୍ଷ ପରେ ମୁଁ ବି.ଏ. ପରୀକ୍ଷାରେ ବସିଲି । ଆମର ସମୟରେ ୧୧ମ ଶ୍ରେଣୀ ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ ହୋଇ ଆଉ ଚାରିବର୍ଷର ପାଠପଢ଼ା । ଏବେ କିନ୍ତୁ ସବୁ ହୋଇଯାଇଛି ଯୁକ୍ତ ୨, ଯୁକ୍ତ ୩ ଏହିପରି । କିନ୍ତୁ ମୋର ସେତେବେଳେ ତାହା ଜନଭାଲିଡ୍ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ମତେ ସେତେବେଳେ ପ୍ରିରିଗ୍ରେ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା, ମୁଁ ମୋର ଜଣେ ଭଉଣୀ ଇନ୍ଦିରା ଦିଦି କ୍ଷ ପାଖରେ ରହିକରି ଦେଇଥିଲି ପରୀକ୍ଷା ଓ ଡିପ୍ଲୋମାରେ ଦେଲି । ଇତିହାସ ରେ ପରୀକ୍ଷା ଭାଗ୍ୟ ସାଥରେ ଥିଲା ତେଣୁ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଡିପ୍ଲୋମାରେ ପାସ୍ କରିଗଲି । ପୁଣି ପାଠ ପଢ଼ା ପ୍ରତି ନିଶା ଆସିଗଲା ।

ତାପରେ ମୁଁ ନିଜର ବିଷୟ ବଦଳାଇ ଦେଲି । ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଭାବିଲି ଏହି ବୟସରେ ଓଡ଼ିଆ ବେଶୀ ଭଲ ଲାଗିବ ତେଣୁ ମୁଁ ସେହି ବିଷୟରେ

ଅନର୍ଥ ନେଇ ଡେସିକସନ୍ ରେ ପାସ୍ କରିଗଲି ପ୍ରି ରିଗ୍ ରେ । ମୋର ବଡ଼ପୁଅ ଆଗେ ଗ୍ରାଜୁଏଟ୍ ହୋଇସାରିଥିଲା ତାର ପରେ ମୁଁ ଗ୍ରାଜୁଏଟ୍ ହେଲି ଓ ଡିଗ୍ରୀ ପଢ଼ିଲି ଟିକେ ପରିସ୍ଥିତି କଠୋରଥିଲା କିନ୍ତୁ ଡିସିକସନ୍ ରେ ହେଲାନି ତେଣୁ ସେମିତି ହିଁ ଭଲ ନମ୍ବର ରଖି ପାସ୍ କରିଗଲି । ତାର ପରେ ମଧ୍ୟ ଇଚ୍ଛା ହେଲା ଆଗକୁ ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ତେଣୁ ଏମ୍.ଏ. ରେ ନାଁ ଲେଖାଇ ଦେଲି ।

ସେଠାରେ ଚାକିରି ସମୟରେ ମୋର ସାନ ପୁଅର ବହୁତ ସ୍ମୃତି ଯୋଡ଼ି ହୋଇଥିଲା ସେ ଜାଗା ସହିତ ତେଣୁ ଆମେ ସେଠାରୁ ଭି.ଆର.ଏସ୍. ନେଇ ସେ ଜାଗାରୁ ପଳାଇଆସିଲୁ । ତାର ପରେ ଆମର ଘର କାମ ଅଧାଗଢା ଥିଲେ ତେଣୁ ସେ ସବୁରେ ରହିକରି ଆଉ ଆଗକୁ ଏମ୍.ଏ . ର ପରୀକ୍ଷା ଦେଇ ପଢ଼ିନଥିଲି । ଭାବିଥିଲି ଯାହା ହେବ ଦେଖାଯିବ ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା ଦେଇ ପାରି ନଥିଲି । ଘରକାମ ପୁରା ହେବା ପରେ ପୁଅର ବାହାଘର ହୋଇଗଲା । ପୁଅ ବାହାଘର ପରେ ମତେ ଗୀତ ଶିଖିବାକୁ ବହୁତ ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ।

ସେହି ଇଚ୍ଛାକୁ ନେଇ କରି ପୁଅ ବାହାଘର ପରେ ୨୦୦୬ ମସିହାରେ ଗୋଟିଏ ହାରମୋନିୟମ୍ କିଣି ଆଣିଲି ଓ ଜଣେ ଗୀତ ମାଷ୍ଟର ତାକି ଆଣିଲି । ସେହି ଶିକ୍ଷକ ଜଣକ ଆସି ଖୋଜିହେଲେ ପିଲା କାହାନ୍ତି ମୁଁ କହିଲି କେହି ନାହାନ୍ତି ମୁଁ ହିଁ ଆପଣଙ୍କଠାରୁ ଶିଖିବି । ସେ କହିଲେ ହଉ ଶିଖିବାର କୌଣସି ବୟସ ନଥାଏ । ତେଣୁ ତା ପରେ ଗୀତରେ ସାରେଗାମା ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ମୁଁ ଓଡ଼ିଶୀ ମଧ୍ୟ ଶିଖିଲି । ୧ମ ଓ ୨ୟ ବର୍ଷରେ ପରୀକ୍ଷା ଦେଇ ପାସ୍ ମଧ୍ୟ କରିଲି । ମୋର ସାମୀ ଏହା ଦେଖି କହିଲେ ଏପରି ଆଉ କେତେଦିନ ଚାଲିବ । ଘରେ ସବୁଦିନ କଣ ଏହିପରି ଡାବଲା ଓ ହାରମୋନିୟମ ବାଜୁଥିବ । ମୁଁ

ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ କହିଲି କି ମତେ ଏବେ ଅଟକାଅନି ଅଥବା ମୁଁ ନାଚ ଶିଖିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେବି । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ନୃତ୍ୟ କଳାରେ ଓଡ଼ିଶୀ ଓ ମଡର୍ନ ଡ୍ୟାନ୍ସରେ ଭଲ କଳା ରଖିଥିଲି ।

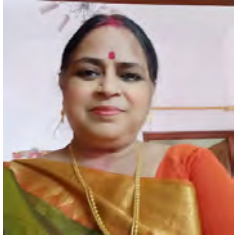
ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେ ସମୟରେ ଲେଖା ଲେଖିରେ ରୁଚି ରଖିଥିଲି । ମୋର ପୁଅର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ୨ ବର୍ଷ କାଳ ମତେ ଯେପରି କିଛି ଭଲ ଲାଗୁନଥାଏ, ନା ସେ ସୁନ୍ଦର ପରିବେଶ, ନା ସେହି ପୁସ୍ତକ, ନାହି ସେହି ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର । ସେହି ଦୁଃଖଦ ଘଟଣା ଭାବି ଭାବି ଖାଇବା ପିଇବା ମଧ୍ୟ ହେଲା କରେ ଓ ବହୁତ ଦୁଃଖ ଅନୁଭବ କରେ । କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ଦିନେ ୨୦୧୮ରେ ମୁଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବରେ ଭଲ ହେଇଗଲି । ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର କୃପାରୁ ମୁଁ ସେହି ଦିନ ସକାଳୁ ଉଠିକରି ସେ ହି ସକାଳର ସୂର୍ଯ୍ୟ ସେହି ବଗିଚାର ଫୁଲ ସବୁକିଛି ଦେଖି ମତେ ଆନନ୍ଦମୟ ଲାଗିଲା ।

ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତଠାରୁ ମୁଁ ନିଜର କଳାକୁ ସମସ୍ତ ଦିଗରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରି ଆସିଛି । ମୁଁ ଯେହେତୁ ଲେଖା ଲେଖିରେ ରୁଚିଥିଲା ତେଣୁ ମୁଁ ନିଜେ କିଛି ଗଳ୍ପ, କବିତା, ଓ ଏକ ଉପନ୍ୟାସ ମଧ୍ୟ ଲେଖିଛି । ମୋର ଏକ ସପ୍ନ ଥିଲା ଯେକି ମୁଁ ନିଜର ଲେଖା ଉପରେ ଏକ ଛୋଟ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ବନାଇବି । ଏହି ଉପରେ ଏହି କିଛି ଦିନ ତଳେ ଏକ ସକୃତି ନାମରେ ଏକ ଛୋଟଚେଲି ଫିଲ୍ମଟେ ବନାଇଥିଲି । ଯେଉଁଥିରେ ମୁଁ ହିଁ ଥିଲି, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଲେଖକ ଓ ସଂଗୀତ ରଚୟିକା । ଏହି ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ସମାଜକୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି । ତାହା ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଏକ ଟି.ଭି. ଚ୍ୟାନେଲ ମାଧ୍ୟମରେ ଅଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ।

ମୋର ଛୋଟ ବେଳ ବୟସରୁ ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ିବାରେ ବହୁତ ଇଚ୍ଛା ଥିଲା । ମୁଁ ଚେଷ୍ଟା ମଧ୍ୟ ବହୁତ ଭଲ ଖେଳେ ଓ ଚମ୍ପିୟାନ ମଧ୍ୟ ରହିଆସିଛି ।

ମୁଁ ଚେସ୍ ରେ ହିଁ କେବଳ ଘୋଡ଼ା ଚଳାଇଥିଲି କିନ୍ତୁ ସତରେ ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ିବାକୁ ବହୁତ ଜଚ୍ଚକ ଥିଲି ଓ ମୋର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ସ୍ନୋର୍ସ କ୍ଲବ୍ ର ସଭାପତି ମୋର ଜଣେ ବନ୍ଧୁଥିଲେ । ଥରେ ସେଠିକାର ଭେଟେନାରୀ ବିଭାଗରେ ଯାଇକରି ମୁଁ ଏକ ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ବସି ୪ ଥର ରାଉଣ୍ଡ ବୁଲି ଆସିଥିଲି । ମୁଁ ଜଣେ ହୁଏତ ରୋଗୀ ମଧ୍ୟ କିନ୍ତୁ ତାହା ସତେ ମୋର ସବୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଅଛି । ମୁଁ ଜଣେ ରୋଗୀ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ନିଜର ରୋଗକୁ ନେଇକରି କାମ କରିବାକୁ କେବେ ହେଲା କରିନାହିଁ । ମୋର ପ୍ରଥମ କବିତା ଉତ୍ତରଣ ଯେବେ ଲେଖିଥିଲି ସେବେଠାରୁ ହିଁ କେବେ ପଛକୁ ଚାହିଁ କରି ଦେଖିନାହିଁ । ସବୁବେଳେ ଆଗକୁ କିଛି କରିବା ଇଚ୍ଛାରେ ଆଗକୁ ବଢ଼ିଚାଲିଛି । ମୋର ମାଆ ବହୁତ ଅମାୟିକ ସବୁ ବେଳେ ସବୁକିଛି ଶିଖିବାକୁ ଓ କରିବାକୁ କୁହନ୍ତି ଓ ସବୁବେଳେ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମର ପଛରେ ଥାଆନ୍ତି । ତାଙ୍କର ସେହି ଶିକ୍ଷା ଓ ଭଗବାନଙ୍କର ଅଶିର୍ବାଦରୁ ହିଁ ମୁଁ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚିପାରିଛି ।

About the Author

Chitra Rani Patra, born in Balasore Odisha. Completed her education from Balasore. She likes reading and writing poetry, enjoys music and dance, musical instruments and to surf internet in her free time.

31 ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ

ଗୋଲାପ ମଞ୍ଜରୀ କର

କ୍ରମେ ମଞ୍ଜରୀ ବଢ଼ୁଥିଲା, ତା ସାଙ୍ଗରେ ବଢ଼ୁଥିଲା ଅହଲ୍ୟାର ପାଦର ଗତି । ଖଣ୍ଡେ ବାଟ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ପୁଣି ସେ ଚାଲୁଥିଲା । ଚାଲିବା ଯେମିତି ତାର ନିୟତି । କୋଉଠି ଆଖପାଖରେ ଷ୍ଟେସନ୍‌ଟା ଅଛି ଏତିକି କେବଳ ତାକୁ ଜଣାଥିଲା । ଫୁଲୁଳା ପାଦରେ କେତେବେଳେ ଗୋଡ଼ିଟାଏ ରଗଡ଼ି ହୋଇଯାଉଥିଲା ତ କେତେବେଳେ କଣ୍ଠା ଫୋଡ଼ି ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ଅଥଚ ପାଦଟିକୁ ଟିକିଏ ଆଉଁସିଦେବାକୁ ତାର ଚର ନଥିଲା, ରାତି ପାହିବା ଆଗରୁ ତାକୁ ରେଳ ଲାଇନ୍ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ନହେଲେ...ଆଉ ଆଗକୁ ଭାବିବାକୁ ସାହସ କୁଳଜ ନଥିଲା । ଓଦା ସରସର ଲୁଗାଟା ଗୋଡ଼ରେ ଅଠାପରି ଛଦିହୋଇ ଯେମିତି ତାକୁ ମିନତି କରୁଥିଲା, ଫେରିଯା ଆଉ ଆଗକୁ ଯାନା । ଝିଅ

ଜନମ ତ ସବୁ ବିପତ୍ତୀକୁ ସହି ମୁହଁ ବୁଜି ପଡ଼ି ରହିବାକୁ, ତୁ କାହିଁ ଏ ନିଉଛୁଣା କାମ କରିବୁ ? ପାଦତଳେ କଣଟାଏ ସରସର ହୋଇ ଚାଲିଗଲା । ଚମକିପଡ଼ି ଦି’ ପାଦ ପଛୁ ଘୁଞ୍ଚିଗଲା ଅହଲ୍ୟା । ରେଳ ଧାରଣାରେ ବେକ ଦେଇଖାଇବାକୁ ଯାଉଥିବା ମଣିଷଟାର ପୁଣି ସାପକୁ ଡର । ତାଛଲ୍ୟ ଅନ୍ଧାରକୁ ମୁହଁ ମୋଡ଼ିଦେ ଲା ଅହଲ୍ୟା । ପିଲାଟି ଦିନରୁ ଅନ୍ଧାରକୁ ଡରୁଥିବା ଅହଲ୍ୟା ଏଇନା ଅନ୍ଧାର ସତେ କି ବଢ଼ଇ କି ମକର, କାନି ଆତୁଆଳ କରି ତାକୁ ବାଟ କଢ଼େଇ ନଢ଼ଟି । ଯୋଉ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଅନ୍ଧାର ସାଙ୍ଗ ଛାଡ଼ିଦବ ଅହଲ୍ୟା ଧରାପଡ଼ିଯିବ । ପୁଣି ଘୋଷଡ଼ା ହେଇ ଫେରିବ ସେଇ ନର୍କକୁ ଯୋଉଠି ଅପ୍ପାସୁରିଆ ମରଦଟେ ଅଛି ମାରିପିଟି ତା’ ଓରମାନ ମେଣ୍ଟାଇବାକୁ, ଖୁଣ୍ଟାଦିଆ ଶାଶୁଟେ ଅଛି କଥା କଥାକେ ଉଲୁଗୁଣା ଦେଇ ଗାଳକୁ, ପିଠିକୁ, ଖୁମ୍ବେ, ବିଧେ ମାରିବାକୁ, ପୁଣି ଫଟାରସିକ ଶଶୁରଟେ ଅଛି ଆଖିରେ ଆଖିରେ ତାକୁ ଉଧୁନଙ୍ଗଳା କରି ଗୋଟାପଣ ଗିଳି ପକାଇବାକୁ । ଅହଲ୍ୟା ଥୁ କରି ନେଣ୍ଟାଏ ଛେପ ଛାଟିଦେଲା ଅନ୍ଧାରକୁ । ରାଗରେ ଦିହଟା ଜଳୁଟି । ଏତିକିବେଳେ ବର୍ଷା ଟୋପାସବୁ ତା’ ଡାକିଲା ଦିହଟାକୁ ଆଉଁସି ପକଉଥିଲା କଉ କାଳୁ ମରି ହଜି ଯାଇଥିବା ତା ବୋଉ ପରି । ବୋଉ ମଲାଦିନୁ ଆଉଁସା ଘଷା କଥା କିଏ ପଚାରେ, କଅଁଳ କଥା ପଦେ ଶୁଣିବା ତା ପାଇଁ ସାତ ସପନ ହୋଇଗଲା । ଏତିକି ବକଟେ ଛୁଆକୁ କିଏ ସମ୍ଭାଳିବ ବାହାନାରେ ବାପ ବାହାହେଇ ପଡ଼ିଲା ଯେ କନିଆ ମାଇପକୁ ସମ୍ଭାଳୁ ସମ୍ଭାଳୁ ତା ଦିନରାତି ନଅଖ ହେଲା ।

ତା’ ଦିହର ସୋରିଷ କ୍ଷେତରେ ଫୁଲ ଫୁଟି ବାସ ଚହଟିଲା ଦିନରୁ ତା’ ଲାଗି ବରଘର ଖୋଜା ଚାଲିଲା । କଣା ହେଉ କି କୁଜା ହେଉ ଦୋଭେଇ ହଉ କି ଛୁଆପିଲାର ବାପ ହଉ, ହାତକୁ ଦି’ହାତ କରିଦେଲେ ବୋଝ ଯିବ ବୋଲି ସାବତ ମା’ ଦିନରାତି ବାପ କାନରେ କହିଲା । ଶେଷକୁ କଳା କିଟିକିଟି ଅପ୍ପାସୁରିଆ

ମଦୁଆଟେ ହାତରେ ତାକୁ ଟେକିଦେଇ ତା ଅପାରଗ ବାପ ନିଃଶ୍ୱାସ ମାରିଲା । ଅହଲ୍ୟା ମନକୁ ବୋଧ ହଉଥିଲା ଉପରଟା କଳା କିଟିକିଟି ବୋଲି ଭିତରଟା କଣ ଧଳା ଫରଫର ହବାକୁ ମନା ? ତା ରୂପରେ, ଗୁଣରେ, ସେବାରେ ଶରଧା ।ରେ ସିଏ ସେଇ ଆଲୁରା ଲୋକଟାକୁ ନିଜ ଆଡ଼କୁ ଟାଣି ଆଣି ପାରିବନି ? ତା କାନି ଗଣ୍ଠିରୁ ସମ୍ପ୍ର ସବୁ ବିଛାଡ଼ି ହେଇ ପଡ଼ିଲା ଯେତେବେଳେ ଚଉଠି ଦୀପର ମିଞ୍ଜି ମିଞ୍ଜି ଆଲୁଅରେ କଂସାସୁର ପରି ହା ହା ହସି ଡରରେ ମସିଣା ଘୋଡ଼ି ହୋଇଥିବା ଅହଲ୍ୟାକୁ ଗୋଟାପଣ ଘୋଷାଡ଼ି ଆଣି ମାଡ଼ି ବସିଥିଲା ।

ଅପ୍ପାସୁରିଆ ମରଦଟା । ପାଦରୁ ଅଳତା ନ ଲିଭୁଣୁ ଘର ଗୋଟାକର କାମ ତା ନିପାରିଲା କାନ୍ଧ ଉପରେ । କାମ ତାକୁ ବାଧୁ ନଥିଲା ଖାଲି କଅଁଳ କଥା ପଦେ କି ନରମ ଛୁଆଁ ଟିକକ ପାଇଁ ମନଟା ହାଇଁପାଇଁ ହଉଥିଲା ହେଲେ ପାଟିରେ ନ କହି ମା, ପୁଅ ଦିହେଁ ହାତରେ, ଗୋଡ଼ରେ କଥା କହୁଥିଲେ । ଶଶୁର ବୁଢ଼ାଟା ପଦେ ପଦେ କଅଁଳେଇ କହି ଗାଳରେ, ପିଠିରେ, ହାତ ମାରୁଥିଲା । ଶାଶୁ ଦେଖି ନ ଦେଖିଲାର ହଉଥିଲେ । ବୁଢ଼ାର ସାହସ ଦିନକୁ ଦିନ ବଢ଼ି ବଢ଼ିଯାଉଥିଲା । ଦିନେ ସଞ୍ଜ ପହରଟାରେ ବୋହୁଟାକୁ ଏକୁଟିଆ ପାଇ ବୋହୁକୁ ଭିଡ଼ା ଓଟରା କଲା । ବୁଢ଼ାଟାକୁ ଧକାଏ ମାରି ଅହଲ୍ୟା କବାଟକିଲି ରୋଷେଇ ଘରେ ପଶିଲା । ଶାଶୁପାଟି ଶୁଣିଲା ପରେ ଯାଇ ସେ ସେଠୁ ବାହାରିଲା ଥରି ଥରି । ରାତି ଅଧକୁ ତାସ ଖଟିରୁ ଫେରିଲାପରେ ବର ଆଗରେ କାନ୍ଦି କନ୍ଦି ସବୁ କହିଲା । ଫୁ କିନା କଥାଟାକୁ ଉଡ଼େଇ ଦେଇ ଲୋକଟାକହିଲା, ‘ହେଇଟି ଖବରଦାର କହିଦଉଟି ଏକଥା ଯଦି କାନକୁ ଦି’କାନ ହେଉଟି ତୋ ଶଙ୍ଖି ମୋଡ଼ିଦେବି । ଅହଲ୍ୟା ତାଟକା ଆଖି ଆଗରେ ସପ୍ତଫେଣୀ ନାଗ ପରି ଦ’ଟା କଳା କଳା ଥାବା ଉଭା ହେଇଗଲା । ଲୁହ ସାଙ୍ଗକୁ ଦିହର ସବୁ ରକ୍ତ ତାର ଶୁଖି ପାଣି ହେଇ ଯାଇଥିଲା ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ । ତା ଭିତର, ବାହାର ଆକାଶ ବତାସ

ସବୁ ଶୂନ୍ୟ, ଏକାକାର । କୋଉଠି ଏତେ ଚିକିଏ ଆଲୁଅ ନାହିଁ କି ପବନ ନାହିଁ । ଏତେ ବଡ଼ ପୃଥ୍ଵୀରେ ସାହା ନାହିଁ କି ଭରସା ନାହିଁ । ଏମିତି ଜୀବନ ଥାଇ କେତେ ନ ଥାଇ କେତେ !

ପାହାଡ଼ ପରି ଶୋଇ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରୁଥିବା ଲୋକଟାକୁ ଥରେ ଚାହିଁଦେଇ ଆସ୍ତେ କିନା କବାଟ ଖୋଲି ଏରୁଣ୍ଡି ଲଂଘିଲା ଅହଲ୍ୟା । ଏତେ ବଡ଼ ଦୁନିଆରେ ଅହଲ୍ୟା ଯେମିତି ଏକୁଟିଆ ଜୀଅନ୍ତା ଜୀବଟାଏ । ଏକ ମୁହଁ ହେଇ ଚାଲୁଚାଲୁ କେତେବେଳେ ଯାଇ ଦିଶିଲା ଚକଚକ ରେଳଧାରଣାଟା । ଅହଲ୍ୟା କ୍ଷଣେ ଚାହିଁ ରହିଲା ରେଳଧାରଣାଟିକୁ । ଦିହଟା ଥରି ଉଠିଲା ଶୁଖିଲାପତ୍ରଟେ ପରି ଅମାନିଆ ଲୁହ ଦୁଇଟୋପା ନିଗିଡି ପଡ଼ିଲା । ଦିହକୁ କାଠ କରି ସେ ଯାଇ ପଡ଼ିଲା ଅଣ୍ଟା ଅଣ୍ଟା ଲୁହା ଧାରଣାଟା ଉପରେ । ଶେଷରେ ନିଜର ବୋଲି ଏ ମାଟି ଚକଡ଼ାକ । ଚିକକ ପରେ ଗୁମ୍‌ଗୁମ୍ ହୋଇ ଥରି ଉଠିଲା ରେଳ ଧାରଣାଟା, ତା ସାଙ୍ଗରେ ଥରିଗଲା ଅହଲ୍ୟା ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା । ଟ୍ରେନ୍ ଆସୁଚି । ଆଉ ଚିକକରେ ତା ଗଣ୍ଡିରୁ ମୁଣ୍ଡଟାକୁ ଅଲଗା କରିଦେଇ ଟ୍ରେନ୍‌ଟାଚାଲଯିବ ତା ବାଟରେ । ଛାତିଟା ଶୋଷରେ ଫାଟି ପଡୁଛି । ଗୁମ୍‌ଗୁମ୍ ଶବ୍ଦଟା ପାଖେଇ ଆସିଲାଣି । ରୁମ୍ ଶାଲୁବାଲୁ କଳା କଳା ହାତ ଦି'ଟା ମାଡ଼ି ଆସୁଛି ତ' ଆଡ଼କୁ, ରଡ଼ ନିଆ ପରି ଦାଉଦାଉ ଆଖି ଦି'ଟା ବି...। ଶେଷରେ ଏଇ ଅପନ୍ଦରରେ ଅତିହ୍ନା ମଡ଼ାଟିଏ ହେବା ତା' ଭାଗ୍ୟରେ ଥିଲା ।

ନା...ନା...ଚିକ୍କାର କରି ଭୁସ୍କିନା ଉଠିପଡ଼ିଲା ଅହଲ୍ୟା । ବୁଲିପଡ଼ି ପଛକୁ ଧାଇଁଲା ପ୍ରାଣପ୍ରଣେ । ତାର ହାଲିଆ ଆଖି ଆଉ ଭାଙ୍ଗି ପଡୁଥିବା ଦିହ ଉପର ଦେଇ ଭୁସ୍କିସ୍ ହେଇ ପାର ହୋଇଗଲା ଟ୍ରେନ୍‌ଟା । ତାଲୁରୁ ଡଳିପା ଯାଏ ଥରି ଉଠିଲା ସେ । ନା ରେଳଧାରଣା ଉପରେ ତାର ମଡ଼ା ନୁହେଁ ସେ

ନିଜେ ବସିଟି ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ଉପରେ ଦୁନିଆର ସବୁଠାରୁ ଏକୁଟିଆ ହାଲିଆ ମଣିଷଟାଏ । ଟ୍ରେନ୍‌ଟାଏ ଅଟକିଛି ତା ସାମ୍ନାରେ । ଘୋଷାରି ହେଇ ଅଲ୍ୟା ଉଠିଲା । କୌଣସି ମତେ ସାମ୍ନା ବଗିରେ ଉଠୁ ଉଠୁ ଟ୍ରେନ୍‌ଟା ଚାଲିବା ଆରମ୍ଭ କଲା । ଓଃ...ଜୀବନଟା ଯାକର ବୋଝ ଉତାରି ଦେଲାପରି ନିଃଶ୍ଵାସଟାଏ ମାରି ବେସିନରୁ ଚକା ଚକା ପାଣି ମୁହଁରେ ଛାଟିଲା ଅହଲ୍ୟା । କପାଳସାରା ଲେସି ହୋଇଯାଉଥିବା ସିନ୍ଦୂରକୁ ଲୁଗାକାନିରେ ଘଷି ଘଷି ପୋଛି ପକାଇଲା । ଏଇ ଚିପେ ସିନ୍ଦୂର ଯେମିତି ଜୋକ ପରି ତା ଜୀବନକୁ ଶୋଷି ଚାଲିଥିଲା ଏ ଯାଏ । ଝରକା ପାଖ ଖାଲି ସିର୍ ଟାରେ ବସି ପଡ଼ିଲା ଅହଲ୍ୟା । ବୋଉ ହାତର ଦି'ପଟ ନକନକ ସୁନା ରୁଡ଼ିକୁ ଛାଡ଼ି ହାତରୁ ପଟପଟ କରି ଶଙ୍ଖା ରୁଡ଼ିତକ କାଢ଼ି ଝରକା ବାହାରକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଲା । ଆଃ...କେତେ ଉଶ୍ଵାସ ଲାଗୁଛି । ବର୍ଷାଧୁଆ ଝଙ୍କଝଙ୍କ ଆକାଶ ଅଗଣାକୁ ଓହଲାଇ ଆସୁଛି ନାଲି ଟହ ଟହ ନୂଆ ସୂର୍ଯ୍ୟଟେ । ଓଦା ଓଦା ହସ ଖିଏ ଝୁଲିପଡ଼ିଲା ଅହଲ୍ୟା ଓଠରୁ । ପିଲାଦିନେ ଗାଧୋଇ ସାରି ବାପ ।ଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କଲାବେଳେ ଭୁଲିଯାଇଥିବା ସ୍ତୋତ୍ର ଦି'ପଦ ଆପେ ଆପେ ତା ପାଟିରୁବାହାରି ପଡ଼ିଲା, “ ଜବାକୁସୁମ ସଂକାଶ...।

About the Author

Smt. Golap Manjari Kar – A retired Headmistress and an eminent storyteller of our times, Smt. Golap Manjari was born in Sukinda, Jajpur. Widely published in the Odia literary magazine and newspaper landscape, Smt. Kar started creative writing at a young age and writes novels, stories, poetry, essays, translations, and critiques. In a memorable writing career, she has received numerous awards including Sacchidevi Lekhika Award in 2016 and Sri Jagannath Saraswata Samaan in 2017. A contemporary writer, she gives life to moments and stories that usually get lost in the hustle-bustle of modern life.

32

ଅଭ୍ୟର୍ଥନା

ଶକୁନ୍ତଳା ମିଶ୍ର

ନାଚି ମାସର ଏକ ଶାନ୍ତ ସ୍ଥିତି ସଂନ୍ଧ୍ୟା । ସକାଳୁ ଅସରାଏ
ବରଷା ହୋଇ ପରିବେଶକୁ କରିଦେଇଛି ଆହୁରି ଶୀତଳ
ଓ ମନୋରମ । ସମୁଦ୍ର କୂଳିଆଥଣ୍ଡା ପବନ ବେଶ ଆନନ୍ଦଦାୟକ ମନେ
ହେଉଥାଏ । ସୁସଜ୍ଜିତ ହୋଟେଲରେ ଆୟୋଜିତ ହେଉଛି, ବିବାହ ଭୋଜି ।
ସୌଦାମିନି ଦେବୀଙ୍କର ଗୋଡ଼ ତଳେ ଲାଗୁନାହିଁ । ସୁରୁଖୁରୁରେ କାର୍ଯ୍ୟ କିପରି
ସମ୍ପନ୍ନ ହେବ ସେଥିପାଇଁ କୌଣସି ଦେବ ମନ୍ଦିରରେ ପୂଜାମାନସିକ ସେଆଉ
ବାକି ରଖି ନାହାନ୍ତି । ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ମନ୍ଦିରରୁ ପଦ୍ମ ଓ ଗେଣ୍ଡୁ ଫୁଲର ଧଣ୍ଡାମାଳଟିଏ
ଆଣି, ସାଇତି ରଖିଛନ୍ତି ଠାକୁରଙ୍କ ପାଖରେ । ମାଆ ଲୋ କୃପା ଦୃଷ୍ଟିରେ
ଚାହିଁଥାଆ । ଖାଲି ମନେ ମନେ ଗୁଣି ହେଉଥାନ୍ତି । ସବୁ ଆଇବି ଠାକୁରଙ୍କ

କୃପା ନଥିଲେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବିଘ୍ନ ରେ ପୁରା ହୁଏନାହିଁ ଏହା ତାଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ । ଅତୀତରେ ଏମିତି ବହୁ ଘଟଣା ସେ ନିଜେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରିଛନ୍ତି । ଏ ସଂସାର ଜଞ୍ଜାଳରେ ଘାଣ୍ଟି ହେଉହେଉ ସେ ସବୁବେଳେ ଶରଣ ପଶିଥାନ୍ତି ସେହି ପରମ କରୁଣାମୟ ଭଗବାନଙ୍କର ପାଖରେ ।

ଅତୀତର ବହୁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମିତ୍ତରେ କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟସ୍ତରହି ସବୁ ଅତିଥିକୁ ଭଲ ଭାବେ ସାଗତ କରି ପାରିନଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ବହୁ ବଡ଼ ବଡ଼ିଆଙ୍କ ଘରେ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଗୃହକର୍ତ୍ତା ଓ କର୍ତ୍ତା ସୁନ୍ଦର ବେଶପଟା ହୋଇ ଗେର୍ ପାଖରେ ବସି ରହିଥାନ୍ତି ଅତିଥି ମାନଙ୍କୁ ସାଗତ ଜଣାଇବା ପାଇଁ । ଯେପରିକି ସେଦିନ ତାଙ୍କର ଆଉକିଛି କାମ ନଥାଏ । ଏକଥା ତାଙ୍କୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ପଶକଲେ ସବୁ କାମ ଛାଡ଼ି ସେ ଗେର୍ ପାଖରେ ରହି ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ସବୁ ବହୁ ବାନ୍ଧବଙ୍କୁ ପାଛୋଟି ନେବେ ଭିତରକୁ । ତେଣୁ ସେ ସଂକ୍ଷ୍ୟା ହେଉ ହେଉ ସାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁହେଁ ବସିଗଲେ ଚେୟାର ଦୁଇଟି ପକାଇ ଗେର୍ ପାଖରେ । ନିମନ୍ତ୍ରିତ ଅତିଥିଙ୍କ ଆସିବା ବଢ଼ିବା ସହିତ ଆନନ୍ଦରେ କୁରୁଲି ଉଠୁଥାଏ ତାଙ୍କ ମନ । ନିମନ୍ତ୍ରଣ ରକ୍ଷାକରି କେତେ ଦୂରରୁ କେତେ ଅସୁବିଧାରେ ବି ଲୋକେ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ଜଣେ ବହୁ ଏକା ଆସିଥିବାର ଦେଖି ସୌଦାମିନୀ ଦେବୀ ପଚାରିଲେ – କଣ ଆପଣ ଏକା, ପିଲା ମାନଙ୍କୁ ଆଣି ନାହାନ୍ତି କି ? ଆଜ୍ଞା ପିଲାଙ୍କ ପରା ପରୀକ୍ଷା ଚାଲିଛି । ଆସିବାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ଭାରି ଇଚ୍ଛା ହେଲେ କାଲି ପରୀକ୍ଷା । ଆଜି ରାତିରେ କେମିତି ଆସିବେ । ସୌଦାମିନୀ ଦେବୀ ଓ ତାଙ୍କ ସାମୀ ସତ୍ୟପ୍ରକାଶ ଖୁର୍ ଦୁଃଖୀ ହୋଇଗଲେ । ପିଲେ ନଆସିଲେ ଆଉ କି ମଜା ! ଏ ସବୁ ଉତ୍ସବରେ ପିଲାଙ୍କର ସିନା ଖୁସି ।

ଏହି ସମୟରେ ସୌଦାମିନୀ ଦେବୀଙ୍କର କେତେ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

ସାଙ୍ଗ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ତ ଘର ଲୋକ କେହି ଚିହ୍ନି ନାହାନ୍ତି, ତେଣୁ ଅଗତ୍ୟା ଗେର୍ ପାଖ ଛାଡ଼ି ସାଙ୍ଗ ମାନଙ୍କୁ ଧରି ପୁଅ ବୋହୂ ବସିଥିବା ମଣ୍ଡପ ପାଖକୁ ଆଗେଇ ଗଲେ । ଶେଷ ଅତିଥି ଆସିବା ଯାଏଁ ଗେର୍ ପାଖରେ ରହିବାର ପଣକୁ ଆଉ ରକ୍ଷା କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଭାବ ବିନିମୟ, ଦେଖା ସାକ୍ଷାତ, ଆନନ୍ଦରେ ପରବେଶ ମୁଖରିତ ହେଉ ଉଠୁଥାଏ । ଏହିପରି ଅନେକ ସମୟ ଯାଏଁ ଚାଲିଲା ଉତ୍ସବ, ସଂଗୀତ ଓ ମେଲୋଡ଼ି ସହିତ ଧିରେ ଧିରେ ଫିକା ପଡ଼ି ଆସୁଥାଏ ସଭାସ୍ଥଳୀ । ଲୋକେ ଖାଇ ପିଇ କିଛି ସମୟ ସଭାସ୍ଥଳରେ କଟାଇ ଜଣେ ଜଣେ ଫେରିବାକୁ ଲାଗିଲେଣି । ଫୁଲ ଏବଂ ଚଂଗୀନ କନାରେ ସୁନ୍ଦର ଭାବେ ସଜା ହୋଇଥିବା ମଣ୍ଡପ ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇ ସୌଦାମିନୀ ଲକ୍ଷ କରୁଥାନ୍ତି ଲନକୁ, ତୃପ୍ତିରେ ଭରିଉଠୁଥାଏ ମନ । ହଠାତ୍ ଦେଖିଲେ ପୁଅ ଓ ବୋହୂ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ସୁସଜ୍ଜିତ ମଞ୍ଚ ଆଡ଼କୁ ଜଣେ ଭଦ୍ର ମହିଳା ହସ ହସ ମୁହଁରେ ଆଗେଇ ଆସୁଛନ୍ତି । ଦେହରେ ତାଙ୍କର ଫୁଲ୍ ସ୍କାର୍ଫ, କଳା ପ୍ୟାଣ୍ଟ ଓ କଳା ଚଂଜି । ଚେହେରାରୁ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ପରି ଜଣା ପଡ଼ୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବେଶଭୂଷା । ସବୁ ବିଦେଶିନୀ ପରି । ଯୋଉ ହୋଟେଲରେ ରିସେପ୍ସନ୍ ହେଉ ଥିବା ସେଇ ହୋଟେଲ୍ ର କୌଣସି ଏକ ରୁମ୍‌ରେ ବୋଧ ହୁଏ ସେ ଭଦ୍ର ମହିଳା ରହୁଥିଲେ । ପୁରୀ ବୁଲିବାକୁ ଆସି ରହିବା ପାଇଁ ସମୁଦ୍ର କୂଳ ହୋଟେଲଠାରୁ ଆଉ କଣ ଭଲ ହୁଅନ୍ତା ! ସଂକ୍ଷ୍ୟା ପରେ ହୋଟେଲକୁ ଅତିଥି ମାନଙ୍କର ଆସିବା ଆରମ୍ଭ ହେଲା ବେଳକୁ ସାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁହେଁ, ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବା ବେଳେ ସେହି ସମୟରେ ସେହି ଭଦ୍ର ମହିଳା ଜଣକ ସେଠି ବଗିଚାରେ ବୁଲୁଥିବାର ଲକ୍ଷ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏହି ବିଦେଶୀ ବେଶଭୂଷା ହିଁ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲା । ନହେଲେ ସେ ମନେ ରଖିପାରିନଥାନ୍ତେ ।

ଭଦ୍ର ମହିଳା ନିକଟତର ହେବାର ଦେଖି ସେ ମଞ୍ଚ ଆଡ଼କୁ

ଆଗେଇଗଲେ । ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନିକ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁରହି କିଛି ପଚାରିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ପଚାରିଲେ । ଆପଣଙ୍କର ପୁଅ ବାହାଘର ନାଁ (ହିନ୍ଦିରେ) । ପୁଅ ତାଙ୍କ କାନ୍ଧରେ ହାତ ପକାଇ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଦେଖୁ ତାଙ୍କର ବୋଧେ ସମେହ ଦୂର ହୋଇଯାଇଥିବ । ସେ କହିଲେ ଆଜ୍ଞା ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର ଫଙ୍କସନ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ବେଳକୁ ଆପଣଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ କରିଛି । ଫଙ୍କସନ ଏବେ ସରିବା ଉପରେ । କିନ୍ତୁ ଆପଣ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଅତିଥିଙ୍କୁ ପାଛୋଟି ନେଉଥିଲେ, ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଉଥିଲେ । ମୁଁ ଦେଖୁ ମୁଗ୍ଧ ହେଲି । ମତେ ଖୁବ୍ ଖୁସି ଲାଗିଲା । ଆପଣଙ୍କର ବ୍ୟବହାରରୁ ଆପଣଙ୍କର ଆନ୍ତରିକତା ସ୍ପଷ୍ଟବାର୍ତ୍ତା ହୋଇଯାଉଥିଲା । ସତରେ କେତେ ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା ଆପଣଙ୍କର ସେହି ଭେଟା ଭେଟି ଦେଖିବାକୁ । ସୌଦାମିନୀ ଦେବୀ ତାଙ୍କର କଥା ଶୁଣି ଅଭିଭୂତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ବୁଢ଼ି ଯାଉଥିଲେ କେଉଁ ଆନନ୍ଦ ସାଗରରେ । ତାଙ୍କ ଚାରିପଟେ ଏତେ ଲୋକ ଗହଳି, ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବଙ୍କର ଯିବା ଆସିବା, ପାଖରେ ପୁଅ ବୋହୂ ସମୁଦିଙ୍କ ପରିବାର ସବୁ ତାଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । କେବଳ ତାଙ୍କ ଆଗରେ ସେ ମହାନ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ସଂପନ୍ନା ଭଦ୍ରମହିଳା ଯେ କି ଅକାତରେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବା ପାଇଁ ଧାଇଁ ଆସିଛନ୍ତି ନିମନ୍ତ୍ରିତ ନହୋଇ ମଧ୍ୟ । ସେ ଆବେଗରେ ଅଧୀର ହୋଇ ଭଦ୍ର ମହିଳାଙ୍କୁ ମଞ୍ଚଉପରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରିଣ କରିବାକୁ ଯାଇଛନ୍ତି, ପୁଣି ସେ ତାଙ୍କର ପଥ ରୋଧ କରି କହିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଇଏ ଆପଣଙ୍କ ପୁଅ ନାଁ, ହଁ ବାପା ତୁମେ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର, ତୁମ ସ୍ତ୍ରୀ ବି ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର, ତୁମ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଖୁବ୍ ଯତ୍ନନେବ, ହେଲା । ଏତିକି କହି ସେ ପୁଣି ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇ ଫେରିଯିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲେ । ସୌଦାମିନୀ ଦେବୀଙ୍କର ମନ ହେଉଥିଲା ତାଙ୍କ ହାତଧରି ତାଙ୍କୁ ଚାଣି ଧରନ୍ତେ । ମଞ୍ଚ ଉପରକୁ ଉଠାଇ ଆଣନ୍ତେ । ସେ ମନଭରି ପୁଅ ବୋହୂଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରନ୍ତେ । ନିଜେ ପ୍ଲେଟରେ ବାଢ଼ି ତାଙ୍କୁ କିଛି ଖାଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତେ । ତାଙ୍କର ସେଦିନର ଭୋଜିଭାତ

ସାର୍ଥକ ହୁଅନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ମଞ୍ଚଟି ଥିଲା ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ । କାଠରେ ତିଆରି ସିଡି ଗୁଡ଼ିକ ତାଙ୍କପରି ମୋଟି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଧିରେ ଧିରେ ଓହ୍ଲାଇ ଯାଉ ଯାଉ ସେ ହୁଏତ ଦୁର୍ଗ ଗଡ଼ିରେ ଚାଲି ଯାଇଥିବେ ତାଙ୍କର ରୁମ୍ ଆଡ଼କୁ । ତେଣୁ ବିକଳ ହୋଇ ସେ ପାଟି କଲେ, - ମ୍ୟାଡାମ୍ ମ୍ୟାଡାମ୍ ଟିକେ ଉପରକୁ ଆସନ୍ତୁନା ! ସେଇଠି ଏତେ ଜଣ ଏପଟ ସେପଟ ହେଉଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ବି ଅସହାୟ ହୋଇ କହିଲେ, - କିଏସେ ଭଦ୍ର ମହିଳାଙ୍କୁ ଟିକେ ଅଟକାଅଟକେ । କେହି ଜଣେ ତାଙ୍କୁ ଏଇଠିକୁ ଡାକିଆଣ । କିନ୍ତୁ ସୌଦାମିନୀ ଦେବୀ କାହା ବିଷୟରେ କଣ କହୁଛନ୍ତି କେହି ବୁଝିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ପ୍ୟାଣ୍ଟ୍ ସାର୍ଟ ପିନ୍ଧା ମଧ୍ୟ ବୟସ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଜଣକ ଆଗେଇ ଯାଉଥିଲେ ଦୂରକୁ ଦୂରକୁ । ଭଦ୍ର ମହିଳା ଜଣକ କାହା କଥା ଶୁଣିବା ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରି ନଥିଲେ । ଏହା ଥିଲା ଏକ ଅଭାବନୀୟ ଘଟଣା । କେତେ ଭୋଜିଭାତ, ବାହା, ବ୍ରତ, ସଭା, ସମିତି, ଗେର୍-ରୁଗେଦର୍ ହୋଇଛି ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବ ଆସିଛନ୍ତି, ଆପ ଧାୟିତ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ହେଲେ ଏପରି ମତା ମତଟିଏ ହୁଏତ କେବେ କେହି ଦେଇନଥିବେ । ସେ ପୁଣି ଜଣେ ଦୂରରୁ ଲକ୍ଷକରୁଥିବା ଅଜଣା ମହିଳା । ତାଙ୍କୁ ଅଟକାଇ ନପାରିବାର ଗ୍ଳାନୀରେ ଆଖିକୋଣରେ ତାଙ୍କର ଲୁହ ଜଳେଇ ଆସିଲା । ପାଖରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିବା ପୁଅ ତାଙ୍କର ତାଙ୍କୁ ଯାବୁଡ଼ି ଧରିଲା, ତାଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ହସି ହସି କହିଲା - ମୋ ମାଆକୁ ଆଜି ନୋବେଲ ପ୍ରାଇଜ ମିଳିଛି । କ୍ୟର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆଗେଇ ଚାଲିଯାଏ । ଖୁଆପିଆ ମେଲୋଡି ଭିଡ଼ିଓ ସବୁ ଯଥାରିତି ଚାଲିଯାଏ । ସୌଦାମିନୀ ଦେବୀଙ୍କ ଶରୀର କିନ୍ତୁ ଅପୂର୍ବ ଆତ୍ମ ସନ୍ତୋଷରେ ଥରି ଉଠୁଥାଏ । ସମସ୍ତ ପରିଶ୍ରମ ଯେପରି ସଫଳ ହୋଇଛି । ସମସ୍ତ କାମନା ତାଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି । ନିମନ୍ତ୍ରିତ ଅତିଥି ମାନେ ଗଣ୍ଡିଏ ଭଲରେ ଖାଇପିଇ ଖୁସିରେ ଯିବେ ସେଥିପାଇଁ ଦିଅଁଙ୍କୁ ଅହର୍ନିଶି କେତେ ଡାକୁଥିଲେ । ସମସ୍ତେ ଖୁସିରେ ଫେରିଲେ କି ନାହିଁ ଜଣ ଜଣ କରି ପଚାରି ପାରି ନାହାଁନ୍ତି । ହେଲେ ସେହି ମହିଳାଙ୍କର

କେତୋଟି କଥା ସମସ୍ତ ଅତିଥିଙ୍କ ଚରଫରୁ ସତେ ଯେମିତି ଧନ୍ୟବାଦ ଟିଏ ଦେଇଗଲା । ସେହି ଗୋରା ସୁନ୍ଦର ମୁହଁଟି ବାର୍ ବାର୍ ମନରେ ନାଚି ଉଠୁଥାଏ । ଭିଡ଼ିଓ ରେକର୍ଡ଼ିଙ୍ଗ ବେଳେ ସେ ମହିଳାଙ୍କ କଥୋପକଥନ ଦୃଶ୍ୟଟି ମଧ୍ୟ ଅତି ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ରେକର୍ଡ଼ିଙ୍ଗ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ବାର୍ ବାର୍ ସେହି ଦୃଶ୍ୟଟିକୁ ଦେଖିବାକୁ ସୌଦାମିନୀ ଦେବୀଙ୍କର ମନ ହେଉଥାଏ । ଏକ ବିରଳ ଘଟଣା ଭାବି ଆନନ୍ଦବିଭୋର ହୋଇ ଯାଉଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେ ମହିଳାଙ୍କୁ ଯେ ସେ ଆଉ କେବେ ଭେଟି ପାରିବେନାହିଁ ଏହି ଦୁଃଖ ତାଙ୍କୁ ବିମର୍ଷ କରିଦେଉଥାଏ ।

ସେଦିନ ତାଙ୍କର ମନ ହେଲା, ଏତେ ଖାଇବା ପିଇବା ସାଜ ସଜ୍ଜା, ଆଲୁଅ, ରୋଶଣୀ, ସଂଗୀତ ମେଲୋଡ଼ି ସବୁ ବୃଥା । ଗୋଟିଏ ନିମିତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯାହା ମନକୁ ଆନନ୍ଦିତ କରେ ସେ ହେଲା କର୍ତ୍ତାର ବ୍ୟବହାର । ଅତିଥି ସକ୍ୱାର । ମଣିଷର ମଧୁର ବ୍ୟବହାର ହିଁ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କଥା । ଯାହା ମଣିଷକୁ ନିଜ ପାଖକୁ ଟାଣି ନିଏ । ସାରା ଜୀବନକୁ ବାନ୍ଧି ରଖେ । ହୃଦୟ ସହିତ ହୃଦୟକୁ ଯୋଡ଼ି ଦିଏ । ଦୁଃଖ ନେଇ ସୁଖ ଦିଏ । ସେଥିପାଇଁ ସିନା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପରିଚିତ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଭଦ୍ର ମହିଳା ଜଣକ ଧାଇଁ ଆସି ଥିଲେ ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଏତକ ଜଣାଇବା ପାଇଁ । ଆୟୋଜିତ ସଭାର ଅନ୍ୟ ସବୁ ଦିଗକୁ ବିଚାରକୁ ନନେଇ ସେ କେବଳ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥିଲେ ଅତିଥି ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ଉପରେ । ସ୍ନେହ ମମତାଠାରୁ ମଣିଷ ଜୀବନରେ ଆଉ କଣ କିଛି ବଡ଼ ଅଛି ? ନହେଲେ ସୁଦାମାଙ୍କର ମୁଠାଏ ଖୁଦ ଭଜା ପାଇଁ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣ କଣ ଏତେ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇଥାନ୍ତେ !!

About the Author

Shankutala Mishra, is a masters in economics from Utkal University, Bhubaneswar. She has been writing since her school days. One of her article was published in Jhankar, and various newspapers. She has been awarded by Sahitya Academy in 2016. More than 10 of her books with children's stories, poem and short stories.have been published.

33

ସିକାରୋକ୍ତି

ଲକ୍ଷ୍ମିରା ଦତ୍ତ

ଆଦିତ୍ୟ !

ଜାଣେନା ମୁଁ ଏମିତି କାହିଁକି ବା କଲି ପରିଣତ
 ବୟସରେ ତା ମୋର ଏ ପ୍ରକାର ତପଳତା ଶୋଭା ପାଏନା - ତଥାପି ମୁଁ ଜାଣି
 ଶୁଣି ମିଛ କହିଲି ନ କାହିଁକି ? ଏ ଲେଖା ତୁମେ ପଢ଼ିବା କି ନା ଜାଣେନା -
 କଲିକତା ର କେଉଁ ସହର ବା ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ କେଉଁ କୋଣରେ ତୁମେ ରହୁଛ
 ତାହା ବି ମୁଁ ଜାଣେନି । ତମର ଓଡ଼ିଆ ଖବର କାଗଜ ମାଗିକି ପଢ଼ିବାର ଅଭ୍ୟାସ
 ଜାରି ରହିଛି କି ନା, ତା ବି ମୁଁ ଜାଣେନା -ତଥାପି ଲେଖୁଛି,ତୁମେ ପଢ଼ ବା ନା
 ପଢ଼-ନ ଲେଖିଲେ ମୁଁ ଯେ ଶାନ୍ତି ପାଇପାରିବିନି ।

କଥାଟିକୁ ଏମିତି ଆରମ୍ଭ କରା ଯାଇ ପରେ । ୧୯୭୨ ମସିହାର
 କଥା । ମୋର ଲେଖିକା ଜୀବନର ଆଦ୍ୟ ପ୍ରଭାତ ଠି ନିୟମିତ ଭାବରେ ମୋର
 ଗପ ଦୈନିକ ଖବର କାଗଜର ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗରେ ପ୍ରକାଶ ପାଉ ଥିଲା । ଖବର
 କାଗଜରେ ପ୍ରକାଶିତ ଗଳ୍ପ ତଥା ପାଠକୀୟ ପ୍ରଶଂସା ମୋର ସେଇ ଫୁଲ -ଫୁଟ
 ବୟସରେ ମୋତେ ବିଭୋର କରୁ ଥିଲା -ରୋମାଂଟିକ କରୁଥିଲା ମଧ୍ୟ । ମୁଁ ଥିଲି
 ରାଜନୀତି ବିଜ୍ଞାନର ସ୍ନାତକ ଶ୍ରେଣୀର ଛାତ୍ରୀ । ଦିନେ କଲେଜରୁ ଘରକୁ ଆସିଲା
 ପରେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲି ସମ୍ବଲପୁରରୁ ଆଦିତ୍ୟ ବୋଲି ପିଲାଟିଏ ଆମ ଘର
 ଠିକଣାରେ ଚିଠିଟିଏ ଦେଇଛି । ଚିଠିଟି ଇଂରାଜୀରେ ଥିଲା ମୋ ବାବାଙ୍କ ହାତରେ
 ପଡ଼ି ଥିଲା । ସତ କହୁଛି ଆଦିତ୍ୟ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତମେ ସେ ଚିଠିରେ କଣ ଲେଖିଥିଲା
 ତାହା ମୁଁ ଜାଣେନା । ବବା କେବଳ ଏତିକି କହିଥିଲେ "ଜି.ମ କଲେଜରୁ ତୋ ଗପ
 ବହି ପଢ଼ି ପିଲାଟିଏ ଚିଠି ଦେଇଛି । ମୋର ଦୁଃଖ ପିଲାଟି ଇଂରାଜୀରେ ଚିଠି
 ଲେଖୁଛି ସତ ମାତ୍ର ବ୍ୟାକରଣ ଗତ ଅଶୁଦ୍ଧି ଅନେକ । ଆଜି କାଲି କଲେଜରେ
 ପଢ଼ି ମଧ୍ୟ ପିଲାଏ ନିର୍ଭୁଲ ବାକ୍ୟ ଲେଖିବାକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ । "ମୁଁ ନିରବ ରହିଲି
 । ଘଟଣାର ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ ବୋଧ ହୁଏ ସେଇଠି ଘଟିଥାନ୍ତା ଯଦି ତମେ ମୋର
 "ମୁଁକୁମାରୀ ପ୍ରଥମ ନନ୍ଦ " ଗପଟି ପଢ଼ି ଦ୍ଵିତୀୟ ଥର ଚିଠିଟିଏ ଲେଖି ନା ଥାନ୍ତ
 । ସେ ଚିଠିଟି କିନ୍ତୁ ଏଥର ମୋ ହାତରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ତମ ଚିଠିର ବିଷୟବସ୍ତୁ ରେ
 କେବଳ ଥିଲା ମୋର ଗପର ପ୍ରଂଶସା ଓ ମୋର ଆଗାମୀ ଲେଖକୀୟ ଜୀବନର
 ସଫଳତାର କାମନା । ତମେ ନିଜର ପରିଚୟ ବି ଦେଇଥିଲା । ଗଣିତ ଅନର୍ସ
 ନେଇ ତମେ ଜି.ମ୍ କଲେଜରେ ପଢ଼ୁଛ । ଘର ତମର କଲିକତାରେ । ବାପା
 ସମ୍ବଲପୁରରେ ସରକାରୀ ଚାକିରୀ କରନ୍ତି । ତମେ ପରା ବାଲେଶ୍ଵର ଆସିଥିଲ ।
 ଆମ କଲେଜ ବି ଯାଇଥିଲ । ସବୁଠାରୁ ମଜରରେ କଥା ପଚାରି ପଚାରି ତମେ
 ଆମ ଘର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆସିଥିଲ । (ତମର ଆସିବାର ପ୍ରମାଣ ସ୍ଵରୂପ ଆମ ଘର ପାଖ

ଶିବ ମନ୍ଦିରର ଫଟୋଟିଏ ମଧ୍ୟ ପଠାଇଥିଲୁ । ତମେ ଅଭିମାନ କରିଥିଲା,ତମ ଚିଠିର ଉତ୍ତର ମୁଁ ଦେଉନି କାହିଁକି ? ହୁଏତ ତୁମେ ଏକାଧିକ ଚିଠି ଦେଇଥିଲା ଯାହାକି ମୋର ହସ୍ତଗତ ହୋଇ ନା ଥିଲା । ଏ ଭିତରେ ମୋର ବିବାହ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ମୁଁ ବି ତୁମ ଚିଠି ଉପରେ ଏତେଟା ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ ନା ଥିଲି କାରଣ ସେତେବେଳେ ଏମିତି ଅନେକ ପାଠକୀୟ ପ୍ରାଠିଶାଭରା ଚିଠି ମୁଁ ପାଉଥିଲି ।

ଏ ଭିତରେ ମୋର ଲେଖିକା ଜୀବନ ଯେମିତି ସଂସାର -ଜଞ୍ଜାଳର ପଥର ତଳେ ଚାପି ହୋଇଗଲା । ବି .ଏ ର ଶେଷ ବର୍ଷରେ ମୋର ବିବାହ,ବିବାହ ପରେ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଶିକ୍ଷା ଲାଭ,ଦୁଇଟି ସନ୍ତାନର ଜନନୀ ହୋଇ ଅଧ୍ୟାପନାକୁ ଜୀବନର ବୃତ୍ତି ରୂପେ ଆଦରି ନେଇ ଏକ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂସାର ଭିତରେ ମୋ ଜୀବନ -ତକ ଗଢି ଚାଲିଲା ।

୧୯୯୪ ମସିହାର କଥା । ହଠାତ ବାଲେଶ୍ୱରରେ ଆମ ଘର ଠିକଣାରେ ପାର୍ସଲଟିଏ ଆସିଲା । ମୁଁ ସେତେବେଳେ ଦୀର୍ଘ ୧୭ ବର୍ଷ ବାରିପଦାରେ ଅଧ୍ୟାପନା କଲା ପରେ ନିଜ ସହର ବାଲେଶ୍ୱରକୁ ବଦଳି ହୋଇ ଆସିଥାଏ । ପିଲାଏ ସେତେବେଳେ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଜାଗାରେ । ପାର୍ସଲଟିର ପ୍ରେରକ ଥିଲେ ଯାଦବପୁର ଯୁନିଭର୍ସିଟିର ଗଣିତ ବିଭାଗର ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଫେସର ଆଦିତ୍ୟ ନାରାୟଣ ଦତ୍ତ । କେଜାଣି କାହିଁକି ଲାଗିଲା ଏ ଭଦ୍ର ଲୋକ ମୋର ପରିଚିତ ନୁହନ୍ତି । କଲେଜ ଯିବାକୁ ଡରଡର ହେଉଥିଲି ତେଣୁ ପାର୍ସଲଟି ନେଲିନାହିଁ ଓ ପୋଷ୍ଟ ପିଅନ ଆମ ସାହିର ପିଲା ହୋଇ ଥିବାରୁ ତାକୁ ଆବସେଷ୍ଟ ଅଛି ବୋଲି ଲେଖିଦେବାକୁ କହିଲି ।

ପୁଣି ଦୀର୍ଘ ବର୍ଷର ନୀରବତା । ୨୦୧୦ ମସିହାର କଥା,ଅବସର

ନେବାକୁ ମୋର ମାତ୍ର ବର୍ଷଟିଏ ଥାଏ । କଲେଜରେ ପିଲାଙ୍କ ପଞ୍ଜନାଳ ପରୀକ୍ଷା ଚାଲି ଥାଏ । ଖରାଦିନ -ମୋର ସେକେଣ୍ଡ ସିଟିଙ୍ଗ ପରୀକ୍ଷା ଡିଭିଡି । ମୁଁ ଗୃହର ପ୍ରଧାନ ନିରୀକ୍ଷକ ଥାଏ । ହଠାତ ପିଅନ ଆସି କହିଲା -"ମାତାମ,ପ୍ରିନସିପାଲ ପଠାଇଲେ,ଅଫିସ କୁ ଆପଣଙ୍କର ଏକ ଜରୁରୀ ଫୋନ ଆସିଛି । "ମନରେ ଅନେକ ଆଶଙ୍କା -ଘରେ କିଛି ଅଘଟଣ ଘଟି ଯାଇନି ତ ? ମୋର ଆତଙ୍କିତ "ହେଲୋ"ର ଉତ୍ତରରେ ଯାହା ଶୁଣିଲି,ହଠାତ ମୁଁ ଥମ ମାରିଗଲି । "ମୁଁ ଆଦିତ୍ୟ କହୁଛି ଇନ୍ଦିରା,ଆଦିତ୍ୟ ଜି.ମ କଲେଜର ଛାତ୍ର -ତମର ମନେ ଅଛି ?ତମେ କେତେ ସୁନ୍ଦର ଗପ ଲେଖୁଥିଲ । ଏବେ କିଛି ଲେଖା ଲେଖି କରୁନା କି ?ବହୁତ ଦିନରୁ ତମର ଗପ ପଢିନି । "ତମେ ଅନର୍ଗଲ ଭାବରେ ଗପ ଚାଲିଥିଲା । ଯଦିଓ ତମର କଣ୍ଠ ସ୍ୱର ମୋ ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୂତନ ଥିଲା ତଥାପି ସେ ସୂତରେ କି ଆନ୍ତରିକତା ଥିଲା କେଜାଣି ମୋର ମନେ ହେଲା ସେ ସ୍ୱର ଯେମିତି ମୋର ଅନେକ ଦିନର ପରିଚିତ କଣ୍ଠସ୍ୱର । ମୁଁ ହଠାତ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଇପାରିଲିନି । ସେପତୁ କିନ୍ତୁ ତମ କଥାରେ ବାଚୁଳି ବାକୁ ନ ଥିଲା । "ଜାଣ,ମୁଁ ତମ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲି । ତମ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଦେଖା ହେଲା । ବେଶ ଅମାୟିକ ଭଦ୍ର ଲୋକ ଓ ତମ ସାନବୋହୁ ହାତରୁ ଚା ପିଇଲି । ବହୁତ ସମୟ ଗପିଲେ ତାଙ୍କଠାରୁ ଜାଣିଲି ତମର ସେକେଣ୍ଡ ସିଟିଙ୍ଗ ଏକଜମ ଡିଭିଡି ଅଛି ବୋଲି । ତାଙ୍କଠାରୁ ତମ କଲେଜ ଫୋନ ନମ୍ବର ଆଣି ଫୋନ କଲି । ଅଛା,ତମେ ତା ସନ୍ଧ୍ୟା ସାଙ୍ଗେ ପାଞ୍ଚଟା ସୁଦ୍ଧା ଫ୍ରୀ ହୋଇ ଯିବ । ମୁଁ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଦୁଇ ଝିଅ ସହ କଲିକତାରୁ ଆସିଛି । ଆମେ ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଚାହିପୁର ଯିବୁ ତମକୁ ଦେଖିବାକୁ ବହୁତ ଇଚ୍ଛା । ହଁ,ସୁନା ତୁମେ କଲେଜ ଗେଟ ପାଖକୁ ଆସିଯିବ -ସେଇଠାରେ ଆମର ଦେଖା ହେବ,ନା କଣ କହୁଛ ?"ମୋ କଣ୍ଠରୁ ଭାଷା ଫୁଟିଲାନି । ନିଜକୁ ସ୍ଥିର କରି ନେଇ ପଚାରିଲି-"ଅଛା,ତମେ ତ ମୋତେ ଦେଖିନ -ଚିହ୍ନିବ କେମିତି ? ଚିହ୍ନା ହେଲେ ସିନା ଚିହ୍ନିବ -"ମୋ ନିଜ କଣ୍ଠ ସ୍ୱର

ମୋତେ ନିଜେ ଶୁଭିଳା ଏକ ଚପଳା ତରୁଣୀ ଭଳି । ଆରପଟୁ ଉତ୍ତର ଆସିଲା -
"କିଏ କହିଲା ମୁଁ ତୁମକୁ ଦେଖିବି ବୋଲି ?

ତମ କଲେଜକୁ ୧୯୭୨ ରେ ଯାଇଥିଲି ପରା । ୧୨ ନମ୍ବର ରୁମ ରେ
କ୍ଲବ ସାରି ୩/୪ ଜଣ ଝିଅଙ୍କ ସହ ତୁମେ ବାରଣ୍ଡାରେ ଆସୁଥିଲ । ଖୁବ ପତଳା
ଥିଲେ ବି ଧଳା କମିଜରେ ବହୁତ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଥିଲ ସତରେ । ଏବେ ବି ମୋର
ସ୍ମୃତି ମାନେ ଅଛି ସେ ରୂପ -ସେ ଆଖି । "ମୁଁ ସ୍ତବ୍ଧ । ମୁଁ ତୁମକୁ ଦେଖିବି । ତଥାପି
ତମ ମନ -ଆଇନାରେ ମୋର ସେଇ ତରୁଣୀ ରୂପ । ଆଦିତ୍ୟ!ତମେ ମୋତେ
ଦେଖିବ,ମୋ ଖବର ନେବାର ଚେଷ୍ଟା କରିଛ ଏତେ ବର୍ଷ ଧରି । ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଜାଣେନା
-ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !!

ସେଇ ପରିଣତ ବୟସରେ ବି ଏକ ତାରୁଣ୍ୟର ଚପଳତା ମୋ
ଦେହ ମନକୁ ଆବୋରି ନେଲା ଯେମିତି । ମୁଁ କହିଲି -"ସରି ଆଦିତ୍ୟ,ମୋର
ଇଂଉଜିଲେସନ ଡିଉଟି ପରେ ଏକ ଅରଜେଷ୍ଟ ମିଟିଂ ଅଛି । ତମେ କେବେ ଫେରୁଛ
କଲିକତା ? ଆଜି ?? ହଉ,ଚାନ୍ଦିପୁର ଯାଇ ଫେର -ଷ୍ଟେସନରେ ଦେଖାହେବ ।
'ଏତେ ବଡ଼ ମିଛ କହିଲା ବେଳେ ମୋ କଣ୍ଠରେ ସାମାନ୍ୟତମ ଜଡ଼ତା କେମିତି
ରହିଲାଣି କେଜାଣି ? ଜାଣିଶୁଣି ଅପିସରେ ସମୟ କଟାଇ ବିଳମ୍ବରେ ଘରକୁ
ଫେରିଲି । ଫେରିଲା ପରେ ମୋ ସ୍ବାମୀ କହିଲେ-"ଜଣେ ଦାଢ଼ିବାଲା ବୃଦ୍ଧ ବୁଢ଼ା
ଲୋକ ଆସିଥିଲେ,ତମକୁ ଖୋଜୁଥିଲେ । ତମର ପରୀକ୍ଷା ଡିଉଟି ଅଛି ବୋଲି
କହି କଲେଜ ନମ୍ବର ଦେଇଥିଲି । "ଆଦିତ୍ୟ! କାହିଁକି କେଜାଣି ଇଏ ତୁମକୁ
ଦଢ଼ିବାଲା ବୃଦ୍ଧ ଲୋକ କହିବାଟା ମୋତେ ଭାରି କଷ୍ଟ ଦେଲା । ମୁଁ କଣ ତୁମକୁ
ଏକ ୨୨/୨୩ ବର୍ଷର ତରୁଣୀ ରୂପରେ ଦେଖିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲି କି ? ନିଜ ମନଟା
ମୋ ପାଇଁ ଅବୋଧ ହୋଇ ଉଠିଲା । ମୁଁ ନିଜେ କଣ ଭାବୁଛି,କଣ ଚାହୁଁଛି ଜାଣି

ପାରିଲିନି ।

ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ପୁଣି ତମର ଫୋନ ଆମ ଲାଣ୍ଡ ଲାଇନକୁ । ତମେ
ଚାନ୍ଦିପୁର ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଥିଲ ପଢ଼ୀ ଓ ଝିଅଙ୍କ ସହିତ । ତମ ଗପିବା ପୁଣି ଆରମ୍ଭ
ହେଲା-"ଦୁଇ ବର୍ଷ ହେବ ଅବସର ନେଲିଣି । ଝିଅ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ବିବାହ ହୋଇନି
କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ହୋଇସାରିଛି ।' ତମ ପଢ଼ୀକୁ ତମେ ଫୋନ ଧରେଇ ଦେଲ । ଏକ
ମିଠା କଣ୍ଠର ବଙ୍ଗୀୟ ଉଚ୍ଚାରଣରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ସୁମଧୁର ବାଉଁଶାପ ।
"ଆପଣଙ୍କ ବିଷୟରେ ଏ.ଏମ.ଟି.ଏ. ସବୁ କହିଛନ୍ତି । ଇଏ କହନ୍ତି ଆପଣଙ୍କ ଗପ
ଆପଣଙ୍କ ଭଳି ସରଳ,ସୁନ୍ଦର । ଆଛା,ଆପଣ ସେ ପାର୍ସଲ ଫେରେଇ ଦେଇଥିଲେ
କାହିଁକି ? ଯେ ? ଜାଣନ୍ତି ଆପଣଙ୍କୁ ସିଏ ଧଳା ସଲ୍ଫାର କାମିଜରେ ଦେଖିଲା
ପରେ ଧଳା ରଙ୍ଗ ତାଙ୍କର ଭାରି ପସନ୍ଦ । ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର
ଭାରି ଲଜ୍ଜା । ଆମେ ରାତି ଟ୍ରେନରେ କଲିକତା ଫେରୁଛୁ-ଷ୍ଟେସନ ଆସିବେ ତ ?

ନିଜକୁ ଚାହୁଁଲି । ୫୭ ବର୍ଷର ମୁଁ । ତା' ଭିତରେ ସେଇ ସୁନ୍ଦର ତନ୍ତୁ
ପାତଳୀ ଝିଅଟି କେଉଁଠି ହଜି ଯାଇଛି କେଜାଣି ? କାହିଁକି ମୋତେ ଆଜି ଏ
ରୂପରେ ତମେ ଓ ତମ ପରିବାର ବର୍ଗ ଦେଖିବ ? ମୁଁ ନିଜେ ନିଜକୁ ଥରେ ନୁହେଁ
ଶହେ ଥର ପ୍ରଶ୍ନ କଲି- ନା....ନା ...ମୁଁ ଯିବିନି ..ତମକୁ ଦେଖା କରି ପାରିବିନି
ଆଦିତ୍ୟ!ତମ ଭାବନାରେ । ମୁଁ ସେଇ ରୂପରେ ଥାଏ,ଯେଉଁ ରୂପରେ କି ତୁମେ
ମୋତେ ପ୍ରଥମ ଓ ଶେଷଥର ପାଇଁ ଦେଖି ଥିଲ । ଆମର କେବେ ଦେଖା ନ
ହେବାଟା ହିଁ ଭଲ । ପୁଣି ମିଛର ଆଶ୍ରୟ ନେଲି-"ଆମର ଡ୍ରାଇଭର ଛୁଟି ରେ ଅଛି
। ଆଜି ଯାଇପାରୁନି ମୋତେ କ୍ଷମା କରିବ । ତମେମାନେ ଆଉ କେବେ ଆସିଲେ
ଦେଖା ।"

ତମେ ସ୍ବାୀକ୍ ହାତରୁ ଫୋନଟି ଛଡ଼ାଇ ନେଲ । "ଆଛା ଏଇଟାଟା

ତମର ଲାଣ୍ଡ ଲାଜନି । ତମ ମୋବାଇଲି ଫୋନ ନମ୍ବରତା ଦିଅ ତ । ମୋ ମୋବାଇଲି ନମ୍ବର ହେଲା -.....ପାଖରେ । ଖବରକାଗଜ ଥିଲା -ତାରି ଉପରେ ଚିପିନେଲି । ପୁଣି ମିଛ କହିଲି-"ମୋର ମୋବାଇଲି ନାହିଁ । ତମେ କଲିକତା ଗଲା ପରେ ଫୋନ କରିବି । ମୋ ଲାଣ୍ଡ ଲାଜନି ନମ୍ବର ଟା ତୁମ ପାଖରେ ଅଛି । ତମ ମୋବାଇଲି ନମ୍ବର ଟା ତ ଦେଲ । କଲିକତା । ଯିବାକୁ ମୋର ଭାରି ଇଚ୍ଛା । ଏଥରତମ ଘରକୁ ପରିବାର ସହ ଯିବି ।"ତମେ ପ୍ରାଣ ଖୋଲା ହସିଲା । ଭାରି ଭଲ ଲାଗିଲା ।

ପୁଣି ୨/୩ ଦିନ ଚାଲିଗଲା । ମୋର ସ୍ଵାମୀ,ପୁଅ,ବୋହୁ,ନାତି,ନାତୁଣୀ ନେଇ ଏକ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂସାର । ମୋ ଚାରି ପଟେ ସ୍ନେହ,ପ୍ରୀତି,ମମତାର ଏକ ସୁନ୍ଦର ବଳୟ । ତାରି ଭିତରେ ଉତ୍ସୁକି ତମେ କେଉଁଠୁ ପଶିଆସିଲା କେଜାଣି,ତମ ସହ କଥା କହିବାକୁ ଭାରି ଇଚ୍ଛା ହେଲା । ତୁମ ମୋବାଇଲି ନମ୍ବରଟା ଖୋଜିଲି । ସବୁ ଖବର କାଗଜ ଅଣ୍ଟାଳି ପକାଇଲି । ମାତ୍ର ତମ ନମ୍ବର ଲେଖା ଥିବା ପେପରଟି ନ ଥିଲା । ଆମ ଘରେ ଥିବା ପିଲାଟି କହିଲା-"ମା କଣ ଖୋଜୁଛନ୍ତି ? ଆପଣ କଲେଜ ଯାଇଥିଲେ,ସାର ସବୁ ପୁରୁଣା ପେପର ବିକ୍ରି କରିଦେଇଛନ୍ତି । "

ତା ପରେ ପରେ ନଡ଼ିଆ ଗଛର ବାହୁଙ୍ଗା ପଡ଼ି ଲାଣ୍ଡ ଲାଜନିର ତାର ଚି ଛିଣ୍ଡିଗଲା । ସଜାଡ଼ିବାକୁ ବେଶ ଦିନ ଲାଗିଲା । ଫୋନ ଠିକ ହେଲା ପରେ ମୁଁ କିଛି ଅଜାଣତରେ ଅପେକ୍ଷା କଲି ତମ ଫୋନକୁ (ଏ ଭିତରେ ତମେ ଫୋନ କରିନ ତ ?) ତମ ଫୋନ କିଛି ଆଉ ଆସିଲାନି ।

ଏମିତି କାହିଁକି ହେଲା ଆଦିତ୍ୟ! ମୁଁ ଆମର ସମ୍ପର୍କକୁ (କଣ ନାମ ତାର ଦେବି) ଏମିତି ବେଖୁଆଲ ଭାବରେ ହଜାଇଦେଲି ଏ ଜନ୍ମ ପାଇଁ । ଏବେ ଆମର ବାଲେଶ୍ଵରର ଲାଣ୍ଡ ଲାଜନି କାଟି ଯାଇଛି । ମୁଁ ଏବେ ଭୁବନେଶ୍ଵରରେ । ତମ

ମୋବାଇଲି ନମ୍ବର ହଜିଯାଇଛି । ନିଜ ଅଜାଣତରେ ଜଣେ ମୁଗ୍ଧ ପାଠକର ସୁନ୍ଦର ମନକୁ ମୁଁ କେମିତି ଉପେକ୍ଷା କଲି-ଲେଖିକା ମୁଁ...ନିଜେ ବି ଜାଣେନି, କାହିଁକି ସେଦିନ ମିଛ କହିଲି ? କାହିଁକି ତମକୁ ଦେଖିବାକୁ ଚାହିଁଲି କି ନିଜେ ଦେଖା ଦେଲିନି ? ମୋ ମନ ଆଜି ମୋ ନିଜ ପାଇଁ ଏକ ଅବୋଧ ଦୁର୍ଗ ପାଲଟିଛି । ତା ଭିତରକୁ ମୁଁ ନିଜେ ପ୍ରବେଶ କରିପାରୁନି । ମୋ ନିଜ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଆଜି ମୋ ପାଖରେ ନାହିଁ,ତମେ କଣ ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇପାରିବ ଆଦିତ୍ୟ ? ତୁମେ କେଉଁଠି ଆଜି ??

About the Author

Indira Dutta, born in Balasore is married to Dr Bansidhar Ray, a radiologist. She is a retired lecturer,She has been writing since her school days. Some of her writings have been published in newspapers. Has been awarded by various organisations for her writings.

34

ଫନି

ରଞ୍ଜନା ରାଉତ

ଉଙ୍କି ମାରୁଥାଏ । ଆସିଗଲା ସେହି ଦିନ ମେ ଗା। ପ୍ରତିଦିନ ପରି ଏହି ଦିନଟି ସ୍ୱେସାଳ ଥାଏ । ସକାଳୁ ଉଠି ଚରବରରେ କିଛି ରକ୍ଷାବଢାକରି ଗ୍ୟାସ କନେକ୍ସନ, ଏ.ସି. କନେକ୍ସନ ସବୁ ବନ୍ଦକରି ବସିଛି ।

ସୁଦୂର ଆମେରିକାରୁ ବଡ଼ଝିଅ ଏବଂ ବାଙ୍ଗାଲୋରରୁ ସାନ ଝିଅ ଏବଂ ପାଖ ଅନ୍ତଳରୁ ବ୍ରହ୍ମପୁରରୁ ଭାଇ ଭଉଣୀ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବମାନେ ଫୋନ ମାଧ୍ୟମରେ ସଜାଗ କରୁଥାନ୍ତି । ବାହାରକୁ ବାହାରିବନି, ଜାଗ୍ରତରେ ରହିବ ଏମିତି..... ।

ଠିକ୍ ଆଠଟା ଡିରିଶରୁ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ଆକାରରେ ବର୍ଷା ସହିତ ପବନ ବୋହିବାରେ ଲାଗିଲା । ଆମେ ଆମର କପ୍ପୋପଲିସ୍ ର (କାଚଘର) କାଚ ଝରକା ସବୁ ବନ୍ଦ ବନ୍ଦକରି କାଚପଟୁ ଅନାଇ ବସିଲୁ ଅତି ଆକୁଣ୍ଠିତ ଚିତ୍ତରେ.....। କିଛି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଆସିଗଲା ସେହି ଫନିର ଫୁଙ୍କାର ଯେରି ସପ୍ତଫେଣୀ ନାଗ ତା ଫଣାକୁ ବୁଲାଇ ବୁଲାଇ ପ୍ରକୃତିକୁ ରୁମାଲ କରି ପକାଉଛି। ଆମ ଆପାର୍ଟମେଣ୍ଟରେ ଟି.ଭି ଟାଓ୍ୱାର ସବୁ କାମ କରୁଥାଏ କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କର କିଛି କନେକ୍ସନ ନଥିଲା ଟି.ଭି ର । ତେଣୁ ଆମେ ସାମାନ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁଇପ୍ରାଣୀ ଭାଇବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଜଣାଉଥିଲୁ, ଏଇଯେ ପୁରୀ ଉପକୂଳରେ ବାଡେଇହେଲା, ଏଇ ଆଉ ୧୦ ୧୫ ମିନିଟ ପରେ ଏପଟକୁ ଆସିଯିବ।

ଏଇତ ଉତ୍ତରୀ ପବନ ଯେ ଗର୍ଜି ଉଠିଲା । କାଚ କବାଟ ଝରକା ସବୁ ହଲି ଉଠିଲା ଧତ ଧତ ହୋଇ। କାଚ ପଟୁ ଆମେ ସବୁ ଦେ ଖୁଆଉ ସବୁ ଗଛ ପତ୍ରକୁ ବୁଲାଇ ବୁଲାଇ ଯେପରି କଚାଡି ଦେଉଛି । ବର୍ଷା ର ପ୍ରକୋପ ସହିତ ବାବନ ଭୂତପରି ପବନର ପ୍ରଳୟ । ବଡ ବଡ ଗଛ ସବୁ ଉଜାଡି ପଡୁଥାନ୍ତି । ଆମ୍ଭ, ନତିଆ, ସବୁ ଯେପରି ପବନର ବେଗରେ

୨ ୦୧୯ ମସିହାର ମେ ମାସର ଗା ତାରିଖଟି ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ହୋଇ ରହି ଯାଇଛି ମୋର ମାନସପତ୍ରରେ । ମନେ ପଡି ଯାଉଥିଲା ମାଲିକା ବଚନର କଥା, “ ସପ୍ତଫେଣୀ କାଳସର୍ପ ତାର ସପ୍ତ ଫେଣା ବୁଲାଇ କରିବ ଧ୍ୱଂସ....” ।

ନିତ୍ୟ ବୃନ୍ଦାବନ, ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ବୈକୁଣ୍ଠ । ଶ୍ରୀ ପରୁଷୋତ୍ତମ ବାଇଶୀ ପାହାଚ, ସେହି ମୋକ୍ଷ ମୁକ୍ତି ଓ ସିଦ୍ଧିର ଶୂନ୍ୟସ୍ଥଳରେ କି ଖେଳିବ ମୀନ....।

ଟି.ଭି ନିୟୁଜରେ ଏବଂ ଆକାଶବାଣୀରେ ନିତ୍ୟ ପ୍ରତି ସେଇ ଫନିର ଭୟାଭୟ ବାତର୍ତ୍ତା ପ୍ରଚାର ପ୍ରସାର ଶୁଣି ଶୁଣି ମନରେ କେତେ ଯେ ଭୟ

ବିଛାଡ଼ି ହୋଇ ତଳେ ପଡ଼ୁଛି । ଏବଂ କବାଟ ଝରକା ଯେମିତି ଆମର ଭାଙ୍ଗିଯିବ ଏହି କ୍ଷଣି, ଧଡ ଧଡ ଶବ୍ଦରେ କାନ କଣ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ଆମ ବିଲୁଙ୍ଗିବି ହଲିବାକୁ ଲାଗିଲା....।

ଆମ କସ୍ତୋପଲିସରେ ହ୍ୱାଟସଆପ କାମ କରୁଥାଏ । ସେଥିରେ ସମସ୍ତେ ଲେଖୁଥାନ୍ତି ପରସ୍ପରକୁ ଯେ ବିଲଡିଙ୍ଗ ହଲୁଛି, କଣ କରିବା ? ବାତ୍ୟା ଆସିଲା ଯେ କିଛି ଭୟ କର ନାହିଁ । ବିଲଡିଙ୍ଗ ହଲିଲେ ମଧ୍ୟ କିଛି ଭୟ କର ନାହିଁ। ହଲିଲେ ଭଲ....। ଏବଂ ଏହି ଭିତରେ ବହୁତ ଜଣଙ୍କ କାଟ ଭାଙ୍ଗିଯାଇ ଘରେ ପାଣିର ସୁଅ ଛୁଟିଲାଣି । ଏହା ଭିତରେ ଆମର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଉପଦେଶ ଦେଲେ ଯେ କାଟ କବାଟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଟାଇଟ ରଖିବାକୁ କବାଟ କୁ ଲଗାଇ ସୋଫାରେ ବସିବା ପାଇଁ । ଅମେ ଦୁହେଁ, ସବୁ ରୁମରେ ସେହିପରି ବସିକରି ଅନାଉଥାଉ ବାହାରର ତାଣ୍ଡବ ଲୀଳାକୁ । ମନରେ ଅଜଣା ଭୟ ଜମାଟ ବାନ୍ଧୁଥାଏ । ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଆମର କସ୍ତୋପଲିସ ର ଘଞ୍ଚ ଘଞ୍ଚ ସବୁଜିମା, ନାନା ପ୍ରକାରର ଫୁଲର ସଂଭାର କ୍ଷଣକ ମଧ୍ୟରେ ଧୂଳିସାତ ହୋଇଯାଉଥାଏ । କିଛି ଘରର କାଟ କବାଟ ଝରକା ସବୁ ଭାଙ୍ଗି ତଳେ ପଡ଼ି ସବୁ ରୁମ୍‌ମାର୍ ହୋଇଯାଉଥାଏ, ଚର୍ଚୁଦିଗରେ ବିଛେଇ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥାଏ ଏବଂ କାହା କାହା ଘରେ ଭିତରେ ପାଣିର ସୁଅ ଛୁଟୁଥାଏ । ସମସ୍ତେ ଲାଗିପଡ଼ିଥାନ୍ତି ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ ରକ୍ଷା କରିବାରେ । ବନ୍ଧୁତାର ପ୍ରେମରେ ଜଣେ ଜଣକୁ ମଧ୍ୟ ଫୋନ କରି ଖବର ନେଉଥାନ୍ତି ଏବଂ ନିଜ ଘରକୁ ମଧ୍ୟ ଡାକୁଥାନ୍ତି,କିନ୍ତୁ ଯାହା ହେଲେଭି ନିଜ ସୁନାର ସଂସାର ନୀଡ଼କୁ ଛାଡ଼ିକି କିଏ କାହା ଘରକୁ ଯିବ । ଏବଂ ଆମେ ସବୁ ମୁକ ବଧୂର ପରି ଚାତକ ପରି ଅନେଇ ରହିଥାଉ ଏ ତାଣ୍ଡବ ଲୀଳାକୁ ଅମିବ କେବେ ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଆମ ମନରେ ଥାଏ ଯେପରି ଆମ ଜାତିର ଗୌରବ ସେଇ ଶ୍ରୀ ମନ୍ଦିରକୁ ଯେପରି କିଛି ନ ହୁଏ । ଏତିକି ବେଳେ ଶୁଣିଲୁ ନିଉଜ ରେ ଯେ ମନ୍ଦିର

ବନ ଉଡ଼ିଯାଇଛି । ଏବଂ ଜଣେ ଭକ୍ତଙ୍କ ଘରେ ଲାଗି ସୁରକ୍ଷିତ ଅବସ୍ଥାରେ ପୁଣି ଅଛି । କି ବିଚିତ୍ର.....ଲୀଳା.....ଆମେ ସବୁ ସ୍ତବ୍ଧ । କାହା ମୁହଁରୁ ଯେପରି ହସ ଲିଭି ଯାଇଛି । ଘରର ଘରଣୀ,ଏ ସ୍ରୀ (ସ୍ୱୟଂ ସ୍ୱାହା ଜନନୀ,ଭଗିନୀ,ଜାୟା) ଯେପରି ବର୍ତ୍ତମାନ,ଭବିଷ୍ୟତର ଚିନ୍ତା ରେ ଘେରି ହୋଇ ରହି ଥାନ୍ତି ସ୍ୱାମୀ ଓ ପିଲାମାନଙ୍କ ଚିନ୍ତାରେ ।...ଏମିତି ବି ଏହି ବିପତ୍ତିରୁ କିଛିଟା ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ମୋର ଗୋଟେ ବଡ଼ ଭାନିଟିରେ ଘରେ ଥିବା କିଛି ତାଙ୍କ,ସୁନା ଏବଂ ସାଲ ଦୁଇଟା ଭାରି କରି ଧରି ବସିଥାଏ ପାଖରେ ଯେପରି କିଛି ଅତୀତକ ହୋଇଗଲେ ଏତିକି ତା କାମକୁ ଆସିବା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଭାବିଲେ ହସ ଲାଗୁଛି ଯେ ମୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏହା କହି ନଥିଲି । ଏତିକିବେଳେ ମୋର ଭାଉଜ ଠୁ ଫୋନ ଟିଏ ଆସିଲା ଯେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହୁଥାନ୍ତି ଯେ ଭାଇଙ୍କ ଗୋଡ଼ରେ କାଟ ପଡ଼ି ଚିରି ହୋଇଯାଇଛି । ଏବଂ ରକ୍ତ ବହୁତ ବାହାରୁଛି । କଣ କରିବା କିଛି ଭାବି ମଧ୍ୟ ହେଉ ନ ଥାଏ । ମନଟା ଅସ୍ଥିର ହୋଇଯାଉଥାଏ,କିଛିଟା ଟିସୁ ଦେଲି,ନିରୁପାୟ ହୋଇ । ଏହା ମଧ୍ୟ ରେ ଆମ ଚି.ଭି. ଟାଏଲ ଟି ପଡ଼ି ସବୁ କନେକସନ ମଧ୍ୟ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ ପବନର ଗତି ଉତ୍ତରପୂର୍ବରୁ ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମ ପଟେ ବୋହି ଆହୁରି ତୀବ୍ର ଗତି ନେଉଛି ସବୁ ଯେପରି ଧୂଳିସାତ ହୋଇଯାଇଛି । ଦୀର୍ଘ ୫ ଘଣ୍ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫନି ତାର ଫଣା ବୁଲାଇ ବୁଲାଇ ସ୍ଥିର ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ଏବଂ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଟିକେ ଅଶ୍ୱବସ୍ତିର ଶ୍ୱାସ ନେବାକୁ ଲାଗିଲୁ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ରାତି ପହିଲା ... ।

ସକାଳୁ ଉଠି ଆମ ପ୍ରିୟ ବଗିଚା ଦେଖିବାକୁ ବାହାରିଲା ବେଳକୁ ବହୁତ ସାଙ୍ଗ ସାଥୀ ମଧ୍ୟ ଆସି ଯାଇଥିଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିରେ ଆଖିଏ ଲୁହ ଥାଏ । କଣ ଉଜୁଡ଼ି ଯାଇଥାଏ । ତଥାପି ବି ସମସ୍ତେ ଅଣ୍ଟା ଭିଡ଼ି ବାହାରିଥିଲେ । ଆମେ ବିଶେଷ କରି ବରିଷ୍ଠ ନାଗରିକ ମାନେ ବାହାରିଲୁ,କିଏ କାଟ ଗୋଟାଇବାରେ ତା କିଏ ଝାଡୁ ଟିଏ ଧରି ସଫା କରୁଛି ତା କିଏ ଗଛକୁ ଠିଆ କରି ବାନ୍ଧୁଛନ୍ତି ।

ଏମିତି ସମସ୍ତେ ଆମେ କସ୍ତୋପଲିସ ବାଲା ମିଳିମିଶି କାମ କରିବା ଦେଖୁ ନିଜକୁ ଧନ୍ୟ ମନେ କରୁଥିଲୁ । ଆଉ ଆମ ସେକ୍ରେଟାରୀ ମହାଶୟ ଏବଂ ଗାର୍ଡେନ ଇନଚାର୍ଜଙ୍କ ଆଖିରେ ଆଉ ନିଦ ଯେପରି ହଜଯାଇଛି । ସମସ୍ତଙ୍କର ଯୋଗଦାନ ଯେ ଶିରୋଧାର୍ଯ୍ୟ... । ଦିନରାତି ଏକାଠି କରି କିପରି ପୂର୍ବ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଫେରାଇ ଆଣିବୁ... ।

ଏମିତି ଭାଇ ଚାରା ଭାବ ଦେଖୁ ନିଜକୁ ଗୌରବାନ୍ୱିତ ମନେ କରୁଥିଲୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆଦର୍ଶ ସୃଷ୍ଟି କରୁ ଥିଲୁ । ଜଗତର ନାଥ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରାରଥନା କରି ଥିଲୁ ଯେପରି ଏହି ଫଣିର ଜର୍ଜରିତ, ବର୍ବରୀତ, କ୍ୱାଳା ଯେପରି ଆଉ କେବେ ନ ଆସୁ ଓ ଗୀତାରେ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ କହିଛନ୍ତି - ଅଭୟଂ ସତ୍ତ୍ୱ ସଂଶୁଦ୍ଧି ଜ୍ଞାନ ଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥିତଃ । ଯେପରି ଭକ୍ତ ପ୍ରହଲ୍ଲାଦ ସର୍ବତ୍ର ନିଜ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଉପରେ ଭରସା କରି ମ ନିଜ ମାନସ ଚକ୍ଷୁରେ ସଦା ସର୍ବଦା ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କରୁଥିଲେ । ଯେପରି ଶିଶୁଟିଏ ତାର ମା ଉପରେ ସଦା ସର୍ବଦା ଭରସା କରୁଥାଏ ଏବଂ ମାଆ ବିନା ଅନ୍ୟ କାହାରିତ୍ରା ନଥାଏ ।, ସେହିପରି ଆମେ ସମସ୍ତେ ଶିଶୁ ଟିଏ ହୋଇ ସେହି ପରମେଶ୍ୱର କୁ ଧ୍ୟାନ କରି ଏହି ବିପତ୍ତିରୁ ପର ହୋଇଗଲୁ ।

ଇଚ୍ଛି ମାର୍ଗରେ ଯିବା ମାର୍ଗ ମଧ୍ୟରୁ ‘ଶାନ୍ତଭାବ’ ଯେଉଁଥିରେ ଭକ୍ତ ସବୁ ସମୟରେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମନୋଭାବରେ ଭାବପ୍ରବଣ ନ ହୋଇ, ନିଜ ଚିତ୍ତକୁ ଧ୍ୟାନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ କରାଇ ଆମେ ଅନାଇ ରହିଥିଲୁ ପ୍ରକୃତିର ଏହି ତାଣ୍ଡବ ଲାଳକୁ, ଏହି ଭାବରେ ନଥିଲା କାହା ପ୍ରତି ହିଂସା, ରାଗ, ଦୈଷ୍ଟ ଭାବ । ଏହି ପରି ଆମେ ଆମର କସ୍ତୋପଲିସ ପୂର୍ବ ଗୌରବ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଫେରାଇ ଆସି ପାରିଲୁ ।

ଇଏ ଥିଲା ରତ ଦଶକର ଏବଂ ଜୀବନର ଏକ ଚିର ସ୍ମରଣୀୟ ସ୍ମୃତି ।

About the Author

Ranjana Rout from Berhampur, Odisha is a homemaker. Has a Bachelors degree and industrial training experience. She likes to cook and is interested in home decor and gardening. She is adept in Pipili Chandua work and has been awarded for it.

35

ଅନୁଭୂତିର କାହାଣୀଟିଏ

ଅନୁପମା ପଣ୍ଡା

ବିଶ୍ୱ ନିୟତାଙ୍କର ବିଚିତ୍ର ସୃଷ୍ଟି । ଜୀବଟିଏ ଜନ୍ମନିଏ । ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାଙ୍କର ନିୟମ ଭିତରେ ଚାଲିବାକୁ ପଡେ ଜନ୍ମ ନେଇଥିବା ଜୀବଟିକୁ । ସେ ମଣିଷ ହେଉ କୁ ପଶୁ ହେଉ ନିୟମ ଏକା । ଦିନ ପରେ ରାତି, ରାତି ପରେ ଦିନ, ସୁଖ ପାଖରେ ଦୁଃଖ, ଦୁଃଖ ପାଖରେ ସୁଖ । ଏଇତ ଦୁନିଆର ଖେଳ । ସୁଖ ଦୁଃଖର ସଂସାର ଭିତରେ ମଣିଷ । ଯିଏ କି ପୃଥିବୀର ସର୍ବସ୍ତ୍ରୋଷ ଜୀବ ରୂପରେ ପରିଗଣିତ । ସେହି ମଣିଷର ଗନ୍ତବ୍ୟସ୍ଥଳୀ କିନ୍ତୁ ଭାରି ଜଟିଳ । ପାଦ ପାଦକେ ବିପତ୍ତୀ ଓ ଭୟ, ମଣିଷକୁ ବିଚଳିତ କରିଦିଏ । ମନ ଯେତେ ବିଚଳିତ ରହିଲେ ବି ନିଜଜ କର୍ମ ପଥରେ ଆଗେଇ ଯାଏ ସିଏ । ସାହା ହୁଅନ୍ତି ଭଗବାନ ।

ଅନୁଭୂତି... ସମସ୍ତଙ୍କ ଜୀବନରେ କିଛି ନା କିଛି ଘଟଣା ନେଇ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇ ରହିଥାଏ । କିଛି ଖୁସିର ଆଉ ଆଉ କିଛି ଦୁଃଖର । ଏଇତ ହସ ଖୁସିର ସଂସାର । ଆଉ ସୁନ୍ଦର ଜୀବନ ବିତାଇବାର ବାଟ । ସମୟର ଚଳା ପଥରେ ଭଲ ଆସେ ଖରାପ ଭି ଆସେ । କେହି ଦୁଃଖର ପାହାଡ ଭିତରେ ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇ ଯାଏ ତ, ଆଉ କେହି ଯୈର୍ଯ୍ୟର ସହିତ ଜୀବନକୁ ଆଗକୁ ନେଇ ଯାଆନ୍ତି । ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ଚନ୍ଦ୍ର ସବୁବେଳେ ଆକାଶରେ ରହି ନଥାନ୍ତି । ସମୟ ଯେମିତି ଆଲୋକ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ଖେଳ କରେ । ମଣିଷ ବି ଠିକ୍ ସେମିତି, ଭଲ ଆଉ ଖରାପ ଭିତରେ ନିଜ ତଙ୍ଗାଟିକୁ ଚଳାଇ ନିଏ । ସବୁ ଭଲ ଆଉ ମନ୍ଦକୁ ପଛରେ ଛାଡି, ଆଖିରେ ଆଖିଏ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନେଇ ଆଗେଇ ଯାଏ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପଥରେ । ସବୁ ବାଧା ବିଘ୍ନ ହାର ମାନନ୍ତି ସୁନ୍ଦର ମଣିଷ ପାଖରେ ।

ମୋ ଜୀବନର ଖେଳ ଠିକ୍ ଏମିତି ଭାବରେ ଗତି କରିସାରିଛି । ମୂଲ୍ୟବାନ ପଥରକୁ ଗୋଟାଇ ମୁଁ ହାତରେ ଧରିଥିଲି । କଥାରେ କୁହନ୍ତି କଷ୍ଟ ନକଲେ କୃଷ୍ଣ ମିଳନ୍ତିନି । ସେଇ କଥା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଘଟିଥାଏ । ମୋ ଜୀବନ କିଛି ବିପଦକୁ ସାମନା କରି ସାରିଲା ପରେ ଭଗବାନଙ୍କ କରୁଣା ପ୍ରାପ୍ତି କରିପାରିଛି ।

ଅନେକ ଦିନର ଘଟଣା, ଘର କେନ୍ଦ୍ରାପଡା ରେ ରହୁଥିଲି ଯୋଡାରେ । ସାଲେପୁର, ପୂର୍ବକଳ୍ପ, ମୋ ସାନ ଭଉଣୀର ଶାଶୁଘର । ଝିଅଟିଏ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା ତାର । ଆମେମାନେ ଯୋଡାରୁ ବୁଲି ଆସିଥିଲୁ ମୋ ଜନ୍ମମାଟି କେନ୍ଦ୍ରାପଡାକୁ । ସାଂଗରେ ମୋର ସାମୀ, ପୁଅ ଆଉ ଝିଅ । କଥାହେଲା ଦୁଇତଳିଆରେ ମୋର ସାନଭାଇ ମୋ ଝିଅ ଆଉ ମୁଁ ଭଉଣୀର ଝିଅକୁ ଦେଖିବାକୁ ଯିବୁ । ଦୁଇଭାଇ ମୋର । ଆଉଜଣେ ଭାଇ ମୋର ପୁଅ ଆଉ

ସାମାଜିକ ସହିତ ଅଲଗା କାମରେ ବାହାରି ଯିବେ । ଆମେମାନେ କୁନି ବେବିକୁ ଦେଖୁ ଭଉଣୀ ହାତପରଷା ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ, ଚାରିଟା ସୁନ୍ଦା ଫେରି ଆସିବୁ । ତୁମେ ମାନେ ଆମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବ । ଏକା ସାଂଗରେ ସମସ୍ତେ ଘରକୁ ଯିବା । ସେ ଦିନର ବିଚାର ଏଇଆହିଁ ଥିଲା । ବିଚାର ମୁତାବକ ବାହାରି ଗଲୁ ଗନ୍ତବ୍ୟ ସ୍ଥଳୀକୁ । ସେ ଦିନରର ଦୁର୍ଦ୍ଦିନର ଝଡ଼ ବୁହାଇବ ବୋଲି । ବିଚାର ମୁତାବକ ବାହାରି ଗଲୁ ଗନ୍ତବ୍ୟ ସ୍ଥଳୀକୁ । ଭଉଣୀ ଖୁସି ଆମେବି ଖୁସି ହସ, ଖୁସି, ଦେଖା, ଚାହାଁ ଭିତରେ ସମୟ ଚାଲିଗଲା । ବାହାରିବୁ, ଏତେ କମ୍ ସମୟ ଆସିଛୁ ବୋଲି ଭଉଣୀର ମନଦୁଃଖ । ଆସିବାକୁ ତ ହେବ, ବାହାରି ଆସିଲୁ । ପୂର୍ବ କଜା ରାସ୍ତାରେ ଠିଆ ହୋଇଛୁ । ଭାଇର କିଛି କାମ ଅଛି । ଯିବାକୁ ଟିକେ ସମୟ ଲାଗିବ ବୋଲି କହୁଛି । ଏହି ସମୟରେ ଆଉ ଜଣେ ନିଜର ସମ୍ପର୍କିୟ ଭାଇ ନୟନ ବ୍ୟାଙ୍କରେ କାମ କରେ । କଟକରୁ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଆସୁଥିଲା । ଅମଳକୁ ଦେଖୁ ରହିଗଲା । ସେ ଠିଆ ହେବାର କାରଣ ପଚାରି ବୁଝିଥିଲା । ମୁଁ ତାକୁ କହିଲି ଚାଲେ ତୋରି ସାଙ୍ଗରେ ଆମେ ଚାଲିଯିବୁ । ସେ ତାର କାମ ସାରି ପଛରେ ଆସିବ ସେଇଆ ହେଲା । ଗାଡ଼ି ଚାଲିଲା କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଆଡ଼କୁ । ସାଲେପୁର ବଜାର ପାରରି ହୋଇଗଲା ପରେ ମୁଁ ତାକୁ କହିଲି । ଟିକେ ଗାଡ଼ି ରଖିବୁ ମୋର ଶାଢ଼ୀ ଖସୁଛି । ମଝି ରାସ୍ତାରୁ ଗାଡ଼ି ଗଡ଼ାଇଲା ରାସ୍ତାକଡ଼କୁ । ଆଗକୁ ଆଠ ନଅବର୍ଷର ଝିଅ ବସିଛି । ତା ପଛକୁ ମୁଁ କେଜାଣି କେମିତି ଗାଡ଼ି ଗଡ଼ାଇ ରଖିବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଖସି ପଡ଼ିଲି ତଳକୁ । ତା ପର କଥା ମୁଁ ଆଉ ଜାଣିନି । ମୁଣ୍ଡ ପଛପଟେ ଆଘାତ ଲାଗିଥିଲା । ସାତ ଆଠଦିନ ମୁଁ କାହାରିକୁ ଚିହ୍ନି ପାରୁନଥିଲି । ପୁଅ ଝିଅଙ୍କର ନାମ ବି ମନେ ନଥିଲା । ଭାଗ୍ୟ ଭଲ ଥିବାରୁ ସୁନାମ ଧନ୍ୟ ଡାକ୍ତର ସନାତନ ରଥ ମୋର ଚିକିତ୍ସା କରିଥିଲେ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକ ବର୍ଷଧରି ମୋର ଚିକିତ୍ସା ଚାଲୁ ରହିଥିଲା । ମୁଁ ପୁଣି ବାଟ ଚାଲିଲି ।

ଶନିଙ୍କର କୋପ ଦୃଷ୍ଟି ମୋ ଜୀବନରୁ ଅପସରି ଗଲା । ଶନିଗ୍ରହଙ୍କର କୃପାଦୃଷ୍ଟି ମୋ ଜୀବନକୁ ପୁଣି ନୂତନ ଜୀବନ ଦେଇଥିଲା ।

ଦୂର୍ଘଟଣା ଘଟିବା ପରର ଶେଷ ଚିକିତ୍ସା କଟକ ଆସି ଆଉଥରେ ମସ୍ତିଷ୍କ ପରୀକ୍ଷା କରି ସାରିଲା ପରେ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇଥିଲେ ଡାକ୍ତର । ମୁଁ ବହୁତ ଭଲ ଅଛି ବୋଲି । କୁମାର ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ସେଦିନ ଭାଇର ଫୋନ ଥିଲା ତୁ ଶୀଘ୍ର ଆସିବୁ । ଜଣେ ସାଧୁଜୀ ଆମ ଘରକୁ ଆସିଛନ୍ତି ତୋ ଭାଗ୍ୟରେ ଥିଲେ ତୁ ତାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପାଇବୁ, ନହେଲେ ତାଙ୍କୁ ଜାଣି ପାରିବୁନି । ଲାଗେ ଯେମିତି ସେ ଭଗବାନ ରୂପ ନେଇ ଆସିଛନ୍ତି । ମନ ଚନ୍ଦ୍ରକ ମୁଁ କେମିତି ଦର୍ଶନ କରିବି କାରଣ ବହୁତ କିଛି ଥିଲା ଦୂର୍ଘଟଣା ପରର କଥା । ମୋତେ ଜଣେ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍ କହିଥିଲେ ତୁ ମାଆଙ୍କୁ ପୂଜା ଦେ ସେ ତୋ ପାଇଁ ବହୁତ ଶୁଭଫଳ ଦେବେ କାଳୀ ମୂର୍ତ୍ତୀଙ୍କ ଫୋଟୋ ଆଣିଲି କିନ୍ତୁ ଭୟରେ ପୂଜା ଦେଲିନି । କାଳୀ ମାଆଙ୍କୁ ପୂଜା ନକରରି ପାରିଲେ ସେ ମାଆ ରାଗିବେ । ଏ ଅଜଣା ଭୟକୁ କାଟିଦେଇଥିଲେ ମାଆ ତାରିଣୀ । ରାତ୍ରୀ ସପ୍ତରେ ଆସୁଥିଲେ ମାଆ । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଫୁଲ ଚନ୍ଦନ ଧୂପ ଦ୍ଵୀପରେ ପୂଜା ଦେଉଥିଲି । ଏମିତି କେତେ ଥର ସମାନ ସପ୍ତ ଦେଖିଲା ପରେ ଥରେ ରାତିରେ ସପ୍ତରେ ମାଆ ତାରିଣୀଙ୍କର ଜାଗାରେ କାଳୀମାଆ ଅଛନ୍ତି । ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଗଲା ସେହି ଦିନ ଠାରୁ କାଳୀ ମାଆଙ୍କର ପୂଜା ଆରମ୍ଭକଲି ଫୁଲ ଚନ୍ଦନ ଦେଇ । ମାଆ ବହୁତ ସୁନ୍ଦର, ମୋତେ ଯେମିତି କୃପାଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ଥାନ୍ତି । କହିବାକୁ ଗଲେ ଅଧିକାଂସ ଦିନ ରାତି ସପ୍ତରେ ମୁଁ ମାଆଙ୍କୁ ପାଏ । ତାରିଣୀ ମାଆଙ୍କ ଯାଗାରେ ମୁଁ ପୁଣି ଦର୍ଶନ ପାଇଲି ମୋର ଜନ୍ମ ମାଟିର ଗ୍ରାମ ଠାକୁରାଣୀ ମାଆ ଯଜ୍ଞଚଣ୍ଡୀଙ୍କୁ । ସୁନ୍ଦର ଦର୍ଶନ, କେତେବେଳେ ମାଆଙ୍କୁ ବସାଇ ମୁଁ ଖୁଆଇ ଦେଉଛି, କେତେବେଳେ ମାଆ ମୋ ହାତରେ ଗୋଲାପ ଫୁଲ ଧରାଇ ଦେଉଛନ୍ତି । ମୁଁ ମାଆଙ୍କ ପାଦ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଫୁଲ ସମର୍ପଣ କରି,

ଆଉ ଗୋଟିଏ ଫୁଲକୁ ମୁଁ ଆଣି ଆସିଛି । ମୁର୍ତ୍ତି ଭିତରୁ ମାଆ ବାହାରି ଆସିଛନ୍ତି । ମୋ ସାଙ୍ଗରେ କଥାଭି ହେଉଛନ୍ତି । ଏହି ସପ୍ତ କିଛି ଦିନ ପାଇଁ ମତେ ସର୍ବସୁଖ ଦେଇଥିଲା । କେତେ ଭାଗ୍ୟ କରିଥିଲି ସତରେ । ସେହି ଶୁଭ ଦର୍ଶନ ପାଇ ମୁଁ ସେହି ସାଧୁଙ୍କ ଦର୍ଶନ କରିଥିଲି ।

ଡାକ୍ତରଖାନାରୁ ଆସିଥିଲି ଘରକୁ । ବାବା ବୋଧେ ଇଚ୍ଛା କରିନଥିଲେ ସେହି ଯାଗାରେ ଦର୍ଶନ ଦେବା ପାଇଁ ମୋ ବାପା ବୋଉଙ୍କ ରହୁଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ଆସି ଦେଖୁଲି, ବାବା ଅଳ୍ପ ସମୟ ପାଇଁ ଆସି କେଉଁଝର ପଳାଇ ଯାଇଛନ୍ତି । କୁମାର ପୂଣ୍ୟାମା, ଚାନ୍ଦପୂଜା, ବୋଉ କରିଦେଲା ମୋ ଝିଅର ନୁଆ ପୋଷାକ ରଖି ଆମେ ବାହାରି ଗଲୁ କେଉଁଝର । ଯୋଡ଼ା ଯୋଡ଼ା ଯିବା ରାସ୍ତା ଅସୁବିଧା ନଥିଲା । କେଉଁଝରରେ ସାଧୁଜୀଙ୍କର ଦର୍ଶନ ମିଳିଲା, ଲାଗିଲା ଯେମିତି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଦର୍ଶନ ମୁଁ କରୁଛି । ସେ ଯେଉଁଠି ବସିଥିଲେ ସୁନ୍ଦର ମହକ ଭାସି ଆସୁଥିଲା ସେହି ଯାଗାରୁ ସେ କୌଣସି ସାଧାରଣ ମାନବ ନଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଚାଲି ଚଳନ, ବ୍ୟବହାର ଅଲୌକିକ ଥିଲା । ଦିନକର କଥା ପୁରୀ ଯାଉଛି, ଭୁବନେଶ୍ୱର ରୁ ପୁରୀ ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ଅଲଗା ଗାଡ଼ିରେ ଲୋକ ବି ଅଛନ୍ତି । ଭୁବନେଶ୍ୱର ଛାଡ଼ି ପୁରୀ ରାସ୍ତା ଧରିବା ସମୟରେ ବାବା ଆଉ ଜଣକ ଗାଡ଼ିରୁ ଉଠିଆସି ଆମ କାରରେ ବସିଲେ । ଖୁବ ମଜା ଗପବି ଚାଲିଥିଲା । ଆମ ଗାଡ଼ି ହଠାତ୍ ରାସ୍ତାଛାଡ଼ି ଫୁଟପାତ ଉପରକୁ ମାଡ଼ିଗଲା । ଆଗ ଚକା ବଙ୍କା ହୋଇଯାଇଥିଲା, ଗାଡ଼ି ରହିଗଲା । ବାବା ଠିକେ ହସି ଦେଇ ଆଉ ଜଣକ ଗାଡ଼ିକୁ ପଳାଇଲେ । ଆମକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଯେମିତି ସେ ଗାଡ଼ିରେ ବସିଥିଲେ । ଆଉ ଦିନକର କଥା, ମୋର ଦୁଇ ଭାଇଙ୍କର ଦୁଇ ପୁଅଙ୍କର ବ୍ରତଘର । ମୋ ମାସ ପ୍ରବଳ, ଖରା ଓ ଗରମ । ଗାଁରେ ହେଉଥିଲା ବ୍ରତଘର ହେଉଥିଲା, ସରିଲା, ରାତିରେ ଭୋଜି । ବାବା ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ସନ୍ଧ୍ୟା

ହୋଇଆସିଥିଲା । ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ସବୁଲୋକ ପ୍ରଣାମ ଜଣାଇ ଗୁହାରି କଲେ ବାବା କି ଗରମ ରହି ହେଉନି । ବାବା କି ମନ୍ତ୍ର କଲେ କେଜାଣି, ଗୁହାରି କରିବାର ଅଧଘଣ୍ଟା ପରେ ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ହୋଇଥିଲା । ଟିକେ ଅସୁବିଧା ହେଲା ଲୋକ ଆସିବା ପାଇଁ । ଏମିତି ବହୁତ କିଛି ଆଖି ଦେଖି ସାରିଛି । ଅଳ୍ପଟିକେ ମଜା କଥା ଲେଖି ବନ୍ଦ କରିବି । ଥରେ ବାବା ପୁରୀ ଯାଇଥିଲେ, ବେକରେ ଦୁଇ ଡିନି ଭରିର ସୁନା ଚେନ୍ । ସିଡି ଉଠିବା ସମୟରେ କେହିଜଣେ ଚୋରି କରି ନେଇଗଲା । ବାବା ସବୁବେଳେ କିଛି ଲୋକଙ୍କୁ ନେଇ ଜଗନ୍ନାଥ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଯାଆନ୍ତି । ଚୋରି ହେବା ପରେ ପୁରୀ ଯାଇଛନ୍ତି ବାବା, ବାଜସି ପାହାଚରେ ବସିଛନ୍ତି । ଜଣେ ସୁସ୍ଥସବଳ ଲୋକ ବାବାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ ଜଣାଇଲା । ବାବା ତାକୁ କୋଳେଇନେଲେ, ତା କାନ ପାଖରେ କହିଲେ ମୋର ଚେନକୁ କାହିଁକି ନେଇଗଲା । ଆପଣଙ୍କର ; କ୍ଷମାକରିବେ କହି ଗୋଡ଼ ତଳେ ପଡ଼ି ଯାଇଥିଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ୧୦ ୧୨ଟି ଚେନ ଦେଖାଇ ପଚାରିଲା, ଆପଣଙ୍କର ଚେନ୍ ଆପଣ ନେଇ ଯାଆନ୍ତୁ । ଅନୁଭୂତିର କାହାଣୀ ବହୁତ ଅଛି, ସ୍ଥାନର ଅଭାବ । ଭଗବତର୍ କୃପା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମିଳୁ । ଆଖି ବରକ୍ଷକ୍ ନିଜକୁ ଭଗବାନଙ୍କ ପାଖରେ ସମର୍ପି ଦିଅନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ । ପତ୍ରିକାର ସମସ୍ତ ସହଯୋଗୀଙ୍କୁ ଆନ୍ତରିକ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଛି ।

ବିଷୟରେ ରହିଲେ ମଧ୍ୟ ନଭୁଲ ଶିଶୁଙ୍କୁ
ଯେତେକ କର୍ମ କରୁଅଛ ଫଳ ଦିଅ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ।

About the Author

Anupama Panda currently resides in Bhubaneswar, Odisha. A family woman and one who believes in leading a violence free, peaceful life. She is a strong believer in the Almighty. She has shared her experiences in the form of story.

36 ସବୁ ସଫଳତା ର ଚାବିକାଠି ଚେଷ୍ଟା

ସଦାଶିବ ମଣ୍ଡଳ

ସକାଳ ପ୍ରାୟ ସାତଟା ସାତେ ସାତଟା ସମୟ ହେବ । ମୁଁ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଆଉ ଦୁଇ ଝିଅଙ୍କ ସହ ବାଙ୍ଗାଲୋର ସହର ବୁଲିବା ପାଇଁ ଯାଇଥାଏ । ସେଠାରେ ମୋ ମଝିଆଁ ଝିଅ ମୋ ଲୁଆଇଁଙ୍କ ପାଖରେ ଥାଏ । ସକାଳ ସମୟରେ ବାଲକୋନୀ ରେ ବସି ସାମନା ଛାତ ଉପରେ ବସିଥିବା ଗୋଟେ ଗୁଣ୍ଡୁଚି ଉପରେ ମୋରୋ ଆଖି ପଡ଼ିଲା । ଛାତ ଉପରେ ଥିବା ଲୁହା ଖୁଣ୍ଟି ସହ ନଡ଼ିଆ ଗଛ ମଝିରେ ଗୋଟେ ଲୁହା ତାର ବନ୍ଧା ହୋଇଥାଏ, ଲୁଗା ସୁଖେଇବା ପାଇଁ । ଦେଖିଲି ଗୁଣ୍ଡୁଚିଟା ବାର-ବାର ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି କିନ୍ତୁ ତାର ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ ଉପରୁ ନଡ଼ିଆ ଗଛକୁ ଯାଇ ପାରୁନି । ସେତେବେଳେ ପଛପଟୁ ଗୋଟେ ଡାକ ଶୁଣିଲା "ବାପା ଚା ନିଅ" । ସେ ମୋ ସାନ ଝିଅ ଥିଲା ।

ସବୁ ଦିନ ପରି ତା ମୁହଁରେ ସେ ହସ ନଥିଲା । ସେ ଚିକେ ଦୁଃଖୀ ଓ ଚିକେ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଥିଲା । ପୂର୍ବଦିନ ଯୋଡ଼ ପରୀକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ ଆସିଥିଲା, କଠୋର ପରିଶ୍ରମ କରି ମଧ୍ୟ ସେ ଭଲ ନମ୍ବର ରଖି ପାରିନଥିଲା । ଝିଅକୁ ପାଖକୁ ଡାକିଲି, କହିଲି "ମା ଆସ ମୋ ପାଖରେ ବସ । ସେ ଗୁଣ୍ଡୁଟିକୁ ଦେଖ । ବାର-ବାର ପରିଶ୍ରମ କରିକି ବି ସେ ବିଫଳ ହେଉଛି । ଏବେ ଦେଖ ସିଏ ସଫଳ ହେଲା । ସେ ତା ଲକ୍ଷପଥରେ ପହଂଚି ଗଲା । ସେ ଯଦି ଛୋଟ ଜୀବଟେ ହେଇ ହାର ମାନୁନି, ତୁ କାହିଁ ହାରି ଯାଉଛୁ? ଚେଷ୍ଟା କର, ବାର-ବାର କର, ନିଶ୍ଚୟ ସଫଳ ହେବୁ" । ମୋର କେଇ ପାଦ କଥା ତା ମନରେ ସାମାନ୍ୟ ଆତ୍ମସ୍ଥି ଆଣି ଦେଇଥିଲା ।

ଏବେ ସେଇ ଝିଅ ଜଣେ ଡାକ୍ତର । ଦୀର୍ଘ ଦୁଇବର୍ଷ ହେବ ରୋଗୀସେବା କରୁଛି । ତା ସାମ୍ନାରେ କେହି ହାର ମାନିଲେ ସେ ତାକୁ ଏହି କାହାଣୀ କହୁଛି । ସତରେ ଚେଷ୍ଟା, ପରିଶ୍ରମ, ଆଉ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ଥିଲେ, ଜଣେ ନିଶ୍ଚୟ ସଫଳ ହେବ ।

About the Author

Sadasiba Mandal, from Khordha, completed his graduation in Bcom from Kolkata. He retired as Superintendent of Institute of Engineers India (Odisha state centre), He is currently working as a legal advisor in Bharati AXA insurance company. He received many awards for his outstanding work. He loves gardening, reading cooking.

37

ମହରଗ ଯଶ

ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାମୟୀ ତ୍ରିପାଠୀ

ବୋଉ ! ଏ ବୋଉ !

ତୋତେ କେତେଥର ମନା କଲିଣି ଦେହକୁ କଷ୍ଟଦେଇ ବେକାରଟା'ରେ ସେ ଅଯଥା ଲେଖା ନ ଲେଖିବାକୁ । ହେଲେ ତୁ କ'ଣ ଶୁଣୁଛୁ । ଦେହ ଚିକିଏ ସୁସ୍ଥ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ପୁଣି ଉଠି କଲମ ଧରିଲୁଣି । କ'ଣ ଲାଭ ମିଳୁଛି କେଜାଣି ? ଦିଆ ଦିଆ କାଗଜ ସାରି, “ହାତରୁ ଖାଇ ଘୋଡ଼ା ଆଗେ ଡେଇଁବା କଥା । କ'ଣ ତିନି ଚାରିଟା ମାନପତ୍ର ସହ ଦୁଇଟା କି ଚାରିଟା ଉପାଧି ଓ ଶାଲ୍ ମିଳିଛି ଏତେଦିନ ପରିଶ୍ରମ ପରେ । କାହିଁକି ବାୟାଣୀ ଭଳି ସେ ଲେଖାଲେଖି ପଛରେ ପଡ଼ିଛି । ଏତେ କଷ୍ଟରେ

ଏତେ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ତୋ ଦେହ ଭଲ କଲି, ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ ନେ ।”

ଏମିତି କେତେ କ’ଣ ଗପି ଚାଲିଥିଲା ଅୟସ୍କାନ୍ତ ।

ପୁଅ ଏମିତି ଦୋଷାରୋପ ପ୍ରାୟ ପା’ କି ଛଅ ବର୍ଷ ହେଲା କରୁଛି, ହେଲେ ଉର୍ଦ୍ଦିଳାଦେବୀ ଏ’ କାନରେ ପୂରାଇ ସେ କାନରେ ବାହାର କରି ଦିଅନ୍ତି । ହେଲେ ଆଜି କାହିଁକି କଥାଟା ଭାରି କଷ୍ଟ ଦେଇଛି । ସହଜେ ତ ଅଧାଲେଖା ଉପନ୍ୟାସ “ଚାନ୍ଦର ଯନ୍ତ୍ରଣା” ଟା ଶେଷ ହୋଇନି । ଅନେକ ସଂପାଦକଙ୍କୁ ଦେଇଥିବା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ସତ୍ତ୍ୱେ ସବୁ ଲେଖା ପଠାଇବାର ଆଶାଟା ମଉଳି ପଡୁଛି । ଏଇ ଶରୀର ଅସୁସ୍ଥତା ଟା ଏମିତି ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ଚଳ, ପ୍ରଚଳ ଶରୀରକୁ ଅପଙ୍ଗ କରିଦେବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁଖା ସେ ଭାବି ନଥିଲେ ।

ଅୟସ୍କାନ୍ତ କଥାକୁ ଶୁଣି ବୋହୂ ତାକୁ ବିରକ୍ତ ହେବାର ସର ଶୁଭୁଥିଲା ଉର୍ଦ୍ଦିଳାଦେବୀଙ୍କୁ, ଆଉ ବା’ କେତେଦିନ ଯେ ବୋଉଙ୍କୁ ବିରକ୍ତ ହେଉଛି ? ନାହିଁ ନାହିଁ ତୁମେ ଦେଖ ବବିତା ! କେତେ ଗଦା ଗଦା ବହିପତ୍ର, ପତ୍ର, ପତ୍ରିକାରେ ଆମ ଘରଟା ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଦୁନିଆଯାକର ପୁସ୍ତକରେ ଭର୍ତ୍ତି ବୋଉ କୋଠରୀ ଟା । ଅଲିଆଗଦା ଭଳି ଲାଗୁଛି ! କହିଲେ ବିକିଦେବା କଥା ଖବରକାଗର ସହ, ଖାଲି ରାଗୁଛି । ତାକୁ ବୁଝେଇ ହେଉନି । ବାଳ ବୃଦ୍ଧ ସମାନ ।

ଉର୍ଦ୍ଦିଳାଦେବୀ ଆଉ ସହି ନ ପାରି ପୁଅ ପାଖକୁ ଉଠି ଆସିଲେ । ପୁଅର ପିଠି ଥାପୁଡ଼ାଇ କହିଲେ, “ବାବାରେ ! ମୋର ତ ଆଉ ଅଳ୍ପଦିନର ରହଣି । ମୁଁ ମଲାପରେ ମୋ ଶବ ଉପରେ ଥୋଇ ବହିସବୁ ମୋର ଜାଲିଦେବୁ । ଫଳରେ ଏଇ ମହରଗ ଯୁଗର କାଠଖର୍ଚ୍ଚ ସହ ବିଦ୍ୟୁତଚୁଲ୍ଲାର ଖର୍ଚ୍ଚରୁ ବଞ୍ଚିଯିବୁ । ମୋ ବହି ମୋର ଦାହ-ସଂସ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟ ତୁଲାଇ ଦେବ । ତୁ ଖର୍ଚ୍ଚାନ୍ତରୁ ବଞ୍ଚିଯିବୁ ।”

ବୋଉର କରୁଡ଼ିକ୍ତ ଅଭିମାନିଆ କଥାଗୁଡ଼ାକ ବିଷାକ୍ତ ତୀକ୍ଷଣ ଶର

ଭଳି ଗଳି ଯାଉଥିଲା ଅୟସ୍କାନ୍ତଙ୍କ ଶରୀରରେ । ନାହିଁ ଥାଉ ! ଆଉ ସେ ବିରକ୍ତ ହେବେନି ବୋଉକୁ । କରୁ ଯାହା କରୁଛି । କେତେ ବା’ ଦିନ ? ତା’ର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ କହୁଥିଲେ ସେ ଯଦି ଭୁଲ୍ ବୁଝୁଛି ଆଉ... ..ଆଉ କହିବନି କିଛି ।

ଆରାମ୍‌ଚେୟାର୍‌ଟା’ରେ ବସି ଉର୍ଦ୍ଦିଳାଦେବୀ ଆଖି ୨ଟା ବୁଜିଦେଇ ଭାବୁଥିଲେ, ଅୟସ୍କାନ୍ତ ଗର୍ଭରେ ଛଅ ମାସ ହୋଇଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ନାଗସାପ ଦଂଶନରେ ହୋଇଥିଲା ମୃତ୍ୟୁ ତାଙ୍କ ସାମା ଜୀବନବାବୁଙ୍କର । ଶାଶୁ ତ ନଥିଲେ, ଶ୍ୱଶୁର କିନ୍ତୁ ଝିଅଠାରୁ ଅଧିକା ସ୍ନେହ ଦେଇ ପାଲିଥିଲେ ବୋହୂ ଓ ନାତିକୁ । ଏପରିକି ପୁନର୍ବିବାହ କରିବା କଥା ମଧ୍ୟ ବୋହୂକୁ ବୁଝାଇଥିଲେ । ଚାକିରୀ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଥିଲେ । ହେଲେ ସେ କୌଣସି କଥାରେ ରାଜି ନ ହୋଇ ବାପା ଛେଉଣ୍ଡ ଅୟସ୍କାନ୍ତର ପାଳନ ଦାୟୀତ୍ୱ ସହ ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ସେବାରେ ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନର ଧର୍ମ ନିର୍ବାହ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଶ୍ୱଶୁର ତାଙ୍କ ଶୂନ୍ୟମଥା ସହ ଶୂନ୍ୟ ଆଖିର ଚାହାଣୀରେ କେମିତି ଅସ୍ଥିର ହୋଇପଡୁଥିଲେ ।

ଦିନେ ସେ ରାତିରେ ନିଜ ଭାଗ୍ୟର ମନ୍ଦଫଳ କଥାଭାବି ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ାଇବା ବେଳେ, ପିଠରେ ହାତମାରି ତାଙ୍କୁ ପ୍ରବୋଧନା ଦେଇଥିଲେ ଶ୍ୱଶୁର ଭଜହରି ମିଶ୍ର । ମା’ରେ ! ନେ’ ହାତ ଟା ଦେଲୁ, ତୋତେ ଗୋଟେ ସାଥୁ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗ କରାଇଦେବି ଜୀବନସାରା । ତା’ ହାତଧରି ନିଃସଙ୍ଗତାର ଦୁଃଖକୁ ପାଶୋରି ପକାଇବୁ । ସେ ନାନା ଆଶଙ୍କାରେ ହାତ ଟା ଜାକି ରଖିବାରୁ ଶ୍ୱଶୁର ଜବରଦସ୍ତିରେ ତାଙ୍କ ହାତ ମୁଠାରେ ଧରାଇ ଦେଇଥିଲେ ପାଇଁଶିଆ ରଙ୍ଗର ପାଇଲଟ୍ ପେନ୍ ଟାଏ । ମୁଁ ଜାଣିଛି ତୁ ଛାତ୍ରୀ ଜୀବନରେ ଲେଖା ଲେଖୁ କରୁଥିଲୁ । ନେ’ ଧର ଜାବୁଡ଼ି ଜୀବନସାଥକୁ, ଜମ୍ମା ଅଲଗା କରିବୁନି ତାକୁ । ମନର ଦୁଃଖକୁ ଫୁଟେଇ ଦେ’ ଏଇ ଲେଖନୀ ମୁନରେ । ସେହି ଦିନଠାରୁ ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ପ୍ରେରଣା ନିଜର ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ବଳରେ ଲେଖୁ ଚାଲିଛନ୍ତି ଆଜିଯାଏଁ ।

ବୃକ୍ଷା ଅବସ୍ଥାରେ ବି ଥମିନି ଲେଖନୀ ତାଙ୍କର ।

ହେଲେ ଆଜି ନିଜ ରକ୍ତର ଦାୟାଦ୍ ଠୁଁ ହତୋତ୍ସାହର
ସର ଉତ୍ତୋଳନରେ ନିଜକୁ ଅସହାୟ ମଣୁଥିଲେ ଉର୍ମିଳାଦେବୀ । ପୁଅ ଯାହା
କହୁଛି କହୁ, ଚିରସାଥୀର ହାତଛାଡ଼ି ସେ ଆଉ ଏ’ ବୟସରେ କରିପାରିବେନି ।
ତାଙ୍କର ମୁତ୍ୟୁ ହିଁ ହେବ ତାଙ୍କ ଲେଖନୀର ମୃତ୍ୟୁ । କର୍ମି ଚାମଚରେ ମାପିରୁପି
ଜୀବନ ଅତିବାହିତ କରୁ କରୁ କେମିତି ପଢ଼ିଗଲା ଅଧିକା କର୍ମି ଗୁଣ୍ଡ ଯାହାକି
ତାଙ୍କ ଜୀବନର କର୍ମି କପଟାକୁ ତିକ୍ତ କରିଦେଲା । ଏଇ ଅୟସ୍କାନ୍ତ ପିଲାଦିନେ
ସ୍କୁଲରେ ମାଷ୍ଟରମାନେ ପଚାରିଲେ ତୋର ଭବିଷ୍ୟତର ଲକ୍ଷ୍ୟ କ’ଣ । କହୁଥିଲା,
ଆଦର୍ଶ ଶିକ୍ଷକଟିଏ ହେବି ଓ ମୋ ବୋଉଭଳି ଲେଖନୀ ଚାଳନା କରି ସମାଜ
ସଂସ୍କାର କାମ କରିବି । ଜେଜେବାପା ଖୁସିରେ ନାତି ମୁଣ୍ଡରେ ହାତମାରି
କହୁଥିଲେ, ହୁଁ ବାପାଧନ ଆମର ନିଶ୍ଚେ ଜଣେ ବଡ଼ ଲେଖକ ହେବ ! ରାଧାନାଥ
କି ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେରଙ୍କ ଭଳି, ମା’ ଅନୁଯାୟୀ ପୁତ୍ର । ହେଲେ ଚକ୍ଚକି ପିଠା
ଭଳି ଓଲଟା ଗଲା ସବୁ ସମ୍ପ୍ର । ଅୟସ୍କାନ୍ତ ଏମ୍.ବି.ଏ. କରି ବ୍ୟବସାୟ କରିବା
ଦିନଠାରୁ ସବୁକଥାରେ ହିସାବ, ହିସାବୀ ଆଖି ନେଇ ଅଙ୍କ କଷ୍ଟି ଜୀବନକୁ,
ଅର୍ଥର ମାପଦଣ୍ଡରେ ମାପୁଛି ମଣିଷର ମଣିଷତ୍ଵ । “ମଣିଷ ଭାବନାକୁ ଦଇବ
ଯେ ଆନ,” ଯାହା କର୍ମରେ ଲେଖା ସେ ଭୋଗିବ ନିଜ କୃତ କର୍ମଫଳ ।

ଉର୍ମିଳାଦେବୀଙ୍କର କଡ଼ାକଥା ଶୁଣି କିନ୍ତୁ ସେଇଦିନଠାରୁ
ଅୟସ୍କାନ୍ତ ଆଉ ବୋଉର ଲେଖା ଲେଖୁକୁ ନେଇ ତାତ୍ପଲ୍ୟ କରି ନଥିଲା
କି ପ୍ରତିରୋଧ ଜଣାଇ ନଥିଲା । ଠିକ୍ ଦୁଇମାସ ପରେ ବୋଉର ଦେହାନ୍ତ
ହୋଇଗଲା, ଆଷାଢ଼ମାସ ବଡ଼ ଏକାଦଶୀ ଦିନ । ବୋଉର ଦେହାନ୍ତ ଖବର
ପ୍ରଚାରିତ ହେବାପରେ ତାଙ୍କ ଘର ପାଲଟି ଯାଇଥିଲା ଆକର୍ଷଣର ଏକ କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ।
କୁଡ଼ କୁଡ଼ ପୁଷ୍ପଗୁଚ୍ଛ, ଶହ ଶହ ସଂଖ୍ୟାର ଶୋକବାଉଁଶ, ସାମ୍ବାଦିକମାନଙ୍କର

ଭିଡ଼ । ଟି.ଭି.ବାଲାଠାରୁ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କର ଶେଷ ଦର୍ଶନର ଗହଳି ଭିତରେ
ନିଜକୁ ଅତି ଏକଲା ଲାଗୁଥିଲା ଅୟସ୍କାନ୍ତକୁ । ବୋଉକୁ ଲୋକେ ଏତେ ଭଲ
ପାଉଥିଲେ ବୋଲି ସେ ବୋଉ ବଂଚାବେଳେ ଘୃଣାକ୍ଷରେ ସୁଖା ଆଭାସ ପାଇ
ନଥିଲେ । ବୋଉର ଆତ୍ମପରିଚିତ ଫଟୋ ଇତ୍ୟାଦି ଖୋଜି ସାମ୍ବାଦିକମାନଙ୍କ
ହାତରେ ଧରାଇ ଦେବାବେଳେ ସେ ବୋଉର ଅତୀତ କଥା ସ୍ମରଣ କରୁଥିଲେ ।
ସତରେ ! ଏଇ ମହରଗ ଯୁଗରେ ଶହ ଶହ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚକରି ମଧ୍ୟ ବୋଉ ପାଇଁ
ସେ ଏତେ ଆତ୍ମସମ୍ମାନ, ସ୍ନେହ, ଶ୍ରଦ୍ଧା କିଣିପାରି ନଥାନ୍ତେ । ଯାହା ସେ ନିଜେ
କିଣିନେଲା ନିଜପାଇଁ ଲେଖନୀ ମୁନରେ । ମହରଗ ଯୁଗର ମହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟ ଯଶ ।

About the Author

Jyotsna Moyee Tripathi, born on August 5th 1957. Her writings have been published in various magazines and

newspapers, poem 'Sarasajya' and story, 'Punascha kintu kahinki' are few amongst those. One of her published book, 'Anya eka Kubuja' has reflected various human emotions of happiness, sorrow, problems and their solutions, showcasing her extraordinary skills as a poet.

Gapa Hi Jibana

A JOURNEY OF COLOURS

Tea, Coffee,
and Art is what
we called these
workshops!

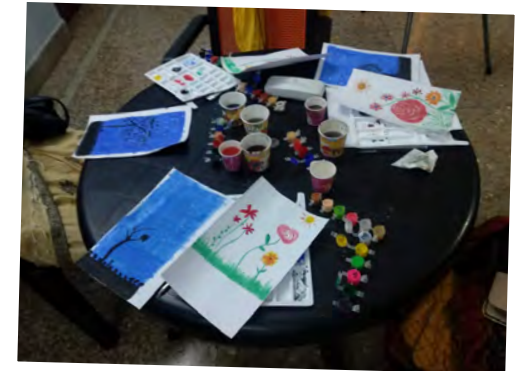
But the elders made
it ALL ABOUT
ART! Look at them
concentrate!

And look at them
CREATE!

Just like when
they were kids,
the tables became
dirty again!

Gapa Hi Jibana

A JOURNEY OF SMILES

As we progressed,
session by
session, the smiles
progressed, wider
and wider!

Imaginations
SOARED!

Gapa Hi Jibana

A JOURNEY OF EMOTIONS

The exuberance of youth, and the wisdom of age is a deadly combination!

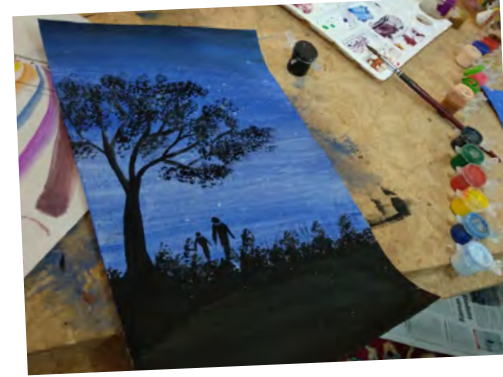
If you have to learn patience, and mindfulness, look to none but your elders!

For they've learned it!
For they've lived it!

Gapa Hi Jibana

LIFE

End results can be good. no... great!

But it's the journey that's BEAUTIFUL! It's the journey that matters!

And our Gapa Hi Jibana journey, was FULL OF COLOURS!

38

The Gardener's Wife

Madhu Chhanda Jena

The story traces back to an incident in 1969. The gardens of school and the school buildings are something a person always has in her heart. This story belongs to the golden days of my life when I was a teenage damsel in Class XI.

My school Ispat Vidyalaya, Rourkela was conducting an inter-school drama competition and I was one of the many students taking part in the most awaited competition of the year. I sat in the garden preparing for the British drama "Merchant of Venice" where I was playing the role of Portia. There were many other kids too rehearsing their own roles time and again to achieve that elusive perfection.

Young school boys are always so notorious. What they did that day is clearly etched in my memory. All of a sudden, the peaceful garden turned into a fish market. There was a lot of chaos all around. In the middle of this, some old lady was heard crying. It was the gardener's wife – Ratna Didi. She wasn't hurt, but there were thorns sticking out of her Sambalpuri saree. It was torn beyond redemption! Being the Head Girl of the school, it was my responsibility to take matters into hand. I advised her to inform the Headmaster of her grievances. The next morning's assembly was a witness to this complain. The boys were taken to task. But inside of me, something still didn't feel complete.

After returning from school I narrated the whole story to my mother. Mothers, they say, are the best healers. She suggested me something simple, ingenious, and very, very touching. I still remember her words from that day. "The reputation of the entire school is based on individual efforts a student makes. If those boys were wrong, you could do something to right that wrong."

That night, I grabbed an empty tin can, made a hole at the top and waited excitedly for school. Next morning, I reached school very early and ran from class to class to collect money for a new saree. Gasping and out of breath, I somehow managed to do all this before the commencement of the morning assembly.

A total of Rs. 54 had been collected and an Odisha handloom saree was purchased from that money. The next morning, during the assembly, we were all witness to one of the proudest moments of our school days. The new saree was gifted to Ratna Didi by our headmaster with applause from the students and staff.

She got her saree back, I got the best social worker award, and the boys learnt a good lesson. Going forward in life, this simple incident taught me a big lesson, “If you want to see a change in the world, then you yourself have to be that change.”

About the Author

Madhu Chhanda Jena, is a retired teacher based in Bhubaneswar. She has spent a good amount of time with tribal, learning about them and their lifestyle. She loves reading and writing. A member of Silver Age Foundation, she wrote this story based on a real life incident.

39 Empowering Farmers

Jyoti Patnaik

As I sit outside our home in the village looking up at the stars, I wonder and muse at the meandering path life has traced all these years. Some kilometers away, there is a lot of hustle-bustle in the streets of the small town of Udala. And the memory train takes me to the unforgettable past.

Way back in 2012 when my husband Dr. R. K. Patnaik retired after a long flourishing career of nearly four decades as an Agriculture Scientist and Professor, he wished to give back to the common farmers all of his knowledge. He wondered, how despite having made so much advancement in agriculture and farming methods, a major part of our

farming community was still poverty stricken. Every day we would open the newspapers to read of some tragedy or disaster from the farming community. As part of his professional life, my husband had worked in the interior villages of Odisha under many Government projects. There were so many Government and Bank schemes to facilitate the farmer. It was time to identify and bridge the gap.

On his lab-to-land quest, as he fondly called it, Mr. Patnaik visited the top officers at Bhubaneswar and Baripada. Through statistics, discussions, and debates, he tried hard to understand the poor state of our agriculture and of our farmers. The question however remained unanswered. “Why is advanced research not trickling down from the laboratories to the land that is being tilled by the grass root farmers?”

He made it his mission to transfer knowledge from the Laboratory to the Land. Right on cue, we decided to move down to the farmers’ fields to understand the problem first hand. And then one day we read a newspaper headline - “Potato Scarcity in Odisha”. Potatoes were costing an astronomical price! Neighboring West Bengal had stopped sending potato trucks to Odisha.

Question after question erupted inside him. Why was our state dependent on West Bengal for such a commonly used vegetable in Odia platters? We had very fertile land well conducive to growing potatoes on our own. Then why depend on a neighboring state?

He had to start somewhere, and we thought where better than Mayurbhanj district with agro-climatic conditions and land favorable to potato farming. Soon, he was driving on the long way to Karanjia, a sub-divisional headquarter bounded on its southeast by the Deo river which forms a

natural district border of Mayurbhanj. He booked a hotel there and visited the government and agricultural offices to get information on the potato farmers. Going ahead, he visited some of the farms, spoke to the farmers. Some of them were really good at their work while some were not. But there was a glaring truth coming out. They grew nothing substantial enough to sustain their own livelihood, forget the requirement of the state!

Baripada, the district headquarters, was the next stop where Dr. Patnaik met the Collector famed for his administrative acumen towards development of the people. Dr Patnaik expressed his interest to work alongside the government towards farmers’ upliftment. He was directed to the agricultural heads of the district. On requesting for names of some potato farmers, he was directed to the horticulture officer. The horticulture officer kindly requested for time to collect the names of farmers. And Dr. Patnaik silently realized – his method was not working.

While returning, an idea struck and he took a diversion to stop at the local cold storage. The visit turned very fruitful leading him to the potato farmers of the region. From the farmers, he received a critical information – that seeds supplied by the government were not reaching them in the appropriate planting time. In order to grow the crop in due time, the farmers collected the seeds available in local market leading to low yields. This also resulted in increasing the cost of production, compounding the farmers’ problems.

Of all the farmers he met in this journey, Sri Loknath Chaudhary from Belama interested him the most. Lokanath’s brothers were well placed government officers, but he chose to indulge in farming out of sheer love for the land. In his youth, he had tilled his father’s sixty acres

property, but now he was old and even at the age of eighty, he looked after his ten acres. One of his sons had taken up the farming responsibility of his share of land. Together, father and son, with the help of modern farming equipment, still could not make two ends meet, and had to branch out into other businesses to supplement their income.

The octogenarian father, at that age, still used tissue culture plants of his banana crop. Right in front of us, he took a long bamboo, plucked an orange from a tree in his yard and gave us to eat. A very fresh, healthy hospitality! He said, “Any farming is a very dicey affair subject to the vagaries of nature. One works hard to get a bumper crop. Suddenly, it might be devastated by an insect scourge or a cyclone. WHAM! Your year-long hard work comes to a naught.” The supposedly well-off farmer said, “I can feed a thousand guests at my home any time but I cannot shell-out Rs 1000 out of my pocket. I am debt-ridden. How will I clear them, I do not know!” He then added, “You are the first man to come to my door and ask - what are your problems?”

His meeting with Sri Lokanath was very enlightening. Each farmer in each region has a different set of issues to be tackled. In every season, every farmer has to find a way to sort his problem himself and eke out a self-sufficient living.

The next stop was Udala, a small sub-divisional headquarter. This area, a periphery of the Simlipal Reserve forest is richly endowed by nature – good tree cover, wonderful irrigation facilities, lot of perennial hill streams and adequate rainfall. But unfortunately, Mayurbhanj district is one of the poorest districts of Odisha. Sri Patnaik visited the agriculture officers and several villages. We were so very enthralled by the greenery, the natural streams and the sprawling agricultural fields. The stark irony of the situation

was this – that such a naturally rich and well-endowed place had such economically weak farmers. They were worried about one square meal a day, how could they think of newer farming techniques?

A shift in mindset was the need of the hour. From labs-to-land, Mr. Patnaik decided to focus on building trust in the farmers. For this, a continuous stay near them was important.

Dr. Patnaik decided to base out of Udala. He would visit a village every day and discuss the problems of the farmers with them. He realized that each farmer had a different problem depending on his economic status and micro-agro-ecologic condition. One common thing that he noticed was that most of the fields had poor paddy crop. The reason was degenerated seeds and lack of recommended agricultural practice in growing the crops. It took hours and hours of in-depth discussions, but the farmers were finally convinced that good quality seeds can bring a big change in the crop yield.

When Dr. Patnaik advised the farmers to collect authentic Breeder Seeds appropriate for their fields from the Agriculture University in Bhubaneswar or NRRI in Cuttack, many of the farmers had reservations about going outside their village. For many of them, even Udala was like a metro. Many had never even visited Baripada, the district headquarters. Going to Bhubaneswar and Cuttack was beyond their imagination; neither did they have the confidence nor the means. Dr Patnaik assured the farmers that he would show the pathway from end to end. It was for them to rise above their predicament and reach out for their sustainable betterment.

With so many people to deal with, and obstacles after obstacles, at one stage, Mr. Patnaik felt it was not possible for him to single-handedly bring about a large-scale mass revolution that he was dreaming of. He felt dejected. How else could he help a downtrodden farmer to rise?

Opportunities come to the ones looking for it. In a few months time, Mr. Patnaik decided to adopt a village named Rathipur, in Kaptipada subdivision. He would travel regularly and advise the farmers. Then in 2017, he arranged best quality breeder seeds in OUAT, Bhubaneswar, and asked the villagers to come pick the seeds up themselves to avoid any middleman mismanagement. Shockingly, not a single one of them arrived to pick up the seeds. Needless to say, the crop yield that year was as dismal as always. And Mr. Patnaik declared, “I have advised you enough. If you do not rise up and try to better yourself, then I cannot help you. I will go to the next village where the farmers are more receptive.”

It was crunch time. He had done all he could. It was time for the farmers to do their bit.

In 2018, For the first time, after 5 years of trudging around, the farmers took their first step towards Dr Patnaik. “Last year you had arranged the seeds. We regret not listening. Could you please arrange seeds this year?”

Seeing the farmers rise above their fears, distrust or complacency, Mr. Patnaik again arranged for the seeds in 2019. He appraised them of formalities and procedures for collecting the seeds. He provided them with all the expert technical know-how about sowing, fertilizing and other plant care.

Fast forward to October 2019, and the lush strolling

paddy fields were a sight to behold for the farmers.

On November 9th, 2019, Cyclone Bulbul ravaged the farm fields. That night my husband was unable to sleep. Early morning he set out for the fields fearing the worst scenario. Heading for the farmers’ house, there was trepidation in his heart. What he wasn’t prepared for was to see joy in the faces of the farmers. And then he understood.

In a similar wind damage in earlier years, the yield was way lesser. The seeds this time were worthy of seed certification besides being of much higher yield. The quality Foundation Seeds which they never knew about were produced by themselves in their own fields! Those fields had been declared as demonstration plots for neighboring farmers. Farmers from neighboring villages were attracted by the healthy crop in Rathipur that could not only withstand the cyclonic storm Bulbul, but also beat the yields of all previous years. Dr. Patnaik was happy. He had helped people. And he had learnt so much in the process.

There is a Chinese proverb that goes hand in hand with the above story -

“Give me a fish and I eat for a day,

Teach me to fish and I eat for a lifetime!”

It is Dr. Patnaik’s only wish and hope that this self-reliance spreads in the entire farming community. The journey has only begun.

About the Author

Jyoti Patnaik is an ardent nature lover and has traveled through different parts of India, Europe, and the United States. She graduated in English Literature from Andhra University in 1979. She has a keen understanding of children's mind and has organized stimulating activities for them on different occasions. An avid reader, Jyoti is always interested in learning new things, be it the technical aspects of her husband's projects or the latest technology. Nowadays, she divides her time between her hometown Bhubaneswar and Udala (a small village in Mayurbhanj district in Odisha) where her whole-hearted and energetic support provides the momentum to her husband's work for the cause of farmers.

40

Transfer Travails

Pratap Kumar Mohapatra

That was the twentieth year of my marriage. Nowadays, there were hardly any “sweet-nothings” to talk about when we sat together. These long twenty years had corroded our sweetness and the sugar coatings. Now we usually talked about “sour-everything” that too when we found a little leisure.

Amidst this monotonous life arrived the news of my transfer. I was quite excited to hear about it, especially since it was taking me away from my home city. My children had completed their Higher Secondary studies and I wished for both to take up some technical course while staying with me in the new city. But slowly, it became quite certain that I

would move to the new place all alone. The very thought of having all the time for myself, pursuing my likes and dislikes, getting rid of the daily bickering at home – it filled me with a new sensation.

I looked back at my daily life, the evening hours after office when I would just gather around a small roadside tea stall with my colleagues. We would engage ourselves in discussions of “everything under the sun” for hours over cups of tea. For the sake of those moments, life was worth living.

After observing us for a few days, an elderly colleague of ours’ commented – “I know why none of you is going home early.” Perplexed, we looked quizzically at him. He continued “You all are here because if you leave early, you’ll have to face your nightmares. Your wife will tell you all about the household chores and some abrupt work like going to the market for grocery shopping.” He continued his preaching and high level assumptions. “You all are happy leaving her to do all those small things while you take care of the big things – like discussing national/international politics, America’s mission to the Moon, Bill Clinton’s affairs with Monica, etc., etc.”

My colleague was right. I remember having told him – “Yes, the roadside tea stall is the finest place in our lives.” Seemingly sad for want of human values in us, he left saying – “There is no point in discussing with the younger generation!”

Leaving my family behind, I proceeded to the new place with lots of enthusiasm. I got the residential accommodation. It was now time to savor the freedom. Never before had I stayed away from my family for long

except for a few days when on training or tour. The first few days I felt like the teenager inside me was awake again. The initial days passed on smoothly. Sometimes I visited friends, sometimes I went out for window shopping. And then slowly, things started turning difficult. The evenings and holidays were becoming a burden. Sometimes, I would feel as if I was under house arrest.

I had little knowledge of cooking. Still, I thought of trying my hand in the kitchen for three good reasons – to keep myself engaged, to avoid spicy and oily food of the hotels, and to be self-sufficient. I wanted to prepare simple homely Indian dishes in my maiden attempt. Alas! All the items turned out to be of continental and inter-continental cuisine – smashed rice, smoked vegetables, salted dal-fry, and designer chapatis that resembled maps of continents. Sanjeev Kapoor, the renowned chef would have hung his head in shame at the sight of the dishes. My taste-buds, however, refused to come to terms with the delicacies. Since then, I have graduated fairly with my self-taught lessons in the kitchen. When on leave, I have demonstrated my skill at home and have earned certificates from my children saying “Papa cooks better than Mummy” much to the chagrin of their mother.

Sometimes, lurking fear comes to the mind how they would manage the home without me. The house would certainly turn upside down. But to my disappointment, it was never so. The house stood as solid as ever each time I visited it.

Now, with much of the sand passing through the hour glass, I can see family life more clearly. The words of my colleague at the tea stall seem meaningful at present. (Oh! He is no more now.) As for the ancient mariner in deep sea,

“Water, water, everywhere, not a single drop to drink.” I have a lot of time around me, but not a single moment for me. The mind is always beset with the thoughts of the family – that is a “necessary evil.”

About the Author

Pratap Kumar Mohapatra retired as Assistant General Manager from Reserve Bank of India, Bhubaneswar after 38years of bank service. He loves reading, gardening, writing and social service. He loves to listen to instrumental and vocal classical music. He is the Vice President of Plant Lovers' Association, Bhubaneswar and a member of The Unmukt Green Army.

41 Stories of Junior High School

Sunil Bhagwani

About 1962, in the Junior High School of Nyon which then, was a sleepy little town on the Lake of Geneva....

The School Principal or Director (as he liked to be called) had to be one of the most unpleasant persons I have ever known. While most educators try and uplift their wards and encourage them to do better, this gentleman never hesitated to put down his students and even the teachers who had the misfortune of working under him. The outcome was that most of the students and staff hated him, and whenever possible, looked for ways to belittle him.

I must say that we had some really amazing teachers,

who were not beyond playing tricks on the students too. Our Science teacher Mr. T was such an individual, who gained our respect the first time we tried to prank him...we were told on Saturday to prepare for a science test on Monday... we already had birthday party plans for Saturday and Sunday and no one wanted to spoil the weekend by studying, so it was decided that we would make some stink bombs and release them in the exam hall, making it impossible to sit in the hall for the test.

Everything went perfectly...we all reached on time; those selected to do so released the stink bombs; we sat expectantly waiting for our teacher to give the order to evacuate the foul-smelling hall...

A couple of students started retching from the sickly smell...still no reaction from our teacher...then he smiled at us, reached under his desk, pulled out a gas mask, donned it and very calmly started distributing the test papers..."Please carry on with your test", he said.

That was the first and last time we tried to prank him. He actually soon became our favourite teacher as he never declined to answer a question, always made sure that even the slowest amongst us understood and managed to make his classes so interesting that more often than not discussions would even carry on beyond class hours. Here's an example of Mr. T's teaching. One day while discussing expansion of gases and air pressure during chemical reactions, he decided that we should conduct a practical experiment.

To understand the experiment, I will first describe the location: the experiment was to take place in the parking lot of the school. On one side of the parking lot was the gym building (solid wall facing the lot about 30 feet in height).

On the other, at a distance of about 150 feet was the school building, slightly taller than the gym building. The problem that our genial science teacher posed to us was as follows:

"Assume that the combustion of gases in the balloon will cause an explosion where the gases will expand at "x" feet per second and will be reduced by "y"% every second. Calculate the location of the balloon so that the direct shock wave towards the school building bends the glass of the windows and the indirect shock wave (reflected off the gym building) reaches the windows of the school building when the window panes are bent to the maximum. What would be the result of such positioning? Prove by experiment."

You can well imagine our excitement...there were no shirkers...you could almost see steam coming out of our ears from our cerebral activity...pen, paper, pencils, calculators appeared and arguments went on for more than an hour till we finally came to a consensus, guided by our teacher as to the result, i.e. the precise location where the balloon was to be placed and ignited...

Measurements were taken, balloon fixed in place, slow fuse lit...and boom...perfect execution... two of the windows on the first floor of the school building were blown in....Mr. T gleefully exclaimed, "Successful experiment".

Then the shocked and flustered face of the director, whose windows we had "inadvertently" blown in appeared..."WHAT HAPPENED?" he screamed!!

Mr. T coolly replied, "Nothing Director...just a small practical experiment"... Mr. T instantly became the hero and role model for all the students and teachers alike for having struck a blow at the Director's tyranny...this was

to set the tone for the next two years till we finished junior high and went to high school...

About the Author

Sunil Bhagwani has traveled a lot and has been an environmentalist for most of his life. He is the founder of Trees for Tomorrow which has been planting trees since the time of 1999 Super Cyclone and helping Odisha become greener. He is an active member of The Unmukt Green Army and keeps sharing his experience to guide this young organization to work towards environment. He enjoys nature, cooking, hosting, reading. Mostly, he loves long discussions and interacting with the younger generations and that keeps him lively and energetic.

42 Motherhood

Durga Nayak

Motherhood is the most difficult and satisfying experience a woman can have. While my life is filled with thousands of experiences around my childhood and family, one particular phase of my life stands out as the most daunting.

It was years ago and we were celebrating new year. The children were running around. My oldest daughter Poly was around 9-10 years old and was playing around. While playing, Poly crashed against a wall, hitting her waist against the corner of the wall. Her body became bent on her left side.

After repeated tests we were advised to take her to the famous orthopaedic surgeon Dr. Tejeswar Rao at Cuttack

Hospital. Poly was hospitalized and plastered from neck to leg. We stayed there for six months. While all my focus was on Poly, I couldn't forget that I had three other children. We sent my youngest daughter Sonie and younger son Minto to stay with my sister and brother, and my oldest son Tito was sent to Sainik School, Bhubaneswar.

As we were struggling to find a solution to Poly's condition, another incident hit us. Sonie was attacked and bitten by a dog. She fell and hurt her knee badly. From that day onward, she was advised to wear callipers.

Meanwhile, after six months of hospitalization, the specialists attending Poly finally told us that they would conduct a surgery after importing an artificial bone from UK. We were a little scared and decided to think over and come after a month.

After much discussion in the family, we took Poly to an Ayurvedic treatment Centre near Choudwar – Kalaila. There, she was treated with some bamboo ashes and plastered with some Ayurvedic medication, and in about six months, she seemed to be recovering well. Excited to see the improvement with Poly, we took Sonie to the same place. Soon, she was off Callipers too.

Mothers can never stop worrying, no matter how old the children are. After all these years, I still worry about my children, and grandchildren.

That was a long time ago. Now Poly is a well-recognized educationist with her own school. Both my sons and youngest daughter are well established, and perhaps it's time for me to stop worrying and start enjoying my time with grandchildren and great grandchildren.

About the Author

Durga Nayak was raised in Maharashtra. She has spent most of her married life in Sunabeda, Koraput, and in Bangalore. She likes engaging in sewing and embroidery. Being a mother to four, a grandmother, and now a great grandmother, she enjoys the family life. She is a member of Silver Age Foundation.

43

My Experience with Three Eye Specialists

Pramod Chandra Mishra

During my childhood days, for any minor ailments like body ache, headache, mild fever, diarrhea or dysentery or even minor eye problem, father was consulting a Homeopath or a Doctor in Govt. Hospital for treatment and 2-3 days of treatment was adequate to resolve the problem. With passage of time I acquired some knowledge about the drug composition and drugs prescribed by the doctors for common ailments and started using it without even consulting a doctor unless the problem aggravated. I believe, this is now a common practice in every household.

While serving as a professor in Sambalpur University, one day after coming home from the Department during evening, I experienced little pain in my left eye. The

pain continued past my bedtime. As usual, I searched for an Opticup (small capsule containing eye cream) and used it before getting to bed. Next morning, I hardly felt any improvement. So, after completing my morning classes, I rushed to VSS Medical College Hospital Eye OPD where I consulted the only young lady doctor available without introducing me to her. Although the professor and Head of Ophthalmology was known to me, I did not wish to disturb him for such a minor thing as he was busy in the indoor ward.

The young doctor after looking at my eye without any aid commented that cataract has developed in the eye for which there is pain and an operation is the solution. Although it was not very convincing to me, still I enquired about the ideal place of operation – Govt. Hospital or nursing home, whom should I consult for the operation etc. She replied that in case I do not opt for the hospital she can operate on me in her clinic running at her residence and for post-operative care, I am to be admitted in the nursing home. I came back assuring her that I'll contact in case I decide to go ahead with the cataract operation.

Immediately after that, I contacted another good friend of mine, who was professor and head in the Dept of Obstetrics & Gynaecology in the same hospital who, in turn, contacted the Head of Ophthalmology department. I narrated everything to the Senior Eye Specialist and went to his Chamber for check up. After observing my affected eye with a torch light, he ruled out cataract and prescribed some antibiotic eye drop and advised to put 3-4 drops every four hours. Feeling confident of being treated by the Senior Specialist, I came back home with the eye drop and started using it.

There was no improvement. Rather, the eye condition had deteriorated by next morning. I could not even open my eye now. Taking a leave of one day, I rushed to the senior doctor. "I seem to have prescribed mild antibiotic" he said, and then prescribed a high potent antibiotic drop assuring quick relief. With renewed hopes, I used the new drop. Alas! No relief came my way.

With increased frustration, I decided to consult a doctor in Rotary Eye Hospital of Bidanasi, Cuttack thinking that if cataract is a problem, that is the best place for operation. I came by the night bus and went to consult Dr Braja Sundar Mishra, a retired Ophthalmologist working as a consultant there. I narrated the history of my problem starting from day zero.

Then he wanted me to sit before the Ophthalmoscope and after examining my eye through the machine asked the sister to put Xylocane in my affected eye. After that with the help of some needle like apparatus, he touched my eyeball. Once again, he examined my eye and told me that everything was alright now. The problem was solved!

It was a great relief for me but it was also very surprising as two doctors from the largest hospital of western Odisha had so far failed in resolving the issue. Their failure forced me to come to Cuttack with a feeling that something serious must have happened to my eye. Here the problem was solved within 10 minutes!

When I inquired about the problem point, with a smile the doctor told me that a small part of the antenna of an insect had pierced the eyeball. It was now removed, and all was well. He also told me that right now there is no issue of cataract. Keeping my anger on the doctors of Burla inside,

I thanked Dr. Mishra profusely and returned that very night. While in the bus I was analyzing the treatment methods of the three doctors.

The young one was definitely not experienced and perhaps had the lure of earning extra money. The experienced senior specialist was casual in his approach. When one Ophthalmoscope was available in his chamber, he did not care to use it. The Doctor in Rotary Hospital was experienced, systematic and behaved as a Godly man to me. My destiny took me to him.

He is no more now. I pray to God for his departed soul to rest in peace.

About the Author

Mr. P. C. Mishra worked as the Head of Environmental Science Department in Sambalpur University. Post retirement, he served in the National Green Tribunal as an expert member in Delhi and Kolkata for five years. These days, he is the President of Odisha Bigyan Academy, an autonomous organization of the Department of Science and Technology, Govt. of Odisha.

44 Too Busy To Say Sorry

Satish Pashine

My elder brother and I are married to two sisters. Our common father-in-law had purchased a piece of land long back in Dalli-Rajhara which is a mining town in Chhattisgarh under the jurisdiction of the Collector of Balod. As per my brother, father in-law had later sold that land to him. At that time, some Government official had suggested that if he gifts the land to his grandson (my brother's son), then registration fee wouldn't be levied.

Like most people, my brother wanted to avoid paying money if it could be helped. Accordingly, a gift deed was made and the name in the land records was also changed

with the help of concerned officials. The whole thing was forgotten in due course, and twenty years went by. No notices of irregular transaction were received from the Government. Meanwhile, the transferrer (father-in-law) and his wife both passed away.

Last year, my brother needed money and hence negotiated and sold that land to someone in the town. The advance amount was received as normally happens in such cases, pending actual transfer of ownership. But when they went to the sub-registrar's office, they were told that since registration fee had not been paid, the gift deed was null & void and that the land still belonged to our late father-in-law and his legal heirs.

An Appeal was made to the Collector of Balod pleading that as the name in the land record had already been changed by concerned officials and since the defendant was not at fault, being ignorant of the rules, the Collector may allow payment of registration amount with interests and fines, and regularize the gift deed to facilitate selling of land in the present time.

Unfortunately, Collector Madam of Balod rejected the appeal. My brother's lawyer appealed to the Commissioner who finally resolved that the Collector of Balod may call all legal heirs to her office and take undertaking from them in favor of the grandson to whom the land had originally been gifted. He can then sell the land as he wished. The process had already proceeded for months, with my elder brother, who had a case of bad knees, having to run around every possible corner.

After the Commissioner's order, the Collector's office issued letters to all legal heirs of the deceased to present

themselves in the collectorate of Balod on 11-2-2020. My wife being one of the legal heirs took me along with her to Balod.

Balod is about 800 km from Bhubaneswar and we were quite tired by the train journey. But it mattered little for we were helping a brother in need. The environment in the collectorate office gave us an uneasy feeling. The silence was cold and stony. We were the only people. All the legal heirs met with a babu one by one and after sharing their credential copies, signed in a register. The next step was to meet the Collector but she was absent.

Nobody knew as to when she would come. All of us kept waiting. We were advised to be present all the time as Madam could come any moment and then could leave quickly. If we weren't there, then it would be our fault.

11 AM to 4 PM. We kept waiting. My brother contacted his lawyer who advised that the Collector may not come or come very late and defer us to another date and disappear. He told us - as a pre-emptive step, we should go to the district & sessions court and make individual affidavits giving up our legal right on the land and get all the affidavits notarized within office hours.

But it was already 4 PM. My brother, a 76 years old man was tensed, hassled beyond need and almost in tears. We ran to the court. Affidavits were drafted. Our lawyer read out the drafts to his senior advocate for ratification while we kept waiting on the bench of the mosquito-infested court, huddled together in-front of a large number of shabbily seated advocates in search of clients. The notary was made to wait after office hours to sign the documents.

We came back to the Collector's office at around 6:10 PM. She had apparently come and gone behind the closed door of her office. Her PA came out and told us that Madam is very busy, and that she has given us another date which is 17th April. She didn't talk to us herself. We didn't see her face even. We were told she is very young and has a little baby.

I wanted to at least knock at her door and meet her once. I thought we owed an apology from her for keeping us waiting hungry and thirsty without any concrete information.

But my brother who had always lived as a subject of the Collectors and like told me not to utter as much as a word for it might upset Collector Madam. He said Collectors are too busy even to say sorry. They are at the mercy of the ministers. Our work is but a very insignificant part of their schedule. I did not understand, but contained my anger and indignation lest it harmed his interests.

Later, we heard that some minister's mother had died and so the Collector had to be there the whole day. Our lawyer conveyed this to us in unwritten protocol. Our IAS Collector who is supposed to be a public servant was serving the minister who we had elected to make our life easy.

We were very tired and hungry. I am 68 years old. My brother is 76. We would have appreciated if at least this IAS officer had just come out for a minute and apologized for keeping us waiting. But that was not to be. I had imagined that the whole work would be done before lunch and had planned to see two of my friends in Bhilai on the way back to Raipur. This did not happen.

One of my friends said - Man proposes, God disposes. I corrected him with a wry smile - "No my friend!

Collector disposes.” Somebody quipped – “No! In India, minister disposes.”

About the Author

Satish Pashine is an engineering graduate with post graduate diploma in Ferro-alloys technology from VNIT, Nagpur. He also holds post graduate qualification in management of systems from IIT Delhi. After working for 22 years in Central and State PSU, he left his job to work as a consultant to industries in designing and implementing management systems related to quality, environment occupational health & safety and food safety. He has handled more than 200 assignments spanning across more than 60 products and services.

45 Para

Girijasankar Acharya

‘India is a country of diverse culture and tradition, a vivid amalgamation of rational thought and superstition.’

This is proven every day in every aspect.

Why does one get negative vibes when a black cat crosses the road? Rather I feel delighted because I love cats and I love them irrespective of their color. You get a negative vibe, a feeling of agitation follows your anxiety, your heart skips a beat and that too because of a cat, which merely crossed your path.

Three years ago, I came across a news that a Senior

Professor in Economics had died in a road accident near Tamando, Bhubaneswar. While inquiring about the cause of accident, I came to know that her husband was driving the car on a deserted road when he saw a cat crossing the same road. In order to escape the cat, he accelerated his speed. Assuming he would be able to cross the road before the cat, he lost his balance, brakes failed, and the car collided with a pole. His wife died on the spot and the unconscious gentleman was shifted to City Hospital for first aid. He was a senior retired Govt. officer and she was an Economics professor in a private college. They lost their lives because they like us have been born and brought up in a society where stigma and superstition are part and parcel of daily life.

When I was a child, I came across similar incidents. There are many more kinds of blind faith and we irrationally believe in weird facts. The thought that something bad might happen fragments our strong confidence. We were cautioned not to call father from behind when he is leaving for office. If a baby or kid cried continuously, it was believed to have been under the evil eye of a witch, and the safety measure taken was taking seven pieces of red dry chilies and moving them around the little boy seven times, before the chilies were thrown in the fire. Usually, if you threw a single piece of chilly in the fire, it would torment the people inside the room with its pungent and repulsive smell. I had resorted to this black magic once in Sambalpur, when my eldest son was hardly one year old, and had cried non-stop one evening. My wife told me about this ‘foolproof’ method and we came out successful in our maiden venture.

I was born in a remote village of Mayurbhanj District. Ours’ is a Brahmin sasan surrounded by tribal villages. A

middle aged, tribal widow was living in the area. Her name was ‘Para’. Whenever Para was spotted on the village road, children would hustle back indoors. Para was considered to be a dreadful witch. And why so? Her left eye was the source of real concern. The eyeball was still and the redness around the retina gave it a Gothic look. If there was an abrupt death or sudden illness in the village, the villagers considered Para responsible for that. Any miss-happening in the village was attributed to her witchcraft. The whole village was against her and now her only son had driven her out of the house. From that day, this old woman was staying all by herself in an isolated corner of the village.

Out of curiosity, one day I mustered enough courage to talk to her personally and this was beyond doubt done without the knowledge of my parents. She told me her childhood story and the incident of her severe eye infection. Years back, one morning she was cooking food, using an iron pipe to blow the firewood. Suddenly her son started to cry, and in her haste, some pieces of ember and smoke entered her eye. This instantly created a huge ulcer in the eye. That small incident changed her life.

Everyone – be it small kids playing on the streets or the old men sitting on cemented seats near the park, everyone mocked her. She was helpless. Para had to beg not only for food and money, but also for her life. She had been refused water and food by the village committee.

She could, with much difficulty arrange food and water, but living without any human interaction led her to committing suicide. The hatred of the villagers towards her didn’t end there. The worst happened when no one came forward to cremate her dead body, not even her own son. The local police, with the help of a youth club, cremated her

decomposed body a week later.

There are many more such incidents etched in my memory.

Few years ago, I came across this news that six members of a family had been hanged to death in Mundasahi village under Joda police station of Keonjhar district. Tribal Gura Munda and his five family members including a 3-year-old child were found lying in a pool of blood over suspicion of them practicing witchcraft. This news triggered my childhood memories of Para.

Para, the character I knew as a child did not die a useless death. Her memories remind the society of the great mistake and the responsibility that the society has towards rescuing and rehabilitating the helpless victims of age-old superstitions.

All superstitions are not necessarily bad. But deriving a conclusion from this and declaring it as a universal fact is wrong. Believe in things but do not follow them blindly. It might cost you more than money. Do not follow these beliefs blindly at the cost of others' lives.

About the Author

Dr. Girijasankar Acharya is a retired educationist, who among many other posts was a Professor of Commerce and Vice Chairman of the Council of Higher Secondary Education, Odisha. He resides in Cosmopolis, Bhubaneswar.

46 Childhood Questions

Beena Jena

Often I remember the childhood of my children. My three children are well placed now. The eldest one is Sujata who is a gynaecologist and is a leading practitioner in Bhubaneswar. My son Rajan is a software engineer who is placed in California, USA. The youngest is Vanu who is a finance director of C. V. Raman Group of Institutions.

When the children were born, the only thing that bothered me was – what will they become when they grow up?

My husband, an army doctor and a gastroenterology surgeon was posted in Manali, Himachal Pradesh and I was

practicing in a clinic in my home. The children were playing. I asked Sujata – what do you want to become when you grow up? She said – just like Mommy. Then I asked the same question to Rajan, and his reply was - I want to be like Daddy.

Finally, I put my question to the little one Vanu. She was only three years old. She told me – she wants to be a Commander. On hearing her reply, both Sujata and Rajan laughed and made fun of their youngest sibling. I always defended my little one every time the elder siblings took the upper hand.

“Why are you laughing?” I shot back, “Commander or otherwise. I am sure Vanu will become someone worthwhile in life.” Now, all these years later, I think I was right.

About the Author

Dr. Beena Jena is a doctor with work experience in many countries around the globe. Her husband is a retired army doctor. Dr. Jena has three kids and all of them are very well qualified and well established in their respective professions. In spare time she loves to read and play Sudoku.

47

Ravi The Carpenter

Somnath Misra

It was perhaps seven o’ clock in the morning. Despite there being a power-cut, I was in deep sleep for it had been an old practice in the family to remain in bed up to twelve noon on Sundays. No regular routine was to be followed on this day. The domestic help who would usually knock at the door by six o’ clock every morning would come after twelve so that we could enjoy our weekend morning to the fullest extent.

But suddenly I felt a thrust on my shoulder and heard a loud scream. It was my better half yelling “It’s ten o’ clock! The carpenter has not yet arrived!”

I opened my eyes with annoyance written all over

my face, and said “What happened?”

“Get up immediately!” she shouted back, “Do you know what the time is? Where’s your carpenter? He promised to come here at ten o’ clock. It’s ten o’ clock NOW!”

She was in a foul mood and kept grumbling.

I remembered Ravi the carpenter. He had promised to come to my house by ten o’ clock to mend a damaged wooden window.

I looked at the wall clock. It was seven o’ clock! WHAT!? I shouted back at my wife “Why did you say that it was ten o’ clock? It’s seven only!! Why do you lie for such a trivial thing?”

“Oh! It’s not an important thing!? Is this house not yours’? Am I to take care of everything? Ok, henceforth, I won’t utter a single word on the domestic issues, or any other issue.” Temperature had crossed boiling point.

I knew Ravi since long. He was from a very poor family, but he was also very honest. He was popular among his clientele because he always tried to keep his words. So I assured my wife “Don’t get impatient. Ravi will keep his word.”

Pat came the reply: “Ravi is a man of his words? To you, everyone on this planet is a nice person. It is only I who is notorious!”

I knew it was of no use to argue with her. So I decided to maintain silence.

Then my wife started her sermons in a sweet yet scathing voice: “Listen dear! This world is not as simple as

you think it is. You are a misfit in this world. You are a person devoid of common sense.”

I wasn’t left with any more replies. Even the power wasn’t back yet. Thus, there was pin drop silence prevailing in my room for the next couple of hours.

And then just like that, the silence was broken with the thunderous voice of my wife: ”Ok dear, you said that it was seven o’ clock then. Well! Now for Gods’ sake, please have a look at the wall clock. See for yourself what time it is now!”

Like an obedient student, I looked at the wall clock and yes! It was quarter past ten!

I felt dejected and started silently cursing Ravi. I felt like slapping him. All of a sudden, my mobile phone rang. It was Ravi’s call. I spared no time in receiving the call. And without saying any “Hello” to him or waiting for any “Namaskar” (which he usually does in his first call) from him, I started scolding him.

“You rascal! Treacherous fellow! How dare you ring me now? When were you supposed to come to my house?”

He was about to say something but I silenced his voice with every possible harsh and caustic words available in my dictionary. Finally, when I was completely exhausted, I let him speak.

“Sir!” Ravi said apologetically, “I had been waiting outside your main gate since the last half an hour. I repeatedly pressed the calling bell. But nobody came out to open the gate. Since I have only one mobile set for my entire family, I had kept it with my wife. When nobody opened the door, I

rushed back home to give you a call.”

I somehow managed to say - “That means you have arrived at around quarter to ten?”

“Probably no Sir! I don’t have my watch with me. But it must be at least half an hour back that I arrived at your home,” he said maintaining his usual calm demeanor.

Once again, there was pin drop silence prevailing in my house.

About the Author

Somnath Misra is an Electronics & Telecommunication Engineer, who completed his B. Tech from Calcutta University. A recipient of National Scholarship all throughout his academic career, he has undergone advanced training on the latest state-of-the-art technology from Italy. He was also a judge at the National Technical Meet held at IIT Hyderabad. Mr. Misra's hobbies are reading, writing, and storytelling.

48 Godhuli

Captain Saroj Pradhan

It was the winter of 2017 and my school buddy, settled in Chicago had come to India for a visit with his wife and daughter. Being an avid bird watcher, he was keen on visiting Mangalajodi Bird Sanctuary, Chilika. My wife joined us for the trip in a hired SUV which was spacious for five of us. The driver was a young man of about twenty years age, well built, soft-spoken with a friendly disposition and when I asked for his name, I thought he murmured 'Amar'.

Our plan for Saturday was to start early morning, reach the eco-cottage, have breakfast and reach the boat-jetty for the lake cruise by a country boat. We reached in

time and had an unforgettable experience of watching in close proximity the magnificent creations of God that fly thousands of miles each year from as far as Siberia for their winter sojourn in Chilika lake.

After four hours of birding, we came back to the cottage, had lunch and started for Bhubaneswar at 2 in the afternoon so that we could be in time for the musical concert at Rabindra Mandap at 7 PM celebrating birth anniversary of the legendary singer Akshaya Mohanty. En route, we took a break at Rameswar for 'Cutting Chai' at the road side tea-stall and I picked up the afternoon edition of an English daily as we had missed the morning paper.

After tea, we all got into the car which cruised at a comfortable speed on NH-7 letting us enjoy the beauty of verdant fields and watched the golden rays of the setting sun reflecting on the dust raised by the cattle hooves. We rolled down the window glasses to enjoy the cool winter breeze. I glanced at the newspaper headlines and was disturbed to read yet another case of alleged cow smuggling related lynching and passed on the paper to my friend. This followed a passionate exchange of views bordering on arguments on the issue. As my friend and the ladies were engrossed in the discussion, I and the driver saw a speeding taxi hit a calf which had trailed behind its herd, heading home after the day's grazing. The taxi sped away before any passerby could react. Our driver turned the car to the roadside and stopped.

The driver requested that he would like to have a look at the calf. As our evening plan was to watch the concert, we reluctantly agreed to his request. The ladies stayed back in the car and we three went to the accident site. We saw the calf's right hind leg was wounded and bleeding profusely. The driver told us to hold the calf as he bandaged the wounded

leg with the towel he was carrying. He said that he knew the staff of an animal care NGO in Bhubaneswar (which was 20 KM away) who could take the injured calf to the animal shelter for further treatment. Seeing his enthusiasm, we told him to go ahead and call the NGO. We resigned ourselves to the fate that we would miss the concert.

The NGO staff reached the spot after an hour or so and we all helped them in lifting the calf onto the vehicle and were feeling relieved that it was in safe hands. The soft winter sun had already set and the Orion constellation was twinkling bright in the southwestern sky as we resumed our journey to Bhubaneswar and reached home at 7 in the evening.

My wife is crazy about Akshaya Mohanty's songs and she insisted that we go for the concert even if we were late. We had a quick wash, dressed up and were there at Rabindra Mandap by 8 PM and managed to get five seats in the rear row in the packed auditorium. Our taxi driver, also a fan of Akshaya Mohanty, didn't mind standing in the rear and enjoy the concert. To our good luck, we didn't miss much as speech and other formalities with the Chief Guest had just got over and the musical night started with the classic number 'Punyara Nadi Teere...' (in the banks of the virtuous river) as we sank into our chairs.

We thoroughly enjoyed the evergreen songs of Akshaya Mohanty sung by various artists and returned back home late night after dinner at a popular restaurant. We complimented the driver for his smooth driving skills and his compassionate gesture in rescuing the injured calf. I said, 'Amar, can you please give your mobile number so that we can call you for our future outings?' He replied with a coy smile, 'Sir, my name is not Amar, I am Aamir, Aamir Khan.'

My mother gave this name as she is a big fan of the film star'.

As we were climbing the staircase to our apartment on the second floor, we all were reflecting silently about our en route discussion in the car and the driver's name echoed challenging our preconceived notions.

About the Author

Captain Saroj Kumar Pradhan, is a retired naval officer settled in Bhubaneswar. He completed primary education from Sainik School Bhubaneswar and is an alumnus of National Defence Academy. During his tenure in the Navy, he served on board ships and shore establishments in various posts and traveled extensively, experiencing different cultures. He has keen interest in environment protection and social justice. Almost a year back, he joined The Unmukt Green Army to work actively towards environment. His hobbies are listening to music, yachting and bird watching.

49

Recirculation of the Mahatma

Anil Bhatt

I don't know from where I got that 500-rupee note with a small hole at its border. All my subsequent attempts to put it back in circulation proved futile. Every time the concerned shopkeeper would politely ask me to replace it with a new one.

"Oh!" I would exclaim, every time, feigning ignorance. "Why," I would ask, gaping at the hole, "has the currency lost its value? Because of a tiny hole?"

The shopkeeper would prefer to look the other way, while the Mahatma on the note would smile at me with helplessness.

Rejected by human beings, I opted for the mechanized system. Even the new-age machine at the ATM

did not accept it. I tried to deposit the note to my account by putting ingenuity to good use - I turned the Mahatma upside down, reversed his face, hid him among notes of other denominations - but pooh, all in vain!

Then, I thought of plugging the hole with a matching off-white paper and transparent tape. I rummaged through my bookshelves for that kind of paper. Yes, in our guest room, I have an apology for a library, which stacks a few chosen books to misguide our visitors about my intellectual quotient!

Finally, I laid my hands on an old book that I never cared to read: 'Values and Ourselves' by Swami Yuktananda, published in 1989.

After tearing a small piece of paper and healing the bruised Mahatma, I targeted a roadside vegetable-market this time. And what a smart move that turned out to be! Taking advantage of the morning rush, I could manage to slip the Mahatma back in circulation!

With mixed feelings of triumph and guilt, I avoided that vegetable-market for the next couple of weeks.

After committing a crime, the runaway man invariably revisits the place, after a while, to assess the situation. So did I this morning.

With a poker face, I went to the same vendor. Avoiding an eye-contact, I picked a few bundles of leafy vegetables.

"How much?" I queried.

Fifty rupees, he said.

I paid, and with a sigh of relief, moved towards other vendors.

After about 10 minutes, when I was about to enter my car, somebody gently tapped my back. I looked over my shoulder with apprehension. Yes, it was the same old vendor.

"Oh no, not again!" I whispered to myself.

"Sir, unmindfully you had left these two bundles of spinach at my place," he said, and putting them in my bag, scurried back.

I was too dumbfounded for a response.

Who says Mahatma is dead and buried?

I saw one more Mahatma in circulation today.

About the Author

Anil Bhatt (63) is a Freelance Writer and Former Head of PR & CSR, NALCO, Bhubaneswar. He has six books to his credit so far.

50

My Childhood in Bhubaneswar

Tapan Kumar

How green was my valley! My idyllic childhood in Bhubaneswar.

My father was born in a village called Osanga (Mahanga Block) in Cuttack district in the year 1924. His father barely eked out a living from small holdings of agricultural land in his village. My grandfather could not afford to give much education to my father. Although ambitious, my father was constrained by the financial difficulties of his father. After matriculation he could afford to study only a diploma in Civil Engineering in Cuttack Engineering School. He immediately came to the new city of Bhubaneswar in 1956 where he got the job of a junior engineer in Public Health Engineering Department of Govt.

of Odisha. This department was constructing the water supply and sewerage system of this new city. Soon my father got married and brought his bride to Bhubaneswar to stay in the government allotted quarters in Unit 2 of Bhubaneswar. I am the second child of five children born to my parents and was born in 1958.

Although not a metropolis yet, today Bhubaneswar is a fairly big city of 10 or 12 lakh people. At that time it was a very small city of may be a lakh people. In the post –independence period it was a planned city of new India designed by a German architect named Otto Konigsberger. Alongwith Jamshedpur and Chandigarh, Bhubaneswar was one of India’s first planned cities. Before the new city was constructed, Bhubaneswar was a sort of village full of trees. But in ancient times it was known as Ekamra Kshetra having huge religious importance for Hindus as numerous Siva and Vishnu temples had been constructed from 6th Century AD to 12th Century AD in Bhubaneswar by the then kings ruling Odisha. There was the Daya river by the side of which the great Kalinga war between Kalinga warriors and Ashoka’s army was fought. There was Dhauligiri with the Ashoka edicts and there were the twin hills of Khandagiri and Udaygiri with the famous Jain Caves dating back to the times of great Utkala King Kharavela.

The climate of Bhubaneswar was temperate and salubrious in my childhood. The summers were very pleasant unlike the present summers which are extremely hot. During summers a strong cool breeze blew into Bhubaneswar making it quite pleasant. There were thunder showers or Kala Baishakhis in summer. Bhubaneswar got sufficient rain during monsoons. Winter lasted much longer and was much colder than at present. Before the planned city came into being there were plenty of large trees in Bhubaneswar which

were left intact when the city was planned and constructed. Large scale denudation of forests happened much later when population increased and people built houses in an unplanned manner. Today the city is an unplanned concrete jungle which is rapidly becoming crowded.

We stayed in a small government house in Unit 2 with a large garden. Most likely we stayed in that house from 1962 to 1970. There was piped water supply for limited hours for which we stored water in a storage tank of brick and cement. My mother used to cook in a traditional chullah with firewood squatting on a wooden plank called pidha. There was no pressure cooker and no fridge at that time. My parents planted vegetable plants such as brinjal, okra, ridged gourd, pumpkin, bitter gourd, cucumber in the large garden abutting the house. There were two huge Jungle Jalebi (Ganga Imli) trees in the garden. Those trees yielded plenty of red tinged sweet spiral shaped fruits which burst open when ripe. Birds in large numbers used to sit and eat those fruits. We and our friends also ate a lot of this fruit to our heart's content. I also remember that there was an Indian Jujube tree in our garden yielding plenty of sweet tangy fruits in season. Indian Jujube is called Bara Koli in Odia. The fruits were very tasty; we ate a lot of those fruits in season and Mom made Bara Koli Pickle with the fruits.

The govt. quarters were arranged in one long row of independent houses. There was a long running huge open field between the houses and the wide metal road which was called Janpath. Between the field and the road was an open storm water drain. On the other side of the road was a large grove where there were a large number of cashew and mango trees. It was called Jhunjhunwala Bagicha. This large grove had a lot of snakes, mostly cobras, russel's vipers and kraits. Cows who went grazing into that grove were sometimes

found dead with froth on their mouth and elders used to say that they had died of snake bites. We had two cows. We sometimes went into that grove to steal mangoes and ripe succulent cashew fruits. Many times I had seen glistening golden coloured cobras in that grove.

As I was telling you, the large open field in front of the row of houses stretched for a kilometre or so. Children of all ages played on that field. It was safe to play there as children did not go to the Janpath where vehicles were moving. Of course, there were very small number of vehicles on the roads of Bhubaneswar at that time. We used to play so many types of games there such as kite flying, football, badminton, cricket, bicycle riding, etc. During the days when school was closed, we played outdoor games. Around the time of Makara Sankranti was the kite flying season and we flew kites for two to three months. Taking my pocket money I had gone to a carpenter who had a carpentry shop across the road and had got a Latai (roller for kite thread) made by him. It was such a prized possession for me. I and two friends got together and prepared the Manja thread which was a dangerous and elaborate process. We crushed light bulbs to prepare glass powder, prepared glue by cooking maida with water and then coated the hundreds of metres of kite thread with the glue mixed with glass powder. Actually Manja thread used for kite flying is quite strong and lethal because of the coating of glass powder and maida glue. It can cause grievous injuries but we didn't know all that in our childhood. The overriding passion was to fly kites with big latais and manja thread and do kite fights.

Kite flying requires considerable skill. We were so oblivious of everything else while flying kites that once my younger brother, while chasing a loose flying kite, fell into the storm water drain and cut his feet badly which required

several stitches in the hospital. Most of the boys also played with Tops. We were all very skilful in spinning the Tops on the ground or on our hands. We also played the game of Top fights where you try to destroy each other's Tops. A lot of skill was required to win a Top fight. Tops were quite cheap like kites, were of different sizes and very colourful.

I used to have a long siesta after coming back from primary school and having lunch. On many days I used to wake up at dusk and think that it was dawn. I used to wake up from deep sleep and ask my mother to give me my tooth brush thinking it was morning. My mom used to have a good laugh. On one such evening my mother woke me up from sleep. I found my father standing before me with a leather football. That was the first football of my life and it was such a precious thing. Those days children were quite afraid of their fathers and I did not know how to react. But I slept holding the football close to my chest that night smelling the wonderful smell coming from the new leather. In those days footballs were quite complicated things. They were made of leather, had a pink bladder inside, there was a tongue on the wide mouth of the football and after inflating it with a cycle pump you had to push the tightly tied bladder stem inside the ball, close the mouth of the football and sew the mouth with a thick lace with a special needle. My father had got all that done from a shop called Burma Sports and had given the football to me. Next afternoon, I went to the field with my new football and met Dulal Pany who was two years senior in school and was like an elder brother. We called a few boys and played with that ball. We continued playing football in the evening for a long time. I can never forget the smell of the new leather football that I smelt that evening and throughout that night.

Mom cooked mutton curry only on Sundays with

half potatoes and large slivers of raw papaya in a thin gravy. What a lot of rice we ate with the mutton curry! Sometimes thin gravied egg curry was cooked with potato slivers. But those were not times of plenty. Hence, each one in the family got one half of an egg and a few potato pieces and lot of gravy to eat with rice. Broiler chicken had not been invented. Therefore, the supply of chicken and eggs was also very limited. For breakfast we ate water soaked chuda (flattened rice) or mudhi (puffed rice) mashed into a paste with thick curd, sugar and a banana. That was the regular wholesome breakfast. For the first time in my life I had eaten Tandoori Chicken which was made in Rajmahal Hotel, the most prominent hotel in Bhubaneswar. There were small shops where people ate tiffin. South Indian tiffin had not come to Odisha. Those shop owners made fresh Bara, Gulgula, Piyaji, Alu Chop and ghuguni for breakfast. Those were very tempting for children like us. In moving Ice carts vendors used to sell Ice Cream which we were extremely fond of. It was mostly ice on a stick with some sugary syrup added. Although today it appears to have been very unhygienic, we had eaten plenty of it without falling sick. There were a couple of local bakeries where a few bakery items like cup-cakes, pastries and bread were made. The hawkers went around the locality keeping square tin trunks containing bakery items on their head. There were many fruit trees in the locality from which we ate fruits the year round. There were Jamun trees, Carambola trees (star fruit or Karamanga in Odia), Sitaphal trees and Jujube trees all around the locality. The forests on the edge of Bhubaneswar city had plenty of mango trees. During summer, farmers in bullock cart came into the city with cart full of mangoes of different varieties. Those were the days of Desi Mangoes as hybrid varieties had not come to Bhubaneswar. There were numerous types of Desi Mangoes with different colour, smell and taste. Those days,

Mom used to spread the unripe mangoes on jute sacks to ripen. When they ripened, mangoes were kept in buckets full of water and from there we took mangoes and ate. At that time ripe mangoes were not cut into pieces. We ate mangoes by sucking the ripe fruit. People ate a lot of ripe strong scented jackfruit during summer.

Rajmahal Hotel was the biggest hotel in the middle of the somnolent city at that time. It was a hotel which had a restaurant. The owner's name was Raju Sahoo. At that time He was in his fifties. He was a small time gulgula, bara and aluchop seller who had graduated to owning a hotel – the first big hotel in the new city. He wore white achkan and churidar made of khadi. He wore a Nehru cap and had a red rose in his breast pocket. He wanted to dress like Nehru, many people wanted to dress like Nehru those days. Nehru was not only the PM of the country but also its biggest fashion icon. Rajmahal hotel had the best restaurant in the city. But people did not go to restaurants those days. There were a few important people such as govt. officials and businessmen who gathered every evening at Rajmahal Hotel for their adda. They drank whisky and ate Tandoori Chicken. My father was one of those people and he sometimes brought Tandoori Chicken for us at night. Once or twice in a year my father brought shelduck curry or Wild Pigeon curry from Rajmahal Hotel. The shelduck had been killed at Chilika Lake and had been brought to the Hotel. I don't know whether it was illegal to poach shelducks in Chilika at that time. But the shelduck curry and the Wild Pigeon curry from Rajmahal hotel was delicious.

I will wind up my story recounting the incidents concerning Jogesh and Kati Nanda – two young friends who painted the town red during those times. Both were civil contractors who rode Bullet Motorcycles. One of them owned

Kalpna Talkies, the oldest movie hall of Bhubaneswar. They used to organise Ganesh Puja every year at that locality on the other side of the road. It was quite an event and we children enjoyed it to the hilt. During the summer holidays they brought a projector and a white screen and showed Hindi and Odia movies in the middle of the playing field near our house. Adults and children watched those movies and enjoyed them a lot.

About the Author

Tapan Kumar, aged 61, was born in Bhubaneswar. After completing his MCom from Utkal University he joined SBI as a Probationary Officer. Soon after, he joined Reserve Bank of India as a direct recruit officer. After serving in different RBI offices across India for 36 years he retired as Asst. General Manager in 2018. He is a keen sportsman. He loves to read about Finance, Literature, Science, Psychology and Politics.

51

ईश्वर कहीं भी किसी भी रूप में

शैलेन्द्र कपिल

डाक्टर को बुलाओ!

ईश्वर कहीं भी किसी रूप में प्रकट हो मदद करते हैं। ऐसा ही वाक्य कानपुर सेण्ट्रल रेलवे स्टेशन पर हुआ। ईस्ट कोस्ट रेलवे के मुख्य यात्री परिवहन प्रबन्धक शैलेन्द्र कपिल अपनी पत्नी डॉक्टर रूपा कपिल के साथ ट्रेन पकड़ने के लिये कानपुर सेण्ट्रल स्टेशन पहुँचे थे। ट्रेन की लोकेशन जानने वह स्टेशन मास्टर के कमरे पहुँचे तो वहाँ उनको जानकारी हुई कि किसी महिला यात्री को दौरा पड़ा है। यात्री की जान बचाने के लिये तत्काल ही उन्होंने अपनी चिकित्सक पत्नी को जानकारी दी। उन्होंने महिला यात्री को

तत्काल ही उपचार देकर उसकी जान बचा ली।

शैलेन्द्र के अनुसार वे पल सोचने और नियमों को देखने के नहीं वरन् तत्काल जान बचाने के थे। घटना के बारे में उन्होंने बताया कि जैसे ही कानपुर स्टेशन मास्टर से गाड़ी के बारे में पूछने गया, यकायक एक आवाज़ सुनाई दी कि किसी को दौरा पड़ गया है। मैंने पीछे मुड़कर देखा, तो एक अधेड़ महिला यात्री गिरी पड़ी दिखी। उसका पूरा शरीर काँप रहा था। आसपास मुसाफ़िर भीड़ लगाकर देख रहे थे लेकिन कोई समझ नहीं पा रहा था कि क्या व कैसे मदद की जाये। मैंने भी स्टेशन मास्टर से तुरन्त डाक्टर को बुलाने की बात कही। मेरे मन में आया कि महिला को स्ट्रेचर पर डाल दें। तत्काल ही उन्होंने स्ट्रेचर मँगवाया। उन्होंने स्टेशन कर्मियों से पूछा तो पता चला, जीआरपी व आरपीएफ को भी मेमो भेजना होता है। श्री कपिल को लगा कि इस प्रक्रिया में तो बहुत विलम्ब हो सकता है। महिला की जान पर बन आयेगी। अचानक उन्हें सूझा कि डाक्टर तो यहीं है, मेरी पत्नी ही हैं, और तत्काल ही उन्होंने निर्णय ले लिया।

बिना किसी प्रक्रिया का इन्तज़ार किये उन्होंने अपनी चिकित्सक पत्नी को इस बारे में बताया। महिला की हालत सुनकर डॉक्टर ने अपना बैग साथ लिया और सहर्ष चल दीं। मौके पर उनका अनुभव काम आया। उन्होंने महिला यात्री के मुँह से निकला झाग साफ किया और उसके लुढ़के हुए चेहरे को सीधा किया और उसे आगे की ओर झुकाया। तत्काल उपचार से महिला यात्री की रंगत बदलने लगी और वह सामान्य होने लगी। डॉक्टर रूपा ने अपने पति को बताया कि जल्द ही महिला पूरी तरह सामान्य हो जायेगी। स्टेशन स्टाफ और यात्रियों की भीड़ को सुधार देख सहज महसूस हुआ उन्होंने डॉक्टर रूपा को धन्यवाद दिया।

इसके बाद सब ने मिलकर यात्री को स्ट्रेचर पर डाला। इतनी देर में स्टेशन का स्वास्थ्य सहायक भी आ गया और औपचारिकताएँ पूरी कर

डॉक्टर आकर महिला को अस्पताल ले गये। यात्री की सहायता के लिए वहीं उपस्थित चिकित्सक पत्नी की मदद लेने के शैलेन्द्र के त्वरित निर्णय से उसकी जान बच गयी।

About the Author

Shailendra Kapil serves in Indian railway Department. He writes poetry and short stories. He also reviews poetry books written by other poets. Apart from writing in hindi, he also writes in english and punjabi. He says that, he tries to envisage humanity in the writings of other poets and writers.

52 समय के रिश्ते

मीणा पद्मनाभन

आज मौसम कुछ ज़्यादा ही सुहाना था। बरसात के बाद सर्दियों के शुरुआती दिन मुझे बहुत पसंद आते हैं और इसीलिए आज सुबह-सुबह टहलने में मुझे कुछ अलग ही आनंद आ रहा था।

“अरे मिसेज़ शर्मा, सुना आपने... मिसेज़ अहमद बता रही थीं कि गुप्ता साहेब की बेटी तो बिल्कुल बदचलन निकली। जब देखो एक लड़के के साथ दिखाई पड़ जाती है। पढ़ाई के बहाने जाने क्या-क्या गुल खिलते हैं।” मैंने चलते-चलते मिसेज़ खुराना को देखा और सोचने लगी कि देश आजाद हो गया मगर हम आज भी अपनी ओछी मानसिकता के गुलाम बन हुए हैं। उनकी बातें हालाँकि कुछ हद तक सही थीं। बहुत सारे क्षेत्रों में हमारा विकास हुआ है जिनमें टेक्नोलॉजी एक नंबर पर है किन्तु उसके विकास से भी हमारे

बच्चों के जीवनमूल्यों का हास ही हुआ है। जब देखो व्हाट्सएप्प, इंस्टाग्राम और फ़ेसबुक पर लगे रहते हैं। पर बच्चों के इस ज़माने से मुझे बीता ज़माना याद आ गया। 1954 के वे दिन याद आए जब हम पिताजी का तबादला होने के कारण पुणे में रहने लगे थे। मुझे अपनी सहेलियाँ वसंता (वसि) और लीला दोनों बहुत याद आ रही थीं। याद आ रही थी हमारी घनिष्ठ मित्रता! सुबह स्कूल जाने से लेकर शाम देर तक पार्क में टहलने और साइकिल चलाने का एक-एक दृश्य मुझे याद आ रहा था। कभी सोचा भी न था कि एक दिन इस तरह ज़िन्दगी के थपेड़े हमें एक-दूसरे से लहरों की तरह जुदा कर देंगे।

लीला के पिता जी का स्थानांतरण होने के बाद वह बैंगलोर चली गयी थी। पर चिट्ठियों के द्वारा हम दोनों जुड़ी रहती थीं। धीरे-धीरे जवानी की दहलीज पर कदम रखने के साथ-साथ हमारी सोच और हमारे विचारों ने भी आगे की ओर कदम बढ़ाना शुरू कर दिया था। अब हमारी बातें निरी निजी न होकर समाज से संबंधित होने लगी थीं। ऊँच-नीच, जात-पात के भेदभाव जैसी कुप्रथाओं के प्रति हम जागरूक होने लगे थे। स्कूल की गतिविधियों, स्काउट-गाइड और नाटक-मंचन आदि के कारण समाज और उससे संबंधित नियमों के प्रति हमारे दृष्टिकोण में खासा बदलाव आ गया था। पर मैं आज सोच रही हूँ कि भले ही हमारी सोच बदली थी पर समाज वहीं का वहीं था... और शायद आज भी वहीं है।

मुझे याद आ रहा है वो दिन जिस रोज़ स्कूल की किसी कारणवश अचानक छुट्टी हो गई थी। मैंने और वसी ने मिनर्वा हॉल में ‘एक ही रास्ता’ देखने के लिए टिकट बुक करा ली। शो के दौरान हमारी मुलाकात रामू मामा से हुई। रामू मामा हमारी फैमिली फ्रेंड सीता भाभी, जो उनकी बहन थीं, के यहाँ ठहरे हुए थे और पुणे नौकरी ढूँढने के ख्याल से आये हुए थे। मज़े की बात तो यह थी कि उन्हें अंग्रेज़ी और तमिल के सिवा दूसरी कोई भाषा नहीं आती थी। पर बोरियत के मारे रामू मामा ने शायद हिंदी फ़िल्म देखने का निर्णय लिया था। उनकी सीट हमारे पास वाली ही थी। बातों-बातों में परिचय होने

के बाद हम आश्चर्य हो गए कि वे सीता भाभी के भाई हैं। फिर यह तय हुआ कि उन्हें बीच-बीच में कहानी बताते जाएंगे ताकि वो भी पिक्चर का आनंद ले सकें। फिर हुआ भी यही ... एक अच्छे अनुवादक की तरह मैंने उन्हें पूरे फिल्म की कहानी बताई और घर आने पर हमने अपनी-अपनी माँओं से भी इस मुलाकात का जिक्र भी किया।

पर अगले दिन तो कुछ और ही हुआ। वसंता की माँ आई और बहुत कुछ अनाप-शनाप मेरी माँ से कह गई कि बिटिया बदचलन हो जाएगी, सँभाल लो, अभी वक्रत है आदि। जब अगले दिन मैंने वसि से पूछा तो उसने बताया कि वह इस बारे में कुछ नहीं जानती। उसने मेरी माँ से माफ़ी माँगते हुए कहा कि वे उसकी माँ की बातों का बुरा न मानें क्योंकि वे अब भी उन्हीं पुरानी प्रथाओं और खयालों के बंधन में बँधी हैं। अतः उनकी सोच को जाने दिया जाए। और उस दिन मेरी और वसि की दोस्ती की मजबूती और बढ़ गई।

बी०ए० के बाद मेरी शादी हो गई। वसि मेरी शादी में आई थी। वो मेरे पति से मिली और दोनों में अच्छी मित्रता हो गई। अगले साल वसि की भी शादी हो गई। मैं उसकी शादी में हकीमपेट (सिकंदराबाद) गई। उसने मुझे बताया कि शादी होते ही वो त्रिची चली जायेगी। वो दुखी थी कि पता नहीं ससुराल वाले कैसे होंगे, पता नहीं वो पत्र लिख पाएगी कि नहीं पर इतना तो तय था कि उसकी मित्रता में कोई फ़र्क नहीं आएगा। वह जैसी थी वैसी ही रहेगी।

उसके बाद तो हमारी दुनिया अलग-अलग हो गई। कोई साथ न रहा, न ही एक-दूसरे की कोई ख़बर रही। दोनों अपने-अपने वैवाहिक जीवन में व्यस्त हो गए। मेरा परिवार एक सुखी परिवार था जहाँ सब एक दूसरे के साथ अपना सुख-दुःख हमेशा साझा करते थे। मेरे जीवन की जितनी कहानियाँ थी, वे घर पर सब जानते थे। अतः वसि और मेरी मित्रता की भी सबको खबर थी। यहाँ तक कि मेरी बिटिया ने वसि के बारे में मेरे दामाद को

भी बता दिया था।

कभी-कभी मैं सोचती कि क्या अपने बच्चों से इतना ज़्यादा हर बात साझा करना और इतने नज़दीक होना सही है क्या? हम बड़े हैं और हमारे बीच एक पीढ़ी का अंतर है जिसे कायम रखना चाहिये क्योंकि दोनों में फ़र्क भी तो दिखता था। ये तकनीकी के ज़माने के बच्चे थे जो शायद इन बातों को कहाँ समझ पाते। उनके लिए तो उनकी दुनिया ही फ़ेसबुक थी। उनकी मित्रता व्हाट्सएप पर शुरू होकर इंस्टाग्राम पर खत्म हो जाती थी। वो मेरी और वसि की मित्रता को क्या समझ पाएँगे !

अगले दिन मुझे बड़ा आश्चर्य हुआ जब फ़ेसबुक देखते हुए मेरे दामाद ने पूछा, "अम्मा, क्या आपको आपकी दोस्त वसंता का पता मालूम है?" "वो त्रिची में रहती है और उसके पति का नाम वासुदेव है, इसके अलावा मुझे और कुछ भी मालूम नहीं", मैंने उत्तर दिया। वे थोड़ी देर अपने लैपटॉप में घुसे रहे फिर मुझे बुलाकर कहा, "देखिए, क्या आप इन तस्वीरों को पहचानती हैं?" मेरी खुशी का ठिकाना न रहा! इतने दिनों बाद उसे देख अपनी आँखों पर मुझे विश्वास न हुआ। अभी मैं वसि को इतने दिनों बाद नज़र भर देखने की खुशियाँ समेट भी न पायी थी कि 20 जुलाई, 2018 को वसंता का फोन आया। पता नहीं मेरे दामाद अजय ने उससे किस तरह सम्पर्क किया था। जिस फ़ेसबुक को मैं हर समय बुरा-भला कहती थी आज उसी ने मेरी खोई सखी मुझे दे दी। 1963 से 2018 के लंबे अंतराल के बाद आज मैंने उसकी आवाज़ सुनी। विश्वास नहीं हुआ कि मुझे मेरी वसि मिल गयी। अपनी और अपने उम्र के लोगों की सोच पर थोड़ी शर्म भी आई कि हम बेकार ही नई पीढ़ी को हर समय दोष देते हैं। हम पीछे मुड़कर अपना समय याद नहीं करते जब हमें भी हमारे सही कामों के लिए भी बागी और निर्लज्ज की कह दिया जाता था। पर हम तो जानते थे कि हम सही थे, ग़लत नहीं। समय परिवर्तित होते रहने में भी यही क्रम तो है जो नित्य है। अभिभावकों को भी समझना है कि हमारे घरों की पौध को कुछ आवश्यक खाद-पानी और ज़रूरतभर सहारा

ही चाहिए। कुम्हार बन कर मिट्टी के इन लोंदों को बस सही आकार देने भर की ज़रूरत है क्योंकि ज़रा-सा अधिक ज़ोर देने से ये टूट सकते हैं। फिर तो ये ही हमें अवलम्ब देते हैं। नये समय के ताज़ा छींटे देने रहने वाले पात्र बन जाते हैं। मुझ कुम्हार को आज मेरी ही कृति ने मेरी सखी से मिला कर मेरे जीने का दृष्टिकोण बदल दिया और जीवन को एक नई परिभाषा दी। प्यार की यह डोर अब कभी न टूटेगी!

About the Author

Meena Padmanabhan, a member of Silver Age Foundation, is a retired teacher from Kendriya vidyalaya with more than 40 years of teaching experience. Her passion for the profession has kept her young at heart and she is as energetic as her students. Ever willing to learn and explore new avenues with an indomitable spirit and zest, she loves reading, writing, drawing, travelling and meeting new people. She believes age is just a number and life must be lived to its fullest.

53

ट्रेन यात्रा

विजय कुमार तिवारी

(यह कहानी उन चार लड़कियों को समर्पित है जो ट्रेन में छपरा से चली थीं और बनारस हिन्दू विश्वविद्यालय जा रही थीं। वे वहीं की छात्राएँ थीं।)

"खड़े क्यों हैं, बैठ जाइये, एक लड़की ने जगह बनाते हुए कहा। थोड़े संकोच के साथ भरत बैठ गया। "आराम से बैठिये", उसने फिर कहा। "मैं ठीक हूँ", भरत ने कहा और धन्यवाद दिया।

उसने देखा कि चार लड़कियाँ है। तीन उसके साथ बैठी हैं और एक सामने वाली सीट पर खिड़की के पास। भरत के साथ खिड़की के पास बैठी लड़की को बहुत हवा लग रही थी। उसने आग्रह किया, "क्या आप यहाँ आ जायेंगे?" भरत खिड़की के पास आ गया। उसने भरत को मुस्करा कर देखा

और धन्यवाद कहा। सामने वाली सीट पर लड़की के बगल में धोती-कुर्ता पहने एक उम्रदराज सज्जन थे। उनके बगल में पैण्ट-शर्ट पहने एक अंधेड़ उम्र के व्यक्ति थे। किनारे पर एक युवा लड़का था। उधर साईड वाली दूसरी तरफ की सीट पर सभी युवा थे और वे सभी अपनी धुन में थे। लड़कियाँ आधुनिक वेश-भूषा में थीं और अपने में खुश थीं। उनकी हँसी और खिलखिलाहट से पूरा वातावरण गूँज रहा था।

भरत शीघ्र ही इन सबसे परे अपने चिन्तन में चला गया और आज की सामाजिक स्थितियों पर विचार में खो गया। युवा लड़के थोड़ी शरारत की मुद्रा में थे और आपस में बहुअर्थी बातें कर रहे थे। वे चाहते थे कि लड़कियाँ ध्यान दें। ऐसा हो नहीं रहा था। लड़कियों ने आपस में मिलकर अपना माहौल बना लिया था। केतली लिए एक चाय वाला लड़का पहुँचा। लड़कियाँ चाय के लिए उत्सुक हुईं, "भैया हमें चाय देना।" जब चारों के हाथ में चाय पहुँच गयी तो एक ने कहा, "एक और चाय देना।" सभी का ध्यान इस अतिरिक्त चाय पर गया। लड़की ने चाय लेकर भरत की ओर देखा, "लीजिए, आप के लिए।"

भरत अपनी चिन्तन की दुनिया से बाहर निकला और बोला, "इसकी क्या आवश्यकता थी?" लड़की ने हँस कर कहा, "लीजिए न जल्दी, हाथ जल रहा है।" उसने तेजी से चाय भरत को पकड़ा दी। लड़कियाँ हँस पड़ीं और भरत झोंप गया। लड़कों में किसी ने दबी जबान से कटाक्ष किया, "हम भी तो हैं।" भरत ने लड़कों की ओर देखा। लड़कियों ने भी उस लड़के को देखा। फिर आपस में एक-दूसरे को देख कर हँस पड़ीं। भरत ने बगल में बैठी लड़की से कहा, "आप लोगों को मुझे चाय नहीं देनी चाहिए थी।"

"क्यों?", एक साथ लड़कियों बोल पड़ीं। भरत को उत्तर देते नहीं बना। वह चुप हो गया।

लड़के इस से ध्यान हटा कर राजनीति की बातें करने लगे। किसी ने कहा, "महिलार्ये भी अब राजनीति में आना चाहती हैं?" शायद यह उनका

पसन्दीदा विषय हो, पैण्ट-शर्ट पहने अंधेड़ व्यक्ति ने कहा, "राजनीति सबके बस की बात नहीं। "सही कह रहे हैं आप", उनके बगल वाले लड़के ने कहा, "महिलाओं को तो दूर ही रहना चाहिए।"

लड़कियाँ आपस में एक-दूसरे को देख रही थीं और मुस्करा रही थीं। भरत भी मौन था। धोती-कुर्ता वाले सज्जन भी चुप थे। लड़के नाना तरह के तर्क दे रहे थे और उस अंधेड़ व्यक्ति की हाँ में हाँ मिला रहे थे। शायद वे बहुत उत्साहित हो रहे थे। उन्होंने नारी को कमतर आँकते हुए बहुत सारी बातें कह डालीं। उनकी आवाज भी तेज होती जा रही थी। भरत चुपचाप कभी उनको देखता, कभी लड़कियों को देखता और कभी उन सारे लड़कों को। लड़के उत्साहित थे और लड़कियाँ उत्तेजित।

एक लड़की ने बहुत शान्त स्वर में कहा, "बस इतना भी याद रखा करें अंकल तो आपकी समझ में आ जायेगा कि आपको एक स्त्री ने ही जन्म दिया है।" सभी मौन हो गये। थोड़ी देर की शान्ति के बाद चोट खाये सर्प की भाँति वह व्यक्ति बड़बड़ाने लगा और नाना प्रलापों से आक्रामक हो उठा।

दूसरी लड़की ने पूछा, "अंकल आपकी कोई बेटी है?"

"हाँ है", उन्होंने उत्तर दिया।

"क्या करती है?"

"गाँव की पाठशाला से उसने पाँचवी पास की है और घर में सब काम करती है। साल-दो साल में उसकी शादी करवा दूँगा", उन्होंने ऐसे कहा मानो बहुत बड़ी बात कह रहे हों।

लड़की हँस पड़ी, "आपने अंकल, उसे पंगु बना दिया। कम से कम और पढ़ाना चाहिए था। समाज और दुनिया तो उसे बाद में मारेगी, आपने पहले ही अधमरा कर दिया।"

दूसरी लड़की ने उसे रोका, "किसे सुना रही हो? ऐसे लोग कभी

समझने वाले नहीं हैं।"

पहली ने पुनः कहना शुरू किया, "शिक्षा, स्वतन्त्रता और विश्वास से हर लड़की घर-परिवार और समाज को उन्नत करती है। आज नारियाँ जीवन के सभी क्षेत्रों में प्रगति कर रही हैं। कठिन से कठिन कामों को अंजाम दे रही हैं।"

धोती-कुर्ता वाले सज्जन ने कहना शुरू किया, "तुम जो भी कह लो, आज पतन हो गया है नारियों का। उनका पहनावा, उनके विचार, उनके विरोध, सारी वर्जनाओं को तोड़ते उनके मापदण्ड, अब बचा ही क्या है?"

लड़कियों ने हँस कर कहा, "बस इतना ही बाबा जी? इस तरह आपका सोचना सही नहीं है। समाज का उत्थान-पतन केवल नारी से नहीं होता। इसके लिए दोनों जिम्मेदार होते हैं। आप धोती-कुर्ता पहनते हो। यह आपका चुनाव है। लड़कियों को भी पहनने दो, जो वो पहनना चाहती हैं। उनके विचारों को सुनो और उनके विरोध को भी समझने की कोशिश करो। आज की नारी वही वर्जनायें तोड़ने पर उतारू है जो बेड़ी बनकर उन्नति में बाधक है। यह पुरुष का विरोध नहीं है।"

भरत बहुत खुश हुआ और उसने जोरदार शब्दों में कहा, "बहन, आपने बिल्कुल सही कहा। मुझे लगता है कि जिस दिन पुरुष वर्ग नारी को सहयोग और सम्मान देना शुरू कर देगा, हमारा समाज उन्नतिशील हो जायेगा। स्त्री को सुरक्षा चाहिए, सहभागिता चाहिए और साथ ले चलने का हौसला चाहिए। स्त्री है तो जीवन में सरसता है, सौन्दर्य है, सुख और शान्ति है। हमने ही आदिम काल से उनके सौन्दर्य और पहनावे के मानदण्ड तय किये हैं और समय-समय पर उसमें बदलाव किया है। वह वही पहनती है, वही करती है जिसमें पुरुष की मौन सहमति होती है। जिस दिन पुरुष भिन्न तरीके के पहनावे को सौन्दर्य-बोध के साथ स्वीकृति देगा, निश्चित ही बदलाव दिखने लगेगा। यह पीढ़ियों का मतभेद है। ऐसा चिन्तन आगे बढ़ने में सहायक नहीं है। इन्होंने मुझे साथ में बैठाया और चाय भी पिलायी क्योंकि इन्हें मुझसे भय महसूस

नहीं हुआ।

सभी मौन हो गये।

भित्ति तो तुमने उठायी रात-दिन को एक करके,

आज क्यों कायल हुए हो देखकर परिणाम को।

About the Author

Vijay Kumar Tiwari has a masters in Geography and was a banker by profession. He retired from the State Bank Of India. He has had interest in hindi literature from the very beginning. During his stay in Patna his literary activities were noticed, his stories, poems and articles were published in newspapers and magazines. Two seminars were held in Patna on his stories where he shared the stage with prominent story writers like Bheeshm Sahni, Kashinath Singh, Punni Singh at Sasaram(Bihar). His various literary works continue to be broadcast on Patna Akashvani. He has written articles and poems on banking subjects which were published. He loves to write and discuss on religious and social subjects, loves to make videos regarding various issues that we face in day to day life.

54 उम्मीद और दोस्ती

बेला जयसवाल

मेरा जन्म झारखण्ड के एक छोटे से गाँव में हुआ था। गाँव के साहूकार के घर पर मैंने तीसरी कन्या के रूप में जन्म लिया था। माँ को पहले ही दो बेटियाँ थीं। इसलिए परदादी ने उन्हें धमकी दी थी कि अगर तीसरी भी लड़की हुई तो तुम्हें मायके छोड़ देंगे। लेकिन मेरी किस्मत अच्छी थी कि मेरे जन्म से एक महीने पहले परदादी का देहान्त हो गया।

एक साल बाद जब मुझे चलना सिखाया जाने लगा तब घरवालों को मालूम हुआ कि मैं चलने में असमर्थ थी। डॉक्टर ने कहा कि मुझे पोलियो की बीमारी थी। माँ हमेशा चिन्तित होकर रोने लगती कि अपडग बेटा का क्या होगा।

गाँव वालों के लिए मैं अजूबा थी क्योंकि अमीरों के घर अपडग बच्चे नहीं हुए थे। इसलिए गाँव के लोग मुझे देखने आते थे और रोती हुई माँ को सान्त्वना देते थे कि इस तरह के अपडग बच्चों की आयु कम होती है, मत रोओ, यह शीघ्र मर जाएगी। अब मेरी मृत्यु की प्रतीक्षा होने लगी। एक साल बीत जाने पर भी मैं जीवित थी और दो साल की हो गयी थी।

अब घर वाले मेरे इलाज के बारे में सोचने लगे और पोलियो का इलाज शुरू हुआ जो ग्यारह वर्षों तक चला। भारत के बड़े-बड़े अस्पतालों में उपचार हुआ, इसीलिए आज साठ वर्ष की उम्र में भी मेरे पैरों में पोलियो के लक्षण कम दिखते हैं। मेरी शिक्षा अच्छे स्कूल और कॉलेज में हुई। मेडिकल पढ़ने की इच्छा थी लेकिन अपडग होने के कारण मेडिकल में दाखिला न हो सका।

मेरा विवाह सुलझे विचारों वाले परिवार में हुआ। मेरे आत्मविश्वास को मेरे पति ने हमेशा बढ़ावा दिया। एक समझदार व्यक्ति से मेरी शादी हुई जिसके साथ मैंने देश-विदेश का भ्रमण किया। मेरी सासु माँ ने भी मुझे बहुत प्रोत्साहन दिया और कुछ नया करने की हिम्मत दी। परिवार के प्रोत्साहन और सहयोग से मैं आगे बढ़ी और जन कल्याण के कार्य में रत हो गयी। Rotary club के साथ मिलकर भी कई कार्य किये।

पर मेरे लिये चुनौतियाँ कभी कम नहीं थीं। जब मैं गर्भवती थी तब पड़ोसी कहते थे कि अपडग औरत से अपडगबच्चा ही जन्मेगा। मेरे लिये वो ९ महीने बहुत ही मानसिक तनाव वाले थे, पर मेरे स्वस्थ पुत्र की मुस्कान को देखकर सब तनाव लुप्त हो गया। लेकिन उस ही समय मेरी पड़ोसन का दूसरा बच्चा अपडग जन्मा। अब लोग मेरी पड़ोसन को कहने लगे कि तुम 9 मास अपडग औरत के सम्पर्क में रही इसलिए तुम्हारा बच्चा अपडग जन्मा।

बचपन में अपडग होने के कारण कोई भी मुझसे दोस्ती नहीं करता

था। इसीलिए ऐसा कोई भी दोस्त उस समय का नहीं है जिसे हमेशा याद रखूं पर चीजें सदैव एक जैसी नहीं रहतीं।

पारिवारिक ज़िम्मेदारी पूर्ण करने के बाद और उम्र के इस ठहराव वाले दौर में, मेरा परिचय Silver Age Foundation (SAF) से हुआ। मेरा जीवन बदलने वाला था। SAF में मुझे बहुत सारे हमउम्र लोग मिले, विचारों का आदान प्रदान हुआ, दोस्ती हुई। बचपन से एक दोस्त की ख्वाहिश थी वह अब पूरी हुई। अब मैं गर्व से सबको सुनाती हूँ कि मेरे बहुत से दोस्त हैं। यहाँ मुझे अपनी बचपन की इच्छाओं को पूरा करने का मौका मिला मैंने गाना सिखा अब मुझे महसूस हुआ कि मैं गा भी सकती हूँ। मैंने नाचना सीखा दिव्यांग हो कर भी, जब मैं नाचने की कोशिश कर रही थी तब मेरे साथियों ने मुझे हमेशा बढ़ावा दिया मुझे कभी भी निरुत्साहित नहीं किया।

उन्हीं के साथ की ही देन है कि मैं अपनी कहानी आप लोगों तक पहुँचा पाई हूँ और साथ ही साथ मेरे लिखने की क्षमता उजागर कर पाई हूँ।

इस जगह और यहाँ मिले मेरे दोस्तों का कर्ज मैं कभी भी नहीं चुका सकती हूँ।

जीवन की सभी घटनाओं के लिए मैं ईश्वर को कोटि-कोटि प्रणाम करती हूँ। अपनी इस शारीरिक अपङ्गता के बावजूद भी मेरे मन में हीनभावना नहीं आई और मेरा आत्मविश्वास हमेशा बना रहा। मेरा विश्वास है कि ईश्वर प्रत्येक मनुष्य को किसी न किसी उद्देश्य से पृथ्वी पर भेजता है जिसे उसे अपने जीवनकाल में पूरा करना चाहिए और समाज ने जो दिया है उसे समय पर समाज को लौटा देना चाहिए।

About the Author

Bela Jaiswal, educated from Ranchi University, suffers from a polio condition. She likes travelling to historical places, social service and works with specially abled children. She likes to discover newer aspects of flora and fauna.

55 एक पत्र पुत्री के नाम

डा० सुनीता कुमारी पाण्डेय

तुम्हारे लिए मेरी चिन्ता कभी कम नहीं हुई। लगता है मेरे प्राण भी तभी निकलेंगे, जब हृदय में हल्की सी भी उम्मीद की किरण झलकेगी कि तुम खुश हो और मुस्कुरा रही हो। इस कठोर और स्वार्थी दुनिया में तुम्हारा जीवन कैसे चलेगा? कैसे तुम जी पाओगी अपनी जिन्दगी? सामान्य लड़कियों के जीवन में इतनी समस्याएँ हैं, उनकी पीड़ा और दुख सुनकर हर क्षण व्यथित और चिन्तित होती हूँ, हर समय आतंकित रहती हूँ। तुम तो कमजोर हो, मानसिक रूप से, शारीरिक रूप से और हर तरह से। तुम ऐसी क्यों हो- इतनी शान्त, गुमसुम और अपने आप में खोई हुई?

कहती हो, "चिन्ता मत करो मम्मी!" मेरी अन्तरात्मा रो पड़ती है। कैसे चिन्ता ना करूँ? कैसे शान्त होऊँ? तुम्हारे पापा खुश थे कि सन्तान के नाम

पर तुम्हारी दीदी पर्याप्त है। उन दिनों पढे-लिखे, नौकरी-चाकरी वाले लोगों में प्रचलन सा हो चला था कि लड़की हो या लड़का एक सन्तान बहुत है। धुन थी कि सन्तान को सुयोग्य बनाना है। तुम्हारे जन्म के साल के पहले वाले साल की होली में संयोग से तुम्हारी दादी और मेरी मम्मी यानी तुम्हारी नानी दोनो का हमारे यहाँ आना हुआ। दोनो एक ही कमरे में सोयीं और रात भर दुनिया जहान की बातें करती रहीं। अगले दिन दोनो ने आदेश सुना दिया कि एक और सन्तान होनी ही चाहिए। उन दोनो के तर्क और आदेश पर तुम्हारे पापा मौन रह गये।

फरवरी में तुम्हारा जन्म हुआ। तुम्हारे नाना-नानी आसाम के तेजपुर से मध्य प्रदेश के भोपाल आ गये थे। मैं भी जनवरी के अन्त में तुम्हारी दीदी के साथ भोपाल आ गयी। तुम्हारे पापा हमें पहुँचाने आये थे। मौसम में गरमाहट छाने लगी थी। भोपाल में उनके रिश्ते की मौसी जी थीं। उनके परिवार के लोग सम्पन्न थे, नौकरी के साथ राजनीति और पत्रकारिता से जुड़े थे। मौसी जी राजनीति में महिला-दल की अगुवाई के साथ अखबार निकालती थीं। उन्होंने पूरा अपनापन दिखाया, बोली कि यह मेरी जिम्मेदारी है। भोपाल की मेडिकल अधिकारी, बड़ी डाक्टर हैं, मेरी अच्छी मित्र हैं। उन्होंने सारी व्यवस्था कर ली।

तुम्हारे जन्म के समय की व्यवस्था बहुत अच्छी थी। राज्य सरकार की सबसे बड़ी मेडिकल अधिकारी खुद उपस्थित थीं। उनके साथ कई अन्य महिला डाक्टर थीं। मौसी जी के साथ मेरे मम्मी-पापा भी थे। सब कुछ अनुकूल और अच्छा लग रहा था। तुम्हारा जन्म सामान्य तरीके से ही हुआ और सब ठीक-ठाक समझकर अधिकारी महिला डाक्टर बाहर चली गयीं। उनके साथ अन्य डाक्टर भी निकल गये। तुम्हारी हरकतें सामान्य थीं। सभी खुश थे। मैं तुम्हें पाकर अतिशय प्रसन्न थी।

पटना वापस लौटना था। किसी बाल-विशेषज्ञ डाक्टर से सलाह लेना जरूरी था। हम लोग एक क्लिनिक में गये। तुम बहुत खुश थी, चारो ओर देख रही थी, हाथ-पैर चला रही थी और मुस्कुरा रही थी। डाक्टर ने देखा। उनकी

मुखाकृति पर विचित्र भाव उभरो। अन्य डाक्टर और नर्सों आ गयीं। उन सबने तुम्हें अजीब भाव से देखा, तुम्हारी जाँच की और आँखों-आँखों में एक-दूसरे को देखा। मुझे थोड़ी चिन्ता हुई। उन्होंने बताया कि तुम्हारे भीतर मानसिक-विकलांगता के लक्षण दिख रहे हैं। सहसा हमें विश्वास नहीं हुआ। तुम्हारे नाना ने प्रतिवाद भी किया, इसकी हरकतें बिल्कुल सामान्य हैं। ऐसा तो बिल्कुल नहीं लगता।

हम पटना आ गये। तुम्हारी गतिविधियाँ सामान्य ही थीं। छोटी सी गुड़िया, चंचल और खुश रहने वाली। किसी दिन तुम्हारी दीदी को दिखाने डाक्टर के पास गये। उसे सर्दी-बुखार था। तुम भी साथ में थी। सबने तुम्हें ही देखा। सारे डाक्टर एकत्र हो गये और फिर वही घोषणा हुई कि तुम विकलांगता से प्रभावित हो। उस समय तुम सालभर की थी। उन लोगों ने कुछ दवाईयाँ दीं। दवाई पीकर तुम खूब सोती थी। थोड़ा असामान्य लगने लगा तो हमने दवा बंद कर दी।

पड़ोस में दूबे जी थे। उनकी दो बड़ी-बड़ी बेटियाँ थीं। उनके रिश्तेदार पीएमसीएच में डाक्टर थे, अक्सर आया करते थे। एक दिन उनकी पत्नी ने कहा, "कैसे डाक्टर हो? यहाँ मेरी बेटी ऐसी है, कोई विकलांग कहता है, कोई कुछ कहता है।" उन्होंने तुम्हें ध्यान से देखा और सारी जानकारी ली। बोले, किसी दिन व्यवस्था सुनिश्चित करके आपको खबर करता हूँ। तुम्हारे पापा ने अवकाश ले लिया। हम समय से पहुँच गये। नाना तरह की जाँच हुई। कई विभागों के डाक्टरों की बड़ी टीम देख रही थी। अन्ततः वे लोग किसी निष्कर्ष पर पहुँचे और तुम्हारे पापा को भीतर बुलाये। मुझे बाहर बैठने को कहा। तुम्हें लेकर मैं बाहर आ गयी और चबूतरे पर बैठ गयी। तुम्हें देखती रही और सोचती रही। हठात् विह्वल हो रो पड़ी और तबतक रोती रही जब तुम्हारे पापा आये। मुझे इस अवस्था में देख उनकी भी आँखें भर आयीं। उन्होंने कहा, कोई नयी बात नहीं है। वही सब है जो हम समझ चुके हैं। अच्छी बात यह है कि इसमें विकलांगता का प्रतिशत कम है। इसकी याददाश्त प्रभावित हुई है। सीखने में समय लगेगा। विकास प्रभावित

होगा। उम्र के साथ कुछ सुधार होगा। ईलाज से सुधार की सम्भावना बहुत कम है, जीवन-पर्यन्त रहने वाला रोग है। ऐसे बच्चे बहुत कोमल होते हैं, प्रेम-व्यवहार से ही जीवित बच पाते हैं। यदि इनके साथ जरा भी असावधानी या दुर्व्यवहार हुआ तो रोग बढ़ सकता है और इनके जीने की सम्भावना कम हो जाती है। होता यह है कि जन्म के तुरन्त बाद मस्तिष्क के जिस हिस्से में आक्सीजन नहीं पहुँच पाता, वह हिस्सा स्थायी तौर पर निष्क्रिय हो जाता है। यह एक बार होने वाली घटना है। बच्चे रोते हैं, साँस लेते हैं तो उनका हर हिस्सा सक्रिय हो उठता है। इसीलिए बच्चे को रुलाया जाता है ताकि साँस खींच सकें, आक्सीजन भीतर जा सके। मुझे याद आया, तुम रोयी नहीं थी जन्म के बाद। किसी ने गौर नहीं किया-बच्ची रो नहीं रही है। पन्द्रह-बीस मिनट बाद ध्यान गया, तब तक देर हो चुकी थी। जो घटित होना था, हो चुका था।

उस समय मेरा शोधकार्य चल रहा था। विश्वविद्यालय अनुदान आयोग की "कनीय शोध-छात्रवृत्ति" परीक्षा उत्तीर्ण करने वाली संस्कृत विभाग, पटना विश्वविद्यालय की, उस वर्ष की एकमात्र छात्रा थी। एम. ए. तक की सभी परीक्षाओं में विशेष योग्यता के साथ प्रथम श्रेणी में उत्तीर्ण की हैं। पीएचडी की उपाधि के बाद किसी कालेज या विश्वविद्यालय में नौकरी होनी ही थी।

सबसे बड़ी जिम्मेदारी तुम्हें बचाना था। ईश्वर सन्तान देता है तो यह उम्मीद करता है कि हम प्राण-प्रण से उसकी रक्षा करेंगे और उसके विकास में हर तरह से लग जायेंगे। तुम्हारे पापा की यह बात मुझे बहुत अच्छी लगी कि किसी भी हाल में तुम्हें बचाना है। हमने तय कर लिया कि एक ही आदमी की नौकरी से गुजारा किया जायेगा। तुम्हारे जन्म के बाद तुम्हारे पापा की पदोन्नति हुई और तबादला भी हुआ। तुम तीन साल की हुई, तुम्हारी बहुत सी मानसिक समस्यायें दिखने लगीं। हम कुछ ज्यादा ही चिन्तित रहने लगे। जिन लोगों ने तुम्हें स्वीकार नहीं किया, हमने भी उन्हें छोड़ दिया।

घर में काम करने के लिए सन्ध्या नाम की लड़की मिली। उससे तुम बहुत घुलमिल गयीं। तुम्हें उसने बहुत सम्भाला। तुम्हारे पापा कहते थे, मुझे

तीन बेटियाँ हैं। एक साथ तीनों को घुमाने ले जाते और तीनों के लिए कपड़े खरीदते थे। सन्ध्या तुम्हें नहलाती, स्कूल के लिये तैयार करती और पहुँचा भी आती थी। जब तुम उसे रोक लेती तो वह तुम्हारे साथ रुक जाती और तुम्हारा ध्यान रखती।

उन्हीं दिनों एक और चमत्कार हुआ। अक्सर हम लोग परेशान रहते थे कि तुम्हारी अपनी बुद्धि विकसित नहीं होगी तो तुम्हारा जीवन कैसे चलेगा? एक दिन कुछ लोग घर आये और दलदली-धाम के सन्त की चर्चा की। पहले उन लोगों के साथ तुम्हारे पापा गये। बहुत प्रभावित हुए। फिर हम सब गये। इतना ही समझ लो, आज जो भी हमारी जिन्दगी में अनुकूलता है, वह सब उन्हीं की कृपा है।

धीरे-धीरे ही सही, तुमने पढ़ना शुरू किया। स्कूल जाने के लिये जितना तत्पर तुम रहती थी, उतना हमने किसी बच्चे को नहीं देखा। स्कूल वालों ने तुम्हें हर वर्ष आगे बढ़ा दिया। स्थिति यह थी कि लोग हमें भी तुम्हारे ही नाम से जानते थे और पहचानते थे। तुम अपने भोलेपन और अच्छे व्यवहार से सबका स्नेह पाती थी। जब भी किसी सन्त-महात्मा से तुमको लेकर बातें होतीं तो यही सुनने को मिलता कि इसके लिए तो बिल्कुल चिन्ता नहीं कीजिए। हृदय की गहराई से कहना चाहती हूँ कि तुम्हारे चलते कभी हमें कोई असुविधा या हानि नहीं हुई। तुम इतनी सरल हृदय की हो कि कभी भी मुझे कोई परेशानी नहीं हुई। माँ-बाप होने के चलते तुम्हारे भविष्य को लेकर हम दुखी रहते थे। तुम्हारे चलते हमें भी महान सन्त की छाया मिली।

तुम्हारी लम्बाई कम रह गयी। शिक्षा नहीं हो पायी और तुम्हारा बौद्धिक विकास अवरुद्ध हो गया। परमात्मा की कृपा से तुमने अपनी दैनिक क्रिया सीख ली। समय से नहा लेना, मेरे साथ पूजा में बैठना और नाम-कीर्तन करना, यह तुम्हारा प्रिय व्यवहार रहा। तुमने पापा को चाय बनाकर देना भी सीख लिया और कभी कभी मुझे खाना बनाने में भी सहयोग करने लगी। यह सब तभी करती थी जब तुम्हारा मन होता था। मन नहीं किया तो तुमसे कोई भी

काम करवाना असम्भव था।

तुम्हारे प्रति सबकी हमदर्दी थी परन्तु तुम्हारी शादी को लेकर सब चिन्तित होते थे। आज अच्छी भली लड़कियों को भी ससुराल में नाना तरह के दुख झेलने पड़ते हैं। तुम्हें कैसे कोई स्वीकार करेगा? शादी नहीं हुई तो हमारे बाद तुम्हारा क्या होगा? तुम इतना मुझपर निर्भर थी कि मैं सोच-सोचकर परेशान रहती थी, मेरे बिना तुम कैसे जी पाओगी?

हे ईश्वर! हे गुरुदेव! आपने हम सब पर बड़ी कृपा की है। यह आपकी दया से ही हो पाया है। तुम्हारी दीदी अपनी बेटी के साथ विदेश से भारत आयीं। उन्हीं दिनों कनाडा से तुम्हारे पापा के गुरुभाई भी आये थे। उन्होंने भगवान जगन्नाथ जी का मन्दिर बनाया है और पुजारी के रूप में बहुत ही विद्वान, संस्कृत से आचार्य, भक्त ब्राह्मण को रखा है। तुम्हारे पापा ने वहीं घर बनाने के लिये जमीन खरीदा। तुम्हारी दीदी ने जमीन देखने की इच्छा जतायी। हम सभी गये और भगवान जगन्नाथ जी के मन्दिर भी गये। उस युवा पुजारी के भी दर्शन हुए। चलते समय गुरुभाई ने कहा, इन्हें हम साधु-सन्यासी होने नहीं देंगे, इनकी शादी करवायेंगे।

तुम्हारे पापा ने दूसरे दिन उनसे फोन पर बात की और तुम्हारा प्रस्ताव दिया। गुरुभाई बहुत खुश हुए। तुम्हारे पापा ने कहा, आप लड़का और उनकी माताजी को लेकर आ जाइये। हमने तुम्हारे बारे में जन्म से लेकर आज तक की सारी बातें बतायीं-तुम्हारी कमियाँ, अच्छाईयाँ, भगवान की कृपा हुई और शादी हो गयी।

आज तुम अपने ससुराल में अपने पतिदेव के साथ हो। खुश हो। हमारी सारी चिन्ता दूर हो गयी है। मुझे पता है अपने भगवान की सेवा के साथ-साथ उन्हें तुम्हारी भी देखभाल करनी पड़ती है। खुशी है कि उन्हें हमारी भी चिन्ता रहती है। परमात्मा अवश्य ही हम सभी पर कृपालु हैं। अब तो मैं कह सकती हूँ कि हम सभी को ईश्वर का चिन्तन-भजन करना चाहिए। सब वही करते हैं।

ईश्वर सर्व-शक्तिमान है। वह सब जानता है। हम सच्चे मन से उसकी पुकार करें तो वह सुनता है, दौड़कर आता है और हमें समस्या से निकालता है। उसकी व्यवस्था में सही समय की प्रतीक्षा करनी चाहिए। सही मन से पुकारिये, आपकी पुकार उन तक अवश्य पहुँचती है और सम्यक समाधान मिलता है।

About the Author

Dr. Suneeta Kumari has a masters in Sanskrit. She won the "Junior Research Scholarship Exam" of University Grant Commission and went on to do a PhD based on her research on Acharya Dandikrit's "Dash Kumar Charit". She taught post-graduate students and wrote in local newspapers. She later took a break from her career to take care of her second child with special needs. Currently she is living a spiritually oriented life by joining the Gayatri family and utilizes most of her time in reading religious texts and doing Bhavatchintan in devotion of God.

About Livolink Foundation

Livolink Foundation is a registered body under the Indian Trusts Act 1882 registered on 14th December 2010 in Bhubaneswar, Odisha. It intervenes in the areas of Rural Livelihoods, Health, Education, Migration and Crafts. It works in collaboration with the Government and Partner Organizations along with direct implementation at the grass-roots level. It also undertakes research studies that have a bearing on the quality of life of the people in the State, particularly in the rural areas.

The South Odisha Initiative of Livolink Foundation focuses on Health, Education and Livelihoods. In Health, the interventions are directed towards reducing the incidence of malaria and also deaths due to malaria in some of the most inaccessible villages. In Livelihoods, the focus is on improving the household income of the rural population while in Education, it is improving the learning levels of school children through mobile science labs and practical teaching methods. Awareness generation and linking community with entitlements has been a focus for reducing distress migration. The Craft program focuses on transforming artisans into entrepreneurs.

One of the recent areas of intervention in the Health Portfolio is the Elderly Care- Developing an Urban Model for Senior Citizens in Bhubaneswar. This includes demonstration of multi-activity centres for the elderly based on the ethos of health, wellness and engagement. An array of 5 niche programs is identified and activated throughout the

city of Bhubaneswar, engaging the senior citizens in story telling, travel stories and curated trips, volunteering and community work, digital literacy and sensitizing children in schools.

Livolink Foundation has a multidisciplinary team of more than 100 members, distributed across different field locations. It has a vibrant and experienced Board of Trustees demonstrating high standards of Governance and advocating for values of Transparency, Equity, Inclusion and Teamwork.

About Unmukt Foundation

Unmukt Foundation was started in 2017, in an attempt to unleash inner-self, regenerate the connection with existence, and live in harmony. We at Unmukt believe in three core principles – promoting local indigenous culture, giving children access to formal and non-formal education that will supplement and fill the gaps of mainstream education, and promoting sensitivity towards the environment through organic and eco-sensitive practices.

Through our focus on Culture, Education, and the Environment, we wish to create a sustainable lifestyle in harmony with nature. Our single-minded attention is on children, for they carry the weight of the future of this planet. Unmukt is an effort to unleash their potential, to get them excited about learning all over again.

Ever since its inception, Unmukt has actively engaged with the community in general, and children in particular, to uphold its principles. We have regular classes for children on Art, Self-defense, Dance, Skating, English,

and Computational Thinking. There's also Unmukt Art – an open art event for all hosted every month.

In between these regular initiatives, we have managed to host a number of outstandingly talented individuals from diverse fields, to organize sessions like making natural colors for Holi, introduction to Odisha Tribals and Tribal Art, rediscovering Ramayana, sculpting Ganesha organically, growing your own food, talk on millets mission, healthy food vs junk food, science through experiential learning, lessons on history, establishing connection through painting, music jam, et al.

The Unmukt Creativity Centre, located at Khandagiri, Bhubaneswar, forms the base of our work. Walls colored and adorned with paintings, a library in the corner, musical instruments, and an open workspace for our meetings – this center represents the soul of Unmukt, a starting point in our quest towards undoing the many wrongs of an education system that has paralyzed the country's students since independence.

Some day, you will be old enough
to start reading fairy tales again.

- Mark Twain

On 2nd October, 2019, Gapa hi Jibana (Stories are Life) embarked on a journey to bring out the personal stories and anecdotes of the senior citizens. In this five-months expedition, our team interacted with over 200 elderly from Bhubaneswar, people with more than 55 years of living experience on this blue planet.

This book contains the knowledge and life experiences of these senior citizens. Emotions which they have lived once upon a time in their lives. Some stories will make you laugh out loud, others will give you hiccups and might dispel some wisdom if you are going through a rough phase. The book may take you down the memory lane of Daadi maa or Naani maa ki kahaani (Grandma's Story) which are missing these days.

In this book you will come across some wonderful paintings too made by the artists who have touched paint and brush first time in their 55 years of life and who have promised to paint more. It can work as a motivation for many people who hesitate to write or to explore any new art form. This book can inspire you to unleash the inner artist.

He who ignores discipline comes to poverty
shame, but whoever heeds correction is honored.

The road to success is always under
acceptance of your present creation.

62